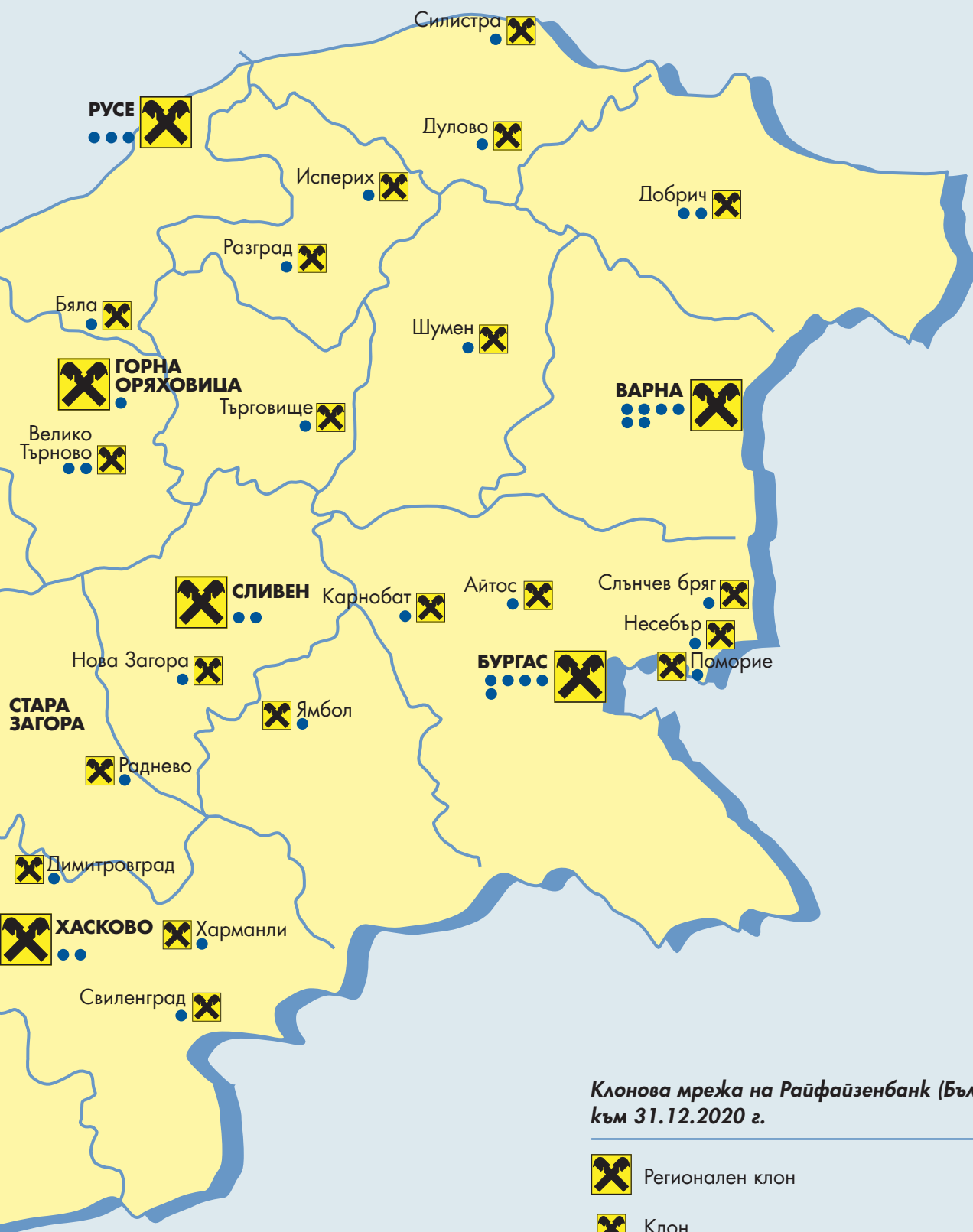

Райфайзен БАНК

Клонова мрежа на Райфайзенбанк (България) ЕАД
към 31.12.2020 г.

Регионален клон

Клон

Брой клонове

Избрани показатели

в хиляди лева	2020	Промяна	2019	2018
Индивидуален отчет за всеобхватния доход				
Нетен лихвен доход след разходи от обезценка	153,283	(27%)	208,934	194,061
Нетен доход от такси и комисиони	83,345	(11%)	93,199	82,398
Нетен резултат от търговски операции	20,545	(2%)	21,039	21,254
Административни и други оперативни разходи	(198,127)	2%	(194,531)	(171,679)
Печалба / (Загуба) преди данъци	62,860	(56%)	142,929	144,526
Печалба за годината	56,913	(56%)	129,682	131,549
Индивидуален отчет за финансовото състояние				
Вземания от банки	459,165	34%	342,342	221,752
Кредити и аванси на клиенти	6,056,447	7%	5,680,903	4,845,064
Депозити от банки	26,010	(63%)	70,502	96,140
Депозити от клиенти	8,053,055	11%	7,258,722	6,214,181
Собствен капитал	971,460	6%	913,830	910,473
Общо активи	9,625,566	9%	8,817,765	7,777,437
Регулатори				
Обща капиталова база	1,209,646	8%	1,115,801	1,123,303
Регулаторни капиталови изисквания	408,093	5%	390,282	315,674
Превизиите на собствения капитал	801,553	10%	725,519	807,629
Адекватност на първичния капитал	17.46%	10%	15.94%	18.82%
Обща капиталова адекватност	23.71%	4%	22.87%	28.47%
Изпълнение				
Възвръщаемост на собствения капитал преди данъци	7.5%	(57%)	17.3%	17.4%
Съотношение разходи/приходи	55.9%	5%	53.1%	54.1%
Възвръщаемост на активите преди данъци	0.7%	(59%)	1.7%	2.0%
Провизии за загуби от обезценка	196,875	37%	144,168	150,220
Брой персонал	2,677	(4%)	2,784	2,711
Брой банкови офиси	128	(4%)	134	133
Официален курс на БНБ				
1 евро	1.95583 лева		1.95583 лева	1.95583 лева

Източник: Одитирани индивидуални финансови отчети на Райфайзенбанк (България) ЕАД към 31 декември 2020 г.

Съдържание

Обща информация	6
Акционерна структура и управителни органи	8
Изявление на Председателя на Надзорния съвет	10
Изявление на Председателя на Управителния съвет	11
Визия и мисия	13
Райфайзен Банк Интернешънъл – накратко	14
Икономиката на България през 2020 г.	17
Дейността на Групата Райфайзен в България през 2020 г	20
Корпоративно банкиране и капиталови пазари	22
Капиталови пазари	22
Попечителски услуги	23
Финансови институции и суверени	23
Банкиране на дребно	24
Микробизнес	26
Канали за продажба и дистрибуция	26
Човешки ресурси	29
Управление на риска	30
Информационни технологии	31
Операции	32
Дружества от Групата	34
Райфайзен Лизинг България ООД	34
Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД	35
Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД	37
Декларация за корпоративно управление	39
Финансов отчет и бележки към него	59
Адреси	181

Обща информация

Създаване на банката

Райфайзенбанк (България) ЕАД е първата пряка чуждестранна инвестиция в банковия сектор в България, осъществена на зелено през 1994 г.

Основен акционер

Райфайзенбанк (България) ЕАД е индиректно 100% собственост на Райфайзен Банк Интернешънъл АГ, Виена. В тази връзка няма придобити и прехвърлени през 2020 г. собствени акции.

Капиталът на Райфайзенбанк (България) ЕАД може да бъде увеличаван по решение на едноличния собственик на капитала чрез предвидените в Търговския закон способи:

- Издаване на нови акции;
- Увеличаване на номиналната стойност на вече издадени акции;
- Превръщане на облигации в акции.

В Устава на Райфайзенбанк (България) ЕАД не са предвидени особени правомощия на Надзорния или Управителния съвет, свързани с увеличаване капитала на банката или с обратното изкупуване на акции.

Банков лиценз

Райфайзенбанк (България) ЕАД има пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва операции в страната и в чужбина.

Профил на дейността

Райфайзенбанк (България) ЕАД е универсална търговска банка, която обслужва големи корпоративни клиенти, малки и средни предприятия, физически лица, финансови институции и институционални клиенти. Банката извършва и операции на вътрешния и международните парични и капиталови пазари на облигации, акции, управление на активи и др. Банката е добре интегрирана в местната финансова и банкова инфраструктура и е лицензирана от БНБ първичен и вторичен дилър на държавни ценни книжа. Банката е и инвестиционен посредник, лицензиран от Комисията за ценни книжа и фондови борси.

Дейността на банката не вреди на екологията и околната среда.

Райфайзенбанк (България) ЕАД е кредитна институция и като такава не поддържа звено за научноизследователска и развойна дейност.

Рейтинг на Райфайзенбанк (България)

Определен от рейтингова агенция Fitch Ratings Inc:

- Дългосрочен рейтинг: BBB
- Краткосрочен рейтинг: F2
- Перспектива: отрицателна перспектива.

Кореспондентски отношения

Като част от международна банкова група Райфайзенбанк (България) ЕАД използва широка мрежа от банки кореспонденти, което ѝ дава бърз и ефикасен достъп до световните финансови пазари (САЩ, Западна Европа, Азия).

Клонова мрежа

Към края на 2020 г. клоновата мрежа на Райфайзенбанк (България) ЕАД се състои от 128 офиса.

РЪКОВОДСТВО НА БАНКАТА

Акционери

Райфайзен ЦИЕ Регион Холдинг ГмБХ, Австрия – 100%

Надзорен съвет

Председател на НС:	Питър Ленкх (вписан в ТР на 21.05.2020 г.) Мартин Грюл (заличен в ТР на 21.05.2020 г.)
Членове на НС:	Моника Рух Роберт Вагенлайтнер Катарина Боледовикова (вписана в ТР на 26.02.2020 г.) Ренате Катингер (вписана в ТР на 26.02.2020 г.) Питър Харолд (вписан в ТР на 26.02.2020 г.) Герда Лотерсбергер-Рошитц (заличена в ТР на 26.02.2020 г.) Хелмут Брайт (заличен в ТР на 26.02.2020 г.)

Управителен съвет

Председател на УС:	Оливер Рьогл
Членове на УС:	Добромир Добрев Ани Ангелова Мартин Питлик Недялко Михайлов

През 2020 г. банката е изплатила на членовете на Управителния и Надзорния съвет възнаграждения в размер на 3,940 хил. лв.

Членовете на Управителния и Надзорния съвет на банката нямат участия в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, както и не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, с изключение на Питър Харолд, член на Надзорния съвет, който притежава 50% от дяловете на дружество Health Care Solutions Ltd с място на стопанска дейност в България и записан капитал в размер на 5 хил. лв.

Председателят на Управителния съвет – Оливер Рьогл, участва в Надзорния съвет на Raiffeisen banka a.d. Beograd. Член е също и на Управителния съвет на Асоциацията на банките в България.

Добормир Добрев е член на Управителния съвет на фондация "Атанас Буров".

През изминалата година членовете на съветите или свързани с тях лица не са сключвали с банката договори, които излизат извън обичайната ѝ дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Към настоящия момент не е предвидена възможност, която да дава права на членовете на Надзорния и Управителния съвет да придобиват акции или облигации на банката.

Използвани финансови инструменти и политики по управление на риска

Дейността на банката е свързана основно със създаване, придобиване и разпореждане с финансови инструменти. В резултат на това банката е изложена на кредитен, ликвиден, пазарен и капиталов риск. Политиките за управление на тези рискове са подробно оповестени в бележка 4 от прилежащия годишен финансов отчет на банката.

Допълнителни одиторски услуги

Одиторските дружества, извършващи одит на годишния финансов отчет на банката (индивидуален и консолидиран), допълнително издават и Доклад за фактически констатации във връзка с надеждността на системите за вътрешен контрол по чл.76, ал.7, т.1 от Закона за кредитните институции и Наредба 14, чл.5 за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели към 31 декември 2020 г. „Ърнст и Янг Одит“ извършва и услуги за одит и преглед на историческа финансова информация, поискани от одиторите на дружеството-майка.

Събития след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

Няма събития след 31 декември 2020 г. – датата на издаване на финансовия отчет, които да имат съществено влияние върху дейността и финансовото състояние на банката.

Изявление на Председателя на Надзорния съвет

Петер Ленкх
Председател на Надзорния съвет

Дами и господа,

Видяхме една задоволителна финансова година в България предвид необикновените пазарни и обществени условия. През 2020 г. бизнесът на Райфайзенбанк (България) постигна ръст в кредитирането над средния за пазара, като в същото време индекса необслужвани кредити остана значително под средното ниво за българския пазар. Напредъкът в процеса по дигитална и адаптивна трансформация осигури непрестанното внедряване на иновации, дигитализирането на редица процеси и разработването на нови функционалности в онлайн и мобилното банкиране, които улесниха клиентите по време на пандемия. Подкрепата за индивидуалните клиенти чрез възможност за отсрочване на задължения и безлихвени кредити, както и за корпоративните чрез редица гаранционни споразумения с международни финансови институции, допълнително затвърдиха позициите на банката като надежден партньор на местния пазар. Всичко това отново прави Райфайзенбанк (България) най-препоръчваната банка във всички сегменти и през 2020 г.

През финансовата 2020 г. членовете на Надзорния съвет проведоха 4 редовни заседания. Общият процент на присъствие на срещите на Надзорния съвет през годината беше над 90%.

Надзорният съвет редовно и задълбочено наблюдаваше бизнес представянето и развитието на потенциалните рискове в Райфайзенбанк (България). Редовно бяха провеждани разговори с Управителния съвет за адекватността на капитала и ликвидността, както и за посоката на развитие на банковия бизнес и стратегиите за риск. Надзорният съвет също така продължи да се занимава задълбочено с бъдещото развитие в областта на корпоративното управление и да наблюдава изпълнението на съответните политики. В хода на своите мониторингови и консултативни функции, Надзорният съвет поддържаше пряк контакт с отговорните членове на Управителния съвет, одитора и ръководителите на вътрешните контролни функции. Поддържан бе непрекъснат обмен на

информация и мнения с представители на органите за банков надзор по актуални ключови въпроси.

Наред с това, Управителният съвет предоставяше на Надзорния съвет редовни и подробни доклади за представянето в съответните сфери на дейност. Между заседанията, Надзорният съвет поддържаше контакти с председателя и членовете на УС. Управителният съвет беше на разположение винаги, когато беше необходимо, за двустранни или многостранни дискусии с членовете на Надзорния съвет, а където бе необходимо и с участието на експерти по въпросите, разглеждани от НС.

Съвместната работа с Управителния съвет се основаваше на взаимоотношения на взаимно доверие и се провеждаше в дух на ефективно и конструктивно сътрудничество. Дискусиите бяха отворени и критични, а Надзорният съвет вземаше решения след разглеждане на всички аспекти. Ако е била необходима допълнителна информация за по-задълбочено разглеждане на отделни въпроси, тя бе предоставена на членовете на Надзорния съвет без забавяне.

През финансовата 2020 г. фокусът беше поставен върху темите за дигиталната и адаптивна трансформация, управление на риска, киберсигурност, управление на разходите и ефективността, нормативно съответствие, банкирането на дребно и корпоративния сегмент, както и стратегическата пътна карта. Наред с това, Надзорният съвет прегледа годишните финансови становища, Годишния отчет, както и предложението за разпределяне на печалби, подготвени от Управителния съвет.

Отчитайки тази безпрецедентната година с предизвикателствата следствие от пандемията COVID-19, бих искал да използвам възможността да благодаря искрено на Управителния съвет и служителите на Райфайзенбанк България за усилията им, както и на нашите клиенти за непрестанното доверие в тези изключителни времена.

Петер Ленкх
Председател на Надзорния съвет

Изявление на Председателя на Управителния съвет

Оливер Рьог
Председател на УС, Главен изпълнителен директор

Уважаеми дами и господа,

През 2020 г. Райфайзенбанк (България) ЕАД се справи по удовлетворителен начин с предизвикателствата и постигна по-добри резултати от очакваните в началото на кризата.

Благодарение на процеса по дигитална и адаптивна трансформация, който стратегически ускорихме през 2019 г. във времена на повече сигурност и предвидимост, успяхме да отговорим бързо и успешно на новите условия. Осигурихме непрекъсваемост в обслужването на клиентите, безопасна среда в нашите офиси и множество иновации, с които още повече подобрим клиентското преживяване в дигиталните канали за банкиране. Успяхме гъвкаво, бързо и ефективно да отговорим на новите условия, предизвикани от COVID-19 пандемията, промените в пазара, нуждите и очакванията на нашите индивидуални и корпоративни клиенти, като сме до тях в различните моменти.

По време на пандемията подкрепихме клиентите и с възможности за отлагане на вноските си по кредитните продукти, както и с безлихвени кредити по Програмата за предоставяне на безлихвени кредити. Бяхме много активни в отношенията си с международни и национални финансови институции, благодарение на които значително увеличихме подкрепата за българския бизнес за справяне с кризата – 2020 г. беше рекордна в това отношение с общо 8 подписани споразумения за сумата от 392 млн. евро.

Като организация, която поставя клиента в центъра, сме щастливи, че задържахме лидерската позиция на българския пазар по отношение на клиентската удовлетвореност във всички сегменти, според независими маркетингови проучвания, измерващи склонността на клиентите да препоръчат своята банка (т. нар. NPS). Този резултат ни мотивира да продължим да следваме успешния път към изпълнението на нашата визия към 2025 г. да бъдем най-препоръчваната финансова група.

Въпреки изключително предизвикателната година, успяхме да постигнем ръст в кредитния портфейл над средния за пазара – 8% на годишна база до над 6.3 млрд. лв. Задържахме нивата на пазарни дялове при потребителското кредитиране (над 10%) и при ипотечното кредитиране (над 8%). Продължаваме да бъдем предпазливи по отношение на риска и да държим отлично качество на кредитния портфейл. Нивото на необслужваните кредити остана на здравословни нива, като възлезе на 2.76%.

Поради по-високите разходи за риск и понижените приходи, отчитаме спад в печалбата след данъци – за 2020 г. тя възлезе на близо 57 млн. лв. Активите на банката достигнаха 9.6 млрд. лв. към 31 декември 2020 г., което е увеличение с над 9%.

С фокус върху постигането на още по-добро клиентско преживяване, в различни сегменти развихме редица партньорствата с финтех компании. Много продуктивни в разработването на иновативни решения бяха и agile екипите в банката. През изминалата година предоставихме възможност за дигитално откриване на сметки и за кандидатстване онлайн за потребителски кредит за нови и съществуващи клиенти на банката, като за настоящите усвояването става без нито едно посещение на офис, а за предварително одобрените процесът отнема само 15 минути.

Предложихме на нашите клиенти много нови функционалности в мобилното банкиране RaiMobile и към края на 2020 г. близо 30% от тях го ползват активно. Над 33 хиляди са потребителите, които използват картите си чрез дигиталните портфейли RaiPay и ApplePay. На разположение на клиентите е и новият ни виртуален асистент с последно поколение изкуствен интелект RAI.A. Стартирахме и трансформация в Клоновата мрежа, която е в унисон с стратегията на банката за дигитализация.

През 2020 г. отворихме темата за Екологичното, социално и корпоративно управление (ESG) в България, която ще бъде от много голямо значение в бъдеще, тъй като групата си е поставила за цел да бъде водеща в региона по отношение на зеленото финансиране. През ноември проведохме първия семинар с клиенти на тази тема. В банката вече работи и специален екип, като бяха осъществени първите срещи на местно ниво и обучения с РБИ.

Продължихме традицията да бъдем социално-отговорни, като в рамките на дарителската ни кампания „Избери, за да помогнеш“ банката, служителите и широката общественост подкрепиха най-големите болници в борбата с коронавируса с над 320 хил. лв.

Благодаря от името на Управителния съвет и от свое име на клиентите за доверието, обратната връзка и високите очаквания, които ни дават стимул за развитие, както и на служителите за професионализма, отговорността и всеотдайността в тези трудни времена.

Оливер Рьогл
Председател на Управителния съвет

Визия и мисия

Визия 2025

Ние сме най-препоръчаната финансова група.

Мисия

Превръщаме постоянните иновации в изключително клиентско преживяване.

За клиентите

Постоянно се стремим да подобряваме клиентското преживяване и да подпомагаме нашите клиенти да постигат повече в живота и бизнеса си.

За служителите

Ценим експертизата и създаваме работна среда, която насърчава сътрудничеството, творческите идеи и предприемаческия дух.

За акционерите

Стремим се да постигаме устойчива и солидна стойност за акционерите.

За широката общественост

Действаме социално отговорно, като подпомагаме дългосрочното благосъстояние на хората и бизнеса на нашия пазар.

Ценности

Сътрудничество:

Ние работим заедно: Постигаме много повече като работим един с друг, говорим помежду си, изслушваме се и се подкрепяме. Създаваме среда на взаимно разбирателство, уважение и доверие. Насърчаваме разнообразието. Заедно с нашите колеги, партньори и клиенти постигаме повече, отколкото сами.

Проактивност:

Ние сме проактивни: Вярваме в бъдещето и гледаме напред. Управляваме промяната. Концентрираме се върху възможностите, а не върху невъзможното. Заменяме нерешителността с решителност, реакцията с действие. С решителност и непоколебимост променяме нещата. Дори малкият напредък всеки ден води до големи резултати.

Учене:

Ние искаме да учим: Ученето означава личен напредък. Учим се от опита, образованието и споделянето. Експериментирането и прилагането на нови знания може да включва и несполука. Но неуспехът може да бъде добър учител, ако се учим от грешките си. Любопитството и ученето ни помагат да сме иновативни.

Отговорност:

Ние действаме отговорно: Когато всеки от нас поема отговорност, можем да постигнем много. Заедно и поотделно стоим зад решенията си. Отговорни сме за резултатите от нашата работа. Винаги мислим за последствията от действия си.

Ние сме отговорни членове на обществото и изграждаме устойчив бизнес.

Райфайзен Банк Интернешънъл накратко

Райфайзенбанк (България) ЕАД е дъщерно дружество на Райфайзен Банк Интернешънъл АГ (РБИ), която приема Централна и Източна Европа (включително Австрия, където е водеща корпоративна и инвестиционна банка) за свой вътрешен пазар. 13 пазара в региона са покрити от дъщерни банки, а в допълнение на това Групата се състои от многобройни други доставчици на финансови услуги като лизинг, управление на активи, сливания и придобивания.

Общо около 45,000 служители на Групата обслужват 17.2 млн. клиенти чрез над 1,800 офиса, повечето от които в региона на Централна и Източна Европа.

Акциите на РБИ АГ се търгуват на Виенската фондова борса от 2005 г.

Към края на 2020 г. общата стойност на активите на РБИ е около 166 млрд. евро.

Регионалните банки Райфайзен притежават около 58.8% от акциите на РБИ, а останалите 41.2% се търгуват свободно.

Дружества от Групата

Този консолидиран доклад обхваща дейността на банката и нейните дъщерни дружества (наречени по-долу „Групата“) през 2020 г. Към 31 декември 2020 г. банката притежава следните инвестиции в дъщерни дружества:

Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от банката. Контрол представлява властта да се управлява финансовата и оперативната политика на дадено предприятие, така че да се извличат ползи в резултат на дейността му.

Приходите и разходите на дъщерното предприятие се включват в консолидирания финансов отчет от датата на придобиване до датата, на която банката престане да контролира дъщерното предприятие.

Вътрешногруповите салда, сделки, приходи и разходи, възникнали при операции между дружествата в Групата са изцяло елиминирани при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Печалбите и загубите, възникващи по вътрешногрупови сделки, които са признати в активите, като например кредити и вземания, са изцяло елиминирани.

Дъщерните предприятия, контролирани от банката към 31 декември 2020 г., са:

Райфайзен Лизинг България ЕООД

Райфайзен Лизинг България ООД е основано през 2004 г. с акционери Райфайзенбанк (България) ЕАД (24.5%) и Райфайзен Лизинг Интернешънъл ГмбХ (75.5%).

От юли 2016 г. едноличен собственик на Райфайзен Лизинг България ЕООД е Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Райфайзен Лизинг България ЕООД активно присъства на българския лизингов пазар вече 15 години, като основните продукти, предлагани на клиентите, са лизинг на нови и употребявани превозни средства, строителна и селскостопанска техника, леки и тежкотоварни камиони, ремаркета и мотокари, машини и оборудване, както и лизинг на недвижими имоти. От 2017 г. компанията предлага на своите клиенти услугата Управление на автопарк.

През август 2019 г. банката увеличи капитала на Райфайзен Лизинг България ЕООД с непарична вноска в размер на 793 хил. лв., представляваща стойността на участието на банката в дъщерното дружество Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД. Оценката на участието е направена от вещо лице, съгласно изискванията на чл. 72 от Търговския закон.

Райфайзен Сървис ЕООД

Райфайзен Сървис ЕООД е регистрирано в Търговския регистър с капитал 4,220 хил. лв. Предметът на дейност на дружеството включва управление на недвижими имоти, финансови и счетоводни консултации, юридически консултации и счетоводни услуги, оценки на движими и недвижими вещи, финансови активи и предприятия, електронна обработка на данни и анализ на информация, информационни услуги, даване под наем на сейфове, лизинг.

Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД

УД Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД е лицензирано през 2005 г. от Комисията за финансов надзор за извършване на дейности по чл. 202, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), а именно управление на дейността на колективни инвестиционни схеми (КИС) и на инвестиционни дружества от затворен тип, както и на дейности по чл. 202, ал. 2 от ЗППЦК – управление на индивидуални портфейли, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента и предоставяне на инвестиционни консултации относно ценни книжа.

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД е основан през 2006 г. като дъщерно дружество, 100% собственост на Райфайзенбанк (България) ЕАД. С решение №250-3Б от 30 март същата година, Комисията за финансов надзор (КФН) вписва Райфайзен Застрахователен Брокер в регистъра на застрахователните брокери, с което се дава старт на дейността по застрахователно посредничество, осигурявано от дружеството.

През август 2019 г. банката прехвърли своето участие в капитала на дружеството към дъщерното си дружество Райфайзен Лизинг България ЕООД при условията на апорт в капитала.

В изпълнение на поставените високи стандарти за обслужване на своите клиенти, Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД осъществява различни дейности, част от които са свързани с проследяване и проучване на тенденции, изготвяне на цялостни анализи, моделиране на специфични застрахователни продукти, администриране на застрахователни договори и не на последно по важност място, оказване на съдействие при възникване на застрахователни събития. Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД осигурява висококвалифицирано застрахователно посредничество при обслужването на физически и юридически лица. Клиенти на брокера са кредитополучатели на Райфайзенбанк (България) ЕАД в корпоративен сегмент, лизингополучатели на Райфайзен Лизинг България ЕООД, както и клиенти извън Групата Райфайзен.

Целта на Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД е да осъществява застрахователно посредничество, като се фокусира основно върху нуждите и интересите на клиента.

Икономиката на България през 2020 г.

Икономически растеж

През 2020 г. избухна пандемията, причинена от непознат дотогава вирус Covid-19, която имаше сериозни негативни последици върху световната икономика. Очаквано българската икономика също попадна под отрицателното въздействие на заразата както по линия на външноикономическите връзки, така и вследствие на разпространението на вируса в страната, както и в резултат на ограничителните мерки за овладяване на неговото разпространение. Така реалният БВП се сви с 4.2% през 2020 г. (+3.7% през 2019 г.), на фона на спад от 6.8% в еврозоната. От компонентите на БВП, от страна на търсенето, крайното потребление, частно и публично, отбеляза увеличение от 1.8% на годишна база, докато бруто капиталобразуването се „срина“ с -11.0%. На този фон общият износ (на стоки и услуги) също регистрира подобен колапс (-11.3% на годишна база), а вносът отбеляза по-умерен спад от 6.6%. Вследствие на това, размерът на отрицателния нетен износ от предходната 2019 г. бе утроен. Съответно, засили се и неговият отрицателен принос към динамиката на brutния вътрешен продукт за 2020 г. В рамките на общия износ и внос изпъква отрицателната динамика на услугите. Техният износ спадна с 28.6% (реално) спрямо обема от 2019 г., докато вносът им отбеляза свиване с 21.1%. За това развитие при международната размяна на услуги най-силно влияние оказа парализата на международния туризъм и транспорт от разпространението на вируса и от мерките за силно ограничаване на международната мобилност на хора, както и свиването на икономическата активност като цяло. Умереният спад на икономиката на страната през 2020 г. бе съвкупен резултат от лек спад на вътрешно търсене, в рамките на което сериозният срив на капиталобразуването бе в голяма степен компенсирал от ръста на потреблението, и значителен отрицателен принос на нетния експорт, върху който осезаемо се отразиха разпространението на вируса и рестриктивните мерки за овладяването му.

От страна на производството, индустрията в рамките на brutния вътрешен продукт намали продукцията си с 5.2% (реално) през 2020 г., докато строителството сви обема си само с 1.0% спрямо 2019 г. Подобно на това, развитие регистрира и най-големият сектор в рамките на БВП – този на услугите, чиято продукция спадна с 4.0% в резултат от разнопосочна динамика на отделните групи услуги през годината. Сред тях най-сериозен растеж отчете групата „Държавно управление, образование, хуманно здравеопазване и социална работа“, следвана от финансовите и застрахователните дейности (+2.5%) и създаването и разпространението на информация и далекосъобщенията (+0.6%). От друга страна, културата, спортът и развлеченията регистрираха сериозен спад от 15.6%, следвани от групата „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ с -11.6%, научните изследвания и административните дейности с -6.6% и операциите с недвижими имоти с -3.5%. Въпреки че селското стопанство по-скоро не зависи пряко от разпространението на Covid-19, неговата продукция също се сви с 5.3% в реално изражение, допринасяйки и от своя страна за общия спад на brutния вътрешен продукт през 2020 г.

Пазар на труда

Коефициентът на безработица очаквано отчете нарастване през 2020 г., вследствие от пандемичната ситуация и забавянето на икономическата активност. Той достигна 5.1% (средно за годината), което бе само с 0.8 пр.п. по-високо от нивото на безработицата за 2019 г. От друга страна, средногодишният коефициентът на заетост намалю с 1.5 пр.п. на годишна база, достигайки 52.7%. Въпреки леко влошените коефициенти на безработица и заетост спрямо нивата от предходната 2019 г., те все пак останаха малко по-добри от тези за 2018 г., която бе година на умерен растеж и развитие на икономиката. На този фон средната месечна работна заплата в страната продължи тенденцията си на растеж и през пандемичната 2020 г. Тя се увеличи с 8.8%, от 1271 лв. до 1383 лв. средно-месечно (вкл. премиите в края на годината). Докато увеличението в обществения сектор с 11.2% бе резултат от политиката на правителството за увеличаване на възнагражденията на държавните служители, полиците, учителите, лекарите и др., нарастването на средната заплата в частния сектор с 8.0% отразява както успешното развитие на някои сектори на икономиката в пандемична среда, така и ангажимента на работодателите да задържат ценните си кадри въпреки икономическите затруднения и повишена несигурност на средата.

Инфлация

Инфлацията през 2020 г. се развиваше със слаби положителни и отрицателни месечни прирасти, като периодите на затваряне с цел ограничаване на заразата отчетливо се свързваха с нейното забавяне. Така периодът около първото затваряне (март-юни) се характеризираше с умерена дефлация, а второто затваряне в двата последни месеца на годината – със слаба инфлация. За цялата 2020 г. средната инфлация се забави до 1.7% (3.1% за 2019 г.), а на база месец-същия месец от предходната година в края на годината бе постигната инфлация от 0.1% (3.8% за 2019 г.), следвайки ясен понижаващ се темп.

Фискален сектор

В контекста на пандемията с Covid-19 и съпътстващия я спад на икономиката, реализираните брутни приходи от консолидирания държавен бюджет достигнаха 44.3 млрд. лв., или с 260 млн. лв. повече от обема им за 2019 г. От своя страна, разходите, включително вноската на България в бюджета на ЕС, се увеличиха до 47.8 млрд. лв., т.е. с 2.6 млрд. лв. повече от нивото им година назад. Поради тази динамика се очерта дефицит от 3.5 млрд. лв. в края на годината, при дефицит за предходната година от 1.1 млрд. лв. За дефицита през 2020 г. допринесоха и разходите за подкрепа на граждани и фирми, свързана с последствията от пандемията, както и увеличените възнаграждения на държавните служители и чиновници.

Публичен дълг

За покриване на бюджетния дефицит бе емитиран нов държавен дълг както на вътрешния, така и на глобалния финансов пазар. Така в края на 2020 г. публичният дълг достигна до 29.0 млрд. лв. (24.4% от БВП), което бе с 5.6 млрд. лв. повече от нивото му година назад (23.6 млрд. лв. и 19.7% от БВП). Все пак, публичният дълг остана на едно от най-ниските нива в ЕС. Във връзка с икономическите последици от Covid-19 пандемията рейтинговите агенции S&P и Fitch потвърдиха кредитния рейтинг на страната (BBB), но понижиха перспективата от положителна на стабилна, докато Moody's повиши рейтинга от Baa2 с положителна на Baa1 със стабилна перспектива.

Платежен баланс

Салдото по текущата сметка на платежния баланс през кризисната 2020 г. бе отново положително, макар и с незначителен размер от 67.5 млн. евро (0.1% от БВП), което на фона на текущата сметка от края на 2019 г. (1.8 млрд. евро и 3.1% от БВП) ясно отразява последствията от затварянето на националните икономики, вследствие от наложените ограничения за овладяване на заразата. По елементите на текущата сметка, през 2020 г. търговският баланс бе отново отрицателен (-1.7 млрд. евро), но и значително по-малък от този през 2019 г. (2.9 млрд. евро). Той отново се компенсираше от положителен баланс при услугите (2.8 млрд. евро), но и той бе значително по-малък от този за предходната година (4.9 млрд. лв.). Първичният доход регистрира отрицателно салдо от 1.6 млрд. евро (близко до това от 2019 г.), което бе подкрепено от излишъка при вторичния доход в размер на 580.3 млн. евро, но и тук значително по-слабо от предходната година, когато то достигна 1.8 млрд. лв. Ограниченията за мобилност на хора, както и затварянето на икономиките доведоха до намаляване на трансферите на българи работещи в чужбина, които са елемент на вторичния доход в рамките на текущата сметка. През годината капиталовата и финансовата сметка на платежния баланс също отчетоха излишъци съответно от 1.0 и 3.7 млрд. евро.

Преки чуждестранни инвестиции

Преките чуждестранни инвестиции в страната регистрираха намаление през годината – от 1.1 млрд. евро през 2019 г. до обем от 0.6 млрд. евро през 2020 г.

Избрани макроикономически показатели	2017	2018	2019	2020	Изменение 2020/2019
Номинален БВП (млрд. евро)	52.3	56.1	61.2	60.6	(1.0%)
Реален растеж на БВП (%)	3.5	3.1	3.7	(4.2)	(7.9 пр.п.)
БВП на глава от населението (евро)	7376	7967	8762	8717	(0.5%)
Коефициент на безработица (средногодишна, %)	6.2	5.2	4.3	5.1	0.8 пр.п.
Инфлация (в края на периода, %)	2.8	2.7	3.8	0.1	(3.7 пр.п.)
Инфлация (средногодишна, %)	2.1	2.8	3.1	1.7	(1.4 пр.п.)
Текуща сметка (% от БВП)	3.5	1.0	3.1	0.1	(3.0 пр.п.)
Търговски баланс (млрд. евро)	(0.8)	(2.7)	(2.9)	(1.7)	(40.2%)
Преки чуждестранни инвестиции (нето, млрд. евро)	1.6	1.0	1.1	0.6	(45.5%)
ПЧИ/Салдо по текущата сметка (%)	88.7	177.6	61.6	841.9	780.3 пр.п.
Валутни резерви (млрд. евро)	23.7	25.1	24.8	30.9	24.6%
Източник: НСИ, БНБ, Райфайзен РИСЪРЧ					

Развитие на банковия сектор в България през 2020 г.

Въпреки пандемията, банковият сектор реализира положителни резултати и през 2020 г. Отново бе отчетена повишена кредитна активност и нарастване на депозитите. Запази се и доброто ниво на капитализация и висока ликвидност на сектора. Банките продължиха да осъществяват присъщите си дейности, полагайки допълнителни усилия за повишаване на своята ефективност в среда на предимно виртуална работа на служителите и засилен виртуален контакт с клиентите. Към края на годината общият брой на банките, опериращи в България, бе 23, от които 18 лицензирани банки и 5 клона на чужди банки.

Активите на банковата система отново отчетоха ръст под влияние на увеличението на кредитите. Така в края на декември 2020 г. общото балансово число на сектора достигна 124.0 млрд. лв., или с 9.8 млрд. лв. (8.6%) повече спрямо края на 2019 г. Общият обем на кредитите към нефинансови предприятия възлезе на 69.5 млрд. лв., което представлява превишение с 4.9% от нивото му в края на предходната година. По сегменти този ръст се декомпозираше като увеличение на кредитите към физически лица (потребителски и ипотечни) с 1.7 млрд. лв. (7.0%) и на кредитите за корпоративния сегмент – с 1.5 млрд. лв. (3.6%).

Предпочитанията към спестяване бяха допълнително подхранени от значителната несигурност, породена от пандемията. Това доведе да ръст на депозитите, които в края на годината отчетоха нарастване с 8.8 млрд. лв. на годишна база (9.6%) до 100.7 млрд. лв. Увеличение бе регистрирано и при депозитите на домакинствата с 5.0 млрд. лв. (8.7%), и при тези на корпоративните клиенти с 3.8 млрд. лв. (11.1%).

Нарасна и собственият капитал в банковата система – с близо 1.0 млрд. лв. (6.7%), достигайки 15.4 млрд. лв. в края на годината. Нетната печалбата на сектора отбеляза обаче значителен спад до 816,2 млн. лв., което бе приблизително половината от нетната печалба, реализирана през 2019 г. Показателите за възвращаемост на активите (ROA) и възвращаемост на балансовия капитал (ROE) преполовиха стойностите си от предходна година, спадайки съответно до 0.8% и 5.5%.

Общият размер на необслужваните експозиции в общия кредитен портфейл на банковата система леко се повиши – с близо 1.0 пр.п. спрямо 2019 г. до 7.5%, което бе малко под нивото им в края на 2018 г. Разбира се, за това леко повишение на необслужваните експозиции повлия и мораториума предприет от банките за смекчаване положението на длъжниците в ситуация на пандемия.

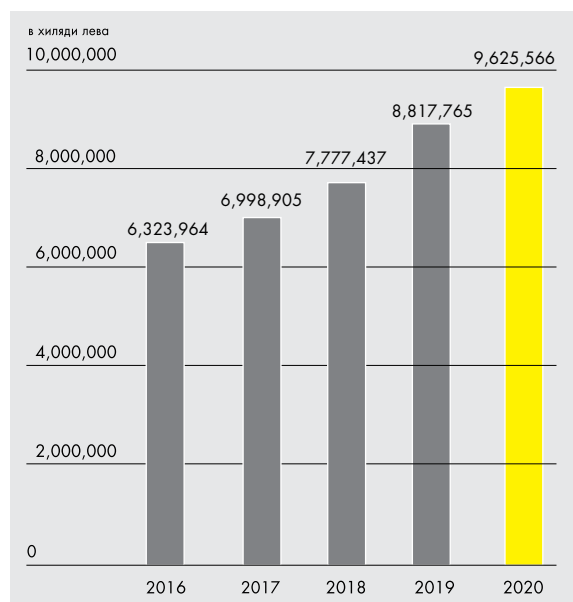
През 2020 г. банковият сектор отчете не само добри финансови показатели в ситуация на сериозен спад на икономиката и сериозни затруднения за много сектори, но в него продължиха и процесите на консолидация. През 2020 г. се осъществи една от най-най-мащабните банков консолдации на българския пазар между Банка ДСК и Експресбанк, което размести пазарните позиции на играчите в сектора.

България получи покана за членство в Банковия съюз на ЕС и чакалнята на еврозоната (ERM II). В резултат членството в Банковия съюз пет големи български банки преминаха под прекия надзор на Европейската централна банка (ЕЦБ).

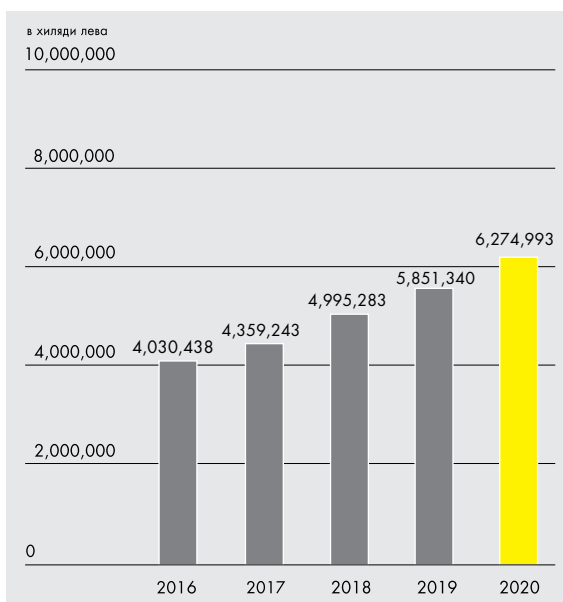
Деятността на Групата Райфайзен в България през 2020 г.

Основни финансови показатели на банката

Общо активи

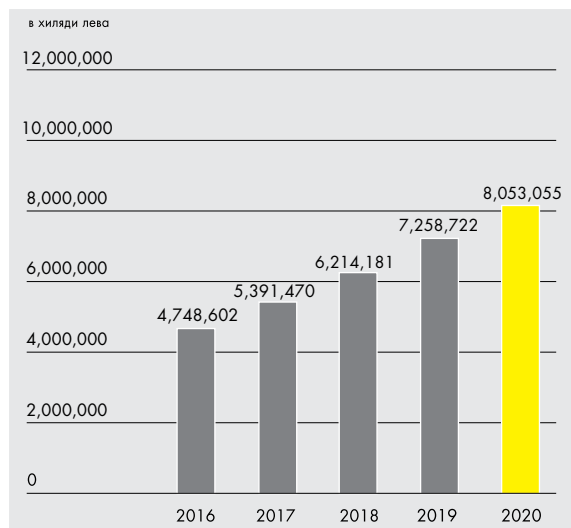
Кредитен портфейл

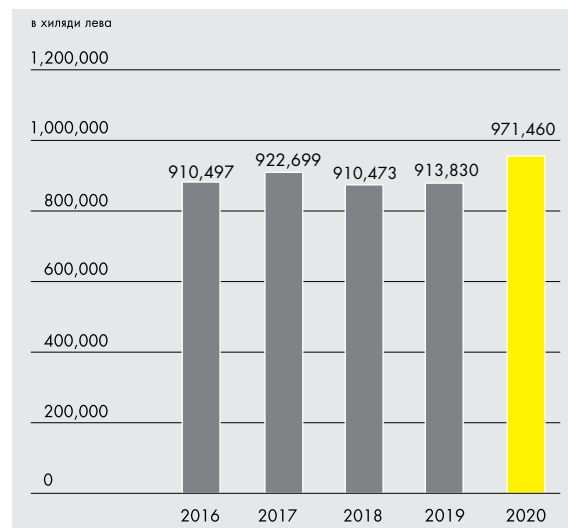
Източник: Одитиран индивидуален годишен финансов отчет на Райфайзенбанк (България) ЕАД

Ръстът в активите на банката се дължи основно на генерирания нов бизнес от кредитната дейност, подкрепен от ръста в депозитната база.

Депозити на клиенти

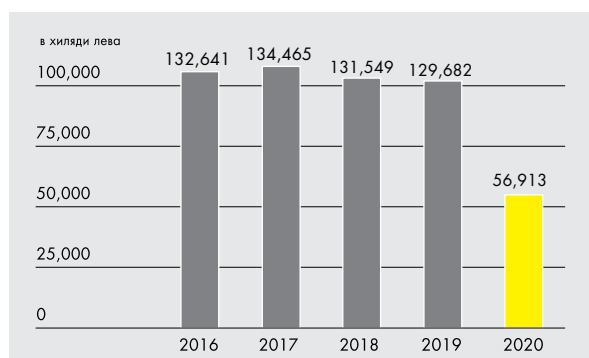
Собствен капитал

Източник: Одитиран индивидуален годишен финансов отчет на Райфайзенбанк (България) ЕАД

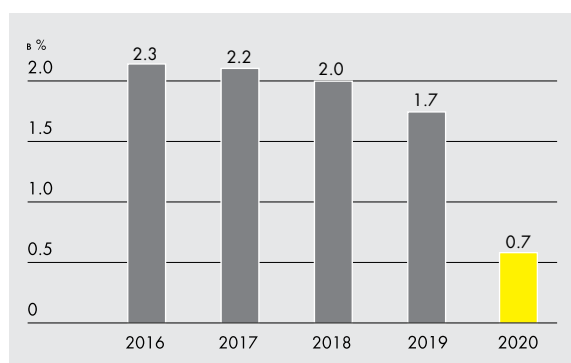
В собствения капитал е включена и реализираната за годината печалба след данъци. Следвайки препоръките на БНБ поради пандемията от Covid-19, през 2020 г. банката не е изплащала дивиденди.

Нетна печалба/(загуба)

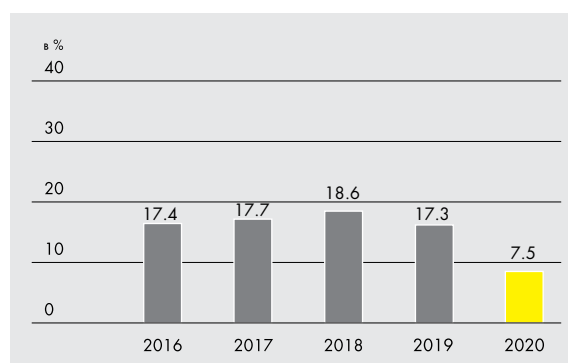

Източник: Одитиран индивидуален годишен финансов отчет на Райфайзенбанк (България) ЕАД

Възвръщаемост на активите преди данъци

Възвръщаемост на собствения капитал преди данъци

Източник: Одитиран индивидуален годишен финансов отчет на Райфайзенбанк (България) ЕАД

Корпоративно банкиране и капиталови пазари

Корпоративно банкиране

През 2020 г. Райфайзенбанк (България) ЕАД продължи да развива успешно добрите отношения със своите корпоративни клиенти дори в условията на световна Covid-19 пандемия, като прибави нови 2% към своята клиентска база. Банката има добре балансиран портфейл, включващ водещи представители от всички растящи и експортно ориентирани сектори на икономиката: агробизнес, производство, търговия на едро, фармацевция, информационни технологии и др. Райфайзенбанк (България) ЕАД е благонадежден партньор за много международни компании и е участник в няколко синдикирани заема.

Като универсална търговска банка Райфайзенбанк (България) ЕАД предлага и постоянно подобрява своята гама от банкови продукти, в това число кредитиране, факторинг, кеш мениджмънт, документарни операции, депозити, валутни сделки и финансови деривати, предназначена за малки, средни и големи компании. Банката продължава да развива своята функция на доставчик на иновативни услуги, предлагайки широк спектър от веб решения през своята онлайн мобилна и интернет платформа, FX Exchange веб базирана платформа, както и иновативни онлайн приложения за нареждане на банкови гаранции и акредитиви, погасявания и усвоявания на кредити, подписване на документи с Квалифициран електронен подпис (КЕП) при определени прагове.

Райфайзенбанк (България) ЕАД е ключов партньор с националните и наднационалните финансови институции, включително Националния гаранционен фонд, Фонд на фондовете, Европейска банка за развитие и Европейския инвестиционен фонд (с който в момента работи по 4 гаранционни линии – COSME, Jeremie, InnovFin, Cultural and Creative Sector Facility), бидейки устойчив посредник между програмите за Европейско финансиране и българския бизнес, водещо до подобряване конкурентоспособността на българската икономика.

Райфайзенбанк (България) ЕАД инвестира значително в модернизирани на ИТ инфраструктурата и системите си, за да отговаря в пълна степен на потребителските очаквания. Банката активно участва в развитието на най-добри практики за иновационни решения както на местния пазар, така и в групата Райфайзен. В допълнение, през 2020 г. банката стартира своята дигитална и адаптивна трансформация и продължава оптимизиране на вътрешните процеси и усъвършенстване на персонала с различни инициативи и LEAN проекти.

Проучването на клиентската удовлетвореност позволява на банката да получава регулярна обратна връзка от своите клиенти. Провежда се редовно както с кредитни, така и с некредитни клиенти, с цел постоянно усъвършенстване и непрекъснато подобряване на клиентската удовлетвореност. През 2020 г. Райфайзенбанк отново заема лидерска позиция по отношение на Net Promoter Score и най-висок TRI*M индекс на удовлетвореността от клиентите си на българския пазар.

Към 31 декември 2020 г. Райфайзенбанк (България) ЕАД е петият по големина кредитор към юридически лица. Банката е на четвърто място по привлечени средства от юридически лица.

Капиталови пазари

Райфайзенбанк (България) ЕАД е водещ участник на валутните и дългови пазари в страната. В услуга на своите клиенти, финансовата институция поддържа широк портфейл от валути и предоставя достъп до инструменти за управление на валутен и лихвен риск.

Банката е лицензиран инвестиционен посредник и утвърден първичен дилър в страната. Институцията сътрудничи на Министерството на финансите, като участва ефективно в проекти за развитие, организирани от Министерството и/или Българска народна банка.

През 2020 г. Райфайзенбанк (България) ЕАД постигна растеж в своите резултати в областта на капиталовите пазари, подкрепен от разширяване на клиентската база и по-широкия достъп за клиентите до иновативни продукти и услуги. Повишеният клиентски интерес към финансовите инструменти и инвестиционното злато, заедно с фокусиран интерес към застраховане на валутен и лихвен риск, в една необичайна година, също подпомогнаха това развитие.

През годината финансовата институция участва също като консултант в значими сделки по преобразуване и придобиване на предприятия съвместно с Райфайзен Банк Интернешънъл АГ – дейност, получила по-широко местно присъствие през последните три календарни години.

Като част от международна банкова група, Райфайзенбанк (България) ЕАД успешно прилага опита на останалите банки от региона и предлага алтернативни решения на базата на широка гама от инструменти.

Попечителски услуги

Райфайзенбанк (България) ЕАД предоставя широка гама от попечителски и депозитарни услуги на банкови, небанкови финансови институции, корпоративни и индивидуални клиенти на повече от 60 пазара по света, чрез Райфайзен Банк Интернешънъл като наш ексклузивен глобален поддепозитар.

Райфайзенбанк (България) ЕАД е в листа на банките попечители на пенсионни фондове в съответствие с разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване (КСО) и Наредба № 36 на БНБ за банките попечители по КСО.

Политиките на банката, уреждащи дейността ѝ като инвестиционен посредник, предоставящ попечителски услуги, са в пълно съответствие с изискванията на чл.28-31 на Наредба №38 от 21.05.2020 г. на Комисията за финансов надзор и Наредба №58 от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор.

Клиентски финансови инструменти се водят по индивидуални сметки на клиентите и се отчитат отделно от активите на банката. Клиентски активи в счетоводните системи на банката се отчитат като активи, държани под попечителство в извънбалансовата счетоводна система на банката, и като такива не подлежат на разпределяне при процедура по несъстоятелност или ликвидация на банката. Установено е:

1. Наличие на контрол за отделянето на трансакции, извършени между собствената дейност на банката и попечителската дейност;
2. Наличие на автоматично равнение на ежедневна база на клиентски финансови активи в счетоводните системи и регистри на банката с информацията от съответните местни и чуждестранни централни депозитари/ регистри на ценни книжа;
3. Наличие на равнение на записите в счетоводната система с извлеченията/потвърждения, изпратени на клиенти.

През 2020 г. беше отчетен ръст от 155% на клиентските активи под попечителство, което затвърди позицията на банката сред водещите финансови институции в България в сферата на попечителските услуги.

През годината бяха направени съществени инвестиции в технологичното развитие на системите, използвани за предоставяне на попечителски услуги. Тенденцията за дигитализация и по-висока степен на автоматизация ще се запази и занапред.

Като признание за удовлетвореността на своите клиенти от високото качество на предоставяните попечителски и депозитарни услуги, Групата Райфайзен, включително и Райфайзенбанк (България) ЕАД, продължава да получава престижни награди от проучванията на водещите специализирани издания за тенденциите в управлението и администрирането на активи.

Финансови институции и суверени

Отношения с банкови, небанкови финансови институции и суверени

Райфайзенбанк (България) ЕАД развива отношенията си с първокласни банкови и небанкови финансови институции в страната и в чужбина, както и с международни организации и публични институции, подчинени на централните власти. Банката е една от малкото на българския пазар, която има специализирано звено за обслужване на клиенти финансови институции и суверени. Екипът се състои от професионалисти с дългогодишен опит и познания за специфичните нормативни и регулаторни изисквания към този тип клиенти.

Продължава да нараства броят на банките, с които Райфайзенбанк (България) ЕАД е установила кореспондентски отношения, както и броят на сметките в различни валути, поддържани от банката. Благодарение на отличното качество на предоставяните услуги, съобразени с конкретните изисквания на финансовите институции, както и на доверието на международната финансова общност към банката, около 50 чуждестранни банки – главно от Европа и Северна Америка, и повече от 20 международни небанкови организации, поддържат сметки при банката в местна и чуждестранна валута.

Банката обслужва и предлага пълна гама услуги и на над 250 небанкови финансови институции, държавни бюджетни и международни организации.

Райфайзенбанк (България) ЕАД продължава да е сред предпочитаните партньори с растящ брой обслужвани застрахователни и пенсионноосигурителни компании, управляващи дружества, инвестиционни посредници, лизингови компании, платежни институции и др. Банката от години е сред лидерите в обслужването на централната власт, суверени, посолства и международни организации, осигурявайки комплексни банкови услуги и пълен набор от банкови продукти.

Отношения с международни финансови институции

Райфайзенбанк (България) ЕАД е един от лидерите на пазара в договарянето на финансираня и гаранционни споразумения с Международни финансови институции (МФИ). За последните 18 години общият размер на средствата по кредитни линии и гаранционни споразумения, договорени за Райфайзен Групата в България с институции като Европейската банка за възстановяване и развитие, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), КФВ, Европейския фонд за югоизточна Европа, Банката за развитие към Съвета на Европа, Национален гаранционен фонд, Фонда на фондовете и др., е над 1,7 млрд. евро.

Традиционно, Райфайзенбанк продължи успешното си сътрудничество с МФИ и национални гаранционни/кредитни институции.

През 2020 г. бяха подписани четири споразумения с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) за общата сума от 258 млн. евро, сред които по програми InnovFin Covid 19 Sub-window, COSME Covid 19 Sub-window, Cultural and Creative Sectors Guarantee Facility и JEREMIE Bulgaria Documentary Finance.

През 2020 г. беше подписано гаранционно споразумение с Българската банка за развитие (ББР) в размер на 15 млн. лв. по програмата за безлихвени кредити на физически лица като част от националните мерки за справяне с последиците от пандемията.

Райфайзенбанк (България) успя да разшири отношенията с МФИ като подписа гаранционни споразумения с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и Фонд мениджър за финансови инструменти в България (ФМФИБ или Фонд на фондовете). През годината банката първо подписа гаранционно споразумение в размер на 40 млн. евро с ЕБВР по програмата за финансиране на проекти във водния сектор в България, а в края на годината договори и гаранционно споразумение в размер на 113 млн. лв. (58 млн. евро) с Фонда на фондовете по гаранционния инструмент „Порфейлна гаранция с таван на загубите за преодоляване на последствията от Covid-19“, финансиран със средства от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., с което банката още веднъж заяви своето намерение да предостави широк спектър от продукти в помощ на бизнеса в България за по-бързо справяне с последиците от пандемията.

Банкиране на дребно

Банкиране за граждани

Към края на годината общият размер на активите възлиза на 2.61 млрд. лв. Същественият ръст от 446 млн. лв. допринесе за достигане на трето място по пазарен дял (10.8%). Общият размер на привлечените средства на домакинствата е 4.83 млрд. лв. На фона на предизвикателствата през изминалата година постигаме ръст в активната клиентска база физически лица в размер на 3%. Броят на клиентите, за които Райфайзенбанк е основна банка, надминава 315 000, а клиентите, ползващи повече от два продукта в банката, продължава да расте, като ръстът спрямо предходната година е 22%.

И през 2020 г. Райфайзенбанк продължи да е сред водещите избори на клиентите, решили да закупят жилище и да го превърнат в свой дом. Въпреки трудната ситуация, настъпила след първия локдаун през март, ипотечният кредитен портфейл постигна значителен ръст от 15% към края на годината спрямо 2019 г.

Райфайзенбанк се утвърди като предпочитан партньор сред клиентите, оценявайки я най-високо и при избора си за потребителско кредитиране. Продължавайки в правилната посока за подобряване на клиентското преживяване, предприехме стъпки за оптимизиране на процеса за кандидатстване в офисите. През 2020 г. запазахме устойчиво висок пазарен дял – над 10%.

Извънредната обстановка в страната ускори процеса на дигитализация. Банката беше първа и единствена на пазара, предлагаща изцяло дистанционно решение на клиентите, желаещи да отложат изплащането на своите задължения.

Непрестанно подобрявахме процеса за нов кредитен бизнес през дигиталните канали на банката и постигнахме огромен ръст от 67% спрямо 2019 г. Така дигитално иницираните потребителски кредити достигнаха 20% от всички реализирани сделки през годината. Безспорно постижение е разработеният изцяло автоматичен процес за обработка на дигитални потребителски кредити, даващ възможност на клиентите да получават желаната от тях сума по сметка само за 15 минути.

Осигурихме възможност на всеки, който желае да стане клиент на банката, да направи това през дигиталните ни канали, без да се налага да посещава офис.

През 2020 г. Райфайзенбанк започна да предлага на своите настоящи и нови клиенти изцяло нов дистанционен процес по откриване на сметка с дебитна карта, от който се възползваха 7 пъти повече клиенти, в сравнение с 2019 г.

Клиентите заявяват сметка с дебитна карта и могат да я използват през мобилното приложение за банкиране, без посещение в офис на банката.

Банката насочва вниманието си към дигиталните продукти и процеси, като паралелно развива и продуктовата гама с включването на Сметка Онлайн, специално разработена за дигиталните канали. Този нов пакетен продукт може да бъде заявен само дистанционно и е съобразен с всички очаквания на клиентите, след предварително изследвано мнение на клиентите. Продуктът се предлага дори с безплатен 3-месечен период в началото.

В трудните условия на пандемична обстановка през 2020 г. изключително предимство е и това, че всички услуги, необходими за ежедневно банкиране, са достъпни през дигиталните канали на банката RaiMobile и Райфайзен ОНЛАЙН, при това безплатно или на по-ниски цени.

За поредна година на успех се радват и партньорските инициативи реализирани с наши корпоративни клиенти – големи търговци и хранителни вериги, които осигуряват различни отстъпки и подаръци за нашите клиенти.

Мобилното банкиране отчита значително развитие през 2020 г. Двойно повече от активните клиенти използват мобилното банкиране – 30%. Мобилното приложение се превърна в най-харесваното мобилно приложение на българския пазар, с най-висок рейтинг. Първи на българския пазар предоставихме възможност на клиентите да използват приложението в тъмен режим, да следят категоризирано разходите си и да подписват преводи с един клик, без да се налага да преписват кода за потвърждение от смс.

Възможността за клиентите да открият сметка директно през мобилното банкиране, както и да заявят желание за покупка на други продукти, доведе до повишаване на дигиталните продажби с около 10% в потребителското кредитиране и около 50% от приложенията за откриване на сметка.

Също така подобрихме цялостния дизайн на приложението по последните тенденции така че да е максимално удобно и интуитивно за използване.

Всички тези усъвършенствания на мобилното приложение и новите предоставени възможности за лесен достъп до банковите продукти доведоха неминуемо до повишаване на удовлетвореността на нашите клиенти.

След лансирането на дигиталния портфейл на Райфайзенбанк RaiPay в края на 2019 г., през 2020 г. неговото развитие и популяризиране продължи с пълна сила. Той представлява мобилна апликация за телефони, в която картите, издадени от Райфайзенбанк, се „дигитализират“ и може да се плаща и тегли безконтактно директно с телефона. Активните ползватели на RaiPay са вече повече от 15 000, а регистрираните карти в него са около 23 000. За притежателите на iPhone през април 2020 г. Райфайзенбанк въведе възможност за плащане чрез Apple Wallet. Регистрираните карти в Apple Pay само за 8 месеца достигат 18 000 при над 11 000 ползватели.

Обемът на плащанията с карти на Райфайзенбанк се увеличава със стабилни темпове – 14% на годишна база при кредитните карти и 28% при дебитните.

В застрахователните продукти и пенсионните фондове през 2020 г. банката реализира ключови инициативи също в посока на дигиталната трансформация и осигуряването на по-добро клиентско преживяване. Райфайзен добави към изцяло онлайн предлаганите продукти застраховка на апартамента, както и одобри процес по сключване на застраховка Живот към потребителски кредити само чрез чекбокс опция, което поставя банката и „Уника“ на първо място в групата в реализирането на най-удобното и интуитивно клиентско решение.

Въпреки влошената икономическа обстановка, Райфайзенбанк отчита ръстове в реализирания приход от комисион по застрахователните продукти с генерирано портфолио за няколко години назад (+41% ръст в прихода от комисион по полици „Сигурност плюс“; +68% ръст в прихода от комисион по полици „Защитени покупки“; +13% ръст в прихода от комисион по полици „Защита на дома“ и „Защита на бизнеса“).

В продажбения процес на пенсионни фондове също настъпи съществена дигитална промяна, като вече клиентите могат да прехвърлят своите универсални пенсионни фондове без да посещават нотариус, който е заменен от специализирана онлайн платформа, осигуряваща квалифициран електронен подпис на клиента. Само няколко клика на мобилния телефон, които трябва да направи клиентът, с бързи темпове превръщат тази опция в предпочитана и през декември вече 40% от прехвърлянията са осъществени по този начин.

Микробизнес

През 2020 г. Райфайзенбанк (България) ЕАД продължи да утвърждава своята водеща позиция в сегмента микробизнес, обслужвайки клиентска база от над 60,000 клиента. Към широката си гама от кредитни и некредитни продукти, банката добави нови атрактивни услуги, с които предостави по-добро обслужване на микрофирмите.

Основните приоритети през годината бяха насочени към:

- Повишаване на удовлетвореността на клиентите чрез предоставяне на комплексно и компетентно обслужване, постоянно подобряване на качеството на услугите, разработване на приспособими към нуждите на клиента продукти;
- Предоставяне на модерни и иновативни банкови услуги, стартиране на дистанционно консултиране за подпомагане на микрофирмите и продажба на кредитни и некредитни продукти, надграждане на платформата за интернет и мобилно банкиране, предоставяйки възможността за онлайн кандидатстване на кредит и заявяване на продукти, осигурявайки бърз и удобен 24/7 достъп;
- В тон с развиването на дигиталните услуги, беше разработена функционалност за дигитално откриване на сметки на юридически лица през официалния сайт на банката;
- Годината бе предизвикателна за всички сектори, но банката успя да предложи на своите клиенти мораториум на кредитите задължения, като затвърди позицията си на доверен бизнес партньор;
- Осигуряване достъп на микрофирмите до европейски гаранционни програми и кредитни линии, чрез партньорство с Европейския инвестиционен фонд;
- Улесняване обмена на информация и директния контакт с фирмите от микробизнеса. За целта бяха организирани вебинари, на които беше представена информация за работата на банката по оперативните програми, както и новите възможности за финансиране развитието на клиентския бизнес;
- Разширяване представянето си сред земеделския сектор чрез активно финансиране нуждите на земеделските производители;
- Провеждане на атрактивни CRM и промоционални кампании, насочени към клиентите в сегмента и все по-осезаемо използване на алтернативни канали за комуникация;
- Затвърдена беше позицията на банката като лидер по отношение на клиентското преживяване.

Специално внимание се отделя на развитието на служителите в сегмента, което продължава да допринася за по-доброто му представяне.

Канали за продажба и дистрибуция

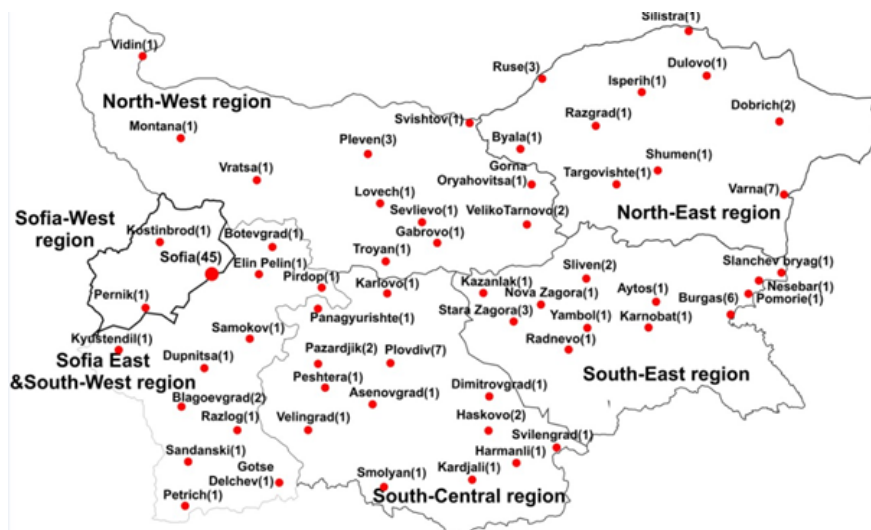
(Клоновата мрежа на Райфайзенбанк (България) ЕАД е с национално покритие и към края на 2020 г. се състои от 128 офиса (2019 г. – 134 офиса), позиционирани в над 60 града в цялата страна.

За допълнително удобство и гъвкаво обслужване на клиентите си, банката продължи да инвестира в мрежата и инфраструктурата си. Бяха направени инвестиции за още 1 офис в София и 4 офиса в страната (1 в Казанлък, 1 в Шумен, 1 във Варна и 1 в Пловдив), ремонтирани по новата концепция, разработена по design thinking методология и с акцент върху клиентските и служителските очаквания и преживявания. Общо обновените по новата концепция офиси на банката към края на 2020 г. са 8. Ще продължим развитието на новата концепция, за да повишим удовлетвореността на нашите клиенти и служители, което е основен приоритет за нас.

Над 90% от офисите разполагат с нови BNA машини с депозитни функции, което е в унисон с инициативата "Branches to foster digital".

За да отговорим на очакванията на клиентите за добро обслужване и качество, и за тяхно удобство, въпреки усложнената епидемична обстановка в страната, 2 офиса на банката работят с удължено работно време през всички делнични и почивни дни.

Карта с каналите за дистрибуция, позиционирани в страната, е приложена по-долу:

Във всичките 128 офиса клиентите могат да бъдат консултирани и обслужени, включително и за касови трансакции, от всеки един специалист. Във Флекси офисите, които към момента наброяват 42, клиентите могат да бъдат консултирани и обслужени от същия специалист и за кредитни продукти.

Райфайзенбанк (България) ЕАД продължава да инвестира в специализирани центрове за индивидуални клиенти и малки предприятия. В големите градове – София, Пловдив, Варна и Бургас функционират Ипотечни зони.

В 13 града са разположени 23 на брой Микробизнес центрове, в които квалифицирани специалисти предоставят цялостно финансово консултиране на фирмите и според необходимостта на всеки бизнес различни продукти и услуги.

В края на 2020 г. Райфайзенбанк стартира нова стратегия и трансформация в Клонова мрежа, която е в унисон и с Дигиталната трансформация на банката и Групата.

Райфайзенбанк (България) ЕАД вече повече от 15 години продължава и развитието на агентската си мрежа от мобилни банкери и външни партньори. Клиентите могат да се възползват от напълно безплатно персонално консултиране от мобилните банкови консултанти в удобно за тях време и място по основните продукти и услуги за индивидуални клиенти, в това число потребителски кредити, кредитни и дебитни карти, пакети. Мрежата от мобилни банкери спестява на банковите клиенти време и усилия, включително по подготовка на необходимите документи за кандидатстване за желана банкова услуга.

Мрежата от външни партньори също е важен канал за продажби, спомагащ за изпълнението на заложените бизнес обеми за индивидуални клиенти и микрофирми, като към края на 2020 г. банката си сътрудничи с голям брой партньори и кредитни посредници, регистрирани от БНБ по ЗКНИП.

Райфайзенбанк (България) ЕАД разполага и със собствен Контактен център, който предлага обслужване на клиентски запитвания денонощно, седем дни в седмицата. Центърът обслужва широка гама от запитвания, свързани с продуктите и услугите на банката, включително е създадена възможност, с цел улесняване на клиента, за стартиране на процеси и приложения. Каналът е достъпен чрез различни възможности за комуникация – както традиционния начин по телефон, така и все повече различни дигитални канали като имейл, уебчат на страницата на банката www.rbb.bg, както и през формите за контакт на официалната интернет страница, онлайн банкирането Райфайзен Онлайн и мобилното приложение RaiMobile. Банката вече използва и официален Viber канал, за да информира своите клиенти за специални и индивидуални предложения.

Контактният център участва активно и в програми и инициативи за продажби, обслужване и отчитане на клиентската удовлетвореност, насочени към настоящи и потенциални клиенти на банката.

Служителите на Контактния център са специализирани в обслужването на запитвания за продукти и услуги, предлагани на физически лица, микрофирми, премиум клиенти, търговци с ПОС терминали, както и такива, свързани с картови разплащания и дигитално банкиране.

В края на 2020 г. Райфайзенбанк (България) ЕАД стартира чатбот с последно поколение изкуствен интелект, който помага на клиентите да получат нужната информация за продуктите и услугите на банката. RAlA (Raiffeisen Artificial Intelligence Assistant) вече е в дигиталните канали, през които хората най-често общуват със своите близки – Facebook Messenger и Viber. Точно толкова лесно, колкото се откриват и се изпращат съобщения на познати, всеки може да влезе в контакт с RAlA по всяко време на деня и седмицата. Тя се появява мигновено, за да помогне винаги, когато клиентите искат да се свържат с Райфайзенбанк чрез съобщения във Facebook Messenger и Viber. Съвсем скоро RAlA ще съдейства по същия лесен и интуитивен начин и през още три канала за комуникация с банката – Райфайзен ОНЛАЙН, мобилното банкиране RaiMobile и сайта на Райфайзенбанк. По този начин, благодарение на съвременната технология, клиентите получават още по-бърз начин за контакт с банката, а RAlA им оказва нужното съдействие в най-удобния и най-често използвания от тях електронен канал. Решението е допълнено и с интуитивно прехвърляне към консултант на живо при нужда от лична банкова информация или други по-специфични запитвания.

В отговор на дигитализацията в банковия сектор, Райфайзенбанк подобрява дигиталните си канали и постоянно разработва и поддържа актуален уеб сайта, интернет и мобилното банкиране като канали за продажба. Проект за дигитален кредит беше стартиран заедно с дизайн на изцяло автоматичен процес. Проектът беше трансформиран в скръм екип, базирайки се на нуждите и очакванията за по-добри резултати. Доставен бе успешно минимален продукт от клиентска гледна точка – дигитално подписване на договори за кредит от клиенти за предварително одобрени потребителски кредити за физически лица. Беше събрана положителна обратна връзка от клиентите. Направени са подобрения по мобилното банкиране. Нови автентикационни механизми са предоставени на клиента във връзка с актуалните тенденции в клиентското преживяване.

Седем пъти повече клиенти са открили разплащателна сметка дигитално през 2020 г. спрямо година по-рано. От началото на тази година над 2 хиляди потребители са заявили и открили сметка изцяло по електронен път.

Стремим се с нашите дигитални продукти и услуги да внасяме все повече лекота в ежедневието на клиентите ни и затова не е изненада, че все повече хора ги използват. В няколко лесни стъпки вече може електронно да се открие сметка и карта, да се заяви и усвои кредит, да се плаща с телефон. Щастливи сме, че можем да използваме иновациите, за да улесняваме хората и да им спестяваме време и усилия.

Най-често откриват сметки по дигитален път хора, заети в сферите счетоводство, образование и предприемачество. Съотношението по полове е почти еднакво (55% жени и 45% мъже), като най-активни са във възрастовата група 25-44 г. (над половината от потребителите). Най-възрастният клиент с електронно открита сметка е на 79 г., а най-младият – на 18 г. и един ден. Над 70% от дигитално откритите сметки са първи за клиентите.

Нова сметка може да се заяви от сайта на банката и от мобилното приложение RaiMobile. Заради изключително улеснения процес, почти 90% от електронно откритите сметки са заявени през мобилно устройство.

Визия 2025 г. на Райфайзенбанк (България) ЕАД е да затвърди позицията си на най-препоръчвана финансова група. В последните години банката постигна репутация на организация, предоставяща най-добро клиентско преживяване и внимание към клиента. В Райфайзенбанк вярваме, че страхотните преживявания не се случват случайно, те трябва да бъдат създадени. Банката използва различни източници, спомагачи за разбиране и предвиждане на очакванията от страна на клиентите:

- Ние търсим и събираме активно обратна връзка от нашите настоящи и потенциални клиенти, чрез непрекъснати вътрешни и външни проучвания, както и чрез технология от най-ново поколение за събиране на обратна връзка в реално време – PISANO, и се стараем да осигуряваме изключително клиентско преживяване и отлично обслужване с лекота за нашите клиенти във всички техни взаимодействия с нашата организация.
- С грижа за нашите клиенти комуникираме важната за тях информация, свързана с обслужването им, както и всички наши предложения и промоции, чрез най-съвременните канали за комуникация, като имейл, Viber и др., чрез нова иновативна система Salesforce.
- За да създадем изключително клиентско преживяване за нашите клиенти, ние прилагаме методите на дизайн на услуги и по конкретно обследваме очакванията и нуждите на нашите клиенти чрез т.нар. "клиентски пътеки". Те са инструментът, чрез който намираме баланс между нуждите на клиента и нуждите на бизнеса, целящ да създаде изключително клиентско преживяване при използването на продуктите и услугите на Райфайзенбанк от страна на нашите клиенти, както и ежедневно банкиране с лекота и без стрес за тях.

Внимателно се наблюдават индикаторите за постигната клиентска удовлетвореност посредством всички канали на обслужване и точки на контакт – офисите на банката, Контактния център, мобилните банкери, както и всички канали за дигитално и дистанционно банкиране, като RaiMobile, RayPay, RaiConnect и нашия чатбот с изкуствен интелект RAlA.

Основен приоритет на банката е да предостави на клиентите си банкиране с лекота, без стрес и отговарящо на нуждите им. Райфайзенбанк инвестира в много дейности и инициативи за непрекъснато повишаване на клиентското преживяване чрез всички канали и точки на комуникация.

Човешки ресурси

Към края на 2020 г. общата численост на персонала на Райфайзенбанк (България) ЕАД е 2677 служители, 46% от които работят в клоновата мрежа на банката; 83% от служителите на банката са с висше образование, а средната възраст е 38,5 години.

И през 2020 г. банката продължи да работи сериозно за развитието на работодателската марка на Райфайзенбанк (България) чрез реализирането на редица инициативи, които резултираха в получаването на едни от най-престижните работодателски награди – според класацията на Career Show Awards 2020:

- „Най-добър работодател“ за 2020 г. ;
- „Сребърно“ отличие като „Най-добър работодател в областта на банкирането“.

През 2020 г. вследствие на световната пандемия от коронавирус основен приоритет на банката беше опазване здравето и благосъстоянието на служителите. За тази цел в кратки срокове на служителите в централата и на определени групи служители в Клонова мрежа, чието естество на работа позволява, беше предоставена възможност за работа от вкъщи. В работните помещения бяха въведени извънредни мерки за спазване на физическа дистанция, регулярна дезинфекция на общите части и предоставяне на лични предпазни средства и средства за дезинфекция. Банката не е прилагала мерки, водещи до освобождаване на служители, намаляване на възнаграждението или работното време на служителите. За тези, чието естество на работа и част от възнаграждението бяха пряко засегнати от въведените ограничителни мерки на национално ниво, бяха приложени програми за запазване доходите.

През 2020 г. банката запази фокусът си върху развитието на компетенциите на мениджърите и служителите, развитието на работодателската марка, повишаването ангажираността на служителите и стимулирането на култура на учене. Също така се работеше активно в посока подпомагане на процеса по Дигитална и адаптивна трансформация. Фокус бяха развитието на гъвкаво мислене, популяризирането на Agile принципите на работа, както и усвояването на принципите на Дигиталната и адаптивна трансформация. В допълнение се работеше в посока идентифициране и дефиниране на минимум стандарт дигитални компетенции на ниво банка.

В резултат на пандемията от коронавирус, присъствените обучения бяха адаптирани и изнесени в изцяло виртуален и онлайн формат. Основните акценти в програмите за обучение и развитие на служителите бяха темите свързани с управлението на стреса и психологическото напрежение, връзката между уменията да приоритизираме и усещането за стрес, защо различните хора възприемат ситуацията с коронавируса различно, деца и родителстване в условията на извънредно положение, меки умения с фокус върху благосъстоянието и здравето на служителите.

Мениджъри на различни управленски нива участваха в обученията на теми за Разнообразие и Приобщаване на работното място, Управление на виртуални екипи, Лидерство чрез служене. Във връзка с Дигиталната и адаптивна трансформация бяха проведени няколко обучителни програми за членовете на Agile екипите: Въведение в Agile методите, Клиентски пътеки, UX и UI дизайн и други. Специалистите в Клонова мрежа преминаха обучителна програма, която обхваща Дигиталната и адаптивна трансформация като терминология, включително технически познания за MS Office 365 и дигиталните продукти, които банката предлага на своите клиенти.

През 2020 г. системата за обучение и развитие „сHarlie“ беше обогатена с ново дигитално съдържание. Повиши се значително броят на служителите, които използват системата, както и положителната обратна връзка от тяхна страна.

Също така бяха вложени допълнителни усилия в надграждането на HR практики като менторство, коучинг, обучения и консултации, структурирани кариерни пътеки за различни позиции. Като част от мерките за подкрепа на служителите в периода на извънредното положение, всички служители бяха представени с възможност да се възползват от две допълнителни безплатни сесии за психологическа подкрепа/консултиране или коучинг в допълнение към съществуващата инициатива за 3 безплатни сесии в рамките на всяка календарна година.

Управление на риска

Риск контролинг

Комитетът по управление на риска, създаден през 2017 г., продължава своите тримесечни заседания. Комитетът преразглежда политиките, процедурите, правилата и практиките, свързани с прилаганите от банката модели за Икономически капитал и Стрес тестове, както и преглежда и одобрява резултатите и сценариите за стрес тестове, и преглежда и одобрява резултатите от валидацията на всички модели през целия им жизнен цикъл.

И през 2020 г. Райфайзенбанк (България) продължава дейността в посока постигане на нормативно съответствие със стандарт 239 на Базелския Комитет за Банков Надзор (Basel Committee on Banking Supervision – Principles for effective risk data aggregation and risk reporting), който адресира агрегирането на данни в банката и поставя принципи при извършването на регулаторна отчетност. Банката изгражда и поддържа база данни („речник“) за ключови регулаторни понятия. Работата по проектите, целящи осигуряване на регулярно автоматично равнение на данните при изготвяне на различните отчети, както и за оптимизиране системите за калкулация на рисковопретеглените активи, продължава.

През изминалата година бяха валидирани използваните Нон-ритейл (групови) модели, както и локалните модели в сегмент „Банкиране на дребно“.

Две нови скоркарти (апликационна и поведенческа за ипотечни кредити) бяха успешно валидирани през годината.

Предстои през 2020 и 2021 г. актуализиране и валидиране на параметрите на моделите в сегмент „Банкиране на дребно“ с цел отразяване на новата дефиниция за неизпълнение в съответствие с EBA/GL/2017/16 и EBA/RTS/2016/03.

Актуализирана бе и стратегията за необслужвани експозиции (NPE стратегия) на банката, заедно с оперативни планове в отделните сегменти, във връзка с изискванията на ЕШБ, т.нар. ECB guidelines for NPL Management, като бяха отразени очакванията от въздействието на мораториумните мерки във връзка с Covid-19 пандемията.

След въвеждането на МСФО 9 банката продължи с годишния преглед и актуализация на параметрите на МСФО 9 моделите и тримесечната актуализация на макромоделите. Макромоделите прилагат сценариите на групата за развитие на макросредата за целите на МСФО 9, което се ограничава до няколко сценария за средата и съответните статистически значими параметри. Успоредно с това, банката продължава да прилага и груповите модели за обезценка по МСФО 9, които са формулирани в централата във Виена, като основен момент в тях е емпирично наблюдение върху експозициите в неизпълнение, както и обезценка на финансови инструменти с вграден елемент на кредитен риск. Банката успешно прилага груповата методология за класификация и оценка по справедлива стойност на финансовите инструменти съгласно МСФО 9. При определянето на размера на провизиите банката отчете промените в икономическата среда в резултат на Covid-19 пандемията и на мерките за мораториум, като актуализира своите очаквания за загуби на база на направените прогнози и допълнителни анализи.

През 2020 г. банката извърши регулярната актуализация на профилите за изтегляне на депозити и привлечени средства, както и годишния преглед на лимитите за пазарен риск в съответствие с рисковия апетит на институцията. Наред с това, банката разработи и приложи допълнителна адаптирана пруденциална лимитна рамка, която е изцяло в съответствие с МСФО 9 и Управление на лихвен риск в Банков портфейл. Банката успя да поддържа адекватна нива риск/доход в условия на нисколихвена среда. Също така, през годината бяха извършени редица дейности, свързани с прилагането на най-добрите практики за управлението на данните за целите на мониторинг и контрол на пазарен и ликвиден риск, като беше стартирана следваща фаза спрямо плана за достигане на най-високи стандартни за управление на данни, както на групово, така и на локално ниво.

През 2020 г. банката реализира също редица подобрения в механизма за разпределение на ползите и разходите на всички нива, както и обновяване на пазарните риск фактори за измерване и оценка за финансовите активи по амортизационна стойност (риск фактори за кредитен спред).

Банката допълни и своята концепция за Стойност под риск (VaR) лимити, като въведе и обнови своята лимитна рамка чрез прилагане на допълнителни лимити, които да отразяват както изменението в стойността на финансовите инструменти, които подлежат на оценка по справедлива стойност, така и рамка, обхващаща лихвения риск в банков портфейл. Калкулациите на Стойност под риск (VaR) по тази рамка са изцяло съобразени с МСФО 9 от една страна, така и с Регулаторните изисквания по измерване на Лихвен риск в банков портфейл. Насочени са към експозициите, които са класифицирани в банков портфейл, както и на ниво банка. На ниво банка се прилага и симулация с удължен ефект спрямо историческите стойности.

Концепцията за прилагане на лимити, които да отразяват изменението в стойността на финансовите инструменти, които подлежат на оценка по справедлива стойност, се прилагат и за търговски портфейл.

Райфайзенбанк (България) ЕАД и дъщерните ѝ дружества, като част от Групата РБИ, разглеждат операционния риск като отделна категория риск и се придържат към груповите политики, правила и процедури. Групата РБИ насърчава изграждането на открита и чувствителна към рисковете среда и култура, които да подпомагат идентифицирането, измерването, управлението и наблюдението на експозиции, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития. Операционният риск се управлява в рамките на Цикъл по управление на риска, с помощта на различни инструменти и подходи като Оценка на риска, Сценарийни анализи, Индикатори за ранно предупреждение, Събиране на данни за операционни събития и Докладване. Тези инструменти и мерки, заедно, дават обща представа за експозицията към Операционния риск и обезпечават поддържането ѝ в рамките на рисковия апетит, зададен от мениджмънта. Банката прилага Модела с три нива на защита, който определя съответните отговорности в управлението на Операционния риск.

В банката функционира Комитет по управление на операционния риск и контролите. Комитетът е специализиран вътрешен орган, част от ръководството на Райфайзенбанк (България) ЕАД в областта на управлението на операционния риск и вътрешните контроли (ICS).

През 2020 г. основната дейност на звеното за контрол на Операционния риск беше фокусирана върху осигуряване на високо качество на управлението на операционния риск в Райфайзенбанк и в съответствие с груповите стандарти и практики, както и върху по-нататъшното повишаване на нивото на разбиране на операционния риск от страна на всички служители в банката.

Управление на риска Корпоративно банкиране

В корпоративен сегмент годината бе белязана от множество инициативи и промени, свързани с управление на кризата, произтекла от Covid-19. В тази връзка бе имплементирана нова концепция в Кредитната политика (Playbook matrix), целяща да дава оценка на индустриите и определяща рисковия апетит на банката. Също така бе създаден и процес, управляващ въведения Частен мораториум в държавата.

Управление на риска Банкиране на дребно

2020 г. беше изключително динамична от гледна точка на промени в Кредитните политики и процесите на кредитиране, заради усложнената ситуация с пандемията от Covid-19 и въведените ограничения от държавата. Основен акцент в дейността на дивизията беше организирането и провеждането на частния мораториум, който даде сигурност на нашите клиенти да променят структурата на своите разходи и да могат да преодолеят периода на ограничени доходи. Това наложи изграждането на нови процеси за оценка, наблюдение и превенция на портфейла под мораториума и кампании за реактивиране на плащанията след неговият край.

Допълнително бяха подписани няколко нови споразумения за портфейлни гаранции с ЕИФ и НГФ, които осигуриха ликвидна подкрепа на бизнеса и домакинствата.

Информационни технологии

През 2020 г. дирекция „Информационни технологии“ продължи да следва визията си за превръщане на ИТ в стратегически партньор на бизнеса, допринасяйки за позиционирането на Райфайзенбанк като водеща в банковия сектор по отношение на клиентско преживяване, иновации и ефективност.

В областта на управлението на данни фокусът беше върху довършване на оптимизацията и технологичното обновяване на процеса по зареждане на данни в хранилището на банката. Работата на съществуващия DWH Cross-functional Капбал екип беше разширена с включване на оперативната дейност по ежедневно зареждане и поддръжка на DWH. През тази година успешно стартира обслужването на клиенти в офисите на банката през новата Фронт-офис система.

Дирекция ИТ активно участва в Дигиталната и адаптивна трансформация на банката чрез успешното внедряване на MS Office 365. В условия на пандемия, беше създадена и подсигурана работата от вкъщи за над 1200 служители в рамките на седмици. Бяха наложени множество секюрити практики и подобрения на VDI инфраструктурата, с цел подсигуряване на дейността на банката, служителите и крайните клиенти. Паралелно с това стартира проект за

изграждане на автоматизирани процеси за непрекъсната интеграция и доставка на софтуерни решения, като се спазват всички изисквания за информационна сигурност.

През 2020 г. дирекция ИТ се трансформира структурно с цел да предоставя максимално бързо и ефективно ресурси и услуги на бизнес отделите на организацията. За да работи в съответствие с нуждите и стратегическите цели на банката, дирекцията осигури вътрешни и външни технически експерти за новостартираните кросфункционални scum екипи. Беше актуализирана и целевата ИТ архитектура чрез дефиниране на интеграционен слой на банката, който позволява интегриране между различните системи и приложения, по-голяма гъвкавост, 24/7 достъпност на услугите и готовност на интеграционните компоненти да бъдат използвани в облачни пространства.

През 2020 г. дирекция „Информационни технологии“ се доказва като активен участник в изпълнението на мисията на организацията за превръщане на постоянните иновации в изключително клиентско преживяване.

Операции

Клиентските плащания в чуждестранна валута се увеличиха с близо 19% при входящите плащания и с над 16% при изходящите преводи. Делът на електронните преводи продължи увеличението си и достигна около 91%.

Клиентските плащания в лева (изходящи и вътрешнобанкови) се увеличиха с близо 11%. Делът на електронните местни преводи остана стабилен с нива в края на годината около 95,00%. Стабилен пазарен дял на плащания през БИСЕРА, със средно ниво за годината от 10.54%. Броят на преводите, излъчени през РИНГС, запазва пазарен дял за 2020 г. от 11,00%.

Банката поставя акцент върху качеството и бързината на обработка като инвестира в нови автоматизации в сектора на плащания, следва тенденциите и за цифровизация и дигитализация в ЕС, като участва в стратегически проекти (Незабавни плащания, TARGET 2) в съответствие с насоките за развитие на европейската платежна инфраструктура.

Тенденцията за дигитализация и висока степен на автоматизация се запазва, като през 2020 г. постигнахме над 20% автоматично решение по кредитни сделки на физически лица и автоматизирахме 60% от договорите за кредит. Въпреки извънредната обстановка в страната заради корона кризата, успяхме да поддържаме време за одобрение на кредитите за физически лица под един ден.

Като част от дигиталната стратегия на банката беше стартиран напълно дигитален E2E процес за одобрение на кредити, който допринесе още повече за клиентската удовлетвореност в условията на дистанционно обслужване.

Продължаваме активно да прилагаме подписването на документи с електронен подпис от страна на клиентите (чрез приложението „Евротръст“), като с това отговаряме на изискванията за социална дистанция в условията на пандемия и намаляваме посещенията на клиентите в офис – над 7% от потребителските кредити са разписани електронно с Квалифициран електронен подпис (КЕП).

Следвайки стратегията на банката за подобряване на клиентското преживяване и предлагане на водещи продукти и услуги, и в унисон с засилените мерки за сигурност, банката предостави възможност за още по-разширена гама от дигитални услуги, сред които пълно обслужване на банкови карти чрез онлайн и мобилното банкиране на банката, дигиталните порфейли RaiPay и ApplePay, както и доставка на банкова карта до адрес на клиента.

С цел изпълнение на антикризисната мярка за подпомагане на лицата, засегнати от пандемията, Райфайзенбанк се включи в механизма за разсрочване на задължения, при който в дирекция „Операции“ бяха обработени над 15,000 искания в сегментите Индивидуално банкиране и Мокробизнес. Това стана възможно чрез роботизиране на процесите по обработка на исканията и автоматизиране на осчетоводяването.

Като водеща финансова и социално-отговорна институция в страната, Райфайзенбанк се включи в редица национални и международни програми за финансиране с цел намаляване на ефекта от пандемията. Една от тези програми е споразумението с Българската банка за развитие за предоставяне на гарантирани безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от Covid-19.

Следвайки стратегията за Дигитална и адаптивна трансформация, в областта на Операции продължи тенденцията за развитие на системите, прилагане на иновативни подходи, роботизиране на редица процеси, както и развитието на нови, напълно автоматизирани процеси (автоматично изготвяне на договори, автоматично осчетоводяване и т.н.). Успешният опит с внедряването на нови комуникационни канали, като Viber, се разшири в нови насоки както за привличане на нови клиенти, така и за обслужване на съществуващите.

През 2020 г. банката успешно приключи с програмата за обновяване на ATM мрежата си с машини от най-ново поколение (touch screen, contactless), увеличихме и дела на депозитните ATM (BNA) от 19 на 124, които са на

разположение във всички офиси на банката, като предоставихме на нашите клиенти максимална гъвкавост, 24-часов достъп до услугата и възможност за самообслужване, спазвайки и насоките за сигурност и запазване здравето на нашите клиенти. Успяхме да задържим работоспособността на мрежата на много високи нива – над 97%, въпреки усложнената обстановка. На база на общата стратегия и трансформация на АТМ мрежата, увеличихме размера на депозитните трансакции над 14 пъти спрямо 2019 г. (от 17 млн. лв. на 253 млн. лв.).

Плащанията на ПОС също бележат сериозен ръст както в посока увеличаване на портфолиото (брой физически и виртуални терминали, брой търговци, брой локации), така и в обема на трансакциите (над 9%), особено видим в областта на виртуалните ПОС терминали (над 51%).

В резултат на иновативните подходи, които се стремим да прилагаме и успешното внедряване на концепцията за home office преди Covid-19, както и устойчивата стратегия за постоянна дигитализация на процесите, в областта на Операции успяхме много лесно да преминем към работа в условията на пандемична обстановка и да достигнем до 80% отдалечена работа на нашите служители в най-критичните моменти, като същевременно поддържахме високите нива на качество и бързина на обслужване.

Визия и мисия

Райфайзен Банк
Интернешънъл

Икономиката
на България

Група Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Дружества от Групата

Райфайзен Лизинг България ЕООД

Райфайзен Лизинг България ООД е основано през 2004 г. с акционери Райфайзенбанк (България) ЕАД (24.5%) и Райфайзен Лизинг Интернешънъл ГмбХ (75.5%).

От юли 2016 г. едноличен собственик на Райфайзен Лизинг България ЕООД е Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Райфайзен Лизинг България ЕООД активно присъства на българския лизингов пазар вече 16 години, като основните продукти, предлагани на клиентите, са лизинг на нови и употребявани превозни средства, строителна и селскостопанска техника, леки и тежкотоварни камиони, ремаркета и мотокари, машини и оборудване, както и лизинг на недвижими имоти. От 2017 г. компанията предлага на своите клиенти услугата Управление на автопарк.

Към 31 декември 2020 г. Райфайзен Лизинг България ЕООД достига пазарен дял от 10,73% на база лизингов портфейл (статистика на Българска народна банка). Общият обем на лизинговия пазар към 31 декември 2020 г. възлиза на 4,308 млн. лв., което представлява увеличение от 16 млн. лв., сравнено с 31 декември 2019 г.

Към 31 декември 2020 г. активите на Райфайзен Лизинг България ЕООД достигат 472 млн. лв.

Към края на 2020 г. нетните вземания на Райфайзен Лизинг България ЕООД по лизингови договори възлизат на 449 млн. лв. Лизинговите активи са разпределени както следва: превозни средства – 73.0%, оборудване – 21.3% и недвижими имоти – 5.7%.

Клиентите на Райфайзен Лизинг България ЕООД са корпоративни клиенти, които представляват 63.7% от целия портфейл, следвани от малки и средни предприятия – 22.4% и физически лица – 13.9%.

През 2020 г., привлеченият и усвоен средносрочен и дългосрочен финансов ресурс достигна 419 млн. лв., от които 135 млн. лв. от международни финансови институции.

Райфайзен Лизинг България ЕООД има регистрирани 12 клона на територията на България.

Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД

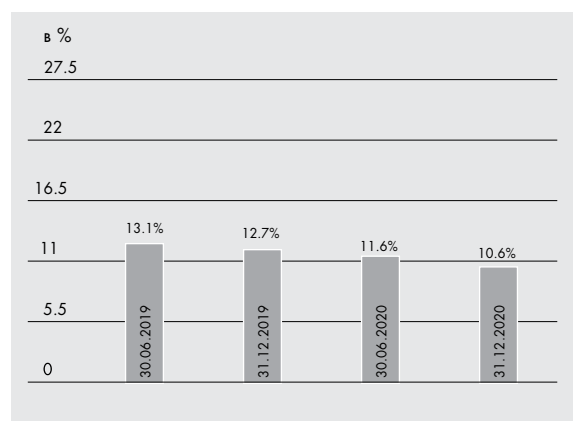
Пазарен дял/Активи под управление

Неблагоприятната пазарна конюнктура на международните финансови пазари през 2020 г., породена от разпространението на коронавируса Ковид-19 и от неговите последствия върху света, оказва негативно влияние върху представянето на фондовете на Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД (РАМ).

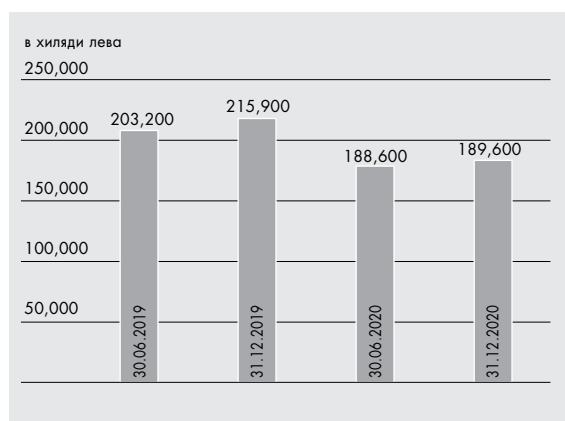
Активите под управление на Райфайзен Асет Мениджмънт се намалиха от 215,9 млн. лв. в края на 2019 г. до 189,6 млн. лв. в края на 2020 г., като пазарният дял на дружеството се понижи от 12,7% до 10,6% в края на 2020 г.

През 2020 г. относителния дял на инвестициите на ритейл клиентите продължи да преобладава за сметка на големи институционални и корпоративни инвеститори. Компанията се стреми към намаляване на риска от концентрация, което ще доведе до по-голяма устойчивост на паричните ѝ потоци.

Пазарен дял на РАМ

Активи под управление в договорни фондове

Към края на 2020 г. РАМ управлява шест местни фонда, предоставяйки на инвеститорите както консервативни решения, така и по-рискови продукти. Към 31 декември 2020 г. активите под управление в шестте фонда надхвърлят 189 млн. лева, което представлява 10,6% пазарен дял.

През 2020 г. бяха проведени обучения на служители на Райфайзенбанк (България) ЕАД от сегментите Банкиране на дребно и Premium Banking. Обученията бяха насочени към повишаване компетентността на служителите по отношение на финансовите и продуктите им знания, както и повишаване на продажбените им умения, необходими при предлагане на взаимни фондове.

Във вътрешната онлайн платформа за обучение и развитие сHarlie бе заредено обучение във видео формат на тема „Райфайзен Асет Мениджмънт“.

Нови продукти и инициативи / Клиентска база

В допълнение към основната продуктова гама от шест договорни фонда, РАМ предлага на клиентите и два допълнителни продукта, подходящи за дългосрочно спестяване на средства – Депозит Микс и Индивидуален инвестиционен план (ИИП).

През 2020 г. основният фокус на компанията бе изцяло ориентиран към продажба на ниско рискови фондове с акцент в ритейл сегмента.

В края на 2020 г. броят на клиентите на дружеството достигна 16,479, което представлява спад от 1,85 % в сравнение с края на 2019 г. (16,790 клиенти). Относителният дял на инвестициите на корпоративните и институционални клиенти в управляваните от РАМ фондове се запазва – 15.22% към края на 2020 г., а дялът на ритейл клиентите е 84.78% за същия период. Запазва се тенденцията за намаляване на риска от концентрация на големи експозиции във фондовете.

Общо активите, управлявани в местните фондове към 31 декември 2020 г., възлизат на 189,6 млн. лв., което представлява намаление от 12,2% в сравнение с края на 2019 г.

Фондове на Райфайзен Кепитъл Мениджмънт, Виена

В резултат на решение на Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) дистрибуцията на фондовете на Райфайзен Кепитъл Мениджмънт (РКМ) е прехвърлена от РАМ към банката. Към 31 декември 2020 г. активите на клиентите във фондове на РКМ, останали в портфейла на РАМ, възлизат на 0,241 млн. евро.

Инвестиционен подход и постигната доходност

Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД прилага аналитичната, информационна и професионална експертиза на Групата Райфайзен при взимане на инвестиционни решения, конструирането на портфейли на местни фондове и последващото им управление.

В първите дни на кризата, породена от Covid-19, ДФ Райфайзен Консервативен Фонд България предприе мерки и намали риска, за да се защитят спестяванията на клиентите. Първоначално бяха продадени част от облигациите с по-дълъг срок до падеж. Допълнителна част от облигациите на фонда бяха продадени, след като финансовите пазари се успокоиха, с цел да се запази натрупаната доходност. По този начин се осигуриха достатъчно свободни средства и фондът посрещна безпроблемно обратните изкупувания на неговите инвеститори. След първата половина на годината и възвръщания оптимизъм на световните финансови пазари ДФ Райфайзен Консервативен Фонд България постепенно започна да увеличава инвестициите си. До края на годината Фондът успя да възстанови почти изцяло спада в цената си.

При захранващите колективни инвестиционни схеми бе спазвано изискването да инвестират постоянно минимум 85% от своите активи в дялове на съответните главни колективни инвестиционни схеми. Останалата част от портфейлите им се държи като парични средства по разплащателни сметки в банката депозитар.

За периода 31 декември 2019 г. – 31 декември 2020 г., в Европа немският индекс DAX се повиши с +3,5%, в САЩ S&P 500 регистрира понижение от 16,3%.

В България, водещият индекс на БФБ SOFIX приключи 2020 г. със спад от 21,2% в сравнение с 2019 г.

Активите на управляваните от РАМ фондове през 2020 г. со, както следва:

- „Райфайзен Консервативен Фонд България“ има активи под управление в размер на 112,7 млн. лв.
- „Райфайзен (България) Фонд Активна защита в евро“ достигна НСА в размер на 17,3 млн. евро.
- „Райфайзен (България) Фонд Активна защита в лева“ достигна НСА в размер на 2,9 млн. лв.
- „Райфайзен (България) Фонд Глобален Микс“ има НСА в размер на 13,6 млн. евро.
- „Райфайзен (България) Глобален Балансиран фонд“ има НСА в размер на 5,5 млн. лв.
- „Райфайзен (България) Фонд Глобален Растеж“ има НСА в размер на 8,1 млн. лв.

Доходност на фондовете към 31.12.2020 г.

Фондове, организирани и управлявани от РАМ	ТИП	Постигната доходност за 2020 г.
„Райфайзен Консервативен Фонд България“	консервативен	-0,26%
„Райфайзен (България) Активна защита в евро“	смесен-консервативен	-5,03%
„Райфайзен (България) Активна защита в лева“	смесен-консервативен	-5,40%
„Райфайзен (България) Глобален Микс“	смесен-балансиран	-0,35%
„Райфайзен (България) Глобален Балансиран“	балансиран	-0,60%
„Райфайзен (България) Глобален растеж“	рисков	+1,21%

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД е основан през 2006 г. като дъщерно дружество, 100% собственост на Райфайзенбанк (България) ЕАД. С решение №250-3Б от 30 март същата година, Комисията за финансов надзор (КФН) вписва Райфайзен Застрахователен Брокер в регистъра на застрахователните брокери, с което се дава старт на дейността по застрахователно посредничество, осигурявано от дружеството.

От август 2019 г. едноличен собственик на Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД е Райфайзен Лизинг България ЕООД, което дружество е 100% собственост на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

В изпълнение на поставените високи стандарти за обслужване на своите клиенти, Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД осъществява различни дейности, част от които са свързани с проследяване и проучване на тенденции, изготвяне на цялостни анализи, моделиране на специфични застрахователни продукти, администриране на застрахователни договори и не на последно по важност място, оказване на съдействие при възникване на застрахователни събития.

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД осигурява висококвалифицирано застрахователно посредничество при обслужването на физически и юридически лица. Клиенти на брокера са кредитополучатели на Райфайзенбанк (България) ЕАД в корпоративен сегмент, лизингополучатели на Райфайзен Лизинг България ЕООД, както и клиенти извън Групата Райфайзен.

Дружеството винаги се стреми да бъде в крак с последните тенденции на застрахователния пазар и да повишава удовлетвореността на клиентите си чрез максимално качествено обслужване и разнообразна гама от застрахователни продукти и решения.

Целта на Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД е да осъществява застрахователно посредничество, като се фокусира основно върху нуждите и интересите на клиента и за всеки клиент се опитва да намери баланса между цена и покритие.

В края на 2020 г. Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД разшири своите канали за продажба чрез дигитално решение, насочено към ритейл клиенти – онлайн калкулатор за сравнение на цени и сключване на задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилите“.

За клиентите, лизингополучатели на Райфайзен Лизинг България ЕООД, дружеството осигурява обслужване 24/7/365 при настъпване на застрахователно събитие.

Данните към 31 декември 2020 г. показват, че за разглеждания едногодишен период Райфайзен Застрахователен Брокер е реализирал премиен приход в размер на 15.5 млн. лв.

Райфайзен Застрахователен Брокер, като застрахователен посредник, предлага на своите клиенти продукти на 12 застрахователни компании, с които има сключени договори.

Към 31.12.2020 г. дружеството има 0.99% пазарен дял на база премиен приход в полза на застрахователи със седалище в България.

Перспективи за развитие

Основните акценти за Групата през 2021 г. ще бъдат:

- Органичен растеж на активната клиентска база;
- Увеличение на кредитния портфейл и поддържане на високото му качество през различните стадии на икономическия цикъл;
- Ускоряване на дигиталната трансформация и увеличаване на гъвкавостта и адаптивността;
- Подобряване управлението на данните в съответствие с нуждите на бизнеса;
- Насърчаване на иновативна култура и подобряване на ефективността;
- Адаптиране цялостното ИТ управление и архитектура към нуждите на бизнеса;
- Затвърждаване позициите на банката като предпочитан работодател.

Декларация за корпоративно управление

Закона за счетоводството определя кредитните институции като предприятия от обществен интерес. Като такива, те следва да включват в своя доклад за дейността декларация за корпоративно управление, съгласно Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Райфайзенбанк (България) ЕАД разглежда доброто корпоративно управление като част от съвременната делова практика, съвкупност от балансиранни взаимоотношения между управителните органи на банката, нейния едноличен собственик и всички останали заинтересовани страни – служители, клиенти, партньори, регулаторни органи и обществото като цяло.

В своята дейност Райфайзенбанк (България) ЕАД се ръководи от принципите на корпоративно управление, препоръчани за прилагане от Националната комисия по корпоративно управление.

Наред с посочените принципи, имащи препоръчителен характер, Райфайзенбанк (България) ЕАД, като част от Групата Райфайзен, прилага и изискванията за корпоративно управление, установени на групово ниво, които са задължителни за управителните органи и служителите на банката, като за целта е приет Кодекс за поведение на групата РБИ (информация по чл. 100н, ал. 8, т. 16 от ЗППЦК).

Райфайзенбанк (България) ЕАД и дружествата от цялата група Райфайзен прилагат Кодекса за поведение, като отчитат, че ефективното прилагане на добрите практики за корпоративно управление допринасят за постигане на високи стандарти при осъществяване дейността на банката, запазване и подобряване на репутацията на цялата група Райфайзен, както и за установяване на прозрачни отношения с всички заинтересовани страни (информация по чл. 100н, ал. 8, т. 16 от ЗППЦК).

Райфайзенбанк (България) ЕАД декларира своя ангажимент относно:

- 1. Въвеждане на процедури и принципи, към които ще се придържат управителните органи на банката, за да се създадат необходимите условия и да се осигури възможност на акционерите да упражняват в пълна степен своите права.**
- 2. Прилагане на принципите за прозрачност, независимост и отговорност от управителните органи на банката (Надзорен и Управителен съвет) в съответствие с установените цели и стратегии на банката (информация по чл. 100н, ал. 8, т. 5 от ЗППЦК) и Политика на многообразие по отношение на ръководните, управителните и надзорните органи (информация по чл. 100н, ал. 8, т. 6 от ЗППЦК).**
 - 2.1. Надзорният съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД се състои от 5 (пет) члена (по Устав – най-малко от трима и най-много от седем члена), които са избрани от едноличния собственик на банката за определен мандат, който не може да бъде по-дълъг от 5 (пет) години.
 - 2.2. Надзорният съвет изпълнява своята дейност в съответствие с Устава на банката и Правилника на Надзорния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД.
 - 2.3. Управителният съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД се състои от 5 (пет) члена (по Устав от три до девет члена), които са избрани от Надзорния съвет за определен мандат, който не може да бъде по-дълъг от 5 (пет) години.
 - 2.4. Управителният съвет осъществява своята дейност в съответствие с Устава на банката и Правилника на Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД.
 - 2.5. При изпълнение на своите задачи и задължения Надзорният и Управителният съвет се ръководят от приложимото законодателство, устройствените актове на банката, вътрешните правила и процедури на банката и групата Райфайзен, както и принципите за почтеност и компетентност.
 - 2.6. Управителният съвет действа от името на банката самостоятелно и взема решение по всички въпроси, освен ако съответните дейности не са от компетентността на едноличния собственик или на Надзорния съвет. При изпълнение на своите функции Управителният съвет:

- управлява и представлява банката;
- ръководи текущата дейност на банката;
- определя целите на банката, приема планове, програми и стратегии за дейността на банката;
- приема организационно-управленската структура на банката.

2.7. Управителният съвет е длъжен да получи предварително съгласие от страна на Надзорния съвет в следните случаи:

- определяне на общите принципи на фирмената политика на банката (включително корпоративната мисия, средносрочната и дългосрочната стратегия и бизнес модела);
- годишен бюджет на банката и (когато се изисква) на нейните консолидирани дружества, изготвен съгласно Международните стандарти за финансови отчети (включително инвестиционния бюджет):
 - Всяка допълнителна инвестиция, която превишава 5% от годишния бюджет на банката за капиталови разходи (CAPEX), одобрен съгласно настоящата буква „b“;
 - Откриването и закриването на клонове и представителни офиси, ако не са включени в годишния бюджет или бизнес план (но във всеки случай при откриване на такива зад граница);
- годишен план на банката за финансиране в чужда или местна валута с матуритет по-дълъг от една година (напр. емисия на облигации или други финансови инструменти, всеки заем на средства, приемане на депозит от паричен пазар) и всяко отклонение от него. Клиентски депозити, представляващи част от обичайната търговска дейност, няма да се считат за част от годишния план за финансиране на банката по настоящата буква „c“;
- разпределянето на отговорности между членовете на Управителния съвет (организационна структура), всякакви функционални изменения в организационната структура на Управителния съвет и на ниво Управителен съвет минус I степен, както и създаването на нови и закриването на настоящи отдели към Управителния съвет и към ниво Управителния съвет минус I степен;
- всички въпроси, които се представят пред едноличния собственик за окончателното им решение;
- решения, касаещи участия на банката (дялови инструменти с изключение на такива, поддържани с цел търговия) във връзка с:
 - придобиване, създаване, разпореждане с или ликвидация на участие или част от участие (без значение дали инвестицията произтича от нормалната делова дейност или от реструктуриране на дълг) пряко или непряко чрез дъщерно дружество;
 - холдинги или учредяване на съвместни дружества с други дружества, пряко или непряко чрез дъщерно дружество;
 - решения, свързани с „фирмено реструктуриране“ (сливане или отделяне), които се отнасят пряко до банката по отношение на разпореждането с нейните активи или са свързани с поемането на контрола над активите или поемане на задълженията на съответното участващо в реструктурирането дружество, както и всякакви мерки за реструктуриране с участието на дъщерни дружества;
 - каквито и да било мерки, свързани с капитала (напр. увеличение или намаление на капитала) по отношение на капитала на което и да било дъщерно дружество;
 - сключване или прекратяване на споразумения за консорциум и споразумения за обвързване при гласуване с други акционери, споразумения за опции или подобни споразумения, които биха могли да повлияят на стойността или прехвърлимостта на дялове на банката във всяко участие, освен ако насрещната страна е част от Групата;
- придобиване, създаване или разпореждане с или инвестиции във всякакъв вид инвестиционни схеми (напр. тръстове, фондове или др. подобни), при положение че не се извършва с цел продажба (активи от търговския портфейл), или включени в компетентните на вече съществуващ съгласувателен орган по управление на риска на групово ниво (например МАСО), или вече са включени в обхвата на буква „f“ по-горе;
- сключване или прекратяване на споразумения, свързани с разпределение на печалбата или поемането на отговорност за загуби, споразумения за групови данъчни облагания или подобни споразумения от страна на банката;

- i) придобиване и разпореждане, включително и учредяването на ипотечи и тежести върху недвижими имоти (или части от такива), собственост на банката или на някое от нейните дъщерни дружества и използвани от банката за централен офис, регионален офис или бекофис/оперативен център (включително и всякакво преустройство на вече притежавани помещения), в случай че стойността на имота (цената, по която съответното помещение се предлага за продажба от банката или трето лице) надвишава EUR 1,000,000 /един милион евро/ (без да се включват инвестиционни разходи по приспособяване или обновяване) или площта на имота надвишава 1,000 кв.м. /хиляда квадратни метра/ обща използвана площ;
- j) сключване на договори за наем или лизинг на недвижимо имущество (или част от такова), използвано от банката за централен офис, регионален офис или бекофис/оперативен център (включително и всякакво преустройство на вече наети помещения), ако срокът на договора е равен на или надвишава 5 години (в случай на няколко последователни споразумения е релевантна общата продължителност на договорите) или в случай че общия оперативен разход (ОРЕХ) (наемът за цялата площ, вземайки предвид начислената за ДДС в случаите когато не може да се приспадне и заедно с пропорционалния размер разходи за приспособяване на имота, изчислени за целия период на договора) надвишава EUR 1,000,000 /един милион евро/;
- k) вътрешни правила, които се отнасят до правомощията на Управителния съвет, свързани с кредитния риск и определяне на рисковете при отпускане на кредитни лимити по държави (напр. Правилата на Кредитния комитет), които определят кои решения изискват одобрението на Надзорния съвет и всякакви годишни кредитни политики (засягащи рисковете) за определени категории активи или клиенти;
- l) решения за отпускане на заеми, кредити или други рискови лимити, условни задължения или други експозиции към клиент, „група икономически свързани лица“, както и решения, засягащи кредитни лимити за държави, за които е необходимо одобрението на Надзорния съвет в съответствие с буква „к“ по-горе;
- m) вътрешни правила относно правомощията на Управителния съвет, свързани с проблемни експозиции (напр. Правила за работата на Комитета по проблемни кредити), определящи за кои решения се изисква одобрение на Надзорния съвет;
- n) решения за лимити, реструктуриране, заделяне или освобождаване на провизии и отписване на проблемни експозиции към отделен кредитор или към „група икономически свързани лица“, за които се изисква одобрение на Надзорния съвет в съответствие с буква „т“ по-горе;
- o) отпускане или увеличаване на заеми, включително лимити, свързани с кредитен риск и условни задължения на членове на Надзорния или Управителния съвет на банката;
- p) придобиване или продажба на клиентски портфейл от сегмент банкиране на дребно (например кредитен портфейл), ако ефектът върху съществуващите рисково претеглени активи в сегмент банкиране на дребно (RWAs) е равен на или надвишава 5%, както и придобиване или продажба на клиентски портфейл в сегмент корпоративно банкиране, ако ефектът върху съществуващите рисково претеглени активи за сегмент корпоративно банкиране (RWAs) е равен на или надвишава 10%;
- q) одобрение на следните въпроси, свързани с възнагражденията:
- i) общи принципи на политиката за възнаграждения (включително и за заплати и дискреционни пенсионни бонуси) за всички служители, включително за членове на Управителния съвет, висшия ръководен персонал, служители, чиято дейност е свързана с поемане на рискове, служители, изпълняващи контролни функции и всички служители, чиито възнаграждения са съизмерими с възнагражденията на висшия ръководен персонал, и служителите, чиято дейност е свързана с поемане на рискове и чиито дейности оказват съществено влияние върху рисковия профил на банката („идентифициран персонал“);
 - ii) въвеждане или съществена промяна на план за обезщетение, на мотивационни схеми и други схеми на предоставяне на парични облаги (при условие, че общите годишни разходи за схемите за предоставяне на парични облаги надвишават 10% от общия годишен размер на плащания за възнаграждения, или ако такива схеми се отклоняват от общите принципи на политиката за възнагражденията, одобрена от Надзорния съвет);
 - iii) въвеждане или съществена промяна на какъвто и да било пенсионен план, план за обезщетение при прекратяване на трудово правоотношение, застрахователен план или друга схема за парични облаги на член на Управителния съвет, служителите или техните семейства или други лица, които имат договорни отношения с банката по време на или след пенсиониране, или всякакво прекратяване на назначението или договорно отношение към банката;
 - iv) въвеждане или съществена промяна на какъвто и да било план за придобиване на ценни книжа (напр. опции с ценни книжа) или план за подялба на печалбата, който се отнася до член на Управителния съвет, служителите или техните семейства или други лица, които имат договорни отношения с банката;

- v) въвеждане или съществена промяна на програмата за задържане на служителите;
- vi) годишен подбор на служителите от „идентифициран персонал“;
- vii) определяне нивото на максималното съотношение между променливото и постоянното възнаграждение, което може да се изплати за отчетен период на служител от „идентифицирания персонал“, ако максималното ниво на променливото възнаграждение надвишава със 100% постоянното;
- viii) решения, отнасящи се до възнаграждения, включително относно определено или изплатено годишно променливо възнаграждение на членове на Управителния съвет, както и решения в случай на „малус“ (намаляване на разсрочени възнаграждения) или относно „клобек“ (възстановяване на изплатени или придобити възнаграждения) по установения за тези понятия смисъл в Политика за възнагражденията за годината, в която са възникнали и относно последствията, които тези събития ще имат за определянето и изплащането на възнаграждения на членове на Управителния съвет;

- g) поемането на функции като членове на контролни и управляващи органи на дружества, които не са дъщерни дружества на банката от членове на Управителния съвет на банката;
- s) всякакви сделки (включително техните условия) между банката, дружество от Групата, член на Управителния съвет или всяко друго лице или дружество, тясно свързано с член на Управителния съвет, с изключение на сделки, извършени в рамките на обичайната търговска дейност;
- t) споразумения с член на Надзорния съвет, с което този член на Надзорния съвет се задължава да извършва услуги за банката или за нейно дъщерно дружество, които са извън отговорността му като член на Надзорния съвет, ако тези услуги ще се предлагат срещу възнаграждение, което не е с незначителен размер. Това правило важи също и за споразумения с дружества, в чиято дейност съответният член на Надзорния съвет има значителен икономически интерес. Упражняването на функции в рамките на Групата или упражняването на отделни правомощия от член на Надзорния съвет като член на управителен съвет или изпълнителен директор няма да води до считането на съответното дружество за „дружество, в чиято дейност член на Надзорния съвет има значителен икономически интерес“, освен ако обстоятелствата не дават повод да се предположи, че съответният член на Надзорния съвет извлича лични облаги от такова дружество.
- u) Надзорният съвет има право да определя други въпроси, които изискват неговото одобрение.

2.8. Членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност, професионализъм и поверителност и спазват приетите от банката етични правила при дейността си.

2.9. Членовете на Надзорния и Управителния съвет в своята дейност прилагат принципа за избягване и недопускане на реален или потенциален конфликт на интереси, съобразно приетите от банката Правила за разкриване на конфликти на интереси. Всеки конфликт на интереси следва да бъде разкриван пред останалите членове на Управителния съвет и пред Надзорния съвет. Членовете на Управителния съвет следва да информират Надзорния съвет относно това, дали директно, индиректно или от името на трети лица имат съществен интерес от каквито и да е сделки или въпроси, които оказват пряко влияние върху банката. Всички сделки между банката или някое от нейните свързани дружества и който и да е член на Управителния съвет или лице или дружество, тясно свързано с него, се извършват при пазарни условия. Сделките и техните условия трябва да бъдат предварително одобрени от Надзорния съвет, с изключение на обичайно извършваните банкови трансакции.

2.10. Райфайзенбанк (България) ЕАД декларира, че прилага политика за многообразие при подбора и оценката на членовете на ръководните, управителните и надзорните органи на банката, като счита, че тази политика допринася за осигуряване на надеждна система за управление и контрол, основана на принципите за прозрачност и независимост.

2.11. Основни критерии и принципи на политиката за многообразие при подбор и оценка на членовете на ръководните, управителните и надзорните органи на Райфайзенбанк (България) ЕАД (информация по чл. 100н, ал. 8, т. 6 от ЗППЦК):

- Членове на управителните органи могат да бъдат само дееспособни физически лица. Лица, които са навършили 68 години, не могат да бъдат назначавани за членове на Управителния съвет и техният мандат не може да се подновява. За членове на Надзорния съвет съответно не могат да бъдат назначавани лица, които са навършили 75 години и техният мандат не може да се подновява. Всички членове на Управителния, съответно Надзорния съвет, следва да отговарят на изискванията на Наредба №20 на БНБ от 28 април 2009 г. за издаване на одобрения за членове на Управителния съвет (съвета на директорите) и Надзорния съвет на кредитна институция и изискванията във връзка с изпълнение на техните функции. За членовете на Управителния и Надзорния съвет не са въведени други ограничения, свързани с възраст, пол, националност, образование;

- Добра репутация, професионален опит и управленски умения, предвид сложността и спецификата на осъществяваните от банката дейности;
- Поддържане на баланс между опит, професионализъм, познаване на дейността, както и независимост и обективност в изразяването на мнения и вземане на решения;
- Членовете на Управителния и Надзорния съвет могат да бъдат преизбрани без ограничения.

3. Система за вътрешен контрол (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК).

В Райфайзенбанк (България) ЕАД е въведена Система за вътрешен контрол, която помага на банката както за постигане изпълнението на целите, така и за:

- предотвратяване на загубите;
- осигуряване на надеждна финансова отчетност;
- осигуряване спазването на приложимите законови и вътрешни регулации.

Системата за вътрешния контрол в банката се прилага за постигане на стратегическите цели, повишаване ефективността на процесите, снижаване на рисковете.

Системата за вътрешен контрол е изградена на базата на вътрешните регулации, валидни за групата Райфайзен, българското законодателство и вътрешно-нормативните документи на Райфайзенбанк (България) ЕАД (политики, процедури, инструкции и т.н.), в които са регламентирани всички значими и стратегически важни теми.

Участниците в системата за вътрешен контрол, които осъществяват контролна дейност на различни равнища, са ръководството на банката и ръководителите на структурни звена. Те са отговорни за изпълнение на решенията на Управителния съвет, включително реализиране на стратегиите и политиките и създаване на ефективна система за вътрешен контрол. Ръководният състав създава специфични политики и процедури за вътрешен контрол.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК).

1. В резултат от дейността си Райфайзенбанк (България) ЕАД е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен и ликвиден риск, операционен риск.

А. Кредитен риск

Банката е инкорпорирала и съблюдава организационна и оперативна независимост на функциите по контрол на риска от бизнес направленията, които наблюдават и контролират. Организационната структура и процесите по контрол и управление на риска са съгласувани чрез ясно определяне на отговорностите, чрез действащите политики и правила на банката, както и чрез функционални характеристики на отделните звена. Стратегията за нивото на рисковете в банката се съблюдава и подлежи на одобрение от Управителния съвет, както и от Надзорния съвет.

Райфайзенбанк има изготвена стратегия за необслужваните експозиции, която също подлежи на одобрение от Управителния и Надзорния съвет на банката. Същата подлежи на обновяване веднъж годишно и е проследявана за ниво на изпълнение на набелязаните мерки и показатели за ефективност на процеса на събиране на необслужваните кредити.

Изградена е система от контролни процеси за установяване, измерване, наблюдение и управление на рисковете, които са документирани в политиките за управление на рисковете.

Банката прилага одобрени от Управителния и Надзорния съвет правила и процедури за вътрешен контрол на цялостния процес на кредитиране и управление на кредитния риск. Те са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции, наредбите на БНБ и правилата на групата Райфайзен.

Кредитната политика, специализираните органи за управление на кредитната дейност и оценката на кредитния риск са регламентирани в правилата за кредитиране. Отделно от тези правила има правила за делегиране на правомощия за одобрение на отделите към изпълнителния директор с ресор „Управление на риска и финансите“ от Кредитния комитет на банката. Всички ръководители и служители, които участват в кредитния процес, са длъжни да следват одобрената кредитна политика и кредитен процес.

Кредитната политика на банката се определя от нейния Надзорен съвет, като той дава тълкувания и разяснения във връзка с прилагането ѝ. Тя се основава на принципите за рентабилност, ликвидност и обезпеченост.

Кредитната политика на банката се осъществява от Управителния съвет, изпълнителните директори, Кредитния комитет, Вътрешния одит, дирекции „Управление на риска“ към Централното управление на банката в София.

Кредитната политика се реализира посредством регулиране и управление на кредитни параметри, пазарни ниши, правила и процедури, включително под формата на документи, приети от Управителния съвет на банката.

В банката функционират колективни органи за управление на процеса по кредитиране и регулиране на рисковите експозиции.

Кредитният комитет е специализиран орган, отговорен за управлението на процеса на кредитиране. Основната му функция е да провежда кредитната политика на банката, определена от Управителния съвет, и да взема решения за кредитни сделки, които надвишават правомощията на отделите към изпълнителния директор с ресор „Управление на риска и финансите“. Кредитният комитет функционира в Централното управление на банката и е пряко подчинен на Управителния съвет.

Оценката на рисковите експозиции, определянето на размера на необходимата индивидуална обезценка се извършва от специализиран колективен орган в банката – Комитет по проблемни кредити. Неговата дейност се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешно банковите нормативни документи. Комитетът по проблемни кредити изготвя оценка на рисковите експозиции, както въз основа на Международните стандарти за финансово отчетане, така и на вътрешните директиви на групата Райфайзен.

Елементите по оценка на кредитния риск и изчисляването на обезценка са регламентирани във вътрешни политики и процедури, съобразени с Международните счетоводни стандарти и Международните стандарти за финансово отчетане.

В банката функционира и Risk Governance Committee (Комитет за управление на риска) – орган за вземане на решения в Райфайзенбанк (България) за стратегията за управление на риска, рамката за управление на риска, както и за всички въпроси, свързани с прилаганите модели за всички съществени рискове, включително модели на ниво сметка, група или портфейл.

В банката функционира система за ранни предупредителни сигнали (РПС, EarlyWarningSignals), чиято роля е да осигури навременното събиране на данните за индикаторите и коректния им анализ и присъждане на клиентски риск-статуси.

Б. Пазарен и ликвиден риск

Банката има разработени правила и процедури за идентифициране на различните видове пазарен и ликвиден риск, които са в съответствие с груповите директиви, регулаторните изисквания и установената практика на работа в банката. Те определят и отговорностите на сектор „Управление на пазарен и ликвиден риск“ към отдел „Контрол на пазарен, ликвиден и операционен риск“ по отношение на идентифицирането, измерването и управлението на пазарния и ликвидния риск в банката, както и взаимоотношенията му с групата Raiffeisen Bank International AG и контролните органи.

Комитетът за управление на активите и пасивите е отговорен за цялостното управление на структурата на баланса на банката и действа като орган за вземане на решения, подпомагащ Управителния съвет по отношение на въпросите, свързани с функционирането на банката. По-конкретно, той управлява краткосрочната и структурната ликвидност на банката, валидните за банката лихвени нива, параметрите за вътрешно ценообразуване и ефектът им върху нетния лихвен доход и стойността на активите и пасивите, заемането на позиции, формиращи пазарен риск, одобрения на нови продукти и др.

Дейността на Комитета за управление на активите и пасивите се урежда от правилник, изготвен в съответствие със Закона за кредитните институции. Този правилник обуславя целите на Комитета за управление на активите и пасивите, делегираните му правомощия за вземане на решения, както и отговорностите на членовете му и на Комитета като цяло.

Основните цели на Комитета за управление на активите и пасивите са:

- да управлява структурата на баланса на банката;
- да управлява експозицията на банката към лихвени и курсови разлики;
- да управлява ликвидността на банката;
- да управлява и взема решение за заемането на позиции, формиращи пазарен риск;
- да управлява механизмите на вътрешното трансферно ценообразуване на финансирането в банката;
- да спомага за обмяната на информация между отделните отдели на банката с цел оптимизиране на управлението на риска и ликвидността.

В допълнение към целите, посочени по-горе, Комитетът за управление на активите и пасивите също така:

- анализира и обсъжда текущото пазарно развитие и състоянието на конкурентите на банката;
- анализира и обсъжда макроикономическата среда и развитието на основните пазарни параметри;
- разглежда промените в нормативната законова база и тяхното влияние върху структурата на баланса и ликвидността на банката;
- одобрява нови продукти, касаещи пазарен и ликвиден риск, както и риска от баланса (balance sheet risk);
- разглежда законовите провизии и тяхното влияние върху откритата позиция на банката.

Протоколите от срещите на Комитета се предоставят на РБИ Виена.

В. Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития. Дефиницията включва правен риск, но изключва стратегически и репутационен риск.

Правен риск е рискът от загуба, произтичаща от неспазване на правни или законови изисквания и/или неправилно изготвени договори и тяхното изпълнение поради незнание, липса на старание при прилагането на съответния закон, или закъснение при реагиране на промени в условията на правната рамка. Неспазването поради незнание също така се счита за настъпило, ако реалната правна ситуация и оценката на Райфайзенбанк (България) и дъщерните ѝ дружества за нея се различават, без някой да е виновен за това, или когато това е неизбежно, например при неочаквани промени в юрисдикцията или при влизане в сила на нови законови разпоредби, и двете със задна дата спрямо съществуващи правни взаимоотношения. Правният риск е компонент на операционния риск.

Моделният риск (рискът, при който моделите, използвани в цялостния процес на управление на риска на банката или тяхното приложение, не са подходящи за постигане на заложените цели) се покрива напълно в подкатегиите на операционния риск.

Поведенчески риск е рискът, който се свързва с евентуални загуби за банката от неадекватно, неетично или незаконно поведение (включително случаи на умишлено или непреднамерено поведение) в процеса на предоставяне на финансови услуги.

Райфайзенбанк (България) ЕАД и дъщерните ѝ дружества като част от РБИ разглеждат операционния риск като отделна категория риск и се придържат към груповите политики, правила, процедури, както и принципите, залегнали в документа „Надеждни практики в управлението и надзора на операционния риск“, публикуван от Базелския комитет по банков надзор, възприемайки тези принципи като основополагащи в управлението на операционния риск. Целта е въвеждането в банката на надлежно оформена и съгласувана методология за откриване, оценка, наблюдение, контрол и намаляване на операционните рискове, с които дружествата от Групата се сблъскват в процеса на ежедневното осъществяване на стопанската си дейност.

Управлението на операционния риск се състои в идентифицирането, измерването, управлението и наблюдението на експозиции, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития.

Общата рамка за управление на операционния риск включва процесите, структурите, контролите и системите, използвани за управление на операционния риск в рамките на Групата и обезпечават наличието на ключови елементи от корпоративното управление и оперативните дейности.

Операционният риск се управлява в рамките на цикъла по управление на риска, който включва идентифицирането, измерването, управлението и наблюдението на риска с помощта на различни инструменти и подходи, които са представени по-долу и заедно дават обща представа за експозицията към операционния риск и обезпечават поддържането ѝ в рамките на рисковия апетит на Райфайзенбанк (България).

- **Оценките на риска** имат за цел да увеличат познанията по отношение на операционния риск, да идентифицират операционните рискове, да опростят средата, в която протичат тези процеси и да намалят вече установените операционни рискове. Оценките на риска определят нетния риск на даден процес, звеното, от което е произтекъл рискът или дейността, която може да се отнесе като целева стойност за мерки за качествено управление на рисковете. Резултатите от оценките на риска на Райфайзенбанк (България) са основата за профила на операционния риск на Райфайзенбанк (България).

- **Индикаторите за ранно предупреждение (EWI)** се използват за текущ контрол и докладване на операционните рискове. Те предоставят възможност за ранно предупреждение за потенциални проблеми или промени в профила на операционния риск, които да генерират съответни навременни действия на мениджърско ниво.
- **Сценарийният анализ** е процес, чрез който Групата отчита влиянието на събития с ниска вероятност на настъпване, но със сериозни последици за дейността на организацията, като оценява вероятността и сериозността на възможните последици. Сценарийните анализи имат за цел:
 - да прогнозира събития с изключително малка вероятност за настъпване, но със значителни загуби, които може да не са настъпили в историята на банката;
 - да увеличат познанията и да обучат органите, отговорни за управлението на конкретните рискове, като им се даде перспектива за различните видове риск;
 - да инициират действия по третиране на рисковете и инвестиционните планове.
- **Събирането и анализа на данни за вътрешни операционни събития** предоставя значима информация за измерване въздействието на операционните събития и за ефективността на вътрешния контрол.
- **Докладването** подпомага цикъла на управление на операционния риск, като осигурява непрекъснат и навременен информационен поток към съответните органи за вземане на решения. По този начин докладването на операционния риск подпомага прозрачността при риска и интегрирането на дейностите по управление на операционния риск към рутинните бизнес операции. Групата дефинира стандартите за докладване, с цел осигуряване на надеждно управление на операционния риск на базата на стратегията за риска.

В банката функционира Комитет по управление на операционния риск и контролите. Комитетът е специализиран вътрешен орган, част от ръководството на Райфайзенбанк (България) ЕАД в областта на управлението на операционния риск и вътрешните контроли (ICS).

Управителният съвет на банката като висш орган на управление на операционния риск определя състава и членовете на Комитета по управление на операционния риск и контролите, делегира функции и отговорности.

4.2. Нормативно съответствие

Банката има местно звено за Съответствие (Compliance). Отдел „Нормативно съответствие“ е формиран съгласно груповите изисквания за съответствие, които от своя страна са организирани съгласно изискванията на Базелската комисия за банков надзор „Указания за контрола по спазване на нормативните изисквания в банките“.

Отделът следи за спазването на действащото законодателство, регулациите и правилата, също така на националните и международните стандарти („Най-добра практика“) и на груповите и вътрешните правила на групата Райфайзен.

Отдел „Нормативно съответствие“ (Compliance) преглежда развитието на вътрешни указания, процедури и организационни правила, с което се постига увереност, че банката, както и нейните управителни органи и служители, са запознати с правилата, работят в съответствие с тях и банката няма да се възползва от незаконни бизнес практики.

Текущата работа във връзка със спазване на нормативните изисквания е да съветва и подпомага банката и нейните служители относно всички мерки, които могат да са полезни за предварителна превенция от нарушение на правилата и дори от престъпна дейност. Това също включва управлението на конфликти на интереси между банката, служителите и клиентите. В основата си всички тези мерки са необходими с цел защита репутацията и доброто име на банката. Ако съществува оправдано подозрение, основано на факти и на излязла информация, че клиент или трансакции имат незаконна цел или въвлечат банката в голям риск за нейната репутация, звеното за Нормативно съответствие (Compliance) ясно прилага необходимите мерки за защита на банката, които в крайни случаи може дори да включват докладване до органите на властта.

5. Информация за наличието на предложения за поглъщане/вливане през 2020 г. (информация по чл. 100н, ал. 8, т. 4 от ЗППЦК – съответно по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане).

Към датата 31.12.2020 г. към Райфайзенбанк (България) ЕАД не са отправяни предложения за поглъщане и/или вливане в друго дружество.

5.1. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане – значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на чл. 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Банката е част от австрийската групата Райфайзен. Единоличен собственик на капитала на банката е Райфайзен СЕЕ Регион Холдинг ГмбХ, Австрия. Крайно контролиращо предприятие е Райфайзен Банк Интернешънъл, Австрия.

Райфайзенбанк (България) ЕАД е едноличен собственик на капитала на следните дружества:

- РАЙФАЙЗЕН АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ (БЪЛГАРИЯ) ЕАД;
- РАЙФАЙЗЕН СЪРВИС ЕООД;
- РАЙФАЙЗЕН ЛИЗИНГ БЪЛГАРИЯ ЕООД.
- РАЙФАЙЗЕН ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР ЕООД (непряко);

5.2. Информация по чл. 10, параграф 1, буква „г“ от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане – притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права.

Капиталът на Райфайзенбанк (България) ЕАД е разпределен в 603,447,952 (шестстотин и три милиона, четиристотин четиридесет и седем хиляди, деветстотин петдесет и две) акции с номинална стойност по 1 (един) лев всяка една. Акциите на Дружеството са поименни, безналични и неделими, като не са обособени класове акции.

Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на съразмерен ликвидационен дял от имуществото на банката.

Акциите на банката могат да бъдат само безналични.

5.3. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане – всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа.

В действащия Устав на банката няма предвидени такива ограничения.

5.4. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане – правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор.

Райфайзенбанк (България) ЕАД има двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Правилата за работа на Надзорният съвет са регламентирани в Устава на Райфайзенбанк (България) ЕАД и Правилника на Надзорния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Правилата за работа на Управителният съвет са регламентирани в Устава на Райфайзенбанк (България) ЕАД и Правилника на Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Надзорният и Управителният съвет на банката се ръководят от действащото законодателство, устройствените актове и процедури на банката и стандартите за почтеност и компетентност при изпълнение на функциите и задълженията си.

Съгласно чл. 5, ал. 7 от Устава на Райфайзенбанк (България) ЕАД, едноличният собственик има изключителна компетентност да взема решения по следните въпроси:

- Изменения в Устава;
- Увеличаване и намаляване на капитала;
- Пълномощни за издаване на облигации;
- Избор и освобождаване на членовете на Надзорния съвет;
- Одобряване на годишния финансов отчет и разпределението на печалбата, както и приемане на отчета на Надзорния съвет и Управителния съвет;
- Размерът на възнаграждението на членовете на Надзорния съвет;

- Избор на специализирано одиторско дружество за проверка и заверка на годишния финансов отчет;
- Преобразуване и/или прекратяване на дружеството;
- Избор и освобождаване на ръководителя на Специализираната служба на вътрешен одит.

Функциите и правомощията на Надзорния съвет са уредени в чл. 6 от Устава на банката, както и в Правилника на Надзорния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД и Правилника на Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Освен другите компетентности, посочени в чл. 6 от Устава на банката, Надзорният съвет:

- Избира и освобождава членовете на Управителния съвет;
- Приема правила за работа на Надзорния и Управителния съвет на банката;
- Одобрява предварително определени действия и сделки на Управителния съвет.

Подробна информация за правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Надзорния или Управителния съвет, са посочени в т. 2 от настоящата Декларация и съответно в Устава на Райфайзенбанк (България) ЕАД и в Правилниците за работа на Надзорния съвет и Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

5.5. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане – правомощия на членовете на съвета и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции.

Капиталът на Райфайзенбанк (България) ЕАД може да бъде увеличаван по решение на едноличния собственик на капитала чрез предвидените в Търговския закон способности:

- Издаване на нови акции;
- Увеличаване на номиналната стойност на вече издадени акции;
- Превръщане на облигации в акции.

В Устава на Райфайзенбанк (България) ЕАД не са предвидени особени правомощия на Надзорния или Управителния съвет, свързани с увеличаване капитала на банката или с обратното изкупуване на акции.

6. Заинтересовани лица

6.1. Райфайзенбанк (България) ЕАД счита, че ефективното взаимодействие със заинтересованите лица оказва непосредствено влияние върху корпоративното управление. Предвид това, при осъществяване на дейността си банката идентифицира кои са заинтересованите лица, въз основа на тяхната степен и сфери на влияние, както и въз основа на това, как тяхната роля и отношение директно въздействат върху устойчивото развитие и дейността на банката, в това число едноличен собственик/акционери, регулаторни и други органи на държавно и местно управление, клиенти, служители, обществени групи и други.

6.2. Райфайзенбанк (България) ЕАД, разбирайки обществената значимост на дейността си, се придържа към принципа за публичност на информацията за дейността си и се стреми да изгради и поддържа устойчиви, конструктивни взаимоотношения с регулаторните и другите органи на държавно и местното управление. Банката изпълнява своята дейност в строго съответствие със законите и другите нормативни правни актове на Република България и Европейския съюз. Отношенията на банката с органите на държавно и местно управление се базират на принципите на отговорност, добросъвестност, професионализъм, партньорство, взаимно доверие, а също така уважение и ненарушаване на поетите задължения.

Райфайзенбанк (България) ЕАД публикува Кодекса за поведение на групата Райфайзен Банк Интернешънъл и настоящата Декларация за корпоративно управление на интернет сайта на банката <https://www.rbb.bg> в изпълнение на чл. 100н, ал. 7 и 8 от Закона за публично предлагане на ценни книжа, във връзка с чл. 40, ал. 1 и 2 от Закона за счетоводството, като настоящата Декларация се прилага и към Годишния доклад за дейността на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Настоящата Декларация за корпоративно управление представлява неразделна част от Годишния финансов отчет за 2020 г. на Райфайзенбанк (България) ЕАД.

Нефинансова декларация

В изпълнение изискванията на DIRECTIVE 2014/95/EU, транспонирана в Закон за счетоводството, че предприятията от обществен интерес включват в годишните си отчети и нефинансово оповестяване, в бележките по-долу Райфайзенбанк (България) ЕАД е представила информация относно дейностите, осъществявани в областта на екологията, социалните въпроси и тези, свързани със служителите, правата на човека, борбата против корупцията.

Екология

Централата на Райфайзенбанк България ЕАД се помещава в сграда, сертифицирана по американския стандарт за енергийна ефективност LEED. Разполага с модерна сградна мониторингова система, следяща всички енергийни консуматори и предоставя мерки за енергийна ефективност. Работата на централна климатична система се подпомага от изградените дренажни кладенци за вода, като по този начин се повишава ефективността на системата и се оптимизира разходът на електроенергия. Банката работи за намаляване потреблението на електроенергия.

През 2017 г. е стартиран проект за подмяна на осветлението в клоновата мрежа с последно поколение енергийно ефективно LED осветление.

През 2018 г. стартира изпълнението на проект по Branch redesign – поетапна промяна на визията на офисите. С оглед подобряване на енергийната ефективност, в обхвата е включена подмяна на фасадна дограма, ОВиК инсталациите, електроинсталации, LED осветителни тела на офисите.

През 2020 г. банката стартира подмяна на старите климатични системи в клоновата мрежа с нови енергийно ефективни, като на първи етап бяха подменени климатичните системи в 16 офиса.

Стартирана е и инициатива за опазване на околната среда. В сградата на ЕКСПО 2000, фаза 3, 2 и в сградата на ул. „Гогол“ 18-20 са поставени контейнери, в които всеки служител може да остави за рециклиране излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, използвани батерии, тонери и т.н. Всеки етаж в сградите Експо 2000 и „Гогол“ 18-20 разполага с контейнери и шкафове за събиране на ненужна хартия, която се предава регулярно към фирма за рециклиране. Клоновата мрежа на банката в София и страната също използва услугите на специализираната фирма за рециклиране на ненужна хартия.

Цялото офис оборудване отговаря на енергийните стандарти ENERGY STAR.

Социална отговорност и ангажираност

И през 2020 г. Райфайзенбанк България продължава да бъде една от най-социално отговорните компании в България.

Стремежът към запазване здравето и благосъстоянието на своите служители, като в същото време осигури ефективно протичане на работните процеси, във време на извънредно положение, бе един от приоритетите на банката. Covid-19 промени изцяло ежедневието, включително и работния процес, но благодарение на навременните строги хигиенни и вътрешни мерки за комуникация, служителите бяха максимално защитени от заразата, като се запази ефективността на нормалната работа и от къщи. Беше създадена и специална страница в Интранет, свързана с разпространението на вируса – редовно актуализирана за предприеманите от банката действия, както и полезни документи от различни здравни институции за ограничението на пандемията. Освен Интранет, за служителите работещи от къщи, с невъзможност да достъпят портала, бе създаден и алтернативен информационен канал, със същите указания и документи.

Отдел „Човешки ресурси“ активира и специална телефонна линия, на която служителите могат да задават своите въпроси относно Covid-19. Освен телефонната линия, за да помогне на служителите да се справят с предизвикателствата на новото ежедневие, банката организира поредица от едночасови виртуални семинари и коучинг сесии за психологическа подкрепа.

В настоящата здравна криза, в партньорство с Дженерали Застраховане, в банката бе монтиран иновативен стол за телемедицина, с цел да се правят бързи и удобни измервания на множество показатели.

Дигитализирането на част от процесите в банката, грижата за служителите – запазването на физическото и психологическото им здраве, осигуряването на подходяща работна среда от вкъщи на повече от 80% от тях, както и запазването на непрекъсваемостта на процесите в банката, за да продължим качествено обслужване на клиентите, донесе и приза на Райфайзенбанк за „Работодател на годината“ по време на националния конкурс Career Show.

В условията на световната пандемия, банката запази инициативите, посветени на най-нуждаещите се групи от обществото, като те бяха съобразени с подкрепата на болниците и медиците на първа линия в борбата с Covid-19.

Дванадесетото издание на дарителската кампания „Избери, за да помогнеш“ се фокусира в сфера „Здравеопазване“, като със средства от банката, нейните служители и широката общественост бяха финансирани три от водещите болници в страната – Военно-медицинска академия, Александровска болница и болница „Пирогов“. Благодарение на общо събраната сума от над 328,000 лв., болниците закупиха диагностични тестове, консумативи и дезинфектанти. Дарителската инициатива, чийто старт датира от 2009 г., до момента е подкрепила 283 проекта с над 3,5 млн. лв., като за сфера „Здравеопазване“ банката има значителен принос с общо дарената сума до момента от над 2,3 млн. лв.

Широката общественост продължава да има огромно доверие към благотворителната кампания и признанието за това е поредната награда на Българския дарителски форум, който отличи „Избери, за да помогнеш“ за „Най-добра дарителска програма“ за 2020 г.

Сред ценностите, които ангажират вниманието на българското общество, освен здравето, остава и образованието. Райфайзенбанк България за четвърта поредна година организира и проведе „Часът на банката“, като обхвана над 700 ученика от различни възрастови групи и допринесе за повишаването на тяхната финансова грамотност. За периода 2017-2020 г. експертите на Райфайзенбанк обучават 2,031 подрастващи – от най-малките до зрелостниците, като темите са съобразени с тяхната възраст, интереси и учебен материал. Към момента инициативата ще продължи да се осъществява в дигитална среда, изцяло съобразена с новата реалност.

За да запази обсега на подкрепата си за образование, банката продължи и партньорството си с Американския университет в Благоевград, като с дарената сума от 10,000 USD са дадени стипендии на 6 студента. Традиционно е и финансирането на стипендиантите на фондация „Атанас Буров“ – неправителствената организация, с която Райфайзенбанк има установени трайни взаимоотношения и години наред си партнира, за да има добре подготвени ученици, които биха желали да се реализират в банковата сфера.

Райфайзенбанк е партньор и на Икономическия университет във Варна, в който вече има нова компютърна зала за електронни игри – един от най-бързо еволюиращите и набиращи популярност спортове сред младите хора в технологично развитите общества. Изграденият благодарение на подкрепата от банката кът за учене и отдих на студентите е от значение за тях, тъй като младите хора имат нужда от места, където да творят, да се развиват и да общуват.

Новата реалност наложи и адаптиране провеждането на културните мероприятия в онлайн среда, като Австрийските музикални седмици бяха реализирани благодарение на спонсорите си, сред които и Райфайзенбанк България. Фестивалът, който съществува вече 24 години и подпомага развитието на културните връзки между Австрия и България, даде възможност на българската публика да се докосне до изпълненията на едни от най-изтъкнатите австрийски изпълнители, но и на изгряващите млади звезди на съвременното австрийско изкуство. През 2020 г., в условията на кризата, причинена от пандемията, фестивалът подпомогна съществуването на културния живот и оцеляването на хората на изкуството.

Човешки ресурси

През 2020 г. основните акценти в програмите за обучение и развитие на служителите бяха темите, свързани с дигиталната и адаптивна трансформация на банката; надграждане на професионални умения; меки умения с фокус върху благосъстоянието и здравето на служителите, предвид пандемичната обстановка: управление на стреса и психологическото напрежение, деца и родителстване в условията на извънредно положение.

Райфайзенбанк (България) ЕАД предоставя обучения за предотвратяване на прането на пари за всички свои служители. Обучението се преминава от всички нови служители и с цел опресняване на знанията от всички останали служители.

По отношение на психическото здраве, компанията е наела психолог и коуч, който предоставя безплатни сесии за служителите, имащи нужда от такава подкрепа. Като част от мерките за подкрепа на служителите в периода на извънредното положение, всички служители бяха представени с възможност да се възползват от 2 допълнителни безплатни сесии за психологическа подкрепа/консултиране или коучинг (допълнително към съществуващата инициатива за 3 безплатни сесии в рамките на всяка календарна година).

Райфайзенбанк (България) ЕАД осигурява на своите служители застраховка Живот и Злополука, допълнително здравно осигуряване и ежегодни профилактични прегледи. Също така, работодателят предоставя възможност за работа при гъвкаво работно време за всички служители в звената от централата. През 2020 г. банката започна да предоставя на своите служители допълнителен отпуск за стаж в организацията.

Банката въведе спортна програма, която дава достъп на служителите до разнообразни спортни и развлекателни дейности, които се ползват чрез предплатена спортна карта.

През 2020 г. заради световната пандемия от коронавирус се наложи банката да отмени ежегодния спортен празник, както и организираниите офис масажи и гимнастика на работното място за служителите в централата.

Нормативно съответствие

Зачитане на човешките права

Нашата корпоративна отговорност

Осъзнаваме, че нашият бизнес може да има важен ефект върху всеки стълб на устойчивостта: в икономическата сфера, в обществото и в околната среда. Това е отразено в нашата Стратегия за устойчивост като „отговорен banker“, „лоялен партньор“ и „ангажиран корпоративен гражданин“. Ето защо се стремим да постигнем дългосрочен печеливш бизнес, като същевременно избягваме нанасянето на социални и екологични щети. В допълнение, желанието ни е да допринесем за подобряване на защитата на околната среда и социалните стандарти.

Знаем, че съществуват чувствителни стопански области (особено, но не само ядрената енергетика, добива на въглища, военните стоки и технологии, хазарта), към които трябва да се отнасяме внимателно и за които служителите трябва да спазват съответните вътрешни политики.

Човешки права

Ние уважаваме и подкрепяме защитата на правата на човека, предвидени в Европейската конвенция за правата на човека, както и във Всеобщата декларация за правата на човека. Стремим се да участваме в бизнес дейности, които са в съответствие с тези принципи.

Стремим се да не финансираме нито пряко, нито косвено сделки, проекти или партии, нито да сътрудним с бизнес партньори (включително клиенти, доставчици на услуги и оператори), които не се придържат и не спазват тези стандарти или са заподозрени в нарушения на правата на човека.

Стремим се да не участваме в бизнес с продукти, които са предназначени да бъдат използвани за ограничаване на демонстрации, политически вълнения или други нарушения на човешките права. Това важи особено за държави, в които тежат или се очакват политически вълнения или военни конфликти или други нарушения на правата на човека.

Опазване на околната среда

Ние се грижим за околната среда и затова вземаме предвид въздействието върху околната среда на нашите бизнес дейности. Отнасяме се преференциално към бизнеси с технологии, опазващи околната среда, и целим да избираме доставчици, като отчитаме екологичното равновесие и свързаните с него измервания.

Полагаме усилия да извършваме нашата дейност по безопасен начин, който свежда до минимум отрицателното въздействие върху околната среда и намалява въглеродните емисии. Очакваме от нашите доставчици на услуги и подизпълнители да се придържат към тези наши стандарти. Стремим се да работим с устойчиви компании. Финансирането или участието в сделки или проекти, които излагат на опасност околната среда в дългосрочен план (напр. унищожаване на дъждовни гори, замърсяване на земя, въздух или вода), не съответства на нашите принципи на бизнес поведение.

Служителите ни трябва да вземат под внимание потенциалните рискове за неблагоприятно въздействие върху околната среда и свързания с него риск от уронване на нашата репутация във всяко решение за сделки или проекти, особено когато предоставяме финансиране.

Принос за обществото

Ние сме наясно с нашата роля в обществото. Искаме да допринесем за развитието на обществото в по-добра посока извън нашите бизнес дейности и да предприемем действия съобразно нашите възможности. Подкрепяме организации с нестопанска цел и благотворителни организации в съответствие с нашата политика за спонсориране на дейности и дарения. При никакви обстоятелства обаче даренията за благотворителни каузи не могат да се използват като условие или средство за оказване на влияние върху решения или държавни служители.

Насърчаваме нашите служители да участват в доброволчески инициативи, които са част от нашите корпоративни програми за доброволческа дейност.

Противодействие на корупцията и подкупите

В последните години в световен мащаб беше поставено началото на важни, мащабни промени във връзка с подкупите и корупцията и с управлението на рисковете от тях. Подкупването (В) и/или корупцията (С) са криминални престъпления, които се преследват от закона на международно и местно ниво както в частния, така и в публичния сектор. Мерките за борба срещу всички форми на корупция са насочени към прилагането на международните и местните закони. В тази връзка е необходим всеобхватен подход, който да ангажира всички заинтересовани страни в процеса, което включва и съдействие и подкрепа от страна на финансовите институции.

Всеки служител на банката трябва да е наясно:

- Със своята лична отговорност относно защитата на репутацията на банката и на себе си от рисковете, произтичащи от В&С (подкупи и корупция);
- Че корпоративната и социалната отговорност, почтеността и етичното поведение са в същността на основните ценности на Райфайзенбанк (България) и нейния подход към бизнеса, с цел адекватна реакция при всяка една ситуация.

Политиката има две основни цели:

- Първата е насочена към Anti-Bribery and Corruption (ABC) политика и правила (против подкупи и корупция), които се отнасят за всички служители;
- Втората определя съответния подход и принципите за изпълнението ѝ в банката.

Доколкото се отнася до програмата ABC, банката следва политика за „нулева толерантност“ към незаконно или неетично бизнес поведение, каквито представляват даването/получаването на подкупи и корупция.

С цел да се създаде и приложи ABC програмата, политиката разглежда и следните цели:

- Обсъждане на стратегията на банката относно управлението на риска от подкупи и корупция;
- Създаване на ясна и прозрачна ABC програма, за да може всички дъщерни дружества да имат единен и последователен подход;
- Очертаване на общ набор от показатели и червени флагове, които да улеснят членовете и служителите на банката при идентификацията на различните видове подкупи и корупция.

ABC програма и стратегия

В&С (подкупи и корупция) рисковете биха могли да окажат значително отрицателно въздействие върху репутацията на Групата и следователно да засегнат пряко или косвено нейната рентабилност и стойността за акционерите.

Затова ABC програмата адресира В&С рисковете като неразривна част от стратегията за управление на риска както на групово, така и на местно ниво.

Стратегията на ABC политиката включва следния подход и принципи за управление:

- Цялостно покритие и оценка на риска от В&С ситуации във всички релевантни сфери на бизнес процесите;
- Структуриран, добре документиран и рисков-базиран подход;
- Активно управление на ситуации, в които е възможно да възникне конфликт на интереси (Col), във фокуса на рисковете от корупция и подкупи, с цел да се предотвратят и намалят такива ситуации/рискове;
- Максимизиране на ефективността и синергията чрез споделяне на опит в Групата;
- Консолидация и концентрация на ресурсите за управление на измамите и корупцията в рамките на отдел „Нормативно съответствие“.

ABC политиката на Групата включва следните четири основни елемента:

- Планиране на структурата на ABC програмата;
- Превенция;
- Откриване;
- Разрешаване на случаи.

Отправната точка за планиране на структурата на ABC програмата е подготовянето на периодични оценки на риска, които служат за определяне на целесъобразността на ABC подхода. В някои области на бизнеса има повече предпоставки за осъществяването на корупционни практики, затова се нуждаят от провеждането на по-чести проучвания или по-строг мониторинг. Например, в случай на установени слабости, най-подходящите мерки за намаляване на риска, контроли и мониторинг трябва да се въведат на местно ниво, за да се намали остатъчният риск.

За целите на оценката на риска, както и за обучение и информираност на служителите има достъпен пълен списък на В/С показатели/червени флагове и рискове в „Рискова библиотека относно мерките за противодействие на подкупите и корупцията в РББГ“. Тази библиотека е част от цялостната библиотека на риска на банката и има за цел да повиши осведомеността за потенциалните В/С рискове за по-успешно предотвратяване и откриване на ситуации, свързани с даването на подкупи и корупция.

Съмнителните случаи трябва да бъдат подходящо управлявани въз основа на риска (вероятността да се случи и потенциалното въздействие), в комбинация с вътрешна и/или потенциално външна надлежна проверка, като висшето ръководство (Управителен съвет) трябва да бъде информирано за съответното при необходимост (при загуба за банката, участие на служител или др.).

Подходящи въвеждащи обученията относно корупцията и подкупите трябва да бъдат провеждани за новите служители и регулярно повтаряни за целия персонал и трети лица, като честотата се определя от оценката на В/С риска.

Обученията трябва да включват обяснения на съответните дефиниции, препратки към приложимите вътрешни политики, процедури, закони и наредби, казуси и/или практически примери с примерни сценарии от съответния бизнес сектор. Основната цел на обучението е ясно да се обяснят задълженията и отговорностите на служителите и да се даде информация за това кои са компетентните отдели, към които могат да се обръщат за становище и как да докладват всякакви притеснения или съмнения относно подкупите и корупцията.

За ефективна превенция на подкупи и корупцията, банката предприема следните действия:

- Прилагане на процедури за предотвратяване и решаване на конфликти на интереси;
- Мониторинг на В&С уязвимите области, като даването на подаръци или получаване на покани, поети разходи за престой, дарения и спонсорство, управление на трети лица относно договорни отношения от страна на банката и нейните структури (например мандати, надлежна проверка, мониторинг, преглед на договор и други);
- Прилагане на подходящи процедури за проучване на служителите, в съответствие с местните закони и регламенти;
- Управление на извършени корупционни престъпления или специфични случаи, при които има подозрение, че служител на банката е замесен в корупционни схеми, изготвяне на съответните мерки за намаляване на риска;
- Задължителни обучения за всички служители на банката с цел запознаване с правилата и наредбите за борба с подкупването и корупцията.

Методология на риска

Кредитен риск

Банката е инкорпорирала и съблюдава организационна и оперативна независимост на функциите по контрол на риска от бизнес направленията, които наблюдават и контролират. Организационната структура и процесите по контрол и управление на риска са съгласувани чрез ясно определяне на отговорностите, чрез действащите политики и правила на банката, както и чрез длъжностните характеристики на отделните звена. Стратегиите за нивото на рисковете в банката се съблюдава и подлежи на одобрение от Управителния съвет, както и от Надзорния съвет.

Райфайзенбанк има изготвена стратегия за необслужваните експозиции, която също подлежи на одобрение от Управителния съвет и Надзорния съвет на банката. Същата подлежи на обновяване веднъж годишно и е проследявана за ниво на изпълнение на набелязаните мерки и показатели за ефективност на процеса на събиране на необслужвани кредити.

Изградена е система от контролни процеси за установяване, измерване, наблюдение и управление на рисковете, които са документирани в политиките за управление на рисковете.

Банката прилага одобрени от Управителния и Надзорния съвет правила и процедури за вътрешен контрол на цялостния процес на кредитиране и управление на кредитния риск. Те са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции, наредбите на БНБ и правилата на групата Райфайзен.

Кредитната политика, специализираните органи за управление на кредитната дейност и оценката на кредитния риск са регламентирани в правилата за кредитиране. Отделно от тези правила има правила за делегиране на правомощия за одобрение на отделите към изпълнителния директор с ресор „Управление на риска и финансите“ от Кредитния комитет на банката. Всички ръководители и служители, които участват в кредитния процес, са длъжни да следват одобрената кредитна политика и кредитен процес.

Кредитната политика на банката се определя от нейния Надзорен съвет, като той дава тълкувания и разяснения във връзка с прилагането ѝ. Тя се основава на принципите за рентабилност, ликвидност и обезпеченост.

Кредитната политика на банката се осъществява от Управителния съвет, изпълнителните директори, Кредитния комитет, Вътрешен одит, дирекция „Управление на риска“, дирекции към ресори „Банкиране на дребно“ и „Корпоративно банкиране и капиталови пазари“ към Централното управление на банката в София.

Кредитната политика се реализира посредством регулиране и управление на кредитни параметри, пазарни ниши, правила и процедури, включително под формата на документи, приети от Управителния съвет на банката.

В банката функционират колективни органи за управление на процеса по кредитиране и регулиране на рисковите експозиции.

Кредитният комитет е специализиран орган, отговорен за управлението на процеса на кредитиране. Основната му функция е да провежда кредитната политика на банката, определена от Управителния съвет, и да взема решения за кредитни сделки, които надвишават правомощията на отделите към изпълнителния директор с ресор „Управление на риска и финансите“. Кредитният комитет функционира в Централното управление на банката и е пряко подчинен на Управителния съвет.

Оценката на рисковите експозиции, определянето на размера на необходимата индивидуална обезценка се извършва от специализиран колективен орган в банката – **Комитет по проблемни кредити**. Неговата дейност се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешно банковите нормативни документи. Комитетът по проблемни кредити изготвя оценка на рисковите експозиции, както въз основа на Международните стандарти за финансово отчетяване, така и на вътрешните директиви на групата Райфайзен.

Елементите по оценка на кредитния риск и изчисляването на обезценката са регламентирани във вътрешни политики и процедури, съобразени с международните Счетоводни стандарти и Международните стандарти за финансово отчетяване.

В банката функционира и Risk Governance Committee (**Комитет за управление на риска**) – орган за вземане на решения в Райфайзенбанк (България) за стратегията за управление на риска, рамката за управление на риска, както и за всички въпроси, свързани с прилаганите модели за всички съществени рискове, в това число модели на ниво сметка, Група или портфейл.

Комитетът преразглежда политиките, процедурите, правилата и практиките, свързани с прилаганите от Райфайзенбанк (България) модели за икономически капитал и стрес тестове, както и преглежда и одобрява резултатите и сценариите за стрес тестове и преглежда и одобрява резултатите от валидацията на всички модели през целия им жизнен цикъл (първоначалното валидиране, редовен мониторинг на представянето и периодично валидиране). Комитетът оценява банковото съответствие с регулациите на групата Райфайзен и анализира въздействието на регулаторните промени. Комитетът осигурява цялостно разпознаване на риска, измерване, наблюдение и навременно изпълнение на коригиращи действия. Той е отговорен за определянето на рисковите параметри, предположения, прогнози и тенденции.

Risk Governance Committee е отговорен за контрола и управлението на всички рискове, присъщи за дейността на банката. Промените и развитието във всички свързани области трябва да бъдат разгледани и одобрени от Комитета.

В банката функционира Система за ранни предупредителни сигнали (РПС, EarlyWarningSignals), чиято роля е да осигури навременното събиране на данните за индикаторите и коректния им анализ и присъждане на клиентски риск-статуси.

Пазарен и Ликвиден риск

Банката има разработени правила и процедури за идентифициране на различните видове пазарен и ликвиден риск, които са в съответствие с групови директиви, регулаторните изисквания и установената практика на работа в банката. Те определят и отговорностите на сектор „Управление на пазарен и ликвиден риск“ към отдел „Контрол на пазарен, ликвиден и операционен риск“ по отношение на идентифицирането, измерването и управлението на пазарния и ликвидния риск в банката, както и взаимоотношенията му с групата РБИ и контролните органи.

Комитетът за управление на активите и пасивите е отговорен за цялостното управление на структурата на баланса на банката и действа като орган за взимане на решения, подпомагащ Управителния съвет по отношение на въпросите, свързани с функционирането на банката. По-конкретно, той управлява краткосрочната и структурната ликвидност на банката, валидните за банката лихвени нива, параметрите за вътрешно ценообразуване и ефектът им върху нетния лихвен доход и стойността на активите и пасивите, заемането на позиции, формиращи пазарен риск, одобрения на нови продукти и др.

Дейността на Комитета за управление на активите и пасивите се урежда от правилник, изготвен в съответствие със Закона за кредитните институции. Този правилник обуславя целите на Комитета за управление на активите и пасивите, делегираните му правомощия за вземане на решения, както и отговорностите на членовете му и на Комитета като цяло.

Основните цели на Комитета за управление на активите и пасивите са:

- да управлява структурата на баланса на банката;
- да управлява експозицията на банката към лихвени и курсови разлики;
- да управлява ликвидността на банката;
- да управлява и взема решение за заемането на позиции, формиращи пазарен риск;
- да управлява механизмите на вътрешното трансферно ценообразуване на финансирането в банката;
- да спомага за обмяната на информация между отделните отдели на банката с цел оптимизиране на управлението на риска и ликвидността.

В допълнение към целите, посочени по-горе, Комитетът за управление на активите и пасивите също така:

- анализира и обсъжда текущото пазарно развитие и състоянието на конкурентите на банката;
- анализира и обсъжда макроикономическата среда и развитието на основните пазарни параметри;
- разглежда промените в нормативната законова база и тяхното влияние върху структурата на баланса и ликвидността на банката;
- одобрява нови продукти, касаещи пазарния и ликвидния риск, както и риска от баланса (balance sheet risk);
- разглежда законовите провизии и тяхното влияние върху откритата позиция на банката.

Протоколите от срещите на комитета трябва да се предоставят на РБИ, Виена.

Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития. Дефиницията включва правен риск, но изключва стратегически и репутационен риск.

Правен риск е рискът от загуба, произтичаща от неспазване на правни или законови изисквания и/или неправилно изготвени договори и тяхното изпълнение поради незнание, липса на старание при прилагането на съответния закон, или закъснение при реагиране на промени в условията на правната рамка.

Неспазването поради незнание също така се счита за настъпило, ако реалната правна ситуация и оценката на Райфайзенбанк (България) и дъщерните ѝ дружества за нея се различават, без някой да е виновен за това, или когато това е неизбежно, например при неочаквани промени в юрисдикцията или при влизане в сила на нови законови разпоредби, и двете със задна дата спрямо съществуващи правни взаимоотношения. Правният риск е компонент на операционния риск.

Моделният риск (рискът, при който моделите, използвани в цялостния процес на управление на риска на банката или тяхното приложение, не са подходящи за постигане на заложените цели) се покрива напълно в подкатегориите на операционния риск.

Поведенчески риск е рискът, който се свързва с евентуални загуби за банката от неадекватно, неетично или незаконно поведение (включително случаи на умишлено или непреднамерено поведение) в процеса на предоставяне на финансови услуги.

Райфайзенбанк (България) ЕАД и дъщерните ѝ дружества като част от групата РБИ разглеждат операционния риск като отделна категория риск и се придържат към груповите политики, правила, процедури, както и принципите, залегнали в документа „Надеждни практики в управлението и надзора на операционния риск“, публикуван от Базелския комитет по банков надзор, възприемайки тези принципи като основополагащи в управлението на операционния риск. Целта е въвеждането в банката на надлежно оформена и съгласувана методология за откриване, оценка, наблюдение, контрол и намаляване на операционните рискове, с които дружествата от Групата се сблъскват в процеса на ежедневното осъществяване на стопанската си дейност.

Управлението на операционния риск се състои в идентифицирането, измерването, управлението и наблюдението на експозиции, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития.

Общата рамка за управление на операционния риск включва процесите, структурите, контролите и системите, използвани за управление на операционния риск в рамките на Групата и обезпечаване на наличието на ключови елементи от корпоративното управление и оперативните дейности.

- Операционният риск се управлява в рамките на цикъла по управление на риска, който включва идентифицирането, измерването, управлението и наблюдението на риска с помощта на различни инструменти и подходи, които са представени по-долу и заедно дават обща представа за експозицията към операционния риск и обезпечават поддържането ѝ в рамките на рисковия апетит на банката.
- Оценка на риска имат за цел да увеличат познанията по отношение на операционния риск, да идентифицират операционните рискове, да опростят средата, в която протичат тези процеси и да намалят вече установените операционни рискове. Оценка на риска определят нетния риск на даден процес, звеното, от което е произтекъл рискът или дейността, която може да се отнесе като целева стойност за мерки за качествено управление на рисковете. Резултатите от оценките на риска на Райфайзенбанк (България) са основата за профила на операционния риск на банката.
- Индикаторите за ранно предупреждение (EWI) се използват за текущ контрол и докладване на операционните рискове. Те предоставят възможност за ранно предупреждение за потенциални проблеми или промени в профила на операционния риск, които да генерират съответни навременни действия на мениджърско ниво.
- Сценарийният анализ е процес, чрез който Групата отчита влиянието на събития с ниска вероятност на настъпване, но със сериозни последици за дейността на организацията, като оценява вероятността и сериозността на възможните последици. Сценарийните анализи имат за цел:
 - да прогнозира събития с изключително малка вероятност за настъпване, но със значителни загуби, които може да не са настъпили в историята на банката;
 - да увеличат познанията и да обучат органите, отговорни за управлението на конкретните рискове, като им се даде перспектива за различните видове риск;
 - да инициират действия по третиране на рисковете и инвестиционните планове.

Събирането и анализът на данни за вътрешни операционни събития предоставя значима информация за измерване въздействието на операционните събития и за ефективността на вътрешния контрол.

Докладването подпомага цикъла на управление на операционния риск, като осигурява непрекъснат и навременен информационен поток към съответните органи за вземане на решения. По този начин докладването на операционния риск подпомага прозрачността при риска и интегрирането на дейностите по управление на операционния риск към рутинните бизнес операции. Групата дефинира стандартите за докладване, с цел осигуряване на надеждно управление на операционния риск на базата на стратегията за риска.

В банката функционира Комитет по управление на операционния риск и контролите. Комитетът е специализиран вътрешен орган, част от ръководството на Райфайзенбанк (България) ЕАД в областта на управлението на операционния риск и вътрешните контроли (ICS).

Управителният съвет на банката като висш орган на управление на операционния риск определя състава и членовете на Комитета по управление на операционния риск и контролите, делегира функции и отговорности.

Одиторски доклад

Финансов отчет и бележки към него

75

Одиторско дружество с рег. № 108
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София, п. к. 1124

Одиторско дружество с рег. № 015
„АФА“ ООД
ул. „Оборище“ № 38
1504 София
България

Доклад на независимите одитори

До едноличния акционер

На „РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)“ ЕАД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на „Райфайзенбанк (България)“ АД и нейните дъщерни дружества („Групата“), включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2020 година, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2020 година и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Член на Ърнст и Янг Глобал
Ърнст и Янг Одит ООД
седалище и адрес на управление в гр. София
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
ЕИК: 130972874, ДДС No: BG130972874
BGN IBAN: BG48 UNCR 7000 1520 6686 91
SWIFT/BIC: UNCRBGSF в Уникредит Булбанк АД

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения консолидиран финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Обезценка на кредити и аванси на клиенти</p>	
<p>Оповестяванията на Групата по отношение на обезценка на кредити и аванси на клиенти са включени в <i>Пояснителна бележка 3А. „Кредитен риск“</i> и <i>Пояснителна бележка 24.В „Кредити и аванси на клиенти“</i> към консолидирания финансов отчет.</p>	
<p>Кредитите и аванси на клиенти представляват съществена част (64%) от общите активи на Групата към 31 декември 2020 година. Брутната стойност на тези кредити към 31 декември 2020 година е 6,430,695 хиляди лева и съответната натрупана загуба от обезценка за тях е 206,817 хиляди лева. Групата прилага модел за обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ) в съответствие с изискванията на МСФО 9 „<i>Финансови инструменти</i>“.</p> <p>Прилагането на такъв модел за обезценка се характеризира с високо ниво на сложност в изчисленията и значителна степен на преценки от страна на ръководството при определяне на ОКЗ, както е оповестено в <i>Пояснителна бележка 3А</i>. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на</p>	<p>В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Получаване на разбиране и оценяване на политиката за обезценка на кредити на клиенти на Групата, прилаганите от нея модели за изчисление на ОКЗ на кредитните портфейли на колективна и индивидуална база, както и на ключовите предположения и преценки, които са използвани в тях, спрямо изискванията на МСФО 9. • Оценяване дали политиката за обезценка и възприетите подходи за приблизителна оценка на ОКЗ се прилагат последователно в съответствие с изискванията на МСФО 9.

очаквани кредитни загуби са свързани с разработване и поддържане на количествени и качествени показатели за проследяване на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити и аванси на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка); за определянето на „вероятността за влошаване“ (PD), „загубата при неизпълнение“ (LGD) и „експозиция при неизпълнение“ (EAD), а също така и за включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ. Повисоката степен на приближение и оценъчна несигурност са присъщи на оценката на ОКЗ за кредити и аванси на клиенти от Фаза 1 и Фаза 2, която се определя на колективна база в зависимост от това доколко Групата разполага с подкрепяща историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките за PD и LGD в модела за обезценка. В допълнение, определянето на загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти на индивидуална база е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, в зависимост от рисковата категория на клиента и използвания кредитен продукт, най-вече, относно времето разпределение и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, вероятностите на сценариите, включително от реализиране на обезпечения.

- Получаване на разбиране и оценяване на вътрешните контроли на ниво организация по отношение на разработването и използването на моделите за обезценка, включително документацията на моделите, както и честотата на актуализиране и обоснованост на прилаганите параметри и макро показатели.
- Получаване на разбиране и извършване на обхождане на процесите и вътрешните контроли на Групата, свързани с мониторинг и обезценка на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти физически лица, в съответствие с изискванията на МСФО 9, като се фокусирахме върху мониторинг прегледи и допълнителни анализи извършени от Групата по критерии „опериране в засегнати от пандемията индустрии на кредитополучателите за корпоративни клиенти и „трудова заетост в засегнати от пандемията индустрии“ за физически лица, въведени поради специфичните обстоятелства, наложени от КОВИД-19.
- Оценяване на дизайна и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг на кредити и аванси в Групата и изчисляването на загуби от обезценка, като се фокусирахме на промените, необходими според изискванията на МСФО 9. Ние включихме нашите експерти по Информационни технологии (ИТ) в извършването и оценяването на общите ИТ контроли на вътрешната информационна система на Групата, обслужваща тези процеси.
- Извършване на аналитични процедури на база на детайлни данни, за да оценим взаимовръзките на тенденциите в отчетените разходи и провизии за натрупани загуби от обезценка спрямо тенденциите в развитието на кредитния портфейл на Групата, както и отразяване на ефектите от развитието на пандемията от КОВИД-19.

През 2020 година, предвид социалните и икономически последици на кризата, свързана с разпространение на вируса на КОВИД-19, включително от приложените мораториумни мерки, при определянето на ОКЗ Групата е взела предвид и значителните несигурности, произтичащи от пандемичната среда, като прилага корекции след имплементирането на моделите за управление на кредитния риск (Post Model Adjustment) и чрез преразглеждане на допусканията за вероятността за влошаване (PD) и чрез засилени вътрешни процедури по мониторинг на кредитния риск, включващи разграничаване и оценки на случаите/индикациите, които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези, произтичащи от пандемията и водещи до временни ликвидни затруднения.

Поради съществеността на кредитите и аванси на клиенти като елемент на консолидирания финансов отчет на Групата, както и сложността, значителните преценки и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на ОКЗ, заложен в прилагания модел за обезценка според изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- Оценяване на последователността в прилагането на компонентите на модела за обезценка на Групата за отчетния период и продължаващата му уместност, съобразно изискванията на МСФО 9 и в контекста на спецификите на кредитните портфейли на Групата и настъпилите промени в тях, и на наличието на вътрешна историческа информация и на данни за бъдещо развитие на параметрите. Ние анализирахме за разумност определените от Групата показатели за проследяване на значително увеличение на кредитния риск и съответното разпределение на отделните кредитни експозиции по фази. В допълнение, ние оценихме за разумност и изчисленията за използваните параметри за PD и LGD чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни, включително за отразяване на ефектите от развитието на пандемията от КОВИД-19. Извършване на анализ на разумността при изчислението на ОКЗ при прилагане на корекциите поради ефектите от КОВИД-19.
- Анализ на разумността на получените като резултат промени в размера на признатите ОКЗ в контекста на нашето разбиране за развитието на отделните типове кредитни портфейли на Групата. Ние тествахме математическата точност на формулите, използвани в модела за обезценка.
- Извършване на тестове на детайлите и анализи, на базата на извадка от кредити и аванси на клиенти, за които Групата не е идентифицирала обективни доказателства за обезценка, с цел оценка на тяхната коректна класификация в съответна рискова категория от страна на Групата.

- За рисково-базирана извадка от кредити и аванси на клиенти, които са предмет на индивидуална обезценка от страна на Групата, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху консолидирания финансов отчет, ние извършихме специфичен анализ на използваните от Групата предположения при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, включително по отношение на отразяване на ефектите, породени от развитието на пандемията от КОВИД-19, както и от реализация на обезпечения спрямо изградените от нас очаквания и налична пазарна информация.
- Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към проследяване на развитието на кредитите и аванси на клиенти от определената рисково-базирана извадка след отчетната дата, с цел оценка на последователността на предположенията, използвани от Групата за очакваните бъдещи парични потоци.
- Преглед и оценяване на предположенията на Ръководството, използвани в модела за изчисление на обезценка на кредити и аванси на клиенти на колективна база, включително по отношение на отразяване на ефектите, породени от развитието на пандемията от КОВИД-19. Ние извършихме тестове на оперативната ефективност на определени контроли по отношение на адекватно и последователно прилагане на тези предположения в процеса по изчисление на обезценката на кредити и аванси на колективна база за извадка от кредити и аванси.
- Оценка на адекватността и уместността на оповестяванията на Групата, свързани със загубите от обезценка на кредити и аванси от клиенти.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление на Групата и консолидирана нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидираните финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността на Групата, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да оказат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на консолидирания доклад за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление на Групата и консолидираната нефинансова декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление на Групата за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- г) Консолидираната нефинансова декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „АФА“ ООД - съвместен одитор са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 година на „РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)“ ЕАД („Банката“) от общото събрание на акционерите, проведено, съответно, на 2 декември 2020 г., за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 година на Групата представлява пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази група, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази група, извършен от „АФА“ ООД - съвместен одитор.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД: Одиторско дружество „АФА“ ООД:

Николай Гърнев

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

Валя Йорданова

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

08 юни 2021 година

гр. София, България

РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

в хил. Лв	Бел.	2020	2019
Приходи от лихви		242,040	239,003
Разходи за лихви		(18,983)	(16,248)
Нетен лихвен доход	7	223,057	222,755
Приходи от такси и комисиони		117,524	128,083
Разходи за такси и комисиони		(33,720)	(34,522)
Нетен доход от такси комисиони	8	83,804	93,561
Приходи от застрахователно брокерство		3,637	3,719
Приходи от дивиденди		182	43
Нетен резултат от търговски операции	9	20,539	21,033
Нетен резултат от отчитане на хеджиране		(326)	-
Нетен резултат от финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	10	1,152	(65)
Други оперативни приходи		3,946	4,082
Оперативен доход		335,991	345,128
Нетни загуби от обезценки на финансови активи	13	(61,533)	(4,042)
Загуба от модификация на финансови инструменти	14	(2,423)	-
Разходи за персонал	11	(88,056)	(87,882)
Разходи за амортизация	11	(31,737)	(27,526)
Други административни разходи	11	(85,104)	(79,922)
Други оперативни разходи	12	(1,661)	(7,012)
Печалба преди данъци		65,477	138,744
Разходи за данъци	15	(6,563)	(13,990)
Печалба за годината		58,914	124,754
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата (вкл. преоценка на капиталови ценни книжа по справедлива стойност в ДВД)		1,108	2,199
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата (вкл. преоценка на дългови ценни книжа по справедлива стойност в ДВД)		(319)	3,582
Данък върху дохода, свързан с тези компоненти на друг всеобхватен доход		(80)	(562)
Общо друг всеобхватен доход	16	709	5,219
Общо всеобхватен доход за годината		59,623	129,973

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от консолидирания годишен финансов отчет.

Съставител: А. Панчева

Одобен от Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД на 20 април 2021г.:

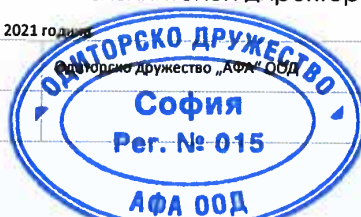
Оливер Рьога
Председател на Управителния съвет
Изпълнителен директор

Мартин Пилдик
Член на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

Райфайзенбанк (България) ЕАД съвместно издава одиторски доклад с дата: 08 юни 2021 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2020 г.

в ХИЛ. ЛВ.	Бел.	2020	2019
Активи			
Парични средства в каса и салда по сметки при			
Централната банка	17	1,296,774	1,217,910
Други депозити при банки на виждане	18	78,951	126,200
Финансови активи държани за търгуване	19, 20	36,155	61,647
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	22	25,188	26,268
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	23	561,490	522,461
Финансови активи по амортизирана стойност	24	7,611,576	6,870,664
Други активи	27	26,184	23,024
Имоти, машини и оборудване	25	80,857	82,785
Нематериални активи	26	46,519	45,038
Отсрочени данъчни активи	15	12	143
Общо активи		9,763,706	8,976,140
Пасиви			
Финансови пасиви държани за търгуване	20	19,368	9,364
Деривати за хеджиране	21	2,960	-
Финансови пасиви по амортизирана стойност	28	8,727,734	8,007,568
Текущи данъчни задължения		803	1,197
Други пасиви	29	10,893	12,499
Провизии за задължения	30	30,551	34,563
Отсрочени данъчни пасиви	15	841	16
Общо пасиви		8,793,150	8,065,207
Собствен капитал			
Акционерен капитал		603,448	603,448
Резерви		94,252	97,181
Неразпределени печалби		272,856	210,304
Общо собствен капитал	32	970,556	910,933
Общо пасиви и собствен капитал		9,763,706	8,976,140

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от консолидирания годишен финансов отчет.

Съставител: А. Панчева

Одобрен от Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД на 20 април 2021г.:

Оливер Ръогл
Председател на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

Мартин Питлик
Член на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

Финансов отчет, в който са дадени одиторски доклад с дата: 08 юни 2021 година

Одиторско дружество „Брист и Янг Оудит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД

РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

в ХИЛ. ЛВ.	Бел.	2020	2019
Парични потоци от оперативната дейност			
Печалба за годината преди данъци		65,477	138,744
Корекции:			
Разходи за амортизации		31,737	27,526
Нетни загуби от обезценка на финансови активи		68,483	12,757
Нереализирани печалби от валутни операции		(2,435)	(2,878)
Разход за провизии		4,687	14,211
Обезценка на активи придобити от обезпечения		618	329
Нетен лихвен доход		(223,057)	(222,755)
		(54,491)	(32,066)
Промени в активи и пасиви произтичащи от оперативна дейност след корекции за непарични позиции			
Нетна промяна във финансовите активи държани за търгуване, в т. ч.:		34,027	(4,850)
<i>Нетна промяна в деривативните финансови инструменти</i>		(3,274)	4,954
Нетна промяна във финансовите активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата		1,080	2,115
Нетна промяна във финансовите активи по амортизирана стойност, в т.ч.:		(458,848)	(1,046,628)
<i>Нетна промяна във вземания от банки</i>		(45,316)	(200,429)
<i>Нетна промяна в кредити и аванси на клиенти</i>		(413,958)	(843,564)
<i>Нетна промяна в други вземания</i>		426	(785)
Нетна промяна в други активи		(8,190)	1,399
Нетна промяна във финансовите пасиви по амортизирана стойност, в т. ч.:		813,241	1,025,265
<i>Нетна промяна в депозити от банки</i>		(44,492)	(25,638)
<i>Нетна промяна в депозити от клиенти</i>		844,688	1,047,096
<i>Нетна промяна в други финансови пасиви</i>		13,045	3,807
Нетна промяна в други пасиви и провизии		(10,541)	(5,805)
Нетна промяна в деривати за хеджиране		2,960	-
Получени лихви от оперативна дейност		233,184	237,111
Платени лихви за оперативна дейност		(15,384)	(14,575)
Платени данъци		(6,102)	(13,767)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		530,937	148,199

РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

КОСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (продължение)

За годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

В ХИЛ. ЛВ.	Бел.	2020	2019
Парични потоци от инвестиционна дейност (Покупки)/продажби и падежи на инвестиционни ценни книжа, нетно, в т.ч.:			
Финансови активи по амортизируема стойност		(311,798)	(69,535)
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		(266,113)	(113,634)
Придобиване на имоти, машини и оборудване и нематериални активи		(45,685)	44,099
Постъпления от активи държани за продажба		(23,521)	(25,354)
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		(335,319)	(92,989)
Парични потоци от финансова дейност			
Плащания по задължения за лизинг		(10,069)	(11,148)
Погашения по заеми от банки	31	(52,266)	(57,946)
Изплатени дивиденди		-	(131,549)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		(62,335)	(200,643)
Изменение на паричните средства и еквиваленти		133,283	(145,433)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	34	1,439,318	1,587,095
Нетни нереализирани (печалби) от валутна преоценка на парични средства и парични еквиваленти		(7,028)	(2,344)
Парични средства и еквиваленти на 31 декември	34	1,565,573	1,439,318

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от консолидирания годишен финансов отчет.

Съставител: А. Панчева *AP*

Одобрен от Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД на 20 април 2021г.:

AP
Оливер Рьога
Председател на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

MP
Мартин Питлик
Член на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

Одиторско дружество „Врст и Янг Оудит“ ООД:

AP

Одиторско дружество „АФА“ ООД:

MP

Финансов отчет, прихванат и издаден одиторски доклад с дата: 08 юни 2021 година

РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ) ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

В хил. лв.	Акционе- рен капитал	Фонд „Резер- вен”	Преоце- нъчен резерв	Неразпре- делени печалби	Общо
Салдо към 1 януари 2019	603,448	86,443	5,682	216,936	912,509
Общо всеобхватен доход за годината					
Нетна печалба за годината	-	-	-	124,754	124,754
Друг всеобхватен доход	-	-	5,056	163	5,219
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	5,056	124,917	129,973
Сделки със собствениците отразени директно в капитала					
Платени дивиденди	-	-	-	(131,549)	(131,549)
Общо сделки със собствениците отразени директно в капитала	-	-	-	(131,549)	(131,549)
Салдо към 31 декември 2019	603,448	86,443	10,738	210,304	910,933
Начално салдо 1 януари 2020 г.	603,448	86,443	10,738	210,304	910,933
Общо всеобхватен доход за годината					
Нетна печалба за годината	-	-	-	58,914	58,914
Друг всеобхватен доход	-	-	(2,929)	3,638	709
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(2,929)	62,552	59,623
Сделки със собствениците отразени директно в капитала					
Платени дивиденди	-	-	-	-	-
Общо сделки със собствениците отразени директно в капитала	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2020 г.	603,448	86,443	7,809	272,856	970,556

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от консолидирания годишен финансов отчет.

Съставител: А. Панчева

Одобрен от Управителния съвет на Райфайзенбанк (България) ЕАД на 20 април 2021г.:

Оливер Рьогл
Председател на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

Мартин Питлик
Член на Управителния съвет,
Изпълнителен директор

Одиторско дружество „Брист и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „АФА“ ООД:

Финансов отчет и бележки към него

1. База за изготвяне на финансовия отчет

(а) Отчитащо се предприятие

Райфайзенбанк (България) ЕАД („банката“) с ЕИК 831558431, регистрирана в Търговския регистър под фирмено дело №4195/1994, е индиректно 100% собственост на Райфайзен Банк Интернешънъл като краен собственик.

Райфайзенбанк (България) ЕАД има пълен лиценз, издаден от Българска народна банка, за извършване на банкова дейност в страната и в чужбина и за извършване на всички сделки и услуги като инвестиционен посредник по Закона за публичното предлагане на ценни книжа и свързаните с него нормативни актове.

Банката е акционерно дружество с двустепенна система на управление, като се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорен съвет.

Консолидираният финансов отчет на банката за 2020 г. представя финансовите отчети на банката и нейните дъщерни и асоциирани дружества така, както е описано в пояснителна бележка 35, наричани по-долу „Групата“.

(б) Действащо предприятие

Банката е изготвила своя финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2020 г., въз основа на предположението, че е действащо предприятие, което предполага продължаване на настоящата стопанска дейност и реализиране на активите и уреждане на пасивите в нормалния ход на дейността на банката. Бъдещите финансови резултати на банката зависят от по-широката икономическа среда, в която осъществява дейността си.

Финансовите прогнози на банката отразяват резултатите, които ръководството счита за най-вероятни, въз основа на информацията, която е налична към датата на подписване на настоящия финансов отчет. Това включва прилагането на безопасни от гледна точка на Covid-19 практики на работа и промени в пазара.

За да се оцени гъвкавостта на банката спрямо по-неблагоприятни резултати, за изпълнението на прогнозите беше направен анализ на чувствителността, за да отрази серия от сценарии, базирани на основните рискове за банката и перспективите за спад на икономиката. Тези прогнози сочат, че банката е в състояние да спази своите финансови ангажменти, да работи в рамките на съществуващите капацитети и да изпълнява задълженията си, когато станат дължими.

Групата е изготвила финансови прогнози за дванадесетте месеца от датата на одобрение на настоящия финансов отчет, взимайки предвид прогнозната оценка на продължаващите ефекти на Covid-19 пандемията върху бизнеса. Ръководството е достигнало до заключението, че не е налице съществена несигурност, която би могла да породи значителни съмнения относно способността на банката да продължи да функционира като действащо предприятие, и съответно, че е уместно да изготви консолидирания финансов отчет на база на предположението за действащо предприятие след вземане под внимание на финансовите прогнози.

Експозицията на Групата на кредитен риск се влияе от индивидуалните характеристики на всеки клиент. Преустановяването на дейността вследствие на Covid-19 пандемията и ограниченията в търговската дейност, в комбинация със съществен спад в приходите, са накарали бизнеса да извърши преглед на ключовите фактори, оказващи влияние върху кредитния риск на неговата клиентска база към отчетната дата. Повторната оценка на Групата на кредитния риск за съществуващи и нови клиенти включва повторна оценка на одобрените условия по кредити на клиенти, осъществяващи дейността си в индустрии с установен висок риск и силно засегнати от Covid-19 пандемията, както и прилагането на по-строга кредитна политика при установен повишен кредитен риск.

Преработените процедури и настоящият ефект на Covid-19 пандемията са довели до признаването на допълнителна обезценка за очаквани кредитни загуби в размер на 13.20 млн.лв. към 31 декември 2020 г.

(в) База за изготвяне

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т. 8 от неговите Допълнителни разпоредби.

(г) База за измерване

Настоящият финансов отчет е изготвен на база историческа стойност, с изключение на:

- Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или в друг всеобхватен доход, оценявани по справедлива стойност (включително деривативни финансови инструменти);
- Задълженията по планове за дефинирани доходи на персонала, които са отчетени по нетната им настояща стойност, увеличена/намалена с актюерската печалба/загуба.

Когато банката отчита хеджиране на справедлива стойност на финансови активи, отчетени по амортизирана стойност, балансовата стойност на тези активи се коригира до тяхната справедлива стойност.

В резултат на световната пандемия от Covid-19 не са направени промени в бизнес модела на банката, респективно в базата за измерване на активите и пасивите.

(д) Представяне на финансовия отчет

Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди български левове, функционалната валута на Групата.

Групата представя отчета за финансовото състояние според степента на ликвидност. Анализ на падежната структура до 12 месеца от датата на отчета и над 12 месеца е представен в пояснителните бележки.

Активите и пасивите на Групата са представени брутно в отчета за финансовото състояние, освен ако не съществува правно или договорно основание те да бъдат нетирани.

(е) Съпоставими данни

Финансовите отчети включват съпоставима информация за предходен отчетен период. Оповестените данни за предходен период се коригират, когато е необходимо, с цел съпоставимост с представянето в текущата година, с изключение на ефекти в резултат от промяна на счетоводна политика поради влизане в сила на нови стандарти за финансово отчитане, при които е избран подход за модифицирано ретроспективно прилагане.

През 2020 г. няма промяна в съпоставимата информация за предходната финансова година

(ж) Промяна в счетоводната политика

През 2020 г. Групата не е променяла счетоводната си политика и не е приела по-рано нито един стандарт, изменение или разяснение, които са издадени, но все още не са в сила.

2. Основни елементи на счетоводната политика

Този консолидиран финансов отчет е изготвен при прилагане на една и съща счетоводна политика от банката и нейните дъщерни дружества.

(а) База за консолидация

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“, като участия, даващи право на повече от 50% от правото на глас, са напълно консолидирани, а участия с над 20% от правото на глас са консолидирани по метода на собствения капитал.

(б) Признаване на приходи и разходи

Приходите се признават до размера, до който Групата счита, че ще бъдат реализирани икономически ползи и приходът може да бъде надеждно оценен.

Приходи и разходи от/за лихви

Приходите и разходите от/за лихви се признават в печалбата или загубата за всички лихвоносни активи и пасиви на принципа на текущото начисление, използвайки метода на ефективната лихва.

Признатите в печалбата или загубата лихвени приходи и разходи включват:

- Лихви по финансови активи и пасиви, отчетени по амортизирана стойност;
- Лихви от финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност в печалбата или загубата, които изключват лихвите по финансови активи, държани за търгуване;
- Лихви от финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Лихвените приходи и разходи от всички финансови активи и пасиви, държани за търгуване, се считат за част от нетния резултат от търговия и се отчитат заедно с всички други изменения в справедливата стойност на инструментите в нетния резултат от търговски операции.

В условията на отрицателни пазарни лихви, Групата реализира лихвени разходи по финансови активи, като например парични средства при други банки или поддържане на минимални резерви при БНБ над изискуемия минимум, както и лихвени приходи по финансови пасиви. Тези разходи са отчетени в „Разходи за лихви“, както е посочено в пояснителна бележка 7.

Изменения в справедливите стойности

Измененията в справедливите стойности на деривативни инструменти, които не са определени за хеджиращ инструмент, са посочени в нетния резултат от операции с деривативни инструменти в печалбата или загубата.

Измененията в справедливите стойности на финансови активи, държани за търгуване, са представени в нетния резултат от търговски операции.

Измененията в справедливите стойности на финансови активи, отчетени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, са представени в изменението на друг всеобхватен доход.

Измененията в справедливата стойност на финансови активи, отчетени по справедлива стойност задължително през печалбата или загубата съгласно МСФО 9, са представени в нетния резултат от промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчетени по справедлива стойност задължително в печалбата или загубата.

Такси и комисиони

Групата отчита и признава приходи от такси и комисиони по предоставени услуги, които не са определени като елемент на ефективен лихвен процент по договори, свързани с финансови инструменти, в съответствие с МСФО 15 – Приходи от договори с клиенти.

Предоставяните услуги обичайно водят до непосредствено прехвърляне върху клиента на правата върху даден актив, поради което получените такси и комисиони се признават в печалбата или загубата в момента на предоставяне на услугата. Такива услуги са например откриване и поддържане на сметки, касови операции, изпълнение на платежни нареждания, операции с банкови карти, потвърждаване на документарни акредитиви, авизиране на банкови гаранции.

В случаите, когато дадена услуга се предоставя в рамките на определен период от време, приходът се признава пропорционално за периода, като в зависимост от това дали цената е платена авансово или се дължи в края на периода, се признава насрещен финансов пасив, съответно финансов актив.

По този начин Групата отчита задължението да предостави услугата за договорения период, или вземането си от клиента, което отговаря на предоставената част от услугата във времето. Такива услуги са например свързани с издаваните от банката документарни акредитиви и гаранции.

Комисиони, получени за договаряне или участие в договарянето на финансови инструменти за трети страни – като управлението на придобиването на акции или други ценни книжа, или придобиването или продажба на обособени дейности – се признават в печалбата или загубата при приключване на финансовата операция. Агентски комисиони по

синдикирани кредити се признават в печалбата или загубата, след като приключи процесът на синдикацията и банката е признала в отчета за финансовото състояние съответната договорена част от синдикирания кредит. Комисиони за консултантски услуги, свързани с портфейлни инвестиции или управление на портфейли, се признават в съответствие с приложимите договори за услуги, обичайно когато се счете, че услугата е приключена в нейната цялост. При всички изброени по-горе услуги се счита, че в момента на приключване на услугата или съответната финансова операция правата върху актива са прехвърлени върху клиента.

Приходите и разходите за такси и комисиони, които са неразделна част от ефективния лихвен доход на финансовите активи или пасиви, се включват при неговото изчисляване. Комисиони за ангажимент по кредитни линии, за които очакванията са да бъдат изцяло усвоени, се разсрочват и се признават като част от ефективния лихвен доход по кредита.

Други разходи за такси и комисиони, които не са част от ефективния лихвен разход, се отнасят до комисиони за трансакции и обслужване, които се признават в печалбата или загубата, когато Групата получи съответната услуга, тоест правото да се разпорежда с даден актив. В сравнение с предходни периоди не са констатирани разлики, които да бъдат оповестени.

Дивиденди

Доходите от дивиденди се признават, когато се установи правото на Групата да получи съответния дивидент.

Нетен резултат от търговски операции

Нетният резултат от търговски операции представлява печалби, намалени със загубите, произтичащи от финансови активи и пасиви, държани за търгуване, и включва лихви, всички реализирани и нереализирани изменения в справедливата стойност, дивиденди и разлики от валутна преоценка.

(в) Лизинг

Групата като лизингополучател

Групата прилага МСФО 16 Лизинг за всички договори, по силата на които се прехвърля правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време срещу плащане на възнаграждение (например, наемани от Групата офис площи).

Групата не прилага МСФО 16 Лизинг по отношение на краткосрочни договори, договори за лизинг на активи с ниска стойност, както и лицензи, предоставени от лизингодателя. Свързаните с тези договори лизингови плащания се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор или на друга систематична база.

Групата отчита нелизинговите компоненти на договора отделно от лизинговите и в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

Преценката дали договор съдържа елементи на лизинг се извършва в началото му. Групата прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в условията на договора.

На началната дата на договора Групата признава задължение за лизинг и актив право на ползване.

Групата определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно с:

- Периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тази опция;
- Периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Групата няма да упражни тази опция.

Когато прави оценка дали е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, се вземат предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за упражняване на опцията.

Групата прави повторна оценка на това дали е достатъчно сигурно, че ще упражни опцията за удължаване или няма да упражни опцията за прекратяване, при настъпването на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което:

- е под контрола на Групата и

- засяга това, доколко достатъчно сигурно е, че Групата ще упражни опция, която не е била отразена при определянето на срока на лизинговия договор, или няма да упражни опция, която преди това е отразил при определянето на срока на лизинговия договор.

Групата преразглежда срока на лизинговия договор при промяна в неотменимия период на лизинга. Примери за промяна в неотменимия период на лизинга са:

- Упражняване на опция или настъпване на събитие, което задължава Групата да упражни опция, която преди това не е била отразена при определянето на срока на лизинговия договор.
- Неупражняване на опция или настъпване на събитие, което договорно забранява на Групата да упражни опция, която преди това е била отразена при определянето на срока на лизинговия договор.

Първоначална оценка на пасива по лизинга и на актива с право на ползване

Първоначално Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Групата използва диференциален лихвен процент, който отразява периода на договора, вида на наетия актив и икономическата среда.

На началната дата на лизинга Групата оценява актива с право на ползване по цена на придобиване, която включва размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, плащания по договора, извършени преди началната дата на договора, първоначалните преки разходи по договора и оценка на разходите, които Групата ще направи за възстановяване на актива в състоянието, изисквано съгласно условията на договора.

Последваща оценка на актива с право на ползване

След първоначалното признаване актив с право на ползване се оценява по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Групата прилага изискванията за амортизация в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, когато амортизира актив с право на ползване.

Ако по силата на лизинговия договор собствеността върху актива се прехвърля на Групата до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от Групата, то активът с право на ползване се амортизира от началната дата до края на полезния живот на наетия (основния) актив. В противен случай Групата амортизира актива с право на ползване от началната дата до по-ранната от датата на изтичане на срока на лизинговия договор или края на полезния живот на актива с право на ползване.

Последваща оценка на пасива по лизинга

След началната дата Групата оценява пасива по лизинга, като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания и
- преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, използван за определяне на първоначалната оценка на пасива.

След началната дата Групата признава в печалбата или загубата лихвата по пасива по лизинга, както и променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга в периода, през който е настъпило събитието или обстоятелството, довело до тези плащания.

Групата преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания, когато:

- Има промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичаща от промяна в индекс или процент, използван за определяне на тези плащания. Групата преоценява пасива по лизинга, за да отрази тези коригирани

лизингови плащания само когато има промяна в паричните потоци (т.е. когато корекцията на лизинговите плащания влезе в сила). Групата определя коригираните лизингови плащания за остатъка от срока на лизинговия договор въз основа на коригираните договорни плащания.

- Има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност. Групата определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност.

Групата преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент, когато:

- има промяна в срока на лизинговия договор. Групата определя коригираните лизингови плащания въз основа на коригирания срок на лизинговия договор;
- има промяна в оценката на опция за закупуване на основния актив. Групата определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, дължими съгласно опцията за закупуване.

Групата определя коригирания дисконтов процент като лихвения процент, заложен в лизинговия договор за остатъка от срока на този договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен, или като диференциалния лихвен процент на лизингополучателя към датата на преоценката, ако лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, не може да бъде непосредствено определен.

При преоценка на пасива по лизинга след началната дата, Групата признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Когато балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Групата признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Изменение на лизингов договор

Когато изменението в лизинговия договор увеличава обхвата му, като добавя правото на ползване на един или повече основни активи и възнаграждението по лизинговия договор се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението, Групата отчита изменението на лизинговия договор като отделен лизинг.

Ако изменение в лизингов договор не е отчетено като отделен лизинг към датата на влизане в сила на изменението, Групата преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент.

При изменение, намаляващо обхвата на лизинга като частично или пълно прекратяване на лизинговия договор, Групата намалява балансовата стойност на актива с право на ползване и признава в печалбата или загубата всички доходи или загуби, свързани с прекратяването.

При изменение, увеличаващо обхвата на лизинга и неотчетено като отделен лизинг, Групата извършва съответните корекции на актива с право на ползване.

Групата като лизингодател

Финансов лизинг

Групата представя финансов лизинг като лизингодател като вземане на стойност, равна на нетната инвестиция във финансов лизинг, което включва минималните лизингови плащания, дължими по лизинговия договор, заедно с негарантираната остатъчна стойност, дисконтирани с лихвения процент, присъщ на лизинга.

Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Типичните показатели, които Групата разглежда, за да определи дали всички съществени рискове и изгоди са прехвърлени, включват:

- настоящата стойност на минималните лизингови плащания в съпоставка със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор;
- срока на лизинговия договор в съпоставка с икономическия живот на отдадения под наем актив;
- дали лизингополучателят ще придобие правото на собственост върху лизингования актив в края на срока на договора за финансов лизинг.

Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата, минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, когато има такова споразумение.

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между началото на лизинговия договор и началото на срока на лизинговия договор. Начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати – на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Към тази дата:

- лизинговият договор е класифициран като финансов или оперативен лизинг;
- в случай на финансов лизинг сумите, които трябва да бъдат признати в началото на срока на лизинговия договор, са определени.

Начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата, на която Групата признава първоначално вземането по лизинга.

Първоначална и последваща оценка

Групата признава вземане по финансов лизинг в момента, в който договорът за лизинг започва, на стойност, равна на нетната инвестиция в лизинга. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Нетната инвестиция в договорите за финансов лизинг се представя в кредити и вземания от клиенти нетно, след обезценка, съгласно политиката за обезценка на финансовите активи по амортизирана стойност.

Оперативен лизинг

Активи, които Групата отдава на оперативен лизинг, са класифицирани като транспортни средства. Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това, този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи, като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя. Приходът от наеми от оперативния лизинг се признава като такъв в печалби и загуби за годината на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето на оперативния лизинг се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод за срока на лизинга.

(г) Операции в чуждестранна валута

Всички операции в чуждестранна валута се превалютират в български левове по фиксирания от Българска народна банка курс в деня на съответната операция. Към всяка отчетна дата Групата оценява паричните позиции в чуждестранна валута по заключителния за деня обменен курс на БНБ и резултатът от преоценка се отчита във всеобхватния доход.

(д) Финансови инструменти

Групата признава финансов актив в своя отчет за финансовото състояние тогава, когато стане страна по договорните условия на този инструмент. Когато предприятие признава за първи път финансов актив, то трябва да го класифицира в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти.

МСФО 9 Финансови инструменти въвежда модел на класифициране на финансовите активи в две стъпки/етапа:

- Определяне на бизнес модела, по който инструмента се държи и управлява;
- Анализ на договорните парични потоци за дългови инструменти (единствено плащания по главница и лихва).

Отчитани по амортизирана стойност	<ul style="list-style-type: none"> • Бизнес модел „Държан за събиране на договорените парични потоци“ • Единствено плащания по главници и лихва (SPPI)
Отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	<ul style="list-style-type: none"> • Бизнес модел „Държан за събиране на договорените парични потоци и за продажба“ • Единствено плащания по главници и лихва (SPPI)
Отчитани по справедлива стойност в печалбата/загубата	<ul style="list-style-type: none"> • Всички останали финансови активи

Приложими бизнес модели за управление на финансовите активи на Групата

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Групата управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Групата определя дали паричните потоци следва да бъдат генерирани от събиране на договорните такива, продажба на финансови активи или и от двете. Тази оценка не се извършва въз основа на сценарии, които Групата не очаква по принцип да възникнат, като например т. нар. „най-лош случай“ или „стресови“ сценарии.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на Групата по отношение на отделен инструмент, а се определя за група от финансови активи, които се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Приложимите бизнес модели за управление на финансовите активи на Групата са, както следва:

- **Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци** – финансовите активи се управляват с оглед реализиране на парични потоци чрез събиране на договорни плащания през целия срок на инструмента. Въпреки че целта на бизнес модела на предприятието може да бъде да държи финансовите активи за събиране на договорните парични потоци, предприятието не е задължено да държи всички тези активи до техния падеж. Следователно бизнес моделът на предприятието може да бъде да държи финансовите активи за събиране на договорните парични потоци, дори когато има продажби на финансови активи или такива се очакват в бъдеще, например, когато е налице увеличаване на кредитния риск на активите, когато тези продажби са редки или тяхната стойност – както поотделно, така и сумарно, е незначителна.
- **Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи** – за финансовите активи, управлявани при този тип бизнес модел се счита, че както събирането на договорни парични потоци, така и продажбата на финансови активи представляват основен фактор за постигането на целта на бизнес модела. Съществуват различни цели, които могат да бъдат съвместими с този тип бизнес модел. Например, целта на бизнес модела може да бъде да управлява ежедневните нужди от ликвидност, да поддържа определен профил на доходност от лихви или да съгласува продължителността на финансовите активи с тази на пасивите, финансирани от тези активи. За да постигне подобна цел, предприятието едновременно събира договорни парични потоци и продава финансови активи. В сравнение с бизнес модела, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, при настоящия бизнес модел обикновено се наблюдава по-голяма честота и по-висока стойност на продажбите. Това е така, защото продажбите на финансови активи не са спорадични, а представляват основен фактор за постигане на целта на бизнес модела.
- **Бизнес модел, чиято цел е търговия с финансови активи** – при този бизнес модел целта на Групата се състои в извършване на активна дейност по покупко-продажба. Финансовите активи се управляват с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите. Групата взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. Въпреки че предприятието събира договорни парични потоци, докато държи финансовите активи, целта на този бизнес модел не се постига като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Това е така, тъй като събирането на договорни парични потоци не представлява основен фактор за постигането на целта на бизнес модела.
- **Други бизнес модели** са, както следва:
 - **Дългосрочни капиталови участия** – при този бизнес модел банката придобива участие по-малко от 20% от капитала на друго предприятие и не притежава значително влияние в предприятието. Тези участия се придобиват с оглед осигуряване на извършването на определена дейност на Групата, която не би била възможна при отсъствието на това участие. Срокът на държане на тези инвестиции в капиталови инструменти е неопределен.

- **Деривати, държани с цел хеджиране на риска** – Групата поддържа портфейл от деривати с цел управляване на валутния и лихвения риск.

Анализ на договорните парични потоци

Финансовите активи, придобити и управлявани в рамките на бизнес модела „Държани за събиране на паричните потоци“ или модела „Държани за събиране на парични потоци и продажба“ се класифицират въз основа на характеристиките на договорените парични потоци. За дълговите активи от тези два бизнес модела следва да се анализира дали договорените парични потоци представляват плащания единствено на главница и лихва върху непогасената сума на главницата (SPPI), т.е. съответстват на основното споразумение за кредитиране (Basic lending agreement).

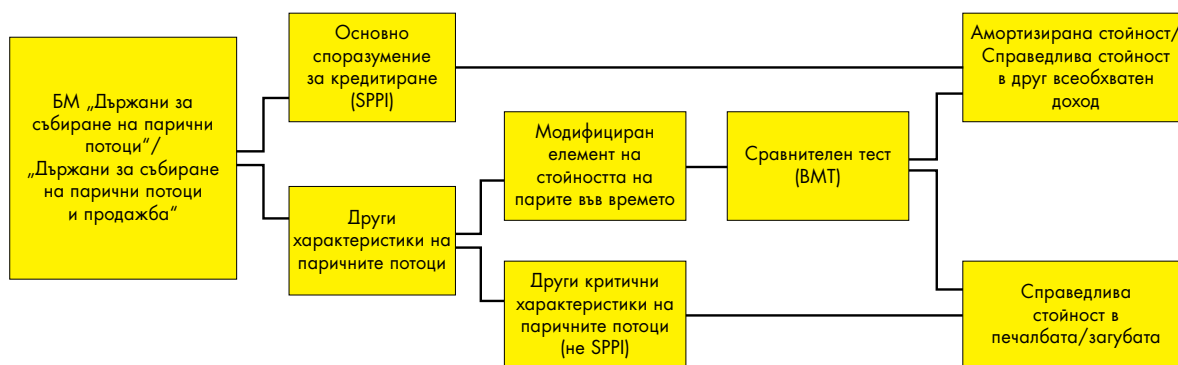
Следните елементи са в съответствие с основното споразумение за кредитиране:

- възнаграждение за стойността на парите във времето;
- кредитен риск и други основни рискове;
- марж на печалбата.

Договорните характеристики, които излагат кредитора на допълнителни рискове или изменят времето или стойността на паричните потоци, не отговарят на основното споразумение за кредитиране и такива кредити следва да се отчитат по справедлива стойност.

Договорените парични потоци се изследват в две направления:

- Елемент на стойността на парите във времето;
- Други характеристики на договорените парични потоци, които не отговарят на SPPI критерия.

Елемент на стойността на парите във времето

Елемент на стойността на парите във времето е елементът на лихвата, осигуряващ възнаграждение единствено за изминалото време (не се осигурява възнаграждение за други рискове и разходи, свързани с държане на финансов актив).

Когато се оценява дали елементът осигурява възнаграждение единствено за изминалото време, предприятието прави преценка и отчита фактори като валутата, в която е деноминиран финансовият актив, и периода, за който е определен лихвеният процент.

При „несвършен“ елемент на стойността на парите във времето, трябва да се оцени промяната, за да се определи дали договорените парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Такива характеристики са:

- Reset Lag – дните от фиксирането на стойността на базата до прилагането ѝ по кредита (при сегмент Retail, 6M EURIBOR, определен на първо число на месеца, но се прилага по кредита в зависимост от уговорената дата на плащане);
- Smoothing Clause – когато базовият лихвен процент се калкулира като среднопретеглена стойност за определен период от време;

- Reset Mismatch – честотата на фиксиране на базовия лихвен процент не съответства на срочността му (3M EURIBOR fixed monthly);
- Secondary Market Yield – лихвеният процент се актуализира периодично, но базовата лихва е осреднена стойност на доходност на вторичен паричен пазар.

Количествената преценка за това, дали и промяната в елемента на стойността на парите във времето е значителна, се извършва чрез т.нар. Benchmark test, който се състои в сравняване на недисконтираните договорени парични потоци по кредита с недисконтираните парични потоци, които биха възникнали при отсъствието на „несъвършен“ елемент на лихвата.

Групата е приела праг от 5% отклонение в недисконтираните парични потоци за целия срок на договора или 10% отклонение в недисконтираните парични потоци за определен отчетен период.

Други характеристики на договорените парични потоци, които не отговарят на SPPI критерия

Други характеристики на договорените парични потоци, които не отговарят на SPPI критерия, са представени, както следва:

Договорни условия, с които се променя времето или стойността на договорните парични потоци

Ако финансов актив съдържа договорно условие, с което би могло да се промени времето или стойността на договорните парични потоци (например, ако активът може да бъде предсрочно погасен преди падежа или срокът му е удължен), предприятието трябва да определи дали договорните парични потоци, които биха могли да възникнат в рамките на целия срок на инструмента вследствие на това договорно условие, представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

Характеристика на договорните парични потоци, която излага експозицията на риск или променливост на договорните парични потоци

Това са случаите, при които паричните потоци (плащанията по кредита) зависят от определен индекс.

Ливъридж е характеристика на договорните парични потоци на някои финансови активи. Ливъриджът повишава променливостта на договорните парични потоци с резултат, че те нямат икономическите характеристики на лихва.

Регулирани лихвени проценти

Прилагането на регулиран лихвен процент не отговаря на SPPI критерия, когато използването му не е наложено от изискванията на регулатор или друг орган.

Договори без право на регресен иск (Проектно финансиране)

В някои случаи финансовият актив може да има договорни парични потоци, които се описват като главница и лихва, но тези парични потоци не представляват SPPI. Например, когато финансовият актив представлява инвестиция в конкретни активи (или парични потоци) и следователно договорните парични потоци зависят от приходната реализация/доходността на финансирувания проект. Такъв би могъл да бъде случаят, когато искът на кредитор е ограничен до определени активи на длъжника или парични потоци от определени активи (финансов актив „без право на регресен иск“). Фактът обаче, че даден финансов актив е без право на регресен иск, сам по себе си не пречи непременно на финансовия актив да отговаря на SPPI критерия.

В тези ситуации кредиторът е задължен да оцени („да прегледа щателно“) конкретните основни активи или парични потоци, за да определи дали договорните парични потоци на финансовия актив да бъдат класифицирани като плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница.

За установяването на такъв тип договори Групата обследва следните характеристики:

- Капиталови характеристики – кредитът има характеристика на капиталов инструмент, ако общата сума на плащанията по договора зависи от размера на капитала, печалбата на дружеството или печалбата или стойността на финансирувания обект.

Примери:

- Когато дружество със специална цел (SPE) получава кредит от банката, с който финансира инвестиция в активи и кредитът е основен източник за финансиране на SPE (банката носи основните рискове, свързани с проекта).

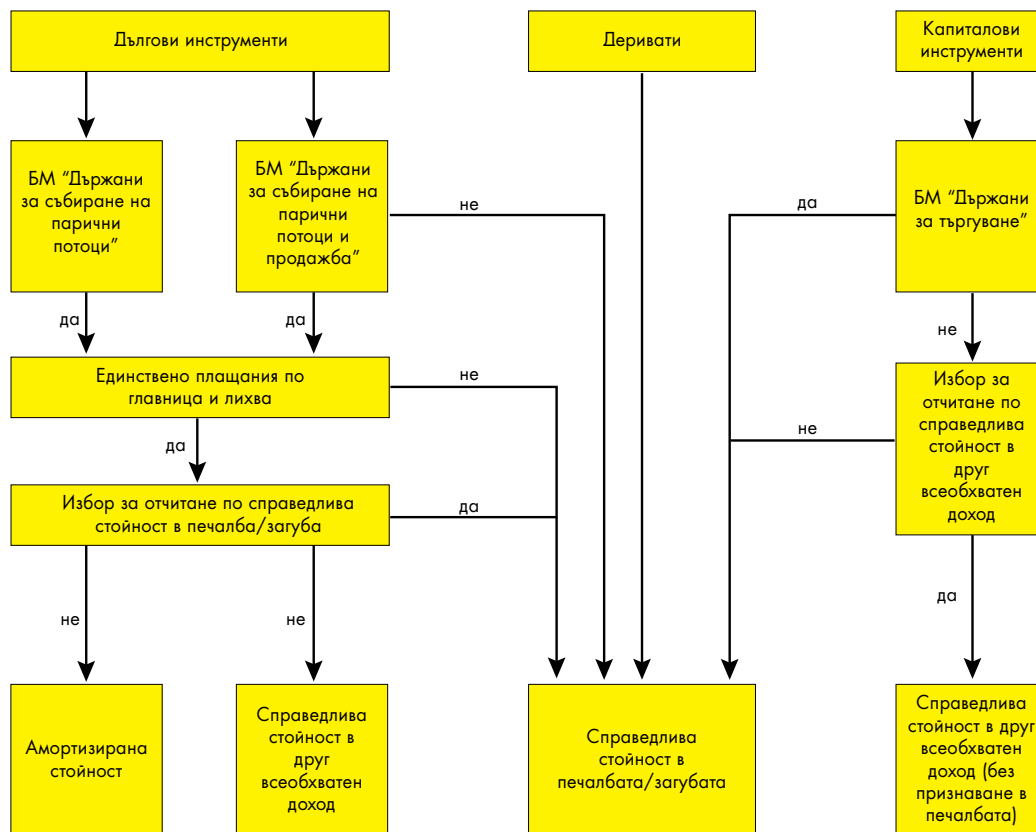
- Очакваните плащания по кредит за финансиране на недвижим имот са основно свързани с бъдещите движения в стойността на обезпечението (кредитът представлява инвестиция на пазара на недвижими имоти).
- Генериране на паричните потоци – когато паричните потоци са генерирани от финансиранния обект, а не от дейността на дружеството (кредитополучател).
- Лихвен процент – цената на финансирането може да е индикатор за рисковете, присъщи на инвестицията и по този начин да допринесе за преценката за SPPI. В случай че в цената на финансирането се предвижда надбавка за риск, която е по-висока от надбавката по подобен кредит, но с право на пълен регресен иск, то тогава кредитът следва да се отчита по справедлива стойност.
- Покритие на договорените парични потоци – следва да се оцени дали е вероятно очакваните парични потоци да покриват договорените такива. За тази цел следните фактори следва да се вземат предвид:
 - Interest Coverage Ratio (ICR)=EBIT/interest cost <120%;
 - Loan To Value Ratio (LTV)=credit amount/market value of the financed asset > 70-80%.

Силно променливата справедлива стойност на финансиранния актив е индикатор за оценяване по справедлива стойност на кредита.

Договорно свързани инструменти (Секюритизация)

При договорно свързани инструменти е необходимо да се направят допълнителни преценки от страна на Групата за целите на класификацията на финансовите инструменти.

Определяне на счетоводната категория на финансови активи съгласно МСФО 9

Групата класифицира всеки от финансовите си активи в една от следните счетоводни категории:

- Амортизирана стойност – стойността, по която са оценени финансовите активи при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва минус провизии за загуба от обезценка (МСФО 9 Финансови инструменти, Приложение А).
- Справедлива стойност в друг всеобхватен доход – печалба или загуба от финансов актив, се признава в друг всеобхватен доход (с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалбите и загубите от валутни преоценки) до момента на отписване на финансовия актив. Когато финансовият актив се отписва, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата. Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата (МСФО 9 Финансови инструменти, т. 5.7.10.);
- Справедлива стойност в печалбата/загубата – печалба или загуба от финансовия актив се признава в печалбата или загубата (МСФО 9 Финансови инструменти, т. 5.7.1).
- Справедлива стойност в друг всеобхватен доход (без признаване в печалбата или загубата) – прилага се за капиталови финансови инструменти, за които е избран този начин на последваща оценка. При този метод на оценка печалбата или загубата от финансовия актив, се признава в друг всеобхватен доход (с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалбите и загубите от валутни преоценки) като резерв от преоценки по справедлива стойност. При отписване (например продажба) натрупаната преоценка, призната в друг всеобхватен доход, не се признава печалбата и загубата, а се прехвърля в рамките на капитала (МСФО 9 Финансови инструменти, т. Б5.7.1).

Определяне на счетоводна категория на дългови инструменти – Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци“

Кредити на клиенти

Отпуснатите от Групата кредити на клиенти се определят в Бизнес модел „Държан за събиране на парични потоци“. Кредитите се отчитат по амортизирана стойност, когато договорните парични потоци представляват единствено плащания по главници и лихви върху непогасените главници.

Когато договорените парични потоци се променят чрез преговаряне или реструктуриране, което не е в резултат от увеличен кредитен риск, амортизираната стойност се определя като променените потоци се дисконтират с първоначалния договорен лихвен процент. Разликата спрямо първоначалната стойност се отчита като резултат от модификация в печалбата или загубата за съответната година.

Когато паричните потоци по кредита не са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената главница, кредитът се отчита по справедлива стойност в печалбата/загубата.

През април 2020 г. Управителният съвет на БНБ утвърди представения от Асоциацията на банките в България проект на Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества - финансови институции във връзка с предприетите от страна на Република България действия за ограничаване на пандемията на COVID-19 и последиците от тях. Банката се присъедини към приетия частен мораториум и се придържа към утвърдения от БНБ Ред за отсрочване, като го предлага както за клиенти от Корпоративен сегмент, така и за сегмент Банкиране на дребно.

За кредитите, при които са отсрочени както главници, така и лихви, се определя и признава загуба (modification loss), съгласно изискванията на МСФО 9.

Вследствие отсрочването на лихвени плащания, се променя договореният погасителен план, така че се намалява нетната настояща стойност на експозицията, което води до признаване на загуба в първоначалния момент на отсрочване.

Депозити при банки

Депозитите при банки се отчитат по амортизирана стойност, тъй като това са „прости“ (plain vanilla) сделки на паричния пазар, паричните потоци, по които представляват само плащания по главница и договорена лихва.

Дългови ЦК

Групата придобива дългови ценни книжа в инвестиционен портфейл. Активите в Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци“ се отчитат по амортизирана стойност, когато договорните парични потоци са единствено главници и лихва върху главници (SPPI), т.е. съответстват на основното бизнес споразумение. Когато анализът на паричните потоци показва потоци, различни от главница и лихва върху непогасената главница (SPPI), то активите се отчитат по справедлива стойност и резултатът се признава в печалбата/загубата.

Сделки – обратно репо

Сделки, при които Групата придобива ценни книжа на определена цена, като има задължение да ги продаде обратно на контрагента на определена бъдеща дата. Сделките се осъществяват в рамките на Бизнес модел „Държани за събиране на договорните парични потоци“. Договорните условия по тези инструменти представляват само плащания по главницата и лихвата и вземането, което възниква за банката в резултат от сделката, се отчита по амортизирана стойност.

Определяне на счетоводна категория на дългови инструменти – Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“

Групата придобива дългови ЦК в ликвиден портфейл, с цел да управлява изпълнението на изискванията за ликвидност. Активите от този портфейл също така могат да бъдат продавани.

Активите в Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“ се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато договорните парични потоци са единствено главници и лихва върху главници (SPPI), т.е. съответстват на основното бизнес споразумение. Когато анализът на паричните потоци показва потоци различни от главницата и лихвата върху непогасената главница (SPPI), то активите се отчитат по справедлива стойност в печалбата/загубата.

Определяне на счетоводна категория на дългови инструменти и капиталови инструменти – Бизнес модел „Държани за търгуване“ и деривативни финансови инструменти

Финансовите активи, придобити и управлявани от Групата в търговски портфейл и деривативните финансови инструменти, държани с цел хеджиране на риска, се оценяват по справедлива стойност, като резултатът се признава в печалбата или загубата за годината.

Определяне на счетоводната категория на капиталови инструменти в обхвата на МСФО 9

Портфейл „Стратегически капиталови участия“ – Групата инвестира в други предприятия, без да придобива значително влияние. Тези участия са необходими за осъществяване на определена дейност на Групата (например платежни, картови, посреднически услуги). Тези капиталови инструменти обикновено не се търгуват свободно, а са предназначени за участниците в дадената система.

По правило капиталовите участия се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата/загубата. Разрешено е при първоначално признаване Групата да избере да класифицира капиталовите участия като оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Този избор е неотменим и се прилага за конкретен актив. Обичайно Групата избира да оценява инвестициите в портфейл „Стратегически капиталови участия“ по справедлива стойност, като резултатът от преоценката се признава в друг всеобхватен доход.

Други финансови пасиви – признаване и оценка

Други недеривативни финансови пасиви първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с директните разходи по сделката. Последващо тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент.

Депозити, получени кредити от банки, облигационни заеми и подчинени пасиви са основните източници за финансиране на банката и са класифицирани като други финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност.

Справедливи стойности на финансови активи и финансови пасиви

„Справедлива стойност“ е цената, която на датата на оценяване би се получила от продажбата на финансов актив или би се платила за прехвърлянето на финансов пасив между участници в обичайна пазарна сделка на основен пазар, или в случай че такъв липсва, на най-изгодния пазар, до който Групата има достъп на тази дата. Справедливата стойност на финансовия пасив отразява и риска от неизпълнение.

При възможност Групата оценява справедливата стойност на даден финансов инструмент като използва цени, котирана на активен пазар. Пазарът се счита за активен, когато сделките за даден актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигурява непрекъсната ценова информация.

В случай че липсва котирана цена на активен пазар, Групата прилага оценъчни техники, които използват максимално наблюдаеми входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдаеми такива, включително и прилагане на най-добрите международни практики за набавяне на необходимата информация. Избраната оценъчна техника включва всички фактори, които пазарните участници биха взели предвид при оценката на дадена сделка, които са налични в използваните информационни системи, и е изцяло в съответствие с МСФО 13.

Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното му признаване обичайно е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на насрещната престация. В случай че Групата определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката и справедливата стойност не може да се докаже нито чрез котировки на активен пазар за подобен финансов актив или пасив, нито чрез използването на оценъчна техника, базирана единствено на наблюдаеми пазарни данни, тогава финансовият инструмент се признава първоначално по справедливата стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката.

Последващо тази разлика се признава в печалбата или загубата на подходяща база през времетраенето на инструмента, но не по-късно от момента, в който оценката може да се подкрепи от наблюдаеми пазарни данни или сделката се осъществи.

Когато за актив или пасив, оценени по справедлива стойност, съществува цена „купува“ и „продава“, тогава Групата оценява тези активи и съответната дълга позиция по цена „купува“, а пасивите и съответната къса позиция по цена „продава“.

Групата признава трансфери между йерархиите на справедливите стойности към датата, на която приключва отчетният период, през който са извършени трансферите.

Отписване

Групата отписва финансов актив, когато договорните права спрямо паричните потоци от актива изтекат или тя прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив чрез трансакция, при която всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив са прехвърлени в значителна степен. Всички права върху прехвърлени финансови активи, които са възникнали или поддържани от банката, се признават като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения отпаднат, бъдат отменени или изтекат.

При сделки, при които се прехвърлят активи, но се запазват всички или част от рисковете и ползите, Групата не отписва от отчета за финансовото състояние съответните активи. Прехвърляне на активи, за които Групата запазва всички или част от рисковете и ползите, са например репо сделките или сделки за отдаване под наем на ценни книжа. При прехвърляне на финансов актив, върху който Групата запазва контрол, активът продължава да се признава в отчета за финансовото състояние, като Групата оценява до каква степен е изложена на промени в справедливата стойност на актива.

При някои операции Групата запазва правото си да обслужва прехвърления актив срещу договорено възнаграждение. Финансовият актив се отписва от отчета за финансовото състояние, ако отговаря на критериите за отписване, а Групата признава отделен актив или пасив, който да отразява правото на обслужване. Когато полученото възнаграждение е достатъчно да покрие разходите за обслужване, се признава финансов актив, в противен случай финансов пасив.

Групата отписва даден финансов актив или част от него и в случаите, когато няма основателни очаквания за възстановяване на договорните парични потоци по финансовия актив в тяхната цялост или на част от тях.

При определени обстоятелства предоговарянето или модифицирането на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив. Съответно, датата на модифициране се счита за датата на първоначално признаване на финансовия актив, когато по отношение на модифицирания финансов актив се прилагат изискванията за обезценка.

Ако договорните парични потоци по финансов актив бъдат предоговорени или по друг начин модифицирани, но финансовият актив не е отписан, не може автоматично да се смята, че този финансов актив е с по-нисък кредитен риск. Групата преценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след модификацията въз основа на разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

(е) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой и по разплащателни сметки в други банки, неограничени парични салда при Централната банка и вземания от банки с оригинален срок до 3 месеца.

Паричните средства и паричните еквиваленти се отчитат по амортизирана стойност в отчета за финансовото състояние.

(ж) Сделки с ценни книжа

Получаване и отдаване под наем на ценни книжа и споразумения за обратно изкупуване

(i) Получаване и отдаване под наем на ценни книжа

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата или съответно за активи за продажба или държани до падеж. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки и други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив на Групата. Паричните средства, отдадени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки и други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се отчитат при тяхното възникване за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) Споразумения за репо сделки

Групата сключва договори за инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба/покупка на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават.

Изплатените суми се отчитат като вземания по репо сделки. Вземанията се отчитат като обезпечени със съответните ценни книжа. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения по репо сделки.

Разликите между стойността на продадения актив и тази на получения се начислява за периода на сделката и се представя като приходи или разходи за лихви.

(з) Компенсиране на финансови инструменти

Финансови активи и финансови пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато съществува установено право за компенсиране на признатите суми и Групата възнамерява или да уреди в нетен размер, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Приходи и разходи се представят на нетна база само в случай, че това се позволява от МСФО, приложими в Европейския съюз, или при печалби и загуби в резултат на сходни трансакции, като например търгуване с финансови инструменти.

(и) Обезценка

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 изисква прилагане на модел на очаквани загуби, както и прилагането на тристепенен подход за класифициране на кредитния риск при финансовите активи.

Тристепеният подход за класифициране на финансовите активи, обект на обезценка, е базиран на оценка на увеличението на кредитния риск след първоначалното признаване и наличие на кредитна обезценка:

- Фаза 1 – финансови активи без увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване;
 - Фаза 2 – финансови активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но без кредити, класифицирани като загуба;
 - Фаза 3 – финансови активи с кредитна обезценка.
- **Информация за бъдещи икономически условия**

При оценяване на очакваните загуби, Групата използва разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи макроикономически условия.

- **Дисконтиране (времева стойност на парите)**

Очакваната кредитна загуба отразява времевата стойност на парите. Прилагат се следните проценти на дисконтиране:

Инструмент	Скотов процент	МСФО 9 референция
Финансови активи без лизингови вземания и POCI (Financial assets other than POCI assets and lease receivables)	Очакваните кредитни загуби биват дисконтирани към отчетната дата, а не към очакваната дата на неизпълнение или друга дата, като се прилага ефективният лихвен процент, определен при първоначалното признаване или негова приблизителна стойност. Ако финансовият инструмент е с променлив лихвен процент, очакваните кредитни загуби се дисконтират с текущия ефективен лихвен процент.	МСФО 9.5.4.1 (b), B5.5.44
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка (POCI)	Коригираният за кредитни загуби ефективен лихвен процент (CAEIR) към амортизираната стойност на финансовия актив при първоначалното признаване.	МСФО 9.5.4.1 (a), B5.5.45
Неусвоени части по кредитни ангажменти (Undrawn loan commitments)	Очакваните кредитни загуби по кредитен ангажмент се дисконтират с ефективния лихвен процент или неговата приблизителна стойност, които ще се прилагат при признаване на финансовия актив, възникващ в резултат от кредитния ангажмент.	МСФО 9.B5.5.47

- **Период, в рамките на който се извършва приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби**

В зависимост от рисковата класификация на финансовите активи по фази, банката изчислява очакваните загуби за период от 12 месеца или за целия срок на инструмента.

Групата признава финансов актив или финансов пасив в своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато стане страна по договорните условия на този инструмент.

- **Определяне на периода за оценка на очакваните загуби за финансовите инструменти, които нямат фиксиран срок или структура на погасяване**

Съгласно МСФО 9 (B5.5.40) при определянето на периода, през който предприятието очаква да бъде изложено на кредитен риск, но за който очакваните кредитни загуби няма да бъдат намалени чрез нормални действия за управление на кредитния риск, предприятието трябва да отчете фактори, като например информацията за отминали периоди и опита по отношение на:

- периода, през който предприятието е било изложено на кредитен риск по подобни финансови инструменти;
 - продължителността на свързани неизпълнения по подобни финансови инструменти след значително увеличение на кредитния риск;
 - действията за управление на кредитния риск, които предприятието очаква да предприеме, след като кредитният риск по финансовия инструмент се е увеличил, като например намаляване или премахване на неусвоените разполагаеми суми.
- **Резултати, претеглени на базата на вероятността за настъпване**

С приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби не се цели да се направи оценка при най-неблагоприятния или при най-благоприятния сценарий. Вместо това, приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби трябва винаги да отразява възможността от възникване на кредитна загуба, както и възможността такава загуба да не възникне, дори когато най-вероятно няма да настъпи кредитна загуба.

Обхват на обезценката по МСФО 9

В обхвата на обезценката по МСФО 9 попадат всички финансови активи, оценявани по **амортизирана стойност** или по **справедлива стойност в друг всеобхватен доход**.

На обезценка, съгласно МСФО 9, подлежат и **всички поети ангажменти по финансови инструменти**, които не са класифицирани като FVPL. Това включва всички свързани с кредитен риск неусвоени, но отпуснати експозиции, както и гаранции и акредитиви.

Групата оценява на база на прогресивна методология очакваните кредитни загуби, свързани с активите от дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност и отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както

и с експозициите, произтичащи от кредитни сделки по амортизирана стойност, лизингови вземания и договори за финансови гаранции. Групата начислява провизии за загуби от обезценка при такива случаи на всяка отчетна дата.

Измерването на очакваната кредитна загуба отразява безпристрастна и вероятно претеглена сума, определена чрез калкулацията на редица възможни резултати, стойността на парите във времето и съществена подпомагаща информация за минали събития към датата на отчета, настоящите условия и прогнозите за бъдещите икономически условия, и е осигурена без неоправдана цена или усилия.

(к) Имоти, машини и съоръжения

Признаване и оценка

Имоти, машини и оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация. Цената на придобиване включва всички директни разходи за придобиване на актива. Покупката на софтуер, който е неразделна част от функционалността на дадения актив, се капитализира като част от този актив.

Всяка част от актив на имоти, машини и оборудване с цена на придобиване, която е значителна по отношение на общата стойност на актива или която има различен полезен живот, се амортизира отделно.

Последващи разходи

Части от някои позиции от имоти, машини и оборудване, които се нуждаят от подмяна, се признават в балансовата стойност на актива, ако отговарят на критериите за признаване и тяхната стойност може да бъде надеждно определена.

Амортизация

Имоти, машини и оборудване се амортизират линейно за периода на очакваната от тях икономическа изгода. Активи, получени по договори за финансов лизинг, се амортизират на база по-краткия от периода на лизинговия договор и полезния живот на актива. Земята не се амортизира.

Годишните счетоводни амортизационни норми са, както следва:

Активи	%
Сгради	4
Машини и съоръжения	12 – 50
Стопански инвентар и реконструкции	15
Транспортни средства	20 – 25

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от разход за придобиване на дълготрайни активи в съответната категория активи.

(л) Нематериални активи

Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити или вътрешно създадени от Групата, се представят по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и загуби от обезценка.

Последващи разходи

Последващи разходи, свързани с даден нематериален актив, се признават в балансовата стойност на актива само ако увеличават неговата икономическа изгода. Всички останали разходи се признават в печалбата или загубата.

Амортизация

Амортизацията се начислява на база линейния метод за времето на полезния срок на ползване на актива. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
Лицензи	15 – 33
Софтуер	20 – 50

(м) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения, се отчитат по по-ниската от тяхната стойност на придобиване и нетна реализуема стойност. Стойността на придобиване включва разходи за придобиване на актива, държавни такси за ЧСИ и т.н.

Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена, намалена с приблизително оценените разходи, необходими за осъществяване на продажбата.

(н) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи, за да определи дали има индикации за обезценка. При налични индикации за обезценка, Групата определя възстановимата стойност на актива.

За да се извърши тестът за обезценка на активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, те се групират в най-малката възможна група активи, които генерират парични постъпления от продължаваща употреба и са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разходите по неговата продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци, дисконтирани до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето, и риска, специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в печалбата или загубата. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутация на ОГПП и впоследствие в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка на репутация не се възстановява. Загуба от обезценка на други нефинансови активи се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива да не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(о) Провизии за задължения

Провизиите се отчитат в отчета за финансовото състояние, когато Групата има правно или договорно задължение в резултат на минало събитие, при погасяването на което е вероятно да възникне плащане. Провизията се изчислява, като се дисконтират очакваните бъдещи парични потоци чрез използване на дисконтов фактор на възвращаемостта преди данъчно облагане, която отразява пазарната оценка на стойността на парите във времето там, където е подходящо, специфичния риск за задължението. Краткосрочните провизии обичайно не се дисконтират.

(п) Доходи на персонала

(i) Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала включват трудови възнаграждения, бонуси и възнаграждения в натура и се признават като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за суми, които се очаква да бъдат изплатени, ако Групата има правно или конструктивно задължение да изплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да бъде надеждно оценено.

(ii) Планове с дефинирани вноски

Задължения по планове с дефинирани вноски представляват вноски в държавни институции или в задължителни пенсионни фондове, управлявани от частни управляващи дружества, като тези вноски са в съответствие със законови изисквания или личен избор на служител. Задълженията, възникнали във връзка с планове с дефинирани вноски, се признават за разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги.

(iii) Планове с дефинирани доходи

Задължението на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява отделно за всеки план, като се прогнозира бъдещите доходи, които служителите са заработили в резултат на положен труд в текущия и предходни периоди, и тези доходи се дисконтират.

Изчислението на задълженията за дефинирани доходи се извършва всяка година от квалифициран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата определя нетния лихвен процент върху нетното задължение по план с дефинирани доходи, като прилага дисконтовия процент, използван в началото на периода за дисконтиране на задължението до нетно задължение по планове с дефинирани доходи.

Промените в нетната настояща стойност на задължението за дефинирани доходи, възникващи от промени в актюерските предположения, представляват актюерски печалби или загуби, които се признават в друг всеобхватен доход. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата.

(р) Финансови гаранции и кредитни ангажименти

С договора за финансова гаранция Групата поема ангажимент да извърши определено плащане, с което да компенсира притежателя за понесената от него загуба, в случай че длъжникът му не плати съгласно условията по съответния дългов инструмент.

Кредитните ангажименти представляват поет от Групата ангажимент за предоставяне на кредит при предварително уговорени условия и параметри.

(с) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ данък и изменението в отсрочения данък. Данъкът се признава в печалбата или загубата само когато не се отнася до бизнес комбинации или елементи, признати директно в собствения капитал или в друг всеобхватен доход.

(i) Текущ данък

Текущ данък е сумата на данъка, който Групата трябва да плати върху очакваната облагаема печалба или загуба за финансовата година, въз основа на данъчната ставка според действащото законодателство в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, както и всички корекции върху данъка за минали години. Текущият данък отразява също така и ефекта на получените от Групата дивиденди.

(ii) Отсрочен данък

Отсрочен данък се признава върху временните разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за нуждите на финансово отчитане и стойностите за данъчно облагане. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики, възникнали при първоначално признаване на активи или пасиви в резултат на трансакция, която не е бизнес комбинация и не засяга нито счетоводната, нито данъчната печалба или загуба;
- временни разлики, възникнали във връзка с инвестиции в дъщерни или съвместно контролирани дружества до толкова, доколкото тези разлики няма да имат обратно проявление в обозримо бъдеще;
- облагаеми временни разлики, възникнали при първоначалното признаване на репутация.

Отсрочените данъци се оценяват, използвайки данъчните ставки, които се очаква да бъдат валидни към момента на тяхното обратно проявление, отчитайки разпоредбите на текущото данъчно законодателство.

Отсрочни данъчни активи и пасиви се нетират, когато съществува законово право да се нетират текущи данъчни вземания и задължения и те се отнасят до данъци върху печалбата, събирани от една и съща данъчна администрация.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват съответно до степента на вероятността за реализиране на данъчна печалба.

При определянето на текущия и отсрочения данък, Групата отчита и влиянието на неустановени данъчни позиции, които биха породили допълнителен разход за данък и лихви за просрочие. За тази преценка Групата разчита на допускания и приблизителни оценки и може да включва поредица от преценки относно бъдещи събития. В случай, че е налице нова информация, която да доведе до промяна на преценката за адекватността на съществуващите данъчни задължения, то тази промяна ще се отрази на разхода за данък за периода, в който е установена промяната.

(т) Отчитане по сегменти

Групата прилага МСФО 8 „Оперативни сегменти“, който изисква тя да оповести оперативните си сегменти на базата на информация, регулярно предоставяна на ръководството.

(у) Операции с финансови инструменти

Банката извършва следните операции с финансови инструменти за клиенти:

- инвестиционно обслужване на сделки с финансови инструменти;
- трансфери от/по сметка в банката към/от сметка в друга банка и/или депозитарна институция;
- поддържане и обслужване на сметки за финансови инструменти;
- администриране на клиентски портфейли от финансови инструменти;
- депозитарни услуги за пенсионни фондове, колективни инвестиционни схеми, инвестиционни фондове и акционерни дружества със специална инвестиционна цел.

Клиентски финансови инструменти се водят по индивидуални сметки на клиентите и се отчитат отделно от активите на банката. Клиентски активи в счетоводните системи на банката се отчитат като активи, държани под попечителство в извънбалансовата счетоводна система на банката, и като такива не подлежат на разпределяне при процедура по несъстоятелност или ликвидация на банката. Установено е:

- (1) наличие на контрол за отделянето на трансакции извършени между собствената дейност на банката и попечителската дейност;
- (2) наличие на автоматично равнение на ежедневна база на клиентски финансови активи в счетоводните системи и регистри на банката с информацията от съответните местни и чуждестранни централни депозитари/регистри на ценни книжа;
- (3) наличие на равнение на записите в счетоводната система с извлеченията/потвърждения, изпратени на клиенти.

Получените такси и комисиони във връзка с операцията с финансови инструменти се отчитат в печалбата или загубата при предоставяне на съответната услуга.

(ф) Отчитане на хеджирането

Като част от управлението на риска, банката е идентифицирала определени рискови категории, които отговарят на условията за отчитане на хеджиране чрез деривативни инструменти.

Банката е разработила и приела политика въз основа на принципите на МСС 39 за отчитане на хеджирането, съгласно действащите политики на Групата РБИ. Съгласно изискванията на МСС 39, хеджиращото взаимоотношение трябва да отговаря на определени изисквания, за да може да бъде квалифицирано и третирано под назова за отчитане на хеджирането. Хеджиращите взаимоотношения, които не отговарят на изискванията на МСС 39 за отчитане на хеджирането се третират като икономически хеджове.

Комитетът за управление на активите и пасивите на банката е одобрил Политика за хеджиране, която позволява, съгласно стратегията за управление на риска, банката да встъпва в хеджиращи взаимоотношения които целят намаляването на лихвения риск, посредством така нареченото хеджиране на справедлива стойност на ниво сделка (Micro Fair Value Hedge). Според политиката за хеджиране, активите които биха могли да бъдат хеджирани, се ограничават текущо единствено и само до дългови ценни книжа с фиксиран купон, чиято справедлива стойност е изложена на риск при промени в съответните лихвени нива. Съответно, според одобрената политика, като хеджиращ инструмент текущо може да бъде използван само лихвен суап. Докато Политика за хеджиране в момента позволява само горепосочените позиции и инструменти за хеджиране, при промени на бизнес модела или стратегията за управление на риск на банката, в бъдеще обхватът на Политиката би могъл да бъде разширен, за да включи други видове активи и/или хеджиращи инструменти.

При всяко встъпване в ново хеджиращо взаимоотношение, което ще подлежи на отчитане на хеджирането, се изготвя подробна документация, описваща основните характеристики на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включително доказателства, че са изпълнени изискванията на МСС 39 за отчитане на хеджирането. Документът описва в детайли каква е икономическата връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включително естеството на хеджирания риск, целта на хеджирането от гледна точка на стратегията за управление на риска на банката и

съответните рискови лимити. Този документ се подписва от директор Дирекция „Финанси“ и изпълнителен директор, член на Управителния съвет на банката, който е отговорен за финанси и управление на риска.

Същият документ описва и метода, който ще бъде прилаган за измерване на ефективността на хеджиращото взаимоотношение. Банката използва количествен метод за измерване на ефективността – както при прогнозата в началото на хеджиращото взаимоотношение за бъдещата ефективност при пазарен стрес, така и в ретроспекцията в края на всяко тримесечие, когато се измерва реалната ефективност на взаимоотношението. Методът измерва промените в справедливата стойност на хеджираната позиция (изключват се промените, които се дължат на кредитния риск на позицията) и справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Съгласно приетите счетоводни стандарти, при съотношение между 80% и 125%, хеджиращото взаимоотношение се смята за ефективно.

Хеджиращи взаимоотношения

Към края на 2020 г., банката има две хеджиращи взаимоотношения в банковия си портфейл. И двете позиции се отнасят за дългови ценни книжа с фиксиран купон деноминирани в евро и съответно два лихвени суапа, също деноминирани в евро. Хеджиращите взаимоотношения са структурирани така, че и в двата случая е хеджирана 100% от позицията в дългови ценни книжа, като се хеджира единствено тази част от активите, която е предмет на лихвен риск. Хеджираната позиция и хеджиращият инструмент в съответното хеджиращо взаимоотношение са с идентична начална дата и дата на падеж. Ефективността и на двете хеджиращи взаимоотношения се измерва към края на всяко тримесечие и от създаването им е в рамките на 80%-125% и в двата случая.

И двете хеджиращи взаимоотношения са стартирани през 2020 г. под формата на отчитане на хеджирането. Едно от хеджиращите взаимоотношения започва като икономически хедж през 2018 г., когато хеджиращият инструмент е закупен едновременно с хеджираната позиция. През 2020 г. този икономически хедж е преквалифициран в хеджиращо взаимоотношение според изискванията за отчитане на хеджирането. Второто хеджиращо взаимоотношение е от 2020 г. и стартира директно под формата за отчитане на хеджирането, като отново хеджираната позиция и хеджиращият инструмент са закупени едновременно.

(х) Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Групата е приложила за първи път някои стандарти и изменения, които влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.

МСФО 3 Бизнес комбинации (изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват минималните изисквания за бизнес и ограничават дефиницията за бизнес. Измененията също така премахват преценката дали пазарните участници са в състояние да променят липсващи елементи, предоставят насоки, подпомагащи дружествата в преценката, дали придобитият процес е съществен и въвеждат незадължителен тест за концентрация на справедлива стойност. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

Реформа на референтните показатели на лихвените проценти - МСФО 7, МСФО 9 и МСС 39 (Изменения)

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. и трябва да се прилагат ретроспективно. Позволява се и по-ранното им прилагане. Публикуваните изменения адресират проблеми, възникващи докато трае замяната на съществуващите лихвени показатели с алтернативни лихвени показатели. Адресират се ефектите върху специфични случаи на отчитане на хеджиране по МСФО 9 Финансови инструменти и МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване, в които се налага ориентиран към бъдещето анализ. Измененията предвиждат временни облекчения, приложими към изискванията при хеджиране, в случаите, в които спазването на тези изисквания е пряко повлияно от реформата на референтните показатели. Промените позволяват отчитането на хеджирането да продължи в периода на несигурност до замяната на съществуващите референтни лихвени показатели с алтернативни безрискови лихвени показатели. Направени са изменения и в МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, съгласно които се изисква представянето на допълнителна информация за несигурността при хеджиране в резултат на реформата. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват,

че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

Концептуална рамка за финансово отчитане

БМСС публикува изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуалната рамка представя концепциите за финансово отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите. Основните промени, въведени в ревизираната Концептуална рамка за финансово отчитане, са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка, и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Публикуваните нови и изменени стандарти и разясненията към тях, които все още не са в сила, до датата на издаване на финансовия отчет на Дружеството, са оповестени по-долу. Дружеството възнамерява да приложи тези нови и изменени стандарти и разяснения, при условие че са приложими, когато влязат в сила.

МСФО 16 Отстъпки по наем в контекста на Covid-19 (изменения)

На 28 май 2020 г. Съветът по международни счетоводни стандарти издаде Отстъпки по наем в контекста на Covid-19 – изменение на МСФО 16 Лизинги. Измененията осигуряват облекчение за лизингополучателите от прилагането на изискванията МСФО 16 във връзка с модификации по лизингови договори за отстъпки, възникнали като директен резултат от пандемията от Covid-19. Като практически целесъобразната мярка, лизингополучателят може да избере да не преценява дали отстъпките по наеми в резултат на пандемията Covid-19 е модификация на лизинга. Лизингополучателят, който е избрал практически целесъобразната мярка, осчетоводява всяка промяна в лизинговите плащания, възникнала в резултат на отстъпките по наеми заради пандемията от Covid-19 по същия начин, както би отчетел промяната съгласно МСФО 16, ако промяната не е модификация на лизинга. Изменението се прилага за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 юни 2020 г. По-ранно прилагане е разрешено. Лизингополучателите прилагат практически целесъобразната мярка ретроспективно, като признават натрупания ефект от първоначалното прилагане на изменението като корекция в началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, според случая), в началото на годишния отчетен период, в който лизингополучателят за първи път прилага изменението. През отчетния период, в който лизингополучателят прилага за първи път изменението, не се изисква от лизингополучателя да оповести размера на корекцията за всеки засегнат ред във финансовия отчет и печалбите на акция според изискванията на параграф 28 (ф) от МСС 8.

МСФО 17 Застрахователни договори

През май 2017 г. СМСС публикува МСФО 17 Застрахователни договори (МСФО 17), изчерпателен нов счетоводен стандарт за застрахователни договори, обхващащ признаването и оценяването, представянето и оповестяването. След влизането му в сила, МСФО 17 ще замени МСФО 4 Застрахователни договори (МСФО 4), който беше публикуван през 2005 г. МСФО 17 се прилага към всички видове застрахователни договори (т.е. животозастраховане, общо застраховане, пряко застраховане и презастраховане), независимо от вида на дружествата, които ги издават, както и по отношение на определени гаранции и финансови инструменти с допълнителен, негарантиран доход (участие по преценка).

Ще се прилагат малко на брой изключения от обхвата. Общата цел на МСФО 17 е да осигури счетоводен модел за застрахователните договори, който е по-полезен и последователен за застрахователите. За разлика от изискванията в МСФО 4, които до голяма степен се базират на заварените предишни местни счетоводни политики, МСФО 17 осигурява изчерпателен модел за застрахователните договори, който обхваща всички съответни счетоводни аспекти. В ядрото на МСФО 17 стои общият модел, допълнен от:

- Конкретно адаптиране за договори с характеристики за пряко участие (подход на променливо възнаграждение);
- Опростен подход (подход за разпределение на премията) основно за краткосрочни договори.

МСФО 17 влиза в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., като се изисква сравнителна информация. По-ранното прилагане е допустимо, при условие че предприятието прилага също МСФО 9 и МСФО 15 на или преди датата, в която започва да прилага МСФО 17 за първи път. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Измененията нямат отношение към дейността на Групата.

МСФО 17: Застрахователни договори (изменения), МСФО 4: Застрахователни договори (изменения)

Измененията в МСФО 17 влизат в сила със задна дата за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., с разрешено по-ранно прилагане. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да прилагат стандарта. По-конкретно, измененията са предназначени за намаляване на разходите чрез опростяване на някои изисквания в стандарта, улесняване обяснението на финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството и улесняване на прехода чрез отлагане на датата на влизане на сила на стандарта до 2023 г. и чрез предоставяне на допълнително улеснение за намаляване на усилията, необходими при прилагането на МСФО 17 за първи път. Измененията в МСФО 4 променят фиксираната дата на изтичане на временното освобождаване в МСФО 4 Застрахователни договори от прилагането на МСФО 9 Финансови инструменти, така че дружествата ще трябва да прилагат МСФО 9 за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. Измененията нямат отношение към дейността на Групата.

Изменения в МСС 1: Класификация на пасивите като текущи или нетекущи

През януари 2020 г. СМСС публикува изменения в параграфи 69 до 76 на МСС 1, чрез които се упоменават конкретно изискванията за класифициране на пасивите като текущи или нетекущи. Измененията поясняват:

- Какво се има предвид под право за разсрочване на уреждането;
- Че трябва да съществува право за разсрочване в края на отчетния период;
- Че класификацията не се засяга от вероятността предприятието да упражни правото си за разсрочване;
- Че единствено, ако внедрен дериватив в конвертируем пасив сам по себе си е капиталов инструмент, условията на пасива няма да се отразят на неговата класификация.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г. и трябва да бъдат приложени ретроспективно. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Препратка към Концептуалната рамка – Изменения в МСФО 3

През май 2020 г. СМСС публикува Изменения в МСФО 3 Бизнес комбинации – препратка към Концептуалната рамка. Измененията са предвидени да заменят препратката към Рамката за изготвяне и представяне на финансови отчети, публикувана през 1989 г., с препратка към Концептуалната рамка за финансово отчитане, публикувана през март 2018 г. без съществени промени в изискванията.

Съветът добави също и изключение от принципа на признаване в МСФО 3 за избягване на потенциални печалби или загуби от „ден 2“, възникващи по пасиви и условни задължения, които биха попаднали в обхвата на МСС 37 или КРМСФО 21 Налози, ако бъдат понесени отделно. В същото време Съветът реши да поясни съществуващите насоки в МСФО 3 за условните активи, които няма да бъдат засегнати от заместването на препратката към Рамката за изготвяне и представяне на финансови отчети.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. и са приложими за бъдещи периоди. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Реформа на референтните показатели на лихвените проценти – Фаза 2 - МСФО 7, МСФО 9 и МСС 39 (изменения)

През август 2020 г. СМСС публикува Реформа на референтните показатели на лихвените проценти – Фаза 2 – МСФО 7, МСФО 9 и МСС 39, приключвайки своята работа в отговор на реформата за IBOR. Измененията предоставят временни облекчения, които се отнасят до ефектите от финансовата отчетност, когато междубанковият лихвен процент (IBOR) се заменя с алтернативен почти без рисков лихвен процент (RFR). По конкретно, измененията предвиждат практически насоки, когато се отчитат промените в основата за определяне на договорните парични потоци по финансовите активи и пасиви, да се изисква коригиране на ефективния лихвен процент, еквивалентен на движение на пазарен лихвен процент. Също така, измененията въвеждат улеснение за прекратяване на хедж взаимоотношенията, включително временно освобождаване от необходимостта да се спазват изискването за отделно идентифициране, когато RFR инструмента е определен като хеджиране на рисков инструмент. Освен това, измененията в МСФО 4 са предназначени да позволят на застрахователите, които все още прилагат МСС 39, да получат същите облекчения като тези, предвидени в измененията, направени в МСФО 9. Има и изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания, за да се даде възможност на потребителите на финансови отчети да разберат ефекта от реформата на референтните лихвени проценти върху финансовите инструменти и стратегията за управление на риска на дружеството. Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г. с разрешено по-ранно прилагане. Докато прилагането е със задна дата, банката не е длъжна да преизчислява предишни периоди. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Имоти, машини и съоръжения: постъпления преди предвидената употреба – Изменения в МСС 16

През май 2020 г. СМСС публикува Имоти, машини и съоръжения – постъпления преди предвидената употреба, като се забранява на предприятията да приспадат от цената на придобиване на имот, машина и съоръжение каквито и да било постъпления от продажбата на артикули, произведени, докато този актив бива привездан до мястото и състоянието, необходими, за да може той да функционира по начина, предвиден от ръководството. Вместо това предприятието признава приходите от продажбата на такива артикули и разходите за тяхното производство в печалбата или загубата. Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. и трябва да бъдат прилагани в бъдещи периоди за имоти, машини и съоръжения, които са на разположение за употреба на или след началото на най-ранния представен период, през който предприятието прилага за първи път това изменение. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Обременителни договори – разходи за изпълнение на договор – Изменения в МСС 37

През май 2020 г. СМСС публикува изменения в МСС 37, упоменаващи кои разходи банката трябва да включи при оценката за това дали даден договор е обременителен или губещ. Измененията прилагат „подхода на пряко свързаните разходи“. Разходи, които са пряко свързани с договор за предоставяне на стоки или услуги, включват както вътрешноприсъщите разходи, така и разпределение на разходи, пряко свързани с активите по договора. Общите и административни разходи не са свързани пряко с даден договор и се изключват, освен ако те изрично не подлежат на фактуриране към контрагента по договора.

Измененията влизат в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчетяване – Дъщерно дружество в качеството на предприятие, прилагащо МСФО за първи път

Като част от процеса за годишни подобрения на МСФО - 2018-2020 г., СМСС публикува изменение в МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчетяване. Изменението позволява на дъщерно предприятие, което избере да приложи параграф Г16(а) на МСФО 1 за оценяване на кумулативните разлики от превръщане на чуждестранна валута, да използва сумите, отчетени от компанията-майка, на база датата на прехода към МСФО на компанията-майка. Това изменение се прилага също и по отношение на асоциирани предприятия или съвместни предприятия, които избират да приложат параграф Г16(а) на МСФО 1. Изменението влиза в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г. По-ранното приложение е позволено. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Измененията нямат отношение към дейността на Групата.

МСФО 9 Финансови инструменти – Възнаграждения в теста на „10-те процента“ за отписване на финансови пасиви

Като част от процеса за годишни подобрения на МСФО – 2018-2020 г., СМСС публикува изменение в МСФО 9. Изменението изяснява възнагражденията, които предприятието включва, когато оценява дали условията на нов или модифициран финансов пасив са съществено различни от условията на първоначалния финансов пасив. Тези възнаграждения включват само платените или получените между кредитополучателя и кредитодателя, включително възнагражденията, платени или получени или от кредитополучателя, или от кредитодателя от името на другия. Предприятието прилага изменението за финансови пасиви, които са модифицирани или заменени на или след началото на годишния отчетен период, през който предприятието прилага изменението за първи път. Изменението влиза в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г., като по-ранно приложение е позволено. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 41 Земеделие – Данъчно облагане при оценяване по справедлива стойност

Като част от процеса за годишни подобрения на МСФО – 2018-2020 г., СМСС публикува изменение в МСС 41 Земеделие. Изменението премахва изискването в параграф 22 на МСС 41, съгласно което предприятията трябва да изключват паричните потоци, свързани с данъчно облагане, когато оценяват справедливата стойност на активите в обхвата на МСС 41. Предприятието прилага изменението за бъдещи периоди по отношение на оценки по справедлива стойност, на или след началото на първия годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2022 г. По-ранното приложение е позволено. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Измененията нямат отношение към дейността на Групата.

МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕС).

Промените:

- а) налагат оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики;
- б) обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информацията за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена;
- в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени;
- г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети;
- д) поясняват, че ако предприятието оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики.

По-ранно прилагане е разрешено.

Банката е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕС)

Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с:

- а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“. Според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им;
- б) предприятието разработва приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност по отношение на оценяването им;
- в) пояснение, че промяна в приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не представлява корекция на грешка;
- г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия периоди и бъдещи периоди.

По-ранно прилагане е разрешено. Банката е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

Промени в МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.04.2021 г., не са приети от ЕС).

С тези промени се:

- а) позволява практическата целесъобразна мярка за COVID-19, свързана с отстъпки в наема, да се приложи от лизингополучателя за отстъпки в наема, за които всяко намаление на лизинговите плащания засяга само плащанията, първоначално дължими на или преди 30 юни 2022 г. (вместо само плащания дължими на или преди 30 юни 2021 г.);
- б) изисква прилагането на промяната да се отрази от лизингополучателя ретроспективно, като ефектите се признаят кумулативно като корекция на началните салда на натрупаната печалба (или друг елемент на капитала, ако е подходящо) в началото на годишния отчетен период, през който лизингополучателят прилага за първи път промяната;
- в) уточнява, че лизингополучателят не е задължен да оповестява информацията, която се изисква от МСС 8, параграф 28(е), за отчетния период, през който лизингополучателят е приложил промяната за първи път.

По-ранно прилагане е разрешено (включително за финансови отчети, които все още не са одобрени за издаване към датата на публикуване на промяната).

Банката е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата.

3. Управление на риска

Въведение и преглед

Групата е изложена на следните рискове в резултат от използването на финансови инструменти:

- A. Кредитен риск
- B. Ликвиден риск
- B. Пазарен риск
- Г. Управление на капитала

Структура на управлението на риска

Управителният съвет създава и упражнява постоянен надзор върху структурата на управлението на риска.

Управлението на риска се следи от комитет (Risk Governance committee) към Надзорния съвет, създаден съгласно изискванията на чл.6 от Наредба 7 на Българска народна банка за организацията и управлението на рисковете в банките. Функциите на Рискския комитет към Надзорния съвет е да съветва Управителния и Надзорния съвет по отношение на настоящия и бъдещия рисков апетит и стратегия на банката, както и да ги подпомага в следенето на прилагането на стратегията от ръководството.

Управителният съвет е учредил Комитет за управление на активите и пасивите на банката, Кредитен комитет, Комитет по проблемни кредити, Комитет по управление на операционен риск, както и Риск комитет на Райфайзенбанк (България) ЕАД, които отговарят за изготвянето на политиките по управление на риска в различните сфери на дейност. Членовете на комитетите включват представители от Управителния съвет и от други нива на управление в банката.

Основните цели на политиките за управление на риска са идентифицирането и анализа на различните рискове, на които Групата е изложена, определянето на лимити и контрол за спазването им чрез текущо наблюдение на експозициите. Върху политиките и системите за управление на риска се извършва редовен преглед с цел отразяване на промени в пазарните условия, както и промени в предлаганите продукти и услуги. Чрез установените вътрешни стандарти и процедури за обучение и управление, Групата се стреми да създаде условия за дисциплиниран и конструктивен контрол, при който всички служители съзнателно да изпълняват своите задължения и отговорности.

По своята същност, дейността на Групата е свързана с използването на различни видове финансови инструменти. Банката привлича депозити от клиенти с различни договорени падежи, по които плаща плаващи или фиксирани лихви, като се стреми да инвестира привлечения ресурс във висококачествени доходносни активи.

A. Кредитен риск

Групата постоянно е изложена на кредитен риск, породен основно от вероятността предоставените кредити и аванси, както и дългови ценни книжа да не бъдат издължени в рамките на договорените срокове или изобщо да не бъдат погасени. Също така, Групата е изложена на кредитен риск в резултат на ангажменти по неусвоени кредитни линии и издадени гаранции. Кредитният риск е основният риск в дейността на банката, поради което управлението на експозициите към кредитен риск е приоритет за ръководството на банката. Групата е разработила политики и процедури по отношение одобрението на искания за кредит и управлението на кредитните експозиции.

Концентрации на кредитен риск (балансови или задбалансови) биха могли да възникнат поради излагане на риск към един единствен длъжник или към група длъжници, които имат сходни характеристики, като например такива, на които промените в икономическите или други обстоятелства влияят еднакво върху изпълнението на задълженията.

Групата е изложена на кредитен риск и в резултат на търговската си и инвестиционна дейност, както и в нейната дейност като инвестиционен посредник за своите клиенти или за трети лица. Кредитният риск от търговската и инвестиционна дейност на Групата се управлява чрез управлението на пазарния риск.

Рискът, страна по даден финансов инструмент да не изпълни задълженията си, се следи регулярно от Групата. За наблюдението на кредитния риск при експозиции от търговския портфейл, от значение са инструменти с положителна справедлива стойност, която е в зависимост от пазарните условия.

Управление на кредитния риск

Надзорният съвет на банката е делегирал отговорността за управление на кредитния риск на Управителния съвет. Управителният съвет определя кредитната политика на Групата на базата на анализ на пазарните условия, както и оценка на рисковете, свързани с кредитната дейност. Обхватът на политиката за кредитиране се изразява в очертаване насоките, в които трябва да се развива през следващите години кредитният портфейл на Групата. Одобрението и приемането на политиката за кредитиране от Надзорния съвет на банката, са потвърждение на това, че предложението от Групата действия по отношение на целеви индустрии и продукти, както и последващото отражение на тези действия върху кредитния портфейл на Групата, са в съответствие с предвижданията на Надзорния съвет и с основната стратегия на Групата Райфайзен.

Управлението на кредитния риск се осъществява от структурните единици подчинени на главния директор с ресор Управление на риска и Финанси. Основните задачи на тези структурни единици са:

- Предложение и управление на лимитите за концентрация на кредитен риск, с въведени лимити за проактивно ограничение на концентрациите на ниво група свързани лица;
- Независим преглед на кредитни приложения и оценка на кредитния риск, базиран на вътрешни модели за оценка на кредитния риск;
- Активно управление на риска както на ниво отделна трансакция, така и на целия кредитен портфейл;
- Осигуряване стандартите, политиките и практиките на групата Райфайзен за управление на риска да бъдат спазвани от всички бизнес звена в процеса на кредитиране;
- Оказване на съдействие на бизнес звената за създаване на специфични за бизнеса практики по управление на риска, които да отговарят на стандартите, въведени от Групата Райфайзен и които да служат за преценка, измерване, отчитане, наблюдение, лимитиране и анализ на кредитния риск при корпоративни клиенти;
- Оказване на съдействие за идентификация, класификация и управление на проблемни експозиции, в това число експозиции с мерки по въздържане;
- Осигуряване коректното отчитане от бизнес звената на начални предупредителни сигнали и навременното взимане на съответните мерки, като намаляване на клиентския рейтинг, цялостен преглед на експозиции с повишен риск и изготвяне на план за действие при потенциално проблемни експозиции;
- Оказване на съдействие на бизнес звената при създаване на политика за кредитиране, преглед и предложения за промени при необходимост, както и наблюдение за спазването на одобрената политика.

Контрол на лимитите и политики за редуциране на кредитния риск

Групата управлява, определя лимити и контролира концентрацията на кредитен риск за всички вземания, за които може да бъде установена, в частност към отделни контрагенти и групи, както и за отделни индустрии и държави.

Групата структурира степента на поетия кредитен риск, като установява лимити както спрямо отделен кредитополучател или група кредитополучатели, така и спрямо географски и индустриални сегменти. Тези рискове се наблюдават текущо и са предмет на редовно преразглеждане.

Експозицията към кредитен риск се управлява и с текущи промени на лимитите за кредитиране, базирани на редовни анализи на способността на съществуващите и потенциални кредитополучатели да посрещнат плащанията по лихви и главници.

Оценка на кредитния риск

Оценката на кредитния риск за кредити и вземания от клиенти и банки обхваща четири компонента:

- (i) вероятността от неизпълнение на задълженията по кредитния договор от страна на длъжника;
- (ii) текуща експозиция към длъжника и прогноза за експозицията при неизпълнение;

(iii) очакваната степен на възстановяване на експозицията при неизпълнение (загубата при неизпълнение)

(iv) период на изкрystalизиране на загубата, който представлява времеви хоризонт на вероятността от неизпълнение.

Тези компоненти на кредитния риск, които отразяват очакваните загуби, са в съответствие с регулативните изисквания на БНБ и Европейската директива за капиталова адекватност и са внедрени в ежедневната оперативна дейност на Групата. От 1 януари 2018 г. за определяне на сумата на очакваните кредитни загуби, която да коригира балансовата стойност на кредитите и вземанията, се прилагат разпоредбите на МСФО 9.

Групата оценява вероятността от неизпълнение на отделна експозиция, прилагайки вътрешнорейтингови модели съобразно различните класове експозиции и контрагенти. Тези модели са разработени на база статистически анализи и преценки, като се съпоставят с наличната външна информация за контрагента. Кредитополучателите и техните експозиции се сегментират в отделни рейтингови класове, които отразяват в какви граници се движи вероятността от неизпълнение за съответния клас. Това означава, че експозициите могат да преминават от един рейтингов клас в друг, тъй като оценката на вероятността от неизпълнение се променя във времето. Методите на оценка се наблюдават регулярно и при необходимост се подобряват. Групата регулярно потвърждава надеждността на вътрешнорейтинговите модели за прогнозиране на събития на неизпълнение. Групата използва оценки на признати външни рейтингови агенции, когато са налични, за съпоставяне на оценката за кредитен риск, извършена с прилагане на вътрешнорейтингови модели.

Считано от 1 ноември 2014 г. Райфайзенбанк (България) получи официално одобрение да използва вътрешнорейтингов подход при управлението и измерването на кредитния риск, съгласно изискванията на най-съвременните банкови регулации, а именно Регламент 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

Експозицията при неизпълнение отразява очаквания размер на кредита, дължим при настъпване на неизпълнение. Например експозицията при неизпълнение на кредит е остатъчната му главница и дължимите лихви към момента на неизпълнението. При кредитни ангажименти, експозицията при неизпълнение се определя като сума от усвоената част и вероятното бъдещо усвояване към момента на настъпване на неизпълнението.

Загубата при неизпълнение се определя като размерът на загуба, която Групата би понесла в случай на неизпълнение по дадено вземане. Загубата от неизпълнение е в пряка зависимост от типа на контрагента, ранга на вземането, наличието на обезпечение или друга кредитна защита.

За оценка на кредитния риск на облигации и други ценни книжа Групата използва както външни рейтинги, така и вътрешнорейтингови модели за онези книжа, на които не им е присъден кредитен рейтинг от признати агенции за външна кредитна оценка. Групата инвестира в ценни книжа с добро кредитно качество, които да са достатъчно сигурен източник на ликвидни средства, спомогайки за покриването на задължителните регулаторни изисквания и съотношения.

Обезпечения

Групата използва редица политики и практики за редуциране на кредитния риск. Най-традиционният начин за кредитна защита е приемане на обезпечения. Групата приема правила за установяване на допустими класове обезпечения или кредитни защити. Основните видове обезпечения, признати от Групата, са:

- ипотека на недвижим имот;
- парични депозити;
- залог върху търговски активи, като например машини и съоръжения, инвентар и вземания;
- банкови гаранции;
- портфейлни гаранции, издадени от първокласни международни или национални институции;
- залог на финансови инструменти, като например дългови или капиталови ценни книжа.

Дългосрочните финансираня и кредити на корпоративни клиенти обичайно са обезпечени, докато потребителските кредити на физически лица са необезпечени. Също така, за минимизиране на загубата по кредити, Групата може да изиска допълнително обезпечение от кредитополучателя при настъпване на индикация за влошаване на съответното вземане.

Деривативни инструменти

Групата упражнява строг контрол върху спазването на лимитите за размер и падеж на открити позиции в дериватни инструменти, като разглежда структурата на сделките по отношение на валута, срок и номинал. Те могат да бъдат разделени в две категории, както следва:

- Сетълмънт лимит: ограничава максимални изходящи плащания в рамките на един ден;
- Валутен лимит за деривати: ограничава разходите за заместване на всички деривати на нерегулиран пазар, в случай че контрагентът изпадне в неплатежоспособност.

Във всеки един момент експозицията към кредитен риск е лимитирана до настоящата справедлива стойност на инструментите, които са в полза на Групата (т.е. финансови инструменти, за които справедливата стойност е положителна величина), която при дериватните инструменти е само малка част от договорената номинална стойност, използвана обичайно за отразяване обема на откритите към отчетната дата деривативни инструменти. Експозицията към кредитен риск се управлява като част от общите кредитни лимити към клиенти, отчитайки и потенциални колебания на пазарните условия. Обичайно за експозицията към кредитен риск при тези финансови инструменти не се изисква обезпечение или друг вид кредитна защита.

Сетълмънт риск възниква в случаите, когато при сделки с предмет на доставка валутни, дългови или капиталови финансови инструменти, за Групата възниква насрещно вземане по тези типове инструменти. За управление на риска са установени дневни сетълмънт лимити към отделни контрагенти, с което да се минимизира общият риск, който възниква при ежедневните търговски операции.

Ангажменти с кредитен характер

Предназначението на тези инструменти е да се осигури при поискване от страна на клиента разполагаемост на средствата по даден ангажимент. Както кредитите и другите вземания, гаранциите и акредитивите са носители на същия кредитен риск. Документарните акредитиви, които представляват поет от Групата ангажимент в полза на клиента да уреди негови задължения спрямо трети страни до определен размер и при определени условия, обичайно се обезпечават с предмета на доставката, за която се отнасят, поради което свързания с тях кредитен риск е по-нисък в сравнение с предоставен кредит.

Ангажимент за предоставяне на кредит представлява неупражненото право от страна на клиента да усвои договорения размер на кредит, гаранция или акредитив. Кредитният риск, свързан с ангажиментите на Групата да предостави кредит, се изразява в потенциалната загуба, която Групата би реализирала за размера на неусвоената част по ангажимента, в случай на тяхното усвояване.

Все пак, отчитайки стандартното ниво на кредитоспособност на клиентите, вероятният размер на загубата е по-малък от сумата на всички неусвоени ангажменти. Групата наблюдава падежа на кредитните си ангажменти, тъй като дългосрочните ангажменти са носители на по-висок риск от тези с по-кратък срок. Кредитните ангажменти, които са безусловно отменяеми от страна на Групата или са отменяеми въз основа на влошаване на кредитоспособността на клиента, не се считат за носители на кредитен риск.

Политика за оценка на рискови експозиции и формиране на провизии за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9

Групата начислява ежемесечно провизии за очаквани кредитни загуби за следните категории активи: дългови инструменти по амортизирана стойност или отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, кредитни вземания, отчитани по амортизирана стойност, лизингови вземания и финансови гаранции.

Прилагането на МСФО 9 изисква висока степен на преценка или сложност, базирана на много източници на несигурност на оценката, които имат значителен риск да доведат до съществена корекция през следващата финансова година. Количествена информация за всяка от тези оценки и преценки е включена в съответните бележки, заедно с информация за базата за изчисляване на всяка засегната договорена позиция в индивидуалния финансов отчет.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на очакваната кредитна загуба представлява вероятно претеглена сума, определена чрез калкулацията на редица възможни резултати, стойността на парите във времето и съществената подпомагаща информация за минали събития към датата на отчета, настоящите условия и прогнозите за бъдещите икономически условия, като е осигурена без неоправдана цена или усилия.

Измерването на очакваната кредитна загуба от финансови активи, оценени по амортизирана стойност и справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, е в област, която изисква използването на сложни модели и значими допускания

за бъдещи икономически условия и кредитно поведение. За прилагането на счетоводните изисквания за измерване на очакваните кредитни загуби се изискват значими преценки, а именно:

- Определяне на критерии за значително нарастване на кредитния риск;
- Избор на подходящи модели и допускания за измерване на очакваните кредитни загуби;
- Определяне на броя и относителната тежест на сценариите за бъдещето за всеки вид продукт/пазар и свързаните с него очаквани кредитни загуби;
- Създаване на групи от сходни финансови активи с цел измерване на очакваните кредитни загуби.

Кредитният риск на Групата възниква от риска, свързан с финансови загуби, в случай че някои клиенти или пазарни контрагенти не успеят да изпълнят договорните си задължения. Кредитният риск възниква основно от междубанкови, търговски и потребителски кредити и аванси, както и от кредитни ангажименти, произтичащи от кредитни дейности, но може да възникне и от предоставени кредитни инструменти като финансови гаранции, акредитиви и акцепти.

Групата също така е изложена на други кредитни рискове, произтичащи от инвестиции в дългови ценни книжа и други експозиции, произтичащи от нейните търговски операции („търговски експозиции“), включително активи и деривати от търговския портфейл, както и сетълмент баланси с пазарни контрагенти и споразумения за обратно изкупуване.

Оценката на кредитната експозиция за целите на управлението на риска е сложна и изисква използването на модели, тъй като експозициите варират в зависимост от промените в пазарните условия, очакваните парични потоци и времето. Оценката на кредитния риск на портфейл от активи изисква допълнителни калкулации за вероятността от неизпълнение, свързаните загуби и взаимовръзките при неизпълнение между контрагентите. Групата измерва кредитния риск, използвайки вероятността от неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD), съгласно общия подход според изискванията на МСФО 9.

Групата прилага тристепенен модел за обезценка въз основа на промени в кредитното качество от първоначалното възникване. Този модел изисква даден финансов инструмент, който не е кредитно обезценен при първоначалното възникване, да бъде класифициран във фаза 1 и непрекъснато да се наблюдава кредитният му риск. Ако се установи значително увеличение на кредитния риск след първоначалното възникване, финансовият инструмент преминава във фаза 2, но все още не се счита за кредитно обезценен. Ако финансовият инструмент е в неизпълнение (кредитно обезценен), той следва да бъде преместен във фаза 3.

За финансовите инструменти във фаза 1 Групата определя очаквани кредитни загуби, в резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния инструмент. За инструментите във фаза 2 очакваните кредитни загуби се определят за целия оставаш живот на съответния инструмент, независимо от момента на настъпването на неизпълнението. За инструменти във фаза 3, кредитните загуби се установяват и се изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставаш живот. Съгласно МСФО 9, когато се измерват очакваните кредитни загуби, е необходимо да се разгледа прогнозната информация. Закупените или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка (POCI) са тези, които са кредитно обезценени при първоначалното им възникване. Тяхната очаквана загуба винаги се измерва на база целия срок (фаза 3) на инструмента.

Значително увеличение на кредитния риск

Групата счита, че даден финансов инструмент е претърпял значително увеличение на кредитния риск, когато са изпълнени един или повече от следните количествени, качествени или „backstop“ критерии, описани по-долу.

Количествен критерий

Групата използва количествен критерий като основен показател за значителното увеличение на кредитния риск за всички съществени портфейли, както и допълнителен критерий като просрочие от 30 дни или мерки по въздържане (forbearance) за конкретни експозиции като „backstop“. За количествено определяне на фазите Райфайзенбанк (България) сравнява кривата на PD за целия живот на кредита към отчетната дата спрямо стойността на същия показател при датата на първоначалното признаване на кредита. Предвид различното естество на кредитните продукти в сегменти Корпоративно банкиране (Non-retail) и Банкиране на дребно (Retail), банката използва различни методи за изчисляване на потенциалното значително увеличение на кредитния риск.

За да се сравнят двете криви на PD в сегмент Корпоративно банкиране и Малки и средни предприятия, стойностите им се намаляват до вероятност на неизпълнение на годишна база. Счита се, че е налице значително увеличение на кредитния риск, ако PD стойността се е увеличила с или повече от 250%. За по-дългосрочните кредити прагът от 250% е намален, за да се вземе предвид и ефектът от дългосрочния матуритет.

В сегмент Банкиране на дребно прагът за значително увеличение на кредитния риск за портфейли с разработени модели е изчислен на база на исторически данни. При този сегмент се сравняват остатъчните кумулативни стойности

на PD като логаритмична разлика между „PD за целия живот към отчетната дата“ и „PD за целия живот към датата на възникване, при условие за оцеляване до отчетната дата“. Счита се, че е настъпило значително увеличаване на кредитния риск, когато тази разлика е над стойността на определен праг. Нивата на този праг се изчисляват поотделно за всеки портфейл, който се покрива от отделни рейтингово-базирани PD модели за целия живот на кредита. На база на исторически данни, праговете се калкулират като 50-ия перцентил от разпределението на гореописаните логаритмични разлики на влошаващия се портфейл. По този начин се счита за съществено 50% от влошаването на PD-тата за целия живот на кредита с най-голямото отклонение. Това обикновено означава увеличаване на PD между 150% и 300%, в зависимост от поведението на експозициите в неизпълнение по различните портфейли.

Групата е взела решение за прилагането на гореописаните прагове, над които финансовият инструмент бива трансфериран във Фаза 2, въз основа на текущите пазарни практики. Съществува възможност за навлизане на други практики, които да доведат до прилагане на по-нисък или по-висок праг за определени сегменти.

Качествен критерий

Групата използва качествен критерий като вторичен индикатор за значително увеличение на кредитния риск за всички съществени портфейли.

Прекаласифицирането във фаза 2 се извършва, когато са изпълнени критериите по-долу.

За държавни, банкови, корпоративни експозиции и проектно финансиране, ако кредитополучателят отговаря на един или повече от следните критерии:

- Негативни промени в индикатори на външния пазар;
- Промени в условията на договора, които водят до мерки по въздържане;
- Липса на рейтинг към текущ период;
- Промени в управленския подход;
- Експертна оценка.

Калкулацията на значителното увеличение на кредитния риск включва прогнозна информация и се извършва на тримесечна база на ниво сделка за всички корпоративни портфейли, притежавани от Групата.

За експозиции в сегмент Банкиране на дребно се взема предвид дали кредитополучателят изпълнява един или повече от следните критерии:

- Наличие на мерки по въздържане (Forbearance), които кредиторът е отпуснал на кредитополучателя поради икономически или договорни причини, когато той преживява икономически затруднения, но които при други условия не биха му били разрешени;
- Неизпълнение по някоя от другите експозиции на клиента;
- Цялостен подход – приложим в случаи, където новата прогнозна за бъдещето информация става налична за даден сегмент или за част от портфейла и тази информация все още не е отразена в процеса по рейтинговане. При идентифициране на подобни случаи, ръководството трябва да изчисли размера на този портфейл с очакваните кредитни загуби за целия живот на кредита (като колективна оценка);
- Липса на рейтинг към текущ период.

Калкулацията на значителното нарастване на кредитния риск включва прогнозна информация и се извършва ежесечно на ниво отделна транзакция за всички портфейли на дребно, държани от Групата.

30 дни просрочие („backstop“)

Прилага се „backstop“ на финансовия инструмент, за който се счита, че има значително увеличение на кредитния риск, ако кредитополучателят е с повече от 30 дни в просрочие.

В условията на Covid-19 пандемията банката прилага и корекции след имплементирането на моделите за управление на кредитния риск (Post-model Adjustments, PMA), описани по-долу в отчета, както и преразглежда допусканията за вероятността за влошаване (PD) и прилага засилени вътрешни процедури по мониторинг на кредитния риск, включващи разграничаване и оценки на случаите и индикациите, които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези, произтичащи от пандемията и водещи до временни ликвидни затруднения.

Изключение за нисък кредитен риск

Групата използва изключението за нисък кредитен риск за целите на определяне на класификацията при първоначално прилагане на МСФО 9 за всички дългови ценни книжа, които имат рейтинг, не по-нисък от инвестиционния, т.е. минимум S&P BBB-, Moody's Baa3 или Fitch BBB-, съгласно груповата политика. Групата не е използвала изключението за нисък кредитен риск при първоначалната класификация на стандартни кредити (lending business).

Дефиниция за неизпълнение и кредитна обезценка на активите

Групата определя даден финансов инструмент в категория „неизпълнение“, когато той напълно съответства на определението за кредитно обезценен актив и отговаря на един или повече от следните критерии:

Количествен критерий

Кредитополучателят е с повече от 90 дни в просрочие по съществена част от своите договорни плащания. Не се прави опит да се опровергае презумпцията, че финансови активи, които са с повече от 90 дни в просрочие, не трябва да бъдат класифицирани във Фаза 3.

Качествен критерий

Кредитополучателят отговаря на критериите за висока вероятност да не погаси изцяло задълженията си, което показва, че кредитополучателят е в значителни финансови затруднения. Индикаторите за малка вероятност за погасяване на задълженията са:

- Кредитното вземане е в процес на продажба със съществена загуба;
- Кредитното вземане подлежи на реструктуриране (distressed restructuring);
- Кредитополучателят е изпаднал в неплатежоспособност;
- Кредитополучателят е извършил кредитна измама;
- Кредитополучателят е починал;
- Изпълнението на договора е предсрочно прекратено от страна на банката, поради неизпълнение на договорни задължения от страна на кредитополучателя.

Критериите по-горе са приложени за всички финансови инструменти, които са държани от Групата и са в съответствие с определението за неизпълнение, използвано за целите на управление на кредитния риск. Дефиницията за неизпълнение се прилага последователно за моделиране на вероятността от неизпълнение (PD), експозициите при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD) в изчисленията на очакваната загуба на Райфайзенбанк.

Банката счита, че дадена експозиция/клиент вече не е в неизпълнение (т.е. е „излекуван“), когато същият не отговаря на нито един от критериите за неизпълнение съгласно чл. 178 от Регламент 575/2013 за последователен период от минимум 3 месеца или по-дълъг период, при реструктурирани експозиции в затруднено положение. При определяне на правилата за присъждане/излизане от неизпълнение Групата следва ръководствата и техническите стандарти на Европейския банков орган (EBA/GL/2017/16 и EBA/RTS/2016/03).

На 3 април 2020 г. Управителният съвет на Българската народна банка прие решение, че ще спазва гласуваните в Европейския банков орган (ЕБО) Насоки относно законодателните и частните мораториуми върху плащания по кредити във връзка с COVID-19 (EBA/GL/2020/02).

Насоките на ЕБО въвеждат временен принцип, че мораториумите върху плащания по банкови кредити не водят до прекласифициране на експозиции под формата на реструктуриране или неизпълнение при условие, че мерките са основани на национално законодателство и са договорени и прилагани на ниво банков сектор.

Основни параметри, допускания и техники за изчисление

Очакваните кредитни загуби представляват дисконтирания резултат от вероятността от неизпълнение (PD), загубата при неизпълнение (LGD), експозицията при неизпълнение (EAD) и дисконтовия фактор (D). Очакваната кредитна загуба се измерва на 12-месечна база или на база целия срок на инструмента, в зависимост от това дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното възникване или дали даден актив се счита за кредитно обезценен. Икономическа прогнозна информация също е включена в определянето на PD, EAD и LGD за 12-месечна база или за целия срок на кредита. Тези допускания варират по видове продукти.

Вероятност от неизпълнение

Вероятността от неизпълнение представлява вероятността даден кредитополучател да не изпълни финансовото си задължение или през следващите 12 месеца, или през остатъчния матуритет на задължението. Като цяло, вероятността за неизпълнение по време на целия срок се изчислява, като се използва вероятност от неизпълнение от 12 месеца, използвана и за регулаторни цели, при която са отпаднали маржовете за консерватизъм, като отправна точка. Допълнително се използват различни статистически методи за определяне на това, как ще се развие профилът на неизпълнение от момента на първоначалното възникване и за целия срок на кредита или портфейла. Профилът се основава на исторически наблюдавани данни и параметрични функции.

Банката използва различни модели за изчисление на профила на неизпълнението на неизплатените суми по кредити и те могат да бъдат групирани в следните категории:

- Суверен, местни и регионални правителства, застрахователни дружества и предприятия за колективно инвестиране – профилът на неизпълнението се генерира, като се използва подход с миграционни матрици. Прогнозната информация е включена във вероятността от неизпълнение, като се използва еднофакторния модел на Васичек;
- Корпоративни клиенти, финансиране на проекти и финансови институции – профилът на неизпълнението се генерира с помощта на метода на параметричната регресия на оцеляването. Прогнозната информация е включена във вероятността за неизпълнение, като се използва еднофакторния модел на Васичек;
- Ипотечни кредити на дребно и други кредити на дребно – профилът на неизпълнението се генерира чрез използване на параметрична регресия на оцеляването в конкурентните рискови среди. Прогнозната информация е включена във вероятността за неизпълнение, използвайки допълнителни модели.

При ограничени обстоятелства, когато част от първоначалната информация не е налична, за изчислението се използват групирани, усредняване и сравнителен анализ на входните данни.

Загуба при неизпълнение (LGD)

„Загуба при неизпълнение“ или „LGD“ означава съотношението на загубата по експозиция, дължаща се на неизпълнение от страна на контрагент, към размера на експозицията в момента на неизпълнение. Загубата при неизпълнение варира според вида на контрагента и продукта. Загубата при неизпълнение се представя като процент загуба за единица от експозицията към момента на неизпълнение. Загубата при неизпълнение се изчислява на 12-месечна база или на база целия срок на кредита. Загубата при неизпълнение на 12-месечна база е процентът на очакваната загуба, ако неизпълнението при експозицията възникне през следващите 12 месеца, а загубата при неизпълнение на база целия срок на кредита е процентът на очаквана загуба, ако неизпълнението настъпи през оставащия очакван срок на кредита.

Използвани са различни модели за определяне на загубата при неизпълнение по кредити и те могат да бъдат групирани в следните категории:

- Загуба при неизпълнение при модел Суверен се установява чрез използване на пазарна информация;
- Корпоративни клиенти, проектно финансиране, финансови институции, местни и регионални правителства, застрахователни компании – загубата при неизпълнение се генерира от дисконтиране на очакваните парични потоци, определени в процеса на управление на проблемни кредити. Прогнозната макроикономическа информация се включва в загубата при неизпълнение, като се използва модела Васичек;
- Ипотечни кредити на дребно и други кредити на дребно – загубата при неизпълнение се генерира на база моделите за загуба при неизпълнение, разработени в съответствие с Регламент 575/2013, чрез премахване на непреките разходи и маржовете на консерватизъм. Прогнозната информацията се включва в загубата при неизпълнение, като се използват различни допълнителни модели;
- В ограничените случаи, за които основните параметри липсват, за калкулацията се използват алтернативни модели за оценка на постъпленията, стандартни стойности на тези параметри (benchmark) и експертна оценка, определени на Групово ниво.

Експозиции при неизпълнение

Експозициите при неизпълнение се основават на сумите, които се дължат на банката по време на неизпълнение, през следващите 12 месеца или през остатъчния срок на кредита. Дванадесетмесечните експозиции при неизпълнение и тези на база на целия срок на кредита се определят въз основа на очаквания профил на плащане, който се променя според типа на продукта. За амортизиращите продукти и кредитите с еднократно изплащане на главницата при падежа, това се основава на договорните плащания, дължими от кредитополучателя за период от 12 месеца или за целия срок. При изчисленията се вземат предвид и допусканията за предсрочно погасяване/рефинансиране.

За револвиращи продукти експозицията в неизпълнение се прогнозира като се вземе текущия баланс и се добави очакваното усвояване на оставащите лимити към момента на неизпълнение след прилагане на кредитен конверсионен фактор. Кредитният конверсионен фактор се прилага след изваждане на пруденциалните регулаторни маржове.

В ограничените случаи, за които основните параметри липсват, за калкулацията се използват алтернативни модели за оценка на постъпленията, стандартни стойности на тези параметри (benchmark) и експертна оценка, определени на Групово ниво.

Дисконтов фактор

За определяне на дисконтовия фактор се използва оригиналният ефективен лихвен процент или приблизителна стойност, с изключение при лизингови договори или придобити или първоначално възникнали експозиции с кредитна обезценка, при които се използва ефективният лихвен процент, коригиран спрямо кредитния риск, изчислен при първоначалното признаване.

Изчисления

Очакваната кредитна загуба е резултатът от произведението на PD, LGD, EAD и вероятността да не се влезе в неизпълнение преди разглеждания период от време. Последното се изразява чрез функция на оцеляване. Така ефективно се изчисляват бъдещите стойности на очакваните кредитни загуби, които след това се дисконтират обратно до настояща стойност към отчетната дата и се сумират.

Изчислените стойности на очакваните кредитни загуби подлежат на последващо претегляне чрез три прогнозни макроикономически сценарии: базов (50%), оптимистичен (25%), песимистичен (25%).

Използвани са различни модели за изчисление на провизиите за експозиции от Фаза 3, като същите могат да бъдат групирани в следните категории:

- Суверенни, корпоративни клиенти, финансиране на проекти, финансови институции, местни и регионални правителства, застрахователни компании и предприятия за колективно инвестиране – провизиите за Фаза 3 се изчисляват от мениджърите на управление на проблемни кредити, на база на очаквани парични потоци дисконтирани с ефективен лихвен процент;
- Сегмент Банкиране на дребно – провизиите за Фаза 3 се изчисляват на база на статистически получената най-добра приблизителна оценка за очаквана загуба (best estimate of expected loss). Непреките разходи не участват при определяне на параметъра загуба при неизпълнение;
- В ограничените случаи, за които част от основните параметри липсват, за калкулацията се използват алтернативни модели за оценка на постъпленията, стандартни стойности на тези параметри (benchmark) и експертна оценка, определени на Групово ниво.

Споделени характеристики на кредитния риск

Групата използва колективен подход при определяне на провизиите за очаквани кредитни загуби, с изключение на част от експозициите във Фаза 3 в корпоративен бизнес, където основната част са изчислени на индивидуална основа. При определяне на провизиите за очакваните кредитни загуби, калкулирани на колективна основа, Групата извършва групиране на експозициите въз основа на общи характеристики на кредитния риск, така че същите във всяка група да бъдат сходни. Характеристиките на експозициите в сегмент Банкиране на дребно са групирани на ниво държава, класификация на ниво контрагент (Физически лица и Микропредприятия), продукт (напр. ипотека, потребителски кредити, овърдрафти, кредитни карти), рейтингово ниво и LTV (loan-to-value of collateral) групи. За всяка комбинация от горните критерии е разработен отделен модел. Характеристиките на експозициите към корпоративния бизнес са групирани на ниво държава и продукт.

Прогнозна информация

Определянето на момента на значителното нарастване на кредитния риск и размера на очакваните кредитни загуби изискват включването на прогнозна информация. Групата е направила исторически анализ и идентифицирала основните икономически променливи, които влияят върху кредитния риск и очакваните кредитни загуби за всеки портфейл.

Тези икономически променливи и съответното им въздействие върху вероятността от неизпълнение, загубата при неизпълнение и експозициите при неизпълнение варират според вида макроикономически модел за PD/LGD/продукт. В този процес се използва и експертна оценка. Прогнозите за определените икономически променливи („базов икономически сценарий“) се предоставят от Райфайзен Рисърч на тримесечна база и осигуряват конкретни очаквания за развитие на икономиката през следващите три години. След третата година, за да се прогнозира икономическите променливи, за целите на инструменти с по-дълъг оставащ живот, е използван средният реверсивен подход, което означава, че икономическите променливи имат тенденция или към дългосрочна средна стойност, или към

дългосрочен среден темп на растеж до падежа. Въздействието на тези икономически променливи върху вероятността от неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозициите при неизпълнение е определено чрез статистическа регресия на база на исторически данни.

В допълнение към базовия икономически сценарий Райфайзен Рискъч предоставя най-добрия и най-лошия сценарий, заедно със съответните тегла, за да се гарантира, че нелинейностите са засечени. Банката приема, че три или по-малко сценарии адекватно засичат нелинейността. Теглата на сценариите се определят чрез комбинация от статистически анализ и експертна кредитна оценка, като се отчита обхватът на възможните резултати, на които всеки избран сценарий е представител. Вероятността претеглените очаквани кредитни загуби се определят, като се изпълнява всеки сценарий чрез съответния модел на кредитна загуба и се умножава по съответното тегло.

Както при всички икономически прогнози, прогнозните стойности и вероятностите за възникване са предмет на висока степен на несигурност и следователно действителните стойности могат да бъдат значително различни от предвидените. Банката счита, че тези прогнози представляват най-добрата оценка за възможните резултати и покриват всички потенциални нелинейности и асиметрии в различните портфейли на банката.

Най-съществените допускания за макроикономическите показатели, използвани за оценка на очакваната кредитна загуба към края на всяка една година, са показани в долната таблица:

Реален БВП България			
Сценарий	2020	2021	2022
Оптимистичен	-4.50%	4.80%	4.40%
Базов	-5.00%	3.00%	3.00%
Песимистичен	-5.60%	0.50%	1.10%

Безработица България			
Сценарий	2020	2021	2022
Оптимистичен	4.70%	2.10%	2.60%
Базов	5.50%	5.30%	5.00%
Песимистичен	6.60%	9.80%	8.30%

Индекс на потребителските цени България			
Сценарий	2020	2021	2022
Оптимистичен	3.00%	5.70%	5.10%
Базов	2.30%	2.90%	3.00%
Песимистичен	1.70%	0.40%	1.10%

Теглата, които са приложени за всеки сценарий към края на отчетната дата, са: 25% за оптимистичния сценарий, 50% за основния и 25% за песимистичния.

В базовия сценарий се допуска, че стартирането на ваксинациите срещу Covid-19 ще подобрят икономическите перспективи през 2021 г., с рискове за временни неуспехи през първата половина на 2021 г., но с повече стабилност и растеж през втората половина на годината, когато ваксинациите ще са по-широко разпространени и може да бъде постигнато едно ниво на „нормалност“ в икономическия живот. Все пак, растежът през 2021 г. компенсира само частично резкия спад през 2020 г. и предкризисните нива могат да бъдат достигнати в базовия сценарий в повечето страни едва през 2022 г.

За оптимистичния и песимистичния сценарий методологията е адаптирана във връзка с пандемията от Covid-19. При оптимистичния сценарий банката премахва допълнителната корекция за позицията на икономическия цикъл, тъй като тя предполага още по-голямо икономическо възстановяване през 2021 г. Шо се отнася до лихвените нива, изглежда нереалистично връщането до предишните по-високи нива, предвид продължителните експанзивни парични политики. Отклонението в песимистичния сценарий спрямо базовия такъв за БВП е увеличено в сравнение с отклонението спрямо оптимистичния сценарий, за да се отразят низходящите рискове.

Корекции след имплементирането на моделите за управление на кредитния риск (Post-model Adjustments, PMA)

Корекциите след имплементирането на моделите за управление на кредитния риск (Post-model Adjustments, PMA) към очакваните оценки за обезценка от кредитни загуби представляват допълнителни корекции, които се използват при обстоятелства, когато изходните параметри, допускания и техниките за моделиране не обхващат всички съответни рискови фактори. Съществуващите изходни параметри, допускания и техники за моделиране може да не обхващат всички съответни рискови фактори поради преходни обстоятелства, недостатъчно време за правилно включване на съответните рискови фактори в рейтинговането или пресегментиране на портфейли, и когато индивидуалните експозиции в група от експозиции реагират на фактори или събития по различен начин спрямо първоначалните очаквания. Появата на нови макро, микроикономически или политически събития, заедно с очакваната промяна в параметрите, модели или данни, които не са включени в текущите параметри, вътрешните миграции между рейтингите или прогнозната информация са примери за такива обстоятелства. В общи линии, Групата използва Post-model Adjustments за обезценка на очакваните кредитни загуби само като временно решение. С цел да се намали потенциалът за отклонение, PMA имат временен характер и в общи линии са валидни за период не по-дълъг от 1 до 2 години. Всички съществени корекции биват потвърдени от Груповия рисков комитет (Group Risk Committee, GRC). От счетоводна гледна точка всички PMA се базират на колективна оценка, но не е задължително да резултират в промяна на очакваните кредитни загуби между различните фази (stages).

Поради сложността на изчисляването на очакваните кредитни загуби и зависимостта на променливите една спрямо друга, долната таблица представлява най-достоверна оценка за включените PMA в акумулираните очаквани кредитни загуби във Фази 1 и 2 (балансови и задбалансови).

Имплементирането на PMA води до допълнително начисляване на провизии във Фази 1 и 2 в размер на 17.33 млн. лв., от които 13.20 млн. лв. са във връзка с Covid-19.

PMA, свързан с Covid-19, идва от колективния ефект върху туризма и свързаните с него индустрии, както и автомобилния сектор, въздухоплаването, горивата, недвижимите имоти и индустриите, произвеждащи някои потребителски стоки в резултат от свиването на търсенето, прекъсването на доставките и мерките за ограничаване. Тези корекции са необходими, тъй като моделите не могат напълно да обхванат скоростта на промяната и дълбочината на икономическия ефект на вируса. Гледайки още по-задълбочено, може да отнеме известно време преди да може да се състави пълна картина с ефекта от Covid-19 и последващите мерки за отделните клиенти. Свързаните PMA включват качествена оценка на експозициите за очакваното значително увеличение в кредитния риск и последващата им миграция от Фаза 1 към Фаза 2.

За експозициите в сегмент Банкиране на дребно, PMA (прилагане на холистичен флаг) е необходим, за да компенсира намалената способност на макро моделите да се справят с драстичната промяна в прогнозата в сравнение с времената преди Covid-19, т.е. прогнозите с рязко влошаване и последващо възстановяване. Съответните макроикономически модели могат в повечето случаи да обхванат частта с възстановяването от прогнозата, без напълно да взимат предвид предходния влошаващ се тренд. Това, заедно с ефекта от мораториума върху поведенческите данни, използвани за определяне на кредитния рейтинг, доведе до заключението, че текущата структура на МСФО9 модела не отразява в пълна степен дълбочината и скоростта на икономическите прогнози относно очакванията за загубите. Свързаните PMA включват качествена оценка на експозициите за очакваното значително увеличение в кредитния риск и последващата им миграция от Фаза 1 към Фаза 2. Критерият за идентифициране на такива експозиции основно са базирани на гореописаните индустрии на дейностите (за МСП компаниите) и на индустриите на заетост (за домакинствата).

2020 / млн. лв.	Моделирана очаквана загуба (EL)	Корекции извън модела (PMA)	Решение на ръководството (холистичен флаг)	Общо размер на очакваната загуба	Общо корекции като % от общия размер на очакваната загуба
Нон-ритейл портфейл	37.53	17.33	0.00	54.86	31.58%
Ритейл портфейл	148.61	0.00	3.32	151.94	2.19%
Общо	186.15	17.33	3.32	206.80	9.99%

Анализ на чувствителността на портфейла във Фази 1 и 2

Допускания, засягащи най-съществено чувствителността на очакваните кредитни загуби, са:

- Брутен вътрешен продукт (за всички портфейли);
- Процент на безработица (за всички портфейли);
- Дългосрочен процент на държавните облигации (особено за портфейлите в сегмент Корпоративно банкиране);
- Цени на недвижими имоти (особено за сегмент Банкиране на дребно).

Долната таблица предоставя сравнение между отчетената обща сума на провизиите за очакваните кредитни загуби, при тегла 25% за оптимистичния, 50% за базовия и 25% за песимистичния сценарий за портфейлите от сегмент Корпоративно банкиране (корпоративни кредити, ценни книжа, вземания от финансови институции, класифицирани по амортизирана стойност, както и ценни книжа, класифицирани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход) и портфейлите от сегмент Банкиране на дребно във Фази 1 и 2, спрямо 100% тегло на всеки един сценарий:

Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след РМА	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Нон-ритейл портфейл, фаза 1 и 2	28.07	17.51	9.48	6.63

Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след РМА	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Ритейл портфейл, фаза 1 и 2	62.57	69.06	62.09	57.86

Оптимистичният и песимистичният сценарий не отразява крайните случаи, а само средните сценарии, които са разпределени в тези случаи.

За анализиране чувствителността в Нон-ритейл портфейла от фаза 3 (песимистичен сценарий) се приемат следните допускания:

- Обхванати са само експозиции, които не са провизирани на 100% към отчетната дата;
- Изчислена е обезценка при сценарий за „недействащо предприятие“.

Ефектът е 0.12 млн. лв. допълнителни провизии.

Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени	Песимистичен
Нон-Ритейл портфейл, фаза 3	27.36	27.48

Долната таблица представя сравнение между отчетените натрупани обезценки за очакваните кредитни загуби за финансови активи във Фаза 3 спрямо песимистичния сценарий, претеглен с тегло 100%. Песимистичният сценарий за ритейла не отразява крайния случай, а средната стойност на сценариите, които се разпределят в този случай.

Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени	Песимистичен
Ритейл портфейл, фаза 3	88.81	91.47

Частично отписване

Кредитите и ценните книжа подлежат на отписване (цялостно или частично), когато налице няма приемливо очакване за погасяване на кредитните задължения. Групата прилага правилото, когато съществуват обективни доказателства, че кредитополучателят вече не може да отчита приход от оперативната си дейност и стойността на обезпечението по кредита не може да генерира парични потоци, които да са достатъчни, така че да изплатят дължимата сума, то експозициите могат да бъдат отписани. За корпоративни експозиции, в случаите на недействащото предприятие, кредитите биват отписвани до стойността на обезпечението, ако дружеството вече не генерира приход от оперативната си дейност. За експозициите в сегмент Банкиране на дребно се взимат предвид качествени критерии и в случаите, при които няма плащане за 1 година, кредитът бива отписан. Ако експозицията в сегмент Банкиране на дребно е покрита

с обезпечение и очакваните погасителни вноски от реализацията на обезпечението не са достатъчни да покрият целия дълг и в същото време няма обосновано очакване за погасяване от други източници за остатъчния дълг след реализацията на обезпечението, то може да се направи частично отписване. Сумата на частичното отписване е равна на разликата между остатъчната експозиция и оценката за потенциалното погасяване от обезпечението.

Отписани кредити могат да подлежат на събиране (enforcement activity).

Договорните задължения, които са отписани по време на отчетния период и все още подлежат на събиране, са на стойност 11,779 хил. лв. (2019 г.: 18,789 хил. лв.).

Категории кредитен риск

Категориите за кредитен риск към 31.12.2020 г. са определени спрямо рейтинга и съответстващите граници на оценената вероятност за неизпълнение, както следва:

Категории риск	Долна граница на вероятност за неизпълнение	Горна граница на вероятност за неизпълнение
Отличен потенциал за обслужване на дълга	>0.0000%	≤0.0300%
Много добър потенциал за обслужване на дълга	>0.0300%	≤0.1878%
Добър потенциал за обслужване на дълга	>0.1878%	≤1.1735%
Приемлив потенциал за обслужване на дълга	>1.1735%	≤7.3344%
Лош потенциал за обслужване на дълга / под нормалния	>7.3344%	<100%
Неизпълнение (Default)	100%	n.a.

В таблиците по-долу е представена брутната стойност и заделената провизия за кредитни загуби на финансовите инструменти към 31 декември 2020 г., разпределени по фази и кредитно качество.

Брутна стойност на финансовите инструменти към 31 декември 2020 г.

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата (представени със справедливата им стойност)	Общо
Отлично	1,752	712	-	-	2,463
Много добро	988,798	36,924	-	-	1,025,723
Добро	2,551,112	371,817	-	-	2,922,929
Приемливо	1,319,187	377,414	-	21,671	1,718,272
Лошо	105,290	327,699	-	-	432,989
Неизпълнение (Default)	4	1	175,376	-	175,381
Без оценка	156,691	17,919	-	-	174,610
От които с мерки по въздържане	70	39,179	70,058	21,671	130,978
	5,122,833	1,132,485	175,376	21,671	6,452,366

Вземания от банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Много добро	411,681	-	-	411,681
Добро	39,199	-	-	39,199
Приемливо	8,306	-	-	8,306
	459,186	-	-	459,186

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	64,304	-	-	64,304
Много добро	820,781	-	-	820,781
Добро	9,110	-	-	9,110
	894,196	-	-	894,196

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	190,340	-	-	190,340
Много добро	363,023	-	-	363,023
	553,363	-	-	553,363

Ангажменти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	2,603	39	-	2,642
Много добро	105,349	2,918	-	108,266
Добро	150,382	41,902	-	192,284
Приемливо	66,882	9,821	-	76,703
Лошо	196	3,324	-	3,519
Неизпълнение (Default)	-	-	3,847	3,847
Без оценка	8,924	260	-	9,185
От които с мерки по въздържане	-	-	196	196
	334,336	58,264	3,847	396,446

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	12,624	1,550	-	14,174
Много добро	364,695	19,287	-	383,982
Добро	1,056,503	114,202	-	1,170,705
Приемливо	230,712	45,063	-	275,776
Лошо	5,864	9,795	-	15,659
Неизпълнение (Default)	-	-	3,871	3,871
Без оценка	39,612	5,851	-	45,463
От които с мерки по въздържане	-	252	200	452
	1,710,010	195,747	3,871	1,909,629

Провизии за кредитни загуби към 31 декември 2020 г.

Кредити и аванси на клиенти

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	-	-	-	-
Много добро	161	274	-	435
Добро	3,578	4,467	-	8,045
Приемливо	7,988	21,865	-	29,853
Лошо	4,569	42,422	-	46,990
Неизпълнение (Default)	-	-	114,256	114,257
Без оценка	5,979	1,259	-	7,238
От които с мерки по въздържане	1	3,981	43,439	47,421
	22,275	70,286	114,256	206,817

Вземания от банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Много добро	3	-	-	3
Приемливо	18	-	-	18
	21	-	-	21

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	20	-	-	20
Много добро	76	-	-	76
Добро	4	-	-	4
	100	-	-	100

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	4	-	-	4
Много добро	22	-	-	22
	26	-	-	26

Ангажменти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	-	-	-	-
Много добро	2	1	-	3
Добро	6	17	-	23
Приемливо	12	48	-	60
Лошо	1	29	-	30
Неизпълнение (Default)	-	-	3,447	3,447
Без оценка	109	7	-	116
	130	102	3,447	3,678

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	1	-	-	1
Много добро	40	11	-	51
Добро	660	640	-	1,300
Приемливо	530	980	-	1,510
Лошо	88	507	-	595
Неизпълнение (Default)	-	-	2,072	2,072
Без оценка	471	239	-	711
От които с мерки по въздържане	-	2	-	2
	1,790	2,378	2,072	6,240

За сравнение, в таблиците по-долу е представена брутната стойност и заделената провизия за кредитни загуби на финансовите инструменти към 31 декември 2019 г., разпределени по фази и кредитно качество.

Кредити и аванси на клиенти

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата (представени със справедливата им стойност)	Общо
Отлично	2,876	-	-	-	2,876
Много добро	771,460	16,416	-	-	787,876
Добро	2,673,634	129,319	-	-	2,802,953
Приемливо	1,663,763	129,060	-	23,334	1,816,157
Лошо	112,450	197,054	-	-	309,504
Неизпълнение (Default)	-	-	144,357	2,934	147,291
Без оценка	158,152	23,940	-	-	182,092
От които с мерки по въздържане	1	40,920	46,656	26,268	113,845
	5,382,335	495,789	144,357	26,268	6,048,749

Вземания от банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	19	-	-	19
Много добро	342,323	-	-	342,323
	342,342	-	-	342,342

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	12,090	-	-	12,090
Много добро	605,464	-	-	605,464
Добро	9,169	-	-	9,169
	626,723	-	-	626,723

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	129,507	-	-	129,507
Много добро	383,072	-	-	383,072
	512,579	-	-	512,579

Ангажименти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	478	-	-	478
Много добро	70,594	3,086	-	73,680
Добро	179,029	9,590	-	188,619
Приемливо	109,836	6,645	-	116,481
Лошо	637	1,810	-	2,447
Неизпълнение (Default)	-	-	4,197	4,197
Без оценка	8,561	170	-	8,731
	369,135	21,301	4,197	394,633

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	39,223	650	-	39,873
Много добро	293,654	11,659	-	305,313
Добро	947,919	49,293	-	997,212
Приемливо	422,689	23,409	-	446,098
Лошо	3,625	10,791	-	14,416
Неизпълнение (Default)	-	-	4,101	4,101
Без оценка	41,968	4,045	-	46,013
От които с мерки по въздържане	-	79	2,439	2,518
	1,749,078	99,847	4,101	1,853,026

Провизии за кредитни загуби към 31 декември 2019 г.

Кредити и аванси на клиенти

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	-	-	-	-
Много добро	162	146	-	308
Добро	3,527	1,222	-	4,749
Приемливо	7,598	3,510	-	11,108
Лошо	3,810	25,789	-	29,599
Неизпълнение (Default)	-	-	98,779	98,779
Без оценка	5,183	1,488	-	6,671
От които с мерки по въздържане	-	3,122	31,312	34,434
	20,280	32,155	98,779	151,214

Вземания от банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Много добро	6	-	-	6
	6	-	-	6

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	-	-	-	-
Много добро	72	-	-	72
Добро	6	-	-	6
	78	-	-	78

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	3	-	-	3
Много добро	24	-	-	24
	27	-	-	27

Ангажименти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Много добро	1	1	-	2
Добро	16	9	-	25
Приемливо	20	2	-	22
Лошо	1	67	-	68
Неизпълнение (Default)	-	-	3,883	3,883
Без оценка	106	36	-	142
	144	115	3,883	4,142

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Отлично	-	-	-	-
Много добро	16	5	-	21
Добро	599	199	-	798
Приемливо	771	249	-	1,020
Лошо	55	405	-	460
Неизпълнение (Default)	-	-	3,632	3,632
Без оценка	426	140	-	566
От които с мерки по въздържане	-	-	2,243	2,243
	1,867	998	3,632	6,497

Стрес тестове за кредитен риск

Райфайзенбанк България (ЕАД) попада в обхвата на стрес тестване като част от Групата Райфайзен, имаща позволение да ползва вътрешнорейтингов подход за оценка на кредитния риск. Резултатите се изчисляват всяка година на индивидуална база с данни към края на годината. Сценариите, обхванати в процеса на Регулаторните стрес тестове, са проектирани като еднократни сценарии за симулиране с акцент върху анализа на чувствителността на рисковите параметри. Основните характеристики на надеждните стрес тестовете се отнасят до определянето на адекватни стрес сценарии в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) №575/2013 г.

Целта на управлението на риска на Групата Райфайзен и съответно на Райфайзенбанк България ЕАД, е не само съблюдаване на основните регулаторни разпоредби, но и осигуряване на усъвършенстван подход за управление на риска. С оглед на това, в допълнение към Регулаторните стрес тестове за кредитен риск в Райфайзенбанк (България) регулярно (поне веднъж годишно) се извършва и макроикономически стрес тест – усъвършенстван, макроикономически базиран стрес тест, при който чувствителността на рисково претеглените параметри се тества за връзка с избраните икономически фактори. Макроикономическият стрес тест се извършва в няколко сценария: базисен, неблагоприятен и обратен, които включват увеличен набор от рискови компоненти и категории.

Честота и периодичността на провеждане на стрес тестове е съобразена с одобрената програма за стрес тестване на Райфайзенбанк (България) ЕАД за съответната година.

В резултат, установеният процес по провеждане на стрес тестове активно подпомага идентифицирането на потенциални загуби, които биха възникнали във връзка с кредитния портфейл, както и допринася за измерването на устойчивостта на Райфайзенбанк (България) ЕАД към утежнени развития и кризисни ситуации в икономиката. Основен фокус при отчитането и анализа на резултатите от стрес тестовете е оценяването на ефекта, който би се наблюдавал върху капиталовите изисквания на Райфайзенбанк при различните стрес сценарии и симулации, в т.ч. ефектът върху капиталовата адекватност на капитала от първи ред. Стрес тестовете потвърждават, че Групата е адекватно капитализирана.

Експозиции с мерки по въздържане

Експозиции с мерки по въздържане са регламентирани в „Технически стандарти за рапортуване на експозиции с мерки по въздържане и експозиции в неизпълнение – чл.99(4) от Регламент на ЕС №575/2013.

Експозиция с мерки по въздържане е експозиция, за която са направени отстъпки чрез модификация на параметрите на кредита и/или рефинансирането му, предоставени на клиент, който е във финансово затруднение или би изпаднал в такова затруднение, ако отстъпките не бъдат приложени.

Коефициент на обезпеченост (Loan-to-Value)

При първоначалното признаване на кредити и аванси, справедливата стойност на обезпечението се определя чрез прилагането на оценъчни техники, приложими за съответните активи. Впоследствие, справедливата стойност се актуализира според пазарните цени или индекси за подобни активи, като честотата на актуализация зависи от вида на актива и от общите пазарни условия.

Таблицата по-долу представя кредитни експозиции от ипотечни кредити и аванси към клиенти физически лица, в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база промените в индексите на цените на жилищата.

В таблицата по-долу е представен коефициентът Loan-to-value само за жилищните кредити и потребителските кредити, обезпечени с жилищна ипотека:

в хиляди лева	2020	2019
Loan-to-Value (LTV) коефициент:		
По-малко от 50%	21,995	22,095
51% до 70%	519,644	442,932
71% до 90%	769,126	669,366
91% до 100%	13,500	13,739
Повече от 100%	15,907	17,846
Общо	1,340,172	1,165,978

Таблицата по-долу подрежда експозицията на финансовия лизинг, предоставен по недвижими имоти в зависимост от коефициента Loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение на брунтната стойност на финансовия лизинг към пазарната стойност на обезпечението. Брунтната стойност не включва обезценката по експозициите. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиване и реализация на обезпечението. Към 31 декември 2020 г., нетната инвестиция в имоти е 25,712 хил. лв. и претеглена стойност на обезпеченията по тези лизинги е 22,894 хил. лв. Групата признава обезценка в размер на 182 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. нетната инвестиция в имоти е 27,896 хил. лв. и претеглена стойност на обезпеченията по тези лизинги е 25,263 хил. лв. Групата признава обезценка в размер на 238 хил. лв.

в хиляди лева	2020	2019
Loan-to-Value (LTV) коефициент:		
По-малко от 50%	-	-
51% до 70%	1,308	1,479
71% до 90%	3,219	4,308
91% до 100%	16,157	16,750
Повече от 100%	5,210	5,597
Общо	25,894	28,134

Следващата таблица представя коефициента loan-to-value за целия кредитен портфейл на Групата.

в хиляди лева	2020	2019
Loan-to-Value (LTV) коефициент:		
По-малко от 50%	2,724,427	2,556,468
51% до 70%	1,337,501	1,141,126
71% до 90%	1,171,850	1,153,460
91% до 100%	232,721	200,465
Повече от 100%	985,867	997,230
Общо	6,452,366	6,048,749

Концентрация на кредитния риск по индустрии за кредити и аванси на клиенти

В таблицата по-долу е представена разбивка по индустриални сектори на брунтните балансови кредитни експозиции, отчитани по амортизирана (без банки и дългови ценни книжа) и справедлива стойност.

в хиляди лева	2020	%	2019	%
Промисленост	1,385,968	21%	1,269,125	24%
Строителство и недвижности	427,113	7%	365,579	7%
Транспорт	218,014	3%	229,032	4%
Търговия	1,068,452	17%	1,120,688	21%
Други	481,640	7%	426,537	8%
Физически лица	2,871,179	44%	2,637,788	50%
<i>В т.ч. ипотечни кредити</i>	<i>1,340,294</i>	<i>21%</i>	<i>1,165,978</i>	<i>22%</i>
Общо кредити	6,452,366		6,048,749	
<i>В т.ч. кредити задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата:</i>				
<i>Строителство и Недвижимости</i>	<i>21,671</i>		<i>26,268</i>	

Концентрация на кредити по клиенти

Към 31 декември 2020 г. общата балансова стойност на десетте най-големи кредитни експозиции към клиенти е в размер на 675,804 хил. лв., съответно 479,000 хил. лв. към 31 декември 2019 г.

Експозиции към банки

Банката пласира свободен ресурс на паричен пазар и под формата на краткосрочни кредити само на банки с много добър кредитен рейтинг. Основно свободните средства се пласират при банката-майка или при други банки от групата Райфайзен.

Банката е установила кореспондентски отношения с кредитни институции в целия свят и поддържа сметки в различни валути при първокласни международни банки.

Риск на остатъчната стойност на лизингованите активи

Вследствие на лизинговата си дейност, Групата е изложена на риск от остатъчната стойност на лизингованите активи. В случай на неплащане и изземване на активи при финансов лизинг или при изтичане на срока на оперативен лизинг, остатъчните стойности на активите може да не бъдат покрити чрез директна продажба или повторно лизинговане.

Групата управлява риска от недостатъчност на остатъчната стойност като изисква първоначални вноски от страна на клиентите по финансов лизинг, които се определят в зависимост от вида на актива, както и дали той е нов, или втора употреба. За активите, отдадени на оперативен лизинг, Групата прави анализ за очакваната остатъчна стойност, за да определи наемните вноски и срока на договора.

Анализ на концентрацията на вземанията по финансов лизинг по видове активи е показан в таблиците по-долу:

31 декември 2020 г. в хиляди лева	Нетна инвестиция във финансов лизинг	%
Вид актив		
Леки и лекотоварни автомобили	187,460	41%
Машини, съоръжения и оборудване	96,728	21%
Тежкотоварни автомобили	79,367	18%
Селскостопанска техника	42,226	9%
Недвижимо имущество	25,894	6%
Строителни машини	13,358	3%
Други	7,291	2%
Брутна стойност	452,324	100%
Обезценка	(9,650)	
Нетна стойност	442,674	

31 декември 2019 г. в хиляди лева	Нетна инвестиция във финансов лизинг	%
Вид актив		
Леки и лекотоварни автомобили	188,990	41%
Машини, съоръжения и оборудване	87,140	19%
Тежкотоварни автомобили	88,197	19%
Селскостопанска техника	51,486	11%
Недвижимо имущество	28,134	6%
Строителни машини	11,597	2%
Други	8,362	2%
Брутна стойност	463,906	100%
Обезценка	(6,739)	
Нетна стойност	457,167	

Кредитен риск от експозиции в дългови и капиталови инструменти

Таблиците по-долу представят качеството на дълговите и капиталовите инструменти, класифицирани в портфейли, съгласно характеристиките им и бизнес модела на управление от страна на Групата, като максимална кредитна експозиция, на базата на присъдени кредитни рейтинги от рейтингови агенции там, където тези рейтинги са приложими.

в хиляди лева	2020	2019
Български ДЦК		
BBB/Вaa2	16,125	-
BBB-/Вaa3	-	33,430
Чуждестранни ДЦК		
AA+/Aa1	-	17,387
AA/Aa2	-	4,079
Общо дългови инструменти за търгуване	16,125	54,896

в хиляди лева	2020	2019
Портфейл ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход /Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“		
Български ДЦК		
BBB/Вaa2	258,347	263,884
Чуждестранни ДЦК	-	-
AA+/Aa1	160,516	99,240
Чуждестранни облигации (финансови институции)	-	-
AA/Aa2	-	28,279
A+/A1	58,031	-
A/A2	46,644	28,875
A-/A3	29,824	92,301
Общо	553,362	512,579

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

в хиляди лева	2020	2019
Портфейл ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност / Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци“		
Български ДЦК		
BBB-/Baa2	646,468	474,325
Български корпоративни облигации		
BB-/Ba2	60,062	59,724
Български общински облигации		
BBB-/Baa3	9,110	9,169
Чуждестранни ДЦК		
AA+/Aa1	-	12,090
AA/Aa2	8,232	-
A+/A1	31,170	-
A/Aa2	7,826	-
A-/A3	48,245	-
Чуждестранни облигации (финансови институции)		
AAA/Aaa1	3,884	3,877
AA1/Aa3	45,056	59,709
A+/A1	19,663	-
BBB+/Baa1	14,476	-
Общо	894,192	626,724

в хиляди лева	2020	2019
Портфейл капиталови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход / Бизнес модел „Капиталови инструменти, държани като стратегическа инвестиция“		
Български корпоративни акции		
Без рейтинг	3,464	2,837
Чуждестранни корпоративни акции		
AA-/Aa3	4,664	7,044
Общо	8,128	9,881

в хиляди лева	2020	2019
Портфейл капиталови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата / Бизнес модел „Дългови инструменти, държани като стратегическа инвестиция“		
Чуждестранни дългови инструменти		
AA-/Aa3	3,517	-
Общо	3,517	-

Б. Ликвиден риск

Ликвидният риск може да се дефинира като потенциалната неспособност на банката да финансира увеличението на активите си или да посрещне своите изискуеми задължения, без да претърпи неприемливи загуби.

За целите на ефективното му управление, Групата разграничава две измерения – Риск за краткосрочна ликвидност и Риск при финансирането.

Организационна структура за управление на Ликвидния риск

Съгласно установената на Групово ниво рамка за управление на Ликвидния риск, Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) съблюдава ликвидната позиция на Групата спрямо поставените риск лимити и одобрява плановете за финансиране (годишен план за осигуряване на необходимите ресурси, както и стратегия за следващите три години). В допълнение, Комитетът се стреми да осигури съответствие както със стандартите и политиките за ликвиден риск, така и с правните и нормативни изисквания в тази област.

Процес и стратегия за управление на Ликвидния риск

Ликвидната позиция на Групата се наблюдава на ежедневна база и текущото състояние се докладва регулярно на Комитет за управление на активи и пасиви.

Стратегията на Групата за управление на ликвидността се подчинява на стремежа за своевременно набавяне на ликвидни ресурси в оптимален обем, качество и структура за посрещане на изискуемите задължения при нормални и извънредни обстоятелства, без да се допускат неприемливи загуби и да се излага на опасност репутацията на Групата.

Групата не поддържа ликвидни активи до размери, необходими за посрещането на всички възможни изходящи потоци, тъй като историческият опит показва, че съществува минимално ниво на подновяване на падежиращите депозити, което може да бъде предвидено с достатъчно голяма точност.

За тази цел се анализират входящите и изходящи парични потоци както при сценарий – „действащо предприятие“, така и при стрес сценарий, като се отчетат не само договорни взаимоотношения, но и поведенчески фактори. Ликвидните дисбаланси се проследяват по времеви интервали и на ниво валутна композиция.

При наличие на неприемливи по размер ликвидни дисбаланси се задействат ескалационни процедури и се предприемат действия в зависимост от значимостта и хоризонта на проявление.

Основните елементи на ликвидната стратегията на Групата са:

- Поддържане на диверсифицирана база за финансиране с разумно съотношение между клиентски депозити (от физически и юридически лица) и финансиране на едро;
- Поддържане на портфейл от ликвидни активи с подходяща валута и падежна структура;
- Прилагане на адекватен инструментариум за измерване и проследяване на ликвидната ситуация, в зависимост от наложените вътрешни ограничения и регулаторни изисквания;
- Наблюдение на ликвидни коефициенти, несъответствия в падежните интервали, поведенчески характеристики на финансовите активи и пасиви на Групата;
- Динамичен процес за провеждане на стрес тестове на ликвидната позиция, въведени на групово ниво. Стрес тестовете са обект на непрекъснати подобрения в унисон с регулаторните изисквания, както на локалните регулаторни органи, така и на ниво ЕС. Те са допълнени от система от индикатори за ранно предупреждение, които са разработени с цел навременно установяване на ликвидната необходимост, както и план за действие, който да бъде активиран при кризисни ситуации;
- Адекватна отчетна рамка, позволяваща непрекъснат процес на контрол над ликвидния профил на банката, както и прилагане на релевантни коригиращи мерки, ако е необходимо;
- Избягване на концентрации към група свързани лица и третирането на тези средства като потенциален незабавен изходящ паричен поток.

Ликвидни стрес тестове

Групата провежда стрес тестове с цел измерване на способността за преодоляване на кризисни ситуации, в три типа сценарии: Пазарна, Репутационна и Комбинирана криза. Резултатите се разглеждат и анализират на ежедневна база

и отчитат пред ръководството на банката за предприемане на превантивни мерки при необходимост. Групата извършва съответните сценарийни симулации с презумцията за действащо предприятие, като самите сценарии за оценка на способността на Групата да посрещне посочените по-горе кризисни ситуации са разработени както спрямо текущите регулаторни изисквания, така и спрямо най-добри групови практики.

Изготвянето на стрес тестовете и последващото анализиране на резултатите включва съблюдаването на система от лимити, наложени на ликвидната позиция. Те предопределят период на оцеляване с продължителност от поне месец, което се изразява в изискване за положителни несъответствия в първите 30 дни. Лимитите се наблюдават както на общо ниво, така и на ниво значима валута (BGN, EUR, USD и комбиниран BGN/EUR). Резултатите от стрес теста в USD трябва да са положителни; резултатът в BGN може да бъде отрицателен – до -300 млн. евро, но само при условие, че комбинираният резултат BGN/EUR е положителен. Съгласно препоръка на Европейската централна банка към РБИ, Виена, 30-дневният лимит е удължен до хоризонт от 90 дни на ниво всички валути. Последният ще предполага и задействането на мерки, допълващи ликвидния буфер. Някои от тях са описани в Плана за възстановяване на банката.

През април 2020 г. Управителният съвет на БНБ утвърди представения от Асоциацията на банките в България проект на Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с предприетите от страна на Република България действия за ограничаване на пандемията на Covid-19 и последиците от тях, като Групата се присъедини към одобрените мерки.

Групата извършва регулярен преглед на ликвидната си позиция в съответствие с всички регулаторни норми и добри практики, като с оглед развитието на пандемичната ситуация през 2020 г. и нейното отражение върху дейността, Групата приложи и допълнителни пруденциални измервания по време на развитието на Covid-19 ситуацията. Съответните включват учестена калкулация на Коефициента за ликвидно покритие с и без прилагане на стрес сценарии, калкулация на ликвидни стрес тестове с прилагане на допълнителни пруденциални критерии, учестена детайлна оценка на ликвидните активи, ежедневен мониторинг на ключови компоненти на пазара, влияещи върху ликвидната позиция. Всички резултати и оценки по отношение на приложените стрес сценарии за измерване на ликвидността са на много добро ниво. Шялата необходима и изискана информация е свеждана до вниманието на мениджмънта на Групата на ежедневна база. Ликвидната позиция на Групата се счита за повече от стабилна, като Групата гарантира, че разполага с достатъчна ликвидност, както и допълнителни лостове за реакция дори при продължителни непредвидени пазарни ефекти.

През 2020 г. Групата не е имала нарушения на лимитната рамка за управление на ликвиден риск (регулаторни, групови или вътрешни лимити за ликвидност). Въпреки негативното въздействие на Covid-19 върху пазарната обстановка, Групата увеличи своите ликвидни активи, като към края на 2020 г. разполага с достатъчно ликвидни средства за покриване на всички регулаторни изисквания.

Ликвиден буфер

Групата поддържа ликвиден буфер под формата на пари в наличност и други ликвидни активи, предназначен за осигуряване на максимален период на оцеляване. Именно поради тази причина Групата се стреми към постоянно оптимизиране на съотношението на общия размер висококачествени ликвидни активи към общия размер на пасивите.

Ликвидните активи на Групата включват паричните средства и паричните салда при Централната банка, средствата по разплащателни сметки в други банки и междубанковите депозити до 7 дни, търгуемите дългови ценни книжа, издадени от централни правителства или централни банки, държавните съкровищни бонове и облигации на Правителството на Република България, търгуемите дългови ценни книжа, издадени от институции с първокласен кредитен рейтинг, търгуемите дългови ценни книжа, издадени от международни банки за развитие и международни организации. В ликвидните активи не се включват предоставените като обезпечение активи. Ценните книжа, обременени с тежести към края на 2020 г., са на обща стойност 148 млн. лв. Сумата на заложените такива към 31 декември 2019 г. е 109 млн. лв.

Наблюдението и контролът на ликвидния риск се извършват чрез съставянето на прогноза за входящите и изходящи парични потоци за следващия ден, седмица, месец и тримесечие, тъй като това са базови периоди за управлението на ликвидния риск. Тези прогнози се базират на анализ на договорения падеж на финансовите пасиви и на очаквания падеж на финансовите активи.

Също така се наблюдават и анализират непокрити средносрочни активи, степента и вида на неувоени кредитни ангажименти, усвояването на линии за овърдрафт и влиянието на задбалансови ангажименти като гаранции и акредитиви.

Активи, обременени с тежести

Размерът на блокираните ценни книжа се наблюдава на ежедневна база, промени се правят, когато е необходимо (може да е всекидневно). Размерът на блокираните ценни книжа бива изключен от стойността на ликвидния буфер за целите на ликвидния модел и изчислението на стрес тест резултата, както и от стойността на наличните висколиквидни книжа за целите на коефициента на ликвидно покритие.

Процесът на блокиране на ценни книжа е неразделна част от общата рамка за управление на ликвидния риск в Групата. В този смисъл, валутната структура на блокираните ценни книжа винаги се съобразява с текущите и очакваните резултати от сценарий „Стрес тест“ за всяка значима валута.

Общите принципи, задължения и отговорности, които следва да се спазват при управлението на риска, свързан с обременяването на активи с тежести, са описани във вътрешни нормативни документи. Обременяване на активи с тежести е налично в следните случаи:

- Обезпечаване на схеми за финансиране с международни финансови институции и банки извън Групата РБИ;
- Обезпечаване на привлечените средства – включва обезпечаването от банката на привлечените бюджетни средства и обезпечаването от банката на външни линии чрез местни ДЦК и Евробондове/Глобални ДЦК;
- Сделки по обезпечено финансиране – репо сделки, сделки по вземане и отдаване под наем на ценни книжа, сделки по споразумение за обратна продажба на ценни книжа;
- Споразумения за предоставяне на обезпечение по дериватни сделки (Margin сметка);
- Секюритизиране на портфейли от кредити на клиенти.

в хиляди лева		
Индивидуална основа	Балансова стойност на активи, обременени с тежести	Обезпечени задължения
Салда по сметки при Централната банка и депозити на виждане	12,120	Участие в гаранционен механизъм
Дългови ценни книжа	147,973	Обезпечение на привлечени бюджетни средства (77 млн. лв. и заеми от международни финансови институции (38 млн. лв.)
Други активи	11,402	Обезпечение по дериватни сделки
	171,495	

В допълнение и с цел за предотвратяване на несъответствия, Групата е разработила специална инструкция, която подробно описва ролята и отговорностите на служителите, ангажирани с изпълнението на поставените изисквания от Българска народна банка и Министерство на финансите към кредитните институции, в съответствие със Закона за Държавния бюджет, относно обслужването на бюджетни средства, както и на изискванията на международните финансови институции, съгласно подписани договори за финансиране (това са двата основни източника на обременяване с тежести за банката).

Източници на парични потоци

Отдел „Трежъри“ (Управление на активи и пасиви) регулярно извършва преглед на източниците на ликвидност, с цел поддържане на широка диверсификация по валути, географски произход, контрагент, тип продукт и срок.

Диверсификацията на финансирането на едро се регулира от специална концепция на Групово ниво – „Риск за финансирането, породен от концентрация“. Последната оказва влияние върху резултатите от ликвидния стрес тест и дестимулира привличането на значително финансиране от група свързани лица.

Система от ранни предупредителни сигнали

Групата периодично преглежда и следи определени коефициенти за ликвидност, смятани за представителни по отношение на ранното разпознаване на възможни ликвидни проблеми. Следят се коефициенти, обхващащи качеството на вземанията, стабилността на пасивите, търгуемостта на ликвидните активи, пазарната среда и други количествени и качествени показатели.

Парични потоци от недеривативни задължения

В следващите таблици са показани паричните потоци, дължими от Групата по финансовите пасиви, разпределени съобразно остатъчния договорен срок към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Стойностите в таблицата представляват договорените недисконтирани парични потоци, включващи и дължимата лихва според датата на лихвено плащане. Групата управлява присъщия ликвиден риск на базата на очакваните недисконтирани входящи парични потоци.

Парични потоци от деривативни задължения

Деривативните финансови инструменти в портфейла на Групата ще бъдат уредени на брутна база и включват:

- Валутни деривативни финансови инструменти – валутни форуърди и валутни суапове;
- Лихвени деривативни финансови инструменти – лихвени суапове в една валута и лихвени суапове в кръстосани валути.

Таблиците по-долу илюстрират остатъчния срок на договорените падежи на използваните от Групата финансови пасиви. Провизиите за задължения нямат определен договорен срок и са разпределени според същността им.

Дериватите за хеджиране не са включени в таблицата, тъй като има пълно покритие между плащанията по тях и по хеджираните активи.

Към 31 декември 2020 г. в хиляди лева	до 1 месец	1 до 3 месеца	3 месеца до 1 година	1 до 5 години	над 5 години	Общо входящи/ изходящи	Балансова стойност
Недеривативни пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	(6,450,383)	(1,040,203)	(665,528)	(428,454)	(192,075)	(8,776,644)	8,727,734
- Депозити от банки	(26,010)	-	-	-	-	(26,010)	26,010
- Депозити от клиенти	(6,380,822)	(1,010,060)	(576,222)	(79,051)	-	(8,046,156)	8,045,554
- Получени заеми от банки	(417)	(27,461)	(44,402)	(107,166)	-	(179,446)	179,047
- Подчинени пасиви	(1,809)	(879)	(8,065)	(211,582)	(187,661)	(409,997)	365,142
- Други финансови пасиви	(40,428)	(22)	(30,636)	(1,774)	-	(72,860)	72,860
- Задължения за лизинг	(897)	(1,780)	(6,202)	(28,880)	(4,414)	(42,174)	39,121
Други пасиви	(3,742)	(1,953)	(2,925)	(2,274)	-	(10,893)	10,893
Провизии за задължения	-	-	(4,190)	(24,420)	(1,941)	(30,551)	30,551
Общо неувоени кредитни линии	-	(1,909,629)	-	-	-	(1,909,629)	
Общо недеривативни пасиви	(6,454,125)	(2,951,785)	(672,643)	(455,148)	(194,016)	(10,727,718)	
Деривативни пасиви							
- Валутни инструменти							17,764
- Изходящ поток	(522,494)	(175,779)	(283,574)	(131,283)		(1,113,129)	
- Входящ поток	522,629	175,907	283,856	131,502		1,113,894	
- Лихвени инструменти							1,604
- Изходящ поток	(62)	(124)	(556)	(379)	(3,590)	(4,711)	
- Входящ поток	105	211	948	739	5,919	7,922	
Общо деривативни пасиви	179	215	674	360	2,330	3,976	19,368

Към 31 декември 2019 г. в хиляди лева	до 1 месец	1 до 3 месеца	3 месеца до 1 година	1 до 5 години	над 5 години	Общо входящи/ изходящи	Балансова стойност
Недеривативни пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	(5,468,921)	(1,213,326)	(743,894)	(448,649)	(183,933)	(8,058,723)	8,007,568
- Депозити от банки	(70,502)	-	-	-	-	(70,502)	70,502
- Депозити от клиенти	(5,365,776)	(1,189,196)	(648,757)	(37,740)	-	(7,241,469)	7,240,879
- Получени заеми от банки	(5)	(20,502)	(51,922)	(159,073)	(212)	(231,714)	230,756
- Подчинени пасиви	(986)	(1,825)	(8,254)	(222,971)	(178,519)	(412,555)	365,218
- Други финансови пасиви	(30,766)	(40)	(27,033)	(1,763)	-	(59,602)	59,602
- Задължения за лизинг	(887)	(1,763)	(7,928)	(27,101)	(5,203)	(42,882)	40,612
Други пасиви	(3,866)	(1,889)	(4,945)	(1,799)	-	(12,499)	12,498
Провизии за задължения	-	-	(5,041)	(27,776)	(1,746)	(34,563)	34,563
Общо неувоени кредитни линии		(1,853,026)	-	-	-	(1,853,026)	
Общо недеривативни пасиви	(5,472,787)	(3,068,241)	(753,880)	(478,224)	(185,679)	(9,958,811)	8,054,629
Деривативни пасиви							
- Валутни инструменти							5,548
- Изходящ поток	(400,429)	(123,694)	(242,759)	-	-	(766,882)	
- Входящ поток	400,618	123,787	242,932	-	-	767,337	
- Лихвени инструменти							3,815
- Изходящ поток	(70)	(139)	(3,070)	(13,323)	(4,740)	(21,342)	
- Входящ поток	46	92	2,186	9,478	3,345	15,147	
Общо деривативни пасиви	165	46	(711)	(3,845)	(1,395)	(5,740)	9,364

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Следващата таблица илюстрира балансовите стойности на активите и пасивите, разпределени по очаквана реализация до и над 12 месеца.

в хиляди лева		2020	
		до 12 м.	над 12 м.
Активи			
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка		1,296,774	-
Други депозити в банки, на виждане		78,951	-
Финансови активи държани за търгуване		16,875	19,280
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата		-	25,188
Кредити на клиенти		-	21,671
Корпоративни дългови книжа		-	3,517
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		255,277	306,213
Дългови ценни книжа		255,277	298,085
Капиталови ценни книжа		-	8,128
Финансови активи по амортизирана стойност		2,179,841	5,431,735
Вземания от банки		410,826	48,339
Кредити и аванси на клиенти		1,619,286	4,604,613
Дългови ценни книжа		115,310	778,783
Други вземания		34,419	-
Други активи		10,315	15,869
Имоти, машини и оборудване		-	80,857
Нематериални активи		-	46,519
Отсрочени данъчни активи		-	12
Общо активи		3,838,033	5,925,673
Пасиви			
Финансови пасиви държани за търгуване		16,364	3,003
Деривати за хеджиране		0	2,960
Финансови пасиви по амортизирана стойност		8,126,439	601,296
Депозити от банки		26,010	0
Депозити от клиенти		7,966,752	78,802
Получени заеми от банки		52,107	126,940
Подчинени пасиви		0	365,142
Други финансови пасиви		71,086	1,774
Задължения за лизинг		10,484	28,638
Текущи данъчни задължения		803	0
Отсрочени данъчни задължения		0	841
Други пасиви		8,619	2,274
Провизии за задължения		4,190	26,361
Общо пасиви		8,156,416	636,735

в хиляди лева	2019	
	до 12 м.	над 12 м.
Активи		
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,217,910	-
Други депозити при банки на виждане	126,200	-
Финансови активи, държани за търгуване	25,046	36,601
Финансови активи, задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	26,268
Кредити на клиенти	-	26,268
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	103,009	419,452
Дългови ценни книжа	103,009	409,571
Капиталови ценни книжа	-	9,881
Финансови активи по амортизирана стойност	2,390,330	4,480,334
Вземания от банки	342,342	-
Кредити и аванси на клиенти	1,937,295	3,933,966
Дългови ценни книжа	80,277	546,368
Други вземания	30,416	-
Други активи	10,244	12,780
Имоти, машини и оборудване	-	82,785
Нематериални активи	-	45,038
Отсрочени данъчни активи	-	143
Общо активи	3,872,739	5,103,401
Пасиви		
Финансови пасиви, държани за търгуване	5,550	3,814
Финансови пасиви по амортизирана стойност	7,414,651	592,917
Депозити от банки	70,502	-
Депозити от клиенти	7,203,729	37,150
Получени заеми от банки	72,095	158,661
Подчинени пасиви	-	365,218
Други финансови пасиви	57,838	1,764
Задължения за лизинг	10,488	30,124
Текущи данъчни задължения	1,197	0
Други пасиви	10,700	1,799
Провизии за задължения	5,041	29,522
Отсрочени данъчни задължения	-	16
Общо пасиви	7,437,139	628,068

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

В таблицата по-долу е представен анализ на финансовите активи, формиращи ликвидния резерв, с който банката разполага. Сумите представляват състава на ликвидния буфер по смисъла на Дял II, Глава 1, чл.6 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 на Комисията от 10.10.2014 г. Ликвидните активи са оценени в съответствие с изискванията на чл.418, ал.1 от Регламент (ЕС) №575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26.06.2013 г.

в хиляди лева		
Ликвидни активи	2020	2019
Монети и банкноти	386,734	223,271
Резерви в централната банка	922,152	1,005,376
Активи в централно правителство	972,657	752,386
Общо ликвидни активи	2,281,543	1,981,033

В. Пазарен риск

Най-общо, пазарният риск е риска от загуба вследствие на резки промени в пазарните фактори (лихвени равнища, валутни курсове, цени и др.), които влияят неблагоприятно на стойността на даден актив или портфейл. Всички инструменти, оценявани по пазарна цена, са обект на пазарен риск, а именно рискът бъдещите промени в пазарните условия да доведат до намаление на стойността на финансовия инструмент или актив в портфейла на Групата. Пазарен риск възниква за открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти. Тези инструменти са изложени на общ и специфичен пазарен риск, като в допълнение всички те се влияят от неочаквани или неблагоприятни движения и промени в степента на волатилност на пазарните фактори (лихвени проценти, кредитни спредове, валутни обменни курсове и др.), както и изменения на индекси и цени на капиталови инструменти. Групата наблюдава пазарните рискове както за Търговския, така и за банковия си портфейл.

Всички инструменти, които се оценяват по пазарни цени, се отчитат в отчета за финансовото състояние на Групата по справедлива стойност, на база котировки на пазарни цени, като ефектът от промените в пазарните условия се признава в печалба или загуба. В зависимост от класификацията и начина на отчитане, пазарният риск може да повлияе на нетния търговски резултат, лихвения доход или директно на капитала на Групата.

Групата управлява търговските си портфейли, в съответствие с измененията в пазарните условия. Пазарният риск се управлява също така и чрез поставени от ръководството лимити за съответните инструменти.

Управление на пазарния риск

Експозицията на Групата към пазарен риск се управлява в съответствие с поставените от ръководството лимити за покупко-продажба на финансови инструменти.

Цялостната отговорност относно пазарен риск е вменена на АЛКО. Отделите, отговорни за управление на пазарен риск в банката и на групово ниво, развиват детайлни политики за управление на риска (предмет на преглед и одобрение от КУАП и групов Комитет за пазарен риск) и за тяхното ежедневно съблюдаване.

Изградената лимитна система за управление на пазарен риск включва наличие на ранни предупредителни сигнали, нива и стъпки, които спомогат за вземането на навременни мерки, в случай на пазарни сътресения, подобни на пандемията от Covid-19. През 2020 г. Групата стриктно следва заложената рамка за управление на пазарен риск и независимо от създалите се неблагоприятни пазарни условия в следствие на Covid-19, извършва дейността по управление на риска с презумцията на действащо предприятие. В следствие на пандемичната обстановка, не са правени съществени промени относно лимитната рамка за пазарен риск, като Групата извършва регулярни частични и генерални прегледи в съответствие със стратегическите цели за поемане на риск.

Текущият контрол се проследява на ежедневна база спрямо всички одобрени критерии.

В таблицата по-долу са показани изложените на пазарен риск финансови активи и пасиви, разпределени в търговски и банков портфейл към 31 декември 2020 г. по видове инструменти.

Към 31 декември 2020 г. в хиляди лева	Балансова стойност	Търговски портфейл	Банков портфейл
Активи, изложени на пазарен риск			
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,296,774	-	1,296,774
Други депозити при банки, на виждане	78,951	-	78,951
Дългови инструменти	1,467,097	16,125	1,450,972
Капиталови инструменти	8,128	-	8,128
Деривативни финансови инструменти	20,030	20,030	-
Вземания от банки	459,165	-	459,165
Кредити и аванси на клиенти	6,245,570	-	6,245,570
Други вземания	34,419	-	34,419
Пасиви, изложени на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	19,368	19,368	-
Деривати за хеджиране	2,960	-	2,960
Депозити от банки	26,010	-	26,010
Депозити от клиенти	8,045,554	-	8,045,554
Получени заеми от банки	179,047	-	179,047
Подчинени пасиви	365,142	-	365,142
Други финансови пасиви	72,860	-	72,860
Задължения за лизинг	39,121	-	39,121

В таблицата по-долу са показани изложените на пазарен риск финансови активи и пасиви, разпределени в търговски и банков портфейл към 31 декември 2019 г. по видове инструменти:

Към 31 декември 2019 г. в хиляди лева	Балансова стойност	Търговски портфейл	Банков портфейл
Активи, изложени на пазарен риск			
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,217,910	-	1,217,910
Други депозити при банки, на виждане	126,200	-	126,200
Дългови инструменти	1,194,121	54,896	1,139,225
Капиталови инструменти	9,881	-	9,881
Деривативни финансови инструменти	6,751	6,751	-
Вземания от банки	342,342	-	342,342
Кредити и аванси на клиенти	5,897,529	-	5,897,529
Други вземания	30,416	-	30,416
Пасиви, изложени на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	9,364	9,364	-
Депозити от банки	70,502	-	70,502
Депозити от клиенти	7,240,879	-	7,240,879
Получени заеми от банки	230,756	-	230,756
Подчинени пасиви	365,218	-	365,218
Други финансови пасиви	59,602	-	59,602
Задължения за лизинг	40,612	-	40,612

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Техники за оценка на пазарния риск

Пазарен риск е рискът от загуба или негативен ефект върху приходите на Групата или на стойността на притежаваните от нея финансови инструменти, възникващ в резултат от неблагоприятна или неочаквана промяна на пазарните фактори: лихвените нива, цените на ценните книжа, валутните курсове и кредитните спредове (не се отнасят за промени във финансовото състояние на длъжника/издателя).

Целта на управлението на пазарния риск е съответните експозиции на Групата да бъдат управлявани и контролирани в рамките на приемливи параметри и в унисон с рисковия апетит и цялостната стратегия на Групата.

Стойност под риск (VaR)

Групата прилага моделите за стойност под риск (VaR) за измерване на пазарния риск, на търговския и банковия портфейл, за да оцени потенциалната загуба, чрез подходящ аналитичен метод, подкрепен от емпирични обстоятелства и документиран анализ. Този метод се прилага последователно и с по-висока степен на консервативност, когато наличните данни са ограничени.

Групата използва стойност под риск (VaR) лимити за целия пазарен риск, както и разделен по отделни фактори, а именно: валутен (FX), лихвен (IR), базисен (Bs) и спред риск (SP). Цялостната структура на стойност под риск (VaR) лимитите е предмет на преглед и одобрение от КУАП. Стойност под риск (VaR) лимитите са предназначени както за търговския, така и за банковия портфейл, но и на ниво цялостен портфейл на Групата.

Стойност под риск е оценка, базирана на статистически методи за измерване на потенциалната загуба, която би реализирала банката при неблагоприятни изменения на пазарните условия. Тази стойност изразява максималната загуба, но само до определена степен на доверителност (99%). Това означава, че все пак съществува статистическа вероятност (1%) реализираната загуба да превиши очаквания размер. Моделът за изчисление на стойността под риск предполага известен период на задържане до закриване на рисковите позиции (1 ден).

Предполага се също така, че измененията в пазарните условия през периода на задържане ще следват в известна степен изменения, които са регистрирани през изминали периоди.

Групата използва хибриден подход в изчисляването на VaR. Моделът е на база историческа симулация, която се комбинира с параметричния модел за изчисляване на VaR, като се вземат предвид и събития в резултат на екстремни нива на рисковите фактори. Волатилността в пазарните фактори се претегля съобразно периода на проявление (волатилността за последните 20 работни дни се претегля с 80% при изчисляването на VaR, докато волатилността от последните две години получава 20% тегло в модела), като се дава високо значение на текущите пазарни условия, с оглед адекватното отразяване на текущата пазарна и макроикономическа среда. Всички използвани от банката модели са в унисон с регулаторните изисквания, както и с добрите банкови практики.

Реалните резултати от прилагания модел се анализират текущо, с цел установяване валидността на използваните в изчисленията предположения и фактори.

Прилагането на този подход не би могло да предотврати реализирането на загуби извън определените лимити, но използването на хибридният подход за VaR в известна степен отчита екстремни движения в пазарните фактори и условия над очакваните.

Качеството и валидността на моделите за изчисляване на стойността под риск се тестват текущо чрез проектиране на резултатите върху търговския портфейл на Групата. В случай че тестовете покажат извънредни печалби/загуби, се извършва подробен анализ и резултатите се докладват на Комитета за управление на активи и пасиви.

в хиляди лева (1 ден/99%)	към 31 декември 2020 г.	към 31 декември 2019 г.
Стойност под риск в търговския портфейл		
Диверсифициран	48	117
в т.ч. лихвен риск	34	94
в т.ч. спред риск	35	49
в т.ч. валутен риск	19	65
Стойност под риск в банковия портфейл		
Диверсифициран	4,023	2,057
в т.ч. лихвен риск	2,436	1,741
в т.ч. спред риск	3,688	1,205
Обща стойност под риск Диверсифициран		
	4,012	2,098
в т.ч. лихвен риск	2,440	1,684
в т.ч. спред риск	3,693	1,240
в т.ч. валутен риск	19	65

Динамика на развитие на VaR стойността по категории на риска през 2020 г.

в хиляди лева (1 ден/99%)	Средна стойност	Максимална стойност	Минимална стойност
Стойност под риск в търговския портфейл			
Диверсифициран	78	181	28
в т.ч. лихвен риск	52	157	14
в т.ч. спред риск	15	48	5
в т.ч. валутен риск	49	146	14
Стойност под риск в банковия портфейл			
Диверсифициран	2,614	4,198	1,469
в т.ч. лихвен риск	2,120	4,324	1,101
в т.ч. спред риск	1,519	3,696	841
Обща стойност под риск Диверсифициран			
	2,612	4,164	1,444
в т.ч. лихвен риск	2,120	4,287	1,102
в т.ч. спред риск	1,525	3,693	841
в т.ч. валутен риск	49	146	14

През 2020 г. Групата допълни своята концепция за Стойност под риск (VaR) лимити, като въведе и обнови своята лимитна рамка чрез прилагане на допълнителни лимити, които да отразяват както изменението в стойността на финансовите инструменти, които подлежат на оценка по справедлива стойност, така и рамка, обхващаща лихвения риск в банков портфейл.

Калкулациите на Стойност под риск (VaR) по тази рамка са изцяло съобразени с МСФО 9 от една страна и с Регулаторните изисквания по измерване на Лихвен риск в банков портфейл, от друга. Насочени са към експозициите, които са класифицирани в банков портфейл, както и на ниво Група. На ниво Група се прилага и симулация с удължен ефект спрямо историческите стойности.

Концепцията за прилагане на лимити, които да отразяват изменението в стойността на финансовите инструменти, които подлежат на оценка по справедлива стойност, се прилага и за търговски портфейл. Съобразно характера на портфейла, стойностите са идентични с посочените по-горе.

VaR стойности по симулация с ефекти по експозиции, отчитани по справедлива стойност.

в хиляди лева (1 ден/99%)		Към 31 декември 2020
Стойност под риск в търговския портфейл		
Диверсифициран		48
в т.ч. лихвен риск		34
в т.ч. спред риск		35
в т.ч. валутен риск		19
Стойност под риск в банковия портфейл		
Диверсифициран		198
в т.ч. лихвен риск		91
в т.ч. спред риск		162
Обща стойност под риск Диверсифициран		188
в т.ч. лихвен риск		66
в т.ч. спред риск		169
в т.ч. валутен риск		19

Динамика на развитие на VaR стойността по категории на риска през 2020 г.

в хиляди лева (1 ден/99%)	Средна стойност	Максимална стойност	Минимална стойност
Стойност под риск в търговския портфейл			
Диверсифициран	78	181	28
в т.ч. лихвен риск	52	157	14
в т.ч. спред риск	15	48	5
в т.ч. валутен риск	49	146	14
Стойност под риск в банковия портфейл			
Диверсифициран	181	465	89
в т.ч. лихвен риск	155	437	71
в т.ч. спред риск	65	179	31
Обща стойност под риск Диверсифициран		153	78
в т.ч. лихвен риск	113	287	49
в т.ч. спред риск	70	191	39
в т.ч. валутен риск	49	146	14

VaR Стойности по симулация с ефекти по рамка, обхващаща лихвения риск в банков портфейл.

в хиляди лева (1 ден/99%)		Към 31 декември 2020
Стойност под риск в банковия портфейл		
Диверсифициран		7,343
Обща стойност под риск Диверсифициран		7,343

VaR Стойности по симулация с ефекти, обхващащи удължен ефект на историческите стойности

в хиляди лева (1 ден/99%)	Към 31 декември 2020
Стойност под риск в банковия портфейл	
Диверсифициран	8,650
Обща стойност под риск Диверсифициран	8,836

Осъзнавайки ограниченията на стойност под риск (VaR) методологията, Групата допълва инструментариума си за оценка и лимитиране на риска, чрез използване на лимити за позиции и чувствителност.

В допълнение, банката използва и широк набор от стрес тестове, за да моделира финансовото влияние на разнообразието от пазарни сценарии върху търговския и банковия си портфейл. Изходните данни от съответните симулации и тяхното влияние на ниво Групата се докладват регулярно на КУАП.

Стрес тестове

Чрез използване на стрес тестове Групата оценява потенциалната загуба, която би реализирала при извънредни обстоятелства. Стрес тестовете включват:

- стрес тестване на рискови фактори, като за всяка рискова категория се прилагат потенциално най-крайните неблагоприятни за Групата изменения;
- стрес тестване на развиващи се пазари, като обект на тестването са придобитите на тези пазари портфейли;
- специални стрес тестове, които обхващат стрес тестване на специфични позиции или региони.

Стрес тестовете използват за база исторически пазарни данни за всеки от специфичните риск фактори – лихвен риск, риск от базисния спред, валутен риск и др., като се извършват на ежедневна база.

Резултатите от стрес тестовете се представят на КУАП и се наблюдават текущо от ръководството на Групата. Всички стрес тестове са моделирани съобразно дейността на Групата и обичайно се изразяват в сценариен анализ.

Лихвен риск

Лихвеният риск се отнася до евентуално неблагоприятното влияние на промените на пазарните лихвени проценти върху печалбата в частта на нетните доходи от лихви, които образуват основна част от финансовия резултат на Групата.

В сравнение с другите видове рискове, лихвеният риск може да се минимизира чрез взаимосвързано управление на пасивите и активите.

Политиката на Групата е да минимизира лихвения риск като отпуска кредити с плаващи лихвени проценти срещу получените финансираня с плаващи лихвени проценти. Този риск се управлява също така от банката както с балансирано използване на различни източници на финансов ресурс (заемни средства от други български банки, кредитни линии от чуждестранни кореспонденти, привлечени депозити и др.), така и с целенасочена кредитна политика, осигуряваща нарастваща възвращаемост.

В настоящата пазарна среда на ниски и отрицателни лихви, Групата продължава своята политика и стремеж за оптимизация и минимизиране на лихвения си риск, в това число и предвиждането на стратегии, ограничаващи отпускането на кредити с фиксирани лихвени проценти в средносрочен план, поради очакванията за покачване на лихвените нива. Независимо от регистрираната пазарна волатилност през 2020 г. поетия лихвен риск от Групата се управлява оптимално и е съобразно всички регулаторни изисквания и лимити.

От съществено значение за ръководството е управлението на чувствителността на лихвените проценти на активите и пасивите. Поради същността на банковата дейност, не е възможно абсолютно покриване на разликите в падежите или периодите на промяна на договорените лихви по финансовите активи и пасиви.

Лихвените експозиции на Групата се управляват с помощта на отчети за чувствителността на лихвите по активи и пасиви. По-голямата част от лихвоносните активи и пасиви на Групата са структурирани така, че да се покриват краткосрочни активи с краткосрочни пасиви или дългосрочни активи с пасиви с възможност за промяна на лихвата в рамките на една година, или дългосрочни активи със съответстващите им пасиви, като промяната на лихвите се извършва в един и същ момент.

При значителна част от лихвоносните активи и пасиви съществува възможност промяната на лихвите да се извършва с относително кратък период на предизвестие, в резултат на което разликите в лихвената структура на активите и пасивите се считат за несъществени.

Таблицата по-долу представя периодите на промяната на договорените лихвени проценти на финансови активи и пасиви в банков портфейл към 31 декември 2020 г. според вида инструмент.

в хиляди лева	до 3 месеца	3 месеца до 1 година	1 до 5 години	над 5 години	Общо
Активи					
Други депозити в банки, на виждане	78,951	-	-	-	78,951
Вземания от банки	459,165	-	-	-	459,165
Кредити и аванси на клиенти	6,083,525	40,419	280,034	48,389	6,452,366
Дългови ценни книжа	222,336	148,351	848,625	244,367	1,463,679
Общо активи	6,843,977	188,769	1,128,659	292,756	8,453,161
Пасиви					
Депозити от банки	26,010	-	-	-	26,010
Депозити от клиенти	7,394,312	572,439	78,803	-	8,045,554
Получени заеми от банки	99,544	7,117	72,386	-	179,047
Подчинени пасиви	365,142	-	-	-	365,142
Общо пасиви	7,885,008	579,556	151,188	-	8,615,752
Нетна позиция	(1,041,032)	(390,787)	977,471	292,756	(162,591)

Таблицата по-долу представя периодите на промяната на договорените лихвени проценти на финансови активи и пасиви в банков портфейл към 31 декември 2019 г. според вида инструмент:

в хиляди лева	до 3 месеца	3 месеца до 1 година	1 до 5 години	над 5 години	Общо
Активи					
Други депозити при банки, на виждане	126,200	-	-	-	126,200
Вземания от банки	342,342	-	-	-	342,342
Кредити и аванси на клиенти	4,610,572	707,200	344,423	235,334	5,897,529
Дългови ценни книжа	144,619	58,239	768,895	222,368	1,194,121
Общо активи	5,223,732	765,439	1,113,318	457,702	7,560,191
Пасиви					
Депозити от банки	70,502	-	-	-	70,502
Депозити от клиенти	6,550,477	651,514	38,888	-	7,240,879
Получени заеми от банки	152,157	6,519	69,279	2,801	230,756
Подчинени пасиви	365,218	-	-	-	365,218
Общо пасиви	7,138,354	658,033	108,167	2,801	7,907,355
Нетна позиция	(1,914,622)	107,406	1,005,151	454,901	(347,164)

Управлението на лихвения риск се допълва и с анализ на чувствителността на нетния лихвен доход и преоценката на ценни книжа към различни стандартни и нестандартни лихвени сценарии. В таблицата по-долу е представен анализ, включващ симулации с едновременно нарастване или намаляване със 200 базисни пункта на всички криви на доходност. След внедряването на специално разработения софтуер за целите на подобен тип симулации, банката приема като основен такъв тип симулация горепосоченото изменение.

Чувствителност на очакваните нетни приходи от лихви (Банков портфейл)

Към 31 декември 2020 г. в хиляди лева	200 б.т. едновременно нарастване	(200 б.т.) едновременно намаляване
Симулирано изменение в нетния лихвен доход	72,329	(27,751)
Симулирано изменение в преоценката на ценни книжа	(14,876)	28,955
Общо симулирано изменение	57,453	1,204

Към 31 декември 2019 г. в хиляди лева	200 б.т. едновременно нарастване	(200 б.т.) едновременно намаляване
Симулирано изменение в нетния лихвен доход	61,280	(26,508)
Симулирано изменение в преоценката на ценни книжа	(16,794)	19,909
Общо симулирано изменение	44,486	(6,599)

Представените стойности отразяват изменението в нетния лихвен доход и преоценката на ценни книжа за съответния стрес сценарий спрямо базов сценарий (без промяна в лихвените нива) за бъдещ период от 1 календарна година.

Предупредителни /Активиращи лимити:

В помощ на оперативния процес по следене на рисково-базираните лимити са въведени прагове на използване на лимита. Достигането на този праг (обикновено 70%) задейства определена стратегия по овладяването на ситуацията, като превишаването му не води директно до ограничаване на бизнеса, а по-скоро до стартиране на процес по рисково застраховане и подаване на сигнал към ръководството на Групата за възникналата ситуация и преглед на възможните решения с цел предотвратяване или смекчаване на негативния ефект и достигането на stop loss лимита. Този вид лимити са от изключителна важност в оперативното управление на лимитите в Групата и служат като предупредителен сигнал за достигнато ниво на риск при даден бизнес сегмент или операции, като достигането им е задължително съпроводено с по-интензивен мониторинг и по-строго наблюдение на съответните експозиции. Характерно за тези лимити е, че те не се разглеждат като отделни или индивидуални лимити, а по-скоро допринасят за по-гъвкаво оперативното управление на установените лимити.

Stop/Loss лимити /Лимити, ограничаващи загубата

Рискът (в т. ч. лихвеният риск) може да бъде ефективно ограничен чрез т.нар. Stop Loss лимити, които водят до необходимост от намаление на експозицията, ако загубата от портфейла превиши предварително определена сума/лимит. Дефинирането на Stop Loss лимит и задействането на Stop Loss процеса, ограничава загубата до предварително определеното ниво на Stop Loss (като разбира се към сумата следва да се добавят и съответните трансакционни разходи по затваряне на позицията). Stop Loss лимитите най-често се използват при операции свързани с търговския портфейл на Групата, но може също така да се използват и в банковия портфейл, ако е налице сравнително ликвиден пазар за този род активи или пък има инструменти за хеджирането им.

Потенциалната загуба не може да се реализира напълно, тъй като е ограничена от ограничаващи загубата лимити /т.нар. Stop Loss лимити/.

Въведен е High Watermark S/L лимит с незабавен ефект, който заключава негативния ефект от преоценката и търговия в определен размер от най-високия постигнат резултат през годината за търговския портфейл.

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск чрез операциите си в чуждестранна валута. Банката оперира в основните световни валути: щатски долари, евро, британски лири, швейцарски франкове и др. Еврото и българският лев са фиксирани една към друга и съответно всеки валутен риск, поет от Групата, следва преимуществено от изменения в обменния курс евро/долар или други валутни двойки. Банката счита, че не е изложена на значителен валутен риск, тъй като във всеки един момент се следи и поддържа съотношението между размера и срочността на доларовите активи и пасиви в рамките на установените лимити, съгласно инвестиционните насоки.

Породените от операциите в чуждестранна валута печалби и загуби се признават в отчета за печалба или загуба. Експозициите в чуждестранна валута са тези активи и пасиви на банката, които не са деноминирани в български лева

Валутна структура към 31 декември 2020 г.

в хиляди лева	Български левове	Евро	Други валути	Общо
Финансови активи				
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,069,952	188,001	38,822	1,296,774
Други депозити в банки, на виждане	28,730	26,115	24,106	78,951
Финансови активи, държани за търгуване	21,761	14,394		36,155
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	21,671	3,517	25,188
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	59,128	345,183	157,178	561,490
Дългови инструменти	55,664	345,183	152,515	553,362
Капиталови инструменти	3,464	-	4,664	8,128
Финансови активи по амортизирана стойност	4,394,887	2,901,326	315,363	7,611,576
Вземания от банки	-	168,612	290,553	459,165
Кредити и аванси на клиенти	4,082,469	2,124,852	16,578	6,223,899
Дългови инструменти	280,222	605,639	8,231	894,093
Други вземания	32,196	2,222	-	34,419
Други активи	10,302	15,664	218	26,184
Общо финансови активи	5,584,760	3,512,354	539,204	9,636,318
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, държани за търгуване	17,764	1,604	-	19,368
Деривати за хеджиране	-	2,960	-	2,960
Финансови пасиви по амортизирана стойност	5,035,345	3,147,528	544,861	8,727,734
Депозити от банки	24,295	567	1,148	26,010
Депозити от клиенти	4,963,609	2,549,663	532,282	8,045,554
Получени заеми от банки	-	179,047	-	179,047
Подчинени пасиви	-	365,142	-	365,142
Други финансови пасиви	24,099	37,329	11,432	72,860
Задължения за лизинг	23,341	15,779	-	39,121
Други пасиви	8,268	2,433	193	10,893
Общо финансови пасиви	5,061,376	3,154,524	545,055	8,760,955
Нетна валутна позиция	523,384	357,830	(5,850)	875,363

Валутна структура към 31 декември 2019 г.

в хиляди лева	Български левове	Евро	Други валути	Общо
Финансови активи				
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,080,276	126,927	10,707	1,217,910
Други депозити при банки, на виждане	10,759	32,278	83,164	126,200
Финансови активи, държани за търгуване	7,482	34,126	20,039	61,647
Финансови активи, задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	0	26,268	0	26,268
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	50,217	387,616	84,628	522,461
Дългови инструменти	47,380	387,616	77,583	512,579
Капиталови инструменти	2,837	-	7,044	9,881
Финансови активи по амортизирана стойност	3,981,970	2,601,518	287,176	6,870,664
Вземания от банки	824	87,975	253,543	342,342
Кредити и аванси на клиенти	3,746,725	2,090,903	33,633	5,871,261
Дългови инструменти	206,665	419,980	-	626,645
Други вземания	27,756	2,660	-	30,416
Други активи	9,703	13,044	276	23,023
Общо финансови активи	5,140,407	3,221,778	485,989	8,848,174
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, държани за търгуване	1,233	5,664	2,467	9,364
Финансови пасиви по амортизирана стойност	4,592,236	2,899,971	515,361	8,007,568
Депозити от банки	70,470	30	1	70,501
Депозити от клиенти	4,464,812	2,264,168	511,899	7,240,879
Получени заеми от банки	0	230,756	-	230,756
Подчинени пасиви	0	365,218	-	365,218
Други финансови пасиви	28,256	27,884	3,462	59,602
Задължения за лизинг	28,698	11,914	-	40,612
Други пасиви	8,988	3,308	202	12,498
Общо финансови пасиви	4,602,456	2,908,943	518,032	8,029,431
Нетна валутна позиция	537,951	312,836	(32,043)	818,744

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Г. Управление на капитала

Елементите на капиталовата база не се ограничават само до капитала, представен в съответната секция на отчета за финансовото състояние на банката и нейното управление е насочено към:

- спазване на изискванията на местния банков регулатор за капиталова адекватност;
- гарантиране способността на Групата да продължи като действащо предприятие да осигурява възвръщаемост за акционерите;
- поддържане на стабилна капиталова база в подкрепа на дейността на Групата.

Българската народна банка е компетентен орган в Република България за упражняване на надзор върху банките, съгласно Регламент (ЕС) №575/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници (Базел III), в сила от 01 януари 2014 г.

Въвеждането на глобалната регулаторна рамка Базел III в европейското законодателство чрез Директива 2013/36/ЕС (CRD IV) създаде 5 нови капиталови буфера:

- Предпазен капиталов буфер (Capital conservation buffer);
- Специфичен за всяка банка антицикличен капиталов буфер (Bank-specific countercyclical capital buffer);
- Буфер за системен риск (Systemic risk buffer);
- Буфер за глобална системно значима институция – ГСЗИ (Buffer for global systemically important institutions – G-SII buffer);
- Буфер за друга системно значима институция – ДСЗИ (Buffer for other systemically important institutions - O-SII buffer).

Директива 2013/36/ЕС (CRD IV) в частта за капиталовите буфери е транспонирана в българското законодателство чрез Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките.

Актуалното ниво на приложимите капиталови буфери, определени от УС на БНБ, е както следва:

Капиталови буфери, приложими в България	Ниво на буфера	Влизане в сила	Обхват	Бележка
Предпазен капиталов буфер	2.5%	13.05.2014	Всички банки	Чл.3, Наредба №8 на БНБ Приложим за общите рискови експозиции.
Буфер за системен риск	3%	31.12.2014	Всички банки	Чл.12, Наредба №8 на БНБ Приложим зарисковите експозиции в Република България, кумулативен към останалите буфери.
Антицикличен капиталов буфер, приложим за кредитни рискови експозиции в Република България	0% 0.5%	01.01.2016 01.10.2019	Всички банки	Чл.5, ал.3 и 4, Наредба №8 на БНБ Специфичният за институцията антицикличен капиталов буфер се изчислява по начина, предвиден в чл.6, ал.3 от Наредба №8 на БНБ и оповестените приложими нива в страните от ЕС.
Буфер за друга системно значима институция	0.125% до 0.5% 0.25% до 0.75% 0.5% до 1%	01.01.2018 01.01.2019 01.01.2020	Осем банки	Чл.9 и 11, Наредба №8 на БНБ Приложим за общите рискови експозиции на банките идентифицирани като системно значими. Кумулативен към останалите буфери.

Предпазен капиталов буфер

- Цел на буфера – с въвеждането на предпазния капиталов буфер се цели да се избегнат бъдещи ситуации, в които при наличие на затруднения за банките да се използват държавни помощи, т.е парите на данъкоплатците. Чрез този буфер се осигуряват допълнителни средства, които да се използват при необходимост от възстановяване и реструктуриране на финансова институция в условията на криза.

Капиталов буфер за системен риск

- Цел на буфера - запазване на натрупаните до настоящия момент капиталови резерви в българската банкова система, както и предотвратяване и намаляване на ефекта от дългосрочни нециклични системни или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система.

Антицикличен капиталов буфер

- Цел на буфера - антицикличният капиталов буфер е макропруденциален инструмент предвиден в Наредба №8 за капиталовите буфери на банките, в съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС. Основното предназначение на буфера е да послужи като защита на банковата система срещу потенциални загуби, произтичащи от натрупване на цикличен системен риск в периоди на прекомерен кредитен растеж.

На основание чл.9, ал.1 и съгласно критериите по чл.9, ал.7 от Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките и обоевропейската методика, изложена в Насоките на Европейския банков орган, на 10 ноември 2016 г. Управителният съвет (УС) на БНБ определи като други системнозначими институции (ДСЗИ) десет банки, сред които и Райфайзенбанк (България) ЕАД. Определеното от УС на БНБ ниво на буфера за банката е както следва:

- 2019 г. – 0.50%
- 2020 г. – 0.75%

Базел III въвежда изискванията за изчисляване на съотношението на капиталова адекватност, съотношението на базовия собствен капитал от първи ред и съотношението на капитала от първи ред, както и капиталовите изисквания за кредитен, пазарен и операционен риск. Дефинира се минималният размер, елементите и структурата на собствения капитал на кредитните институции и минималните капиталови изисквания за поеманите от тях рискове.

Съотношенията на капиталова адекватност като процент от общата рискова експозиция са определени като:

- Съотношение на базов собствен капитал от първи ред – 4.5%;
- Съотношение на капитал от първи ред – 6%;
- Съотношение на обща капиталова адекватност – 8%.

Капиталовата адекватност и спазването на изискванията за регулаторен капитал се контролират текущо от ръководството на банката.

Регулаторният капитал на Групата е структуриран, както следва:

- Базов собствен капитал от първи ред – изплатени капиталови инструменти и неразпределени печалби от минали години (вкл. фонд „Резервен“);
- Капитал от втори ред – квалифициран подчинен дълг.

Капиталовата база на Групата включва следното:

в хиляди лева		
Базов собствен капитал от първи ред, в т. ч.	2020	2019
- Изплатени капиталови инструменти	603,448	603,448
- Неразпределена печалба от минали години	210,209	74,686
- Междинна печалба към 30.09.	-	37,683
- Други резерви	86,443	86,443
- Натрупан друг всеобхватен доход	7,800	10,740
- Общо намаления от базови собствен капитал от първи ред	(24,451)	(44,512)
Капитал от втори ред, в т. ч.		
- Подчинени заеми, приемливи като капитал от втори ред	292,171	329,218
- Общо корекции на капитала от втори ред	25,884	9,006
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	1,201,504	1,106,712

В съответствие с изискванията на Базел III, Групата изчислява общата си рискова експозиция като сбор от:

- Размера на рисково претеглените експозиции за кредитен риск, кредитен риск от контрагента и риск от разсейване по отношение на цялостната дейност, с изключение на рисково претеглените експозиции от дейността по търговския портфейл;
- Размера на капиталовото изискване за позиционен, валутен и стоков риск, умножен с 12.5;
- Размера на капиталовото изискване за операционен риск, умножен с 12.5;
- Размера на капиталовото изискване по отношение на риска във връзка с корекцията на кредитната оценка на извънборсовите дериватни инструменти, различни от кредитните деривати, признати за намаляване на размера на рисково претеглените експозиции за кредитен риск, умножен с 12.5.

Считано от 1 ноември 2014 г., Райфайзенбанк (България) получи официално одобрение да използва вътрешнорейтингов подход при управлението и измерването на кредитния риск, съгласно изискванията на най-съвременните банкови регулации, а именно Регламент 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

За изчисляване на капиталовите изисквания за операционен риск Групата прилага Стандартизирания подход.

През отчетната финансова година Групата е спазвала всички изисквания за регулаторен капитал и капиталови буфери и е поддържала капиталовата си адекватност над минималните регулаторни изисквания.

В таблицата по-долу са представени общият размер на рисковите експозиции и съотношенията на капиталова адекватност към 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г. (в хил. лв.).

в хиляди лева	2020	2019
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	5,369,626	5,188,088
РАЗМЕР НА РИСКОВО ПРЕТЕГЛЕНИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ ЗА КРЕДИТЕН РИСК, КРЕДИТЕН РИСК ОТ КОНТРАГЕНТА И РИСК ОТ РАЗСЕЙВАНЕ И СВОБОДНИ ДОСТАВКИ	4,824,513	4,634,174
Стандартизиран подход	510,589	544,903
Класове експозиции при стандартизирания подход с изключение на секюритизиращи позиции	510,589	544,903
Централно правителство	11	53
Регионални правителства или местни органи на власт	4,837	10,153
Субекти от публичния сектор	120	164
Предприятия	288,292	309,684
На дребно	101,641	93,679
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	9,156	12,157
Експозиции в неизпълнение	8,892	5,395
Други позиции	97,640	113,618
Вътрешнорейтингов подход	4,313,924	4,089,271
Вътрешнорейтингови подходи, когато не се използват собствени оценки за загуба при неизпълнение и конверсионни коефициенти	2,522,572	2,517,744
Централно правителство и централни банки	14,085	44,698
Институции	271,168	156,902
Предприятия – МСП	739,404	822,152
Предприятия – Специализирано кредитиране	138,167	193,342
Предприятия – други	1,359,748	1,300,650
Вътрешнорейтингови подходи, когато се използват собствени оценки за загуба при неизпълнение и/или конверсионни коефициенти	1,721,518	1,561,576
На дребно – МСП обезпечени с недвижими имоти	362,280	306,909
На дребно – други, различни от МСП, обезпечени с недвижима собственост	564,040	470,955
На дребно – квалифицирани револвиращи	36,427	39,157
На дребно – други МСП	138,386	106,521
На дребно – други, различни от МСП	620,385	638,034
Капиталови инструменти по вътрешнорейтинговия подход	7,863	9,951
Други активи, които нямат характер на кредитни задължения	61,971	-
ОБЩ РАЗМЕР НА ЕКСПОЗИЦИИТЕ КЪМ ПОЗИЦИОНЕН, ВАЛУТЕН И СТОКОВ РИСК	6,175	28,413
Размер на експозициите към позиционен, валутен и стоков риск при стандартизирани подходи	6,175	28,413
Търгуеми дългови инструменти	6,175	28,413

в хиляди лева	2020	2019
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ ЗА ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	537,875	525,063
Стандартизиран / Алтернативен стандартизиран подход при операционния риск	537,875	525,063
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ РИСКА ОТ КОРЕКЦИЯ НА КРЕДИТНАТА ОЦЕНКА	1,063	438
Стандартизиран метод	1,063	438
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	16.45%	14,81%
Излишък(+)/Недостиг(-) на базов собствен капитал от първи ред	641,816	535,024
Съотношение на капитала от първи ред	16.45%	14,81%
Излишък(+)/Недостиг(-) на капитала от първи ред	561,271	457,203
Съотношение на обща капиталова адекватност	22.38%	21,33%
Излишък(+)/Недостиг(-) на общия капитал	771,934	691,665

4. Прилагане на приблизителни оценки

Изготвянето на финансовия отчет изисква от ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и допускания, които засягат приложението на счетоводните политики и отчетения размер на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат на текуща база. Корекции на счетоводни допускания се признават в периода, в който допускането е коригирано и във всички бъдещи периоди, които са засегнати.

Обезценка на финансови активи

Групата оценява на база на прогресивна методология очакваните кредитни загуби, свързани с активите от дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност и отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както и с експозициите, произтичащи от кредитни сделки, лизингови вземания и договори за финансови гаранции. Групата начислява провизии при такива случаи на всяка отчетна дата.

Определянето на кредитни загуби включва по-висока степен на преценка или сложност, както и много източници на несигурност на оценката, които имат значителен риск да доведат до съществена корекция през следващата финансова година. Количествена информация за всяка от тези оценки и преценки е включена в съответните бележки, заедно с информация за базата за изчисляване на всяка засегната договорена позиция в консолидираните финансови отчети.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на очакваната кредитна загуба отразява безпристрастна и вероятно претеглена сума, определена чрез калкулацията на редица възможни резултати. Стойността на парите във времето е съществена подпомагаща информация за минали събития към датата на отчета, настоящите условия и прогнозите за бъдещите икономически условия, и е осигурена без неоправдана цена или усилия.

Измерването на очакваната кредитна загуба от финансови активи, оценени по амортизирана стойност и справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, е в област, която изисква използването на сложни модели и значими допускания за бъдещи икономически условия и кредитно поведение. За прилагането на счетоводните изисквания за измерване на очакваните кредитни загуби се изискват значими преценки, а именно:

- Определяне на критерии за значително нарастване на кредитния риск;
- Избор на подходящи модели и допускания за измерване на очакваните кредитни загуби;
- Определяне на броя и относителната тежест на сценариите за бъдещето за всеки вид продукт/пазар и свързаните с него очаквани кредитни загуби;
- Създаване на групи от сходни финансови активи с цел измерване на очакваните кредитни загуби.

Определяне на справедливи стойности

Оценка на финансови инструменти

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Групата установява справедливата стойност, използвайки техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорешни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, анализи на дисконтираните парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Групата оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка разумно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Групата проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни трансакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

Най-добрият показател за справедливата стойност на един финансов инструмент при първоначално признаване е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на даденото или получено възмездяване, освен ако справедливата стойност на този инструмент се вижда при сравнение с други явни текущи пазарни трансакции със същия инструмент или въз основа на техники за оценка, чиито променливи включват само данни от явни пазари. Когато цената по сделката е най-добрият показател за справедливата стойност при първоначално признаване, финансовият инструмент се оценява първоначално по цена на сделката и всяка разлика между тази цена и стойността, получена първоначално от модел за оценка, се признава впоследствие в печалбата или загубата, в зависимост от отделните факти и обстоятелства по сделката, но не по-късно от момента, когато оценката е изцяло подкрепена от явни пазарни данни или сделката е приключена.

Активите и дългите позиции се оценяват по цена „купува“. Пасивите и късите позиции се оценяват по цена „продава“. Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за отчитане на кредитния риск на Групата и на срещнатата страна при необходимост. Оценка на справедливата стойност, получена от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според банката трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Групата оценява справедлива стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност.

Групата оценява справедлива стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1: използват се котиранни (некотирани) цени на активни пазари на идентични финансови инструменти;
- Ниво 2: прилагат се оценителски техники, входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиранни цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиранни цени на идентични или подобни активи, или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни.
- Ниво 3: входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиранни цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите.

Групата използва признати модели за оценка на справедлива стойност на инструменти като опции, лихвени и валутни суапове. За тези финансови инструменти, пазарните условия дават възможност за използването на оценъчни модели.

в хиляди лева	2020	2019
Миграция от Ниво 1 към Ниво 2		
Дългови инструменти, държани за търгуване		
Български ДЦК	3,334	3,638
Държани за събиране на парични потоци и продажба		
Български ДЦК	17,992	48,947
Чуждестранни ДЦК	-	12,913
Държани за събиране на парични потоци		
Български ДЦК	92,487	62,108
Общо	113,813	127,606

в хиляди лева	2020	2019
Миграция от Ниво 1 и Ниво 2 към Ниво 3		
Държани за събиране на парични потоци и продажба		
Чуждестранни облигации (финансови институции)	-	28,279
Държани за събиране на парични потоци		
Български общински облигации	-	9,169
Общо	-	37,449

в хиляди лева	2020	2019
Миграция от Ниво 2 към Ниво 1		
Държани за събиране на парични потоци и продажба		
Чуждестранни ДЦК	12,845	-
Общо	12,845	-

в хиляди лева	2019	Изменение	2020
Движение на дългови ценни книжа в Ниво 3			
Държани за събиране на парични потоци и продажба			
Чуждестранни облигации (финансови институции)	28,279	(158)	28,122
Държани за събиране на парични потоци			
Български общински облигации	9,169	(59)	9,110
Чуждестранни облигации (финансови институции)	-	19,662	19,662
Общо	37,449	19,445	56,894

Долколото нивото на справедлива стойност следва да отразява наличните пазарни данни, тенденции и фактори, банката използва динамичен подход на оценка, който се базира на емпирични данни от доказани пазарни източници. Основните фактори за посочената миграция са както въвеждането на нов модел за оценка на дълговите инструменти от страна на банката, така и промените в пазарната среда (понижено първично предлагане на български ДЦК, брой и обем сделки извършени на вторичен пазар, брой активни котировки).

Моделите за оценка на ценни книжа предвиждат отчитане на пазарните фактори и тяхното позитивно или негативно изменение се отразява динамично на нивото на справедлива стойност на съответните ценни книги.

За по-комплексни финансови инструменти банката използва модели, базирани на най-добрите практики и методи в сътрудничество с международно признати доставчици на данни, като за дълговите ценни книжа се използва двустепенен подход, базиран на комбинирана последователност на използване на пазарната информация – Директни наблюдения и Наблюдавани сравними. Определената цена представлява комбинация от съвременни количествени подходи и методологии. Някои от определените оценки биха могли да не са обозрими в съществуващите пазарни условия и са базирани на пазарни цени или проценти, или са оценени на базата на допускания. При сключване на дадена сделка, финансовият инструмент първоначално се признава по цената на придобиване, която е най-добрият индикатор за

справедлива стойност, въпреки че би могла да се различава от стойността, определена чрез прилагане на оценъчни модели. Тази първоначална разлика, получена от прилагането на оценъчни модели, се признава в печалба или загуба, в зависимост от обстоятелствата и условията на съответната сделка, но не по-късно от момента, в който са налице обозрими данни на финансовите пазари.

Получените чрез оценъчни модели справедливи стойности се коригират за отразяване на редица фактори и обстоятелства, които се съобразяват при сключване на дадена сделка и които не винаги могат да бъдат отчетени чрез оценъчния модел. Тези корекции отчитат кредитния риск, дилърски маржове, ликвиден риск и др. Ръководството счита, че тези корекции са необходими и релевантни за уместното представяне на справедливите стойности в отчета за финансовото състояние на банката, така че максимално да се доближава до пазарната цена, която би била определена на пазарен принцип при сделка между несвързани лица.

Определянето на справедливите стойности се контролира от Дирекция „Риск контролинг“ като звено, независимо от останалите в банката, които са пряко ангажирани с търговската и инвестиционна дейност. Специфичните контролни функции включват потвърждение на приложените пазарни цени, преразглеждане на оценъчните модели, преглед и потвърждение на нови оценъчни модели.

Следващите таблици анализират финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност по нивата, в които попадат:

Към 31 декември 2020 г. в хиляди лева	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	12,790	23,365	-	36,155
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	3,517	21,671	25,188
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	490,836	39,166	31,488	561,490
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	19,368	-	19,368
Дериватото за хеджиране	-	2,960	-	2,960
Към 31 декември 2019 г. в хиляди лева				
Ниво 1				
Ниво 2				
Ниво 3				
Общо				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	51,258	10,389	-	61,647
Финансови активи, задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	26,268	26,268
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	429,581	51,860	31,020	512,461
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	9,364	-	9,364

Деривативните финансови инструменти са представени в ниво 2, тъй като са извънборсови и справедливата им стойност се изчислява ползвайки наблюдаеми входящи данни за сходни финансови инструменти, търгуеми на активни пазари.

Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност по нивата, в които попадат:

Към 31 декември 2020 г. в хиляди лева	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност
Активи				
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,296,774	-	-	1,296,774
Други депозити в банки, на виждане	78,951	-	-	78,951
Финансови активи по амортизирана стойност	658,313	220,370	7,066,102	7,944,785
Вземания от банки	-	-	459,005	459,005
Кредити и аванси на клиенти	-	-	6,543,807	6,543,807
Дългови ценни книжа	658,313	220,370	28,872	907,555
Други вземания	-	-	34,419	34,419
Пасиви				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	-	-	8,729,688	8,729,688
Депозити от банки	-	-	25,955	25,955
Депозити от клиенти	-	-	8,046,365	8,046,365
Получени заеми от банки	-	-	179,473	179,473
Подчинени пасиви	-	-	365,915	365,915
Други финансови пасиви	-	-	72,860	72,860
Задължения за лизинг	-	-	39,121	39,121

Към 31 декември 2019 г. в хиляди лева	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Балансова стойност
Активи					
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,217,910	-	-	1,217,910	1,217,910
Други депозити при банки, на виждане	126,200	-	-	126,200	126,200
Финансови активи по амортизирана стойност	600,370	32,216	6,583,062	7,215,648	6,870,664
Вземания от банки	-	-	341,860	341,860	342,342
Кредити и аванси на клиенти	-	-	6,201,342	6,201,342	5,871,261
Дългови ценни книжа	600,370	32,216	9,444	642,030	626,645
Други вземания	-	-	30,416	30,416	30,416
Пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност	-	-	8,019,244	8,019,244	8,007,568
Депозити от банки	-	-	70,501	70,501	70,502
Депозити от клиенти	-	-	7,240,686	7,240,686	7,240,879
Получени заеми от банки	-	-	233,214	233,214	230,756
Подчинени пасиви	-	-	374,629	374,629	365,218
Други финансови пасиви	-	-	59,602	59,602	59,602
Задължения за лизинг	-	-	40,612	40,612	40,612

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Справедливата стойност на вземанията от банки се определя спрямо характера на вземането. В случай на краткосрочно пласиран на паричния пазар ликвиден ресурс, справедливата стойност се приема, че е балансовата им стойност. За тези инструменти не е наличен активен пазар и наблюдаеми входящи данни за определяне на справедливата им стойност.

Кредитите и аванси на клиенти са представени в ниво 3, тъй като за тях липсват наблюдаеми входящи данни. Оценъчният модел за определяне на справедливата стойност на кредитите и аванси на клиенти, които не са в неизпълнение, се базира на дисконтирани договорени парични потоци, вземайки предвид ефективния лихвен процент. За скотов фактор при кредити на сегмент Банкиране на дребно се използва актуалната доходност на новогенерирани през последното тримесечие портфейли. Счита се, че новите сделки най-добре отразяват текущите пазарни условия.

За скотов фактор при кредити на корпоративен сегмент се използва доходността на безрискова инвестиция, коригирана с актуалния кредитен спред за съответната индустрия и рейтинг на клиента, както и ликвидна премия за срочността на кредита, която се базира на CDS на България.

За експозициите в неизпълнение на сегмент Банкиране на дребно се приема, че тяхната справедлива стойност отговаря на балансовата им стойност.

Справедливата стойност на експозиции в неизпълнение на корпоративен сегмент се изчислява чрез дисконтиране на очакваните парични потоци.

За скотов фактор се използва доходността на безрискова инвестиция коригирана с 5% спред в случаите, когато очакваните парични потоци се базират на реализация на обезпечение и с 10% спред, когато потоците се очакват от погасяване от текущата дейност на длъжника.

За други краткосрочни финансови активи се приема, че справедливата им стойност отговаря на тяхната балансова стойност.

За пасиви, отчитани по амортизирана стойност, също липсват наблюдаеми входящи данни, тъй като няма активен пазар на подобни инструменти. Справедливата им стойност се определя чрез прилагане на оценъчна техника, базирана на сконтирани договорени парични потоци. Скотовият фактор за пасивите е доходността от безрискова инвестиция, увеличена с ликвидната премия за съответната срочност. Ликвидната премия се базира на CDS на България за съответната срочност.

5. Класификация на финансовите активи и пасиви

Следващите таблици илюстрират категориите на финансовите активи и пасиви, признати в отчета за финансовото състояние на Групата.

Към 31 декември 2020 г. според категориите на МСФО 9 в хиляди лева	Държани за търгуване	Държани за хеджиране	Задължително по справед. стойност в печалбата или загубата	Справед. стойност в друг всеобхватен доход	Аморти- зирана стойност	Общо баласова стойност
Активи						
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	-	-	-	-	1,296,774	1,296,774
Други депозити в банки, на виждане	-	-	-	-	78,951	78,951
Дългови инструменти, държани за търгуване	16,125	-	-	-	-	16,125
Деривативни инструменти	20,030	-	-	-	-	20,030
Вземания от банки	-	-	-	-	459,165	459,165
Кредити и аванси на клиенти	-	-	21,671	-	6,223,899	6,245,570
Дългови инструменти	-	-	3,517	553,362	894,093	1,450,972
Капиталови инструменти	-	-	-	8,128	-	8,128
Други вземания	-	-	-	-	34,419	34,419
Общо финансови активи	36,155		25,188	561,490	8,987,301	9,610,134
Пасиви						
Деривативни финансови инструменти	19,368	2,960	-	-	-	22,328
Депозити от банки	-	-	-	-	26,010	26,010
Депозити от клиенти	-	-	-	-	8,045,554	8,045,554
Получени заеми от банки	-	-	-	-	179,047	179,047
Подчинени пасиви	-	-	-	-	365,142	365,142
Други финансови пасиви	-	-	-	-	72,860	72,860
Задължения за лизинг	-	-	-	-	39,121	39,121
Общо финансови пасиви	19,368	2,960	-	-	8,727,734	8,750,062

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Към 31 декември 2019 г. според категориите на МСФО 9 в хиляди лева	Държани за търгуване	Задължително по справед. стойност в печалбата или загубата	Справед. стойност в друг всеобхватен доход	Амортизирана стойност	Общо баласова стойност
Активи					
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	-	-	-	1,217,910	1,217,910
Други депозити при банки, на виждане	-	-	-	126,200	126,200
Дългови инструменти, държани за търгуване	54,896	-	-	-	54,896
Деривативни инструменти	6,751	-	-	-	6,751
Вземания от банки	-	-	-	342,342	342,342
Кредити и аванси на клиенти	-	26,268	-	5,871,261	5,897,529
Дългови инструменти	-	-	512,579	626,637	1,139,216
Капиталови инструменти	-	-	9,882	-	9,882
Други вземания	-	-	-	30,416	30,416
Общо финансови активи	61,647	26,268	522,461	8,214,766	8,825,142
Пасиви					
Деривативни финансови инструменти	9,364	-	-	-	9,364
Депозити от банки	-	-	-	70,502	70,502
Депозити от клиенти	-	-	-	7,240,879	7,240,879
Получени заеми от банки	-	-	-	230,756	230,756
Подчинени пасиви	-	-	-	365,218	365,218
Други финансови пасиви	-	-	-	59,602	59,602
Задължения за лизинг	-	-	-	40,612	40,612
Общо финансови пасиви	9,364	-	-	8,007,569	8,016,933

6. Сегментен анализ

Групата оперира в следните основни сегменти:

- Физически лица – частно банкиране, разплащателни сметки на физически лица, спестовни влогове, срочни депозити, кредитни и дебитни карти, потребителски и ипотечни кредити;
- Големи корпоративни клиенти – разплащателни сметки, срочни депозити, овърдрафтни и кредитни линии, финансиране на недвижими имоти, валутни и деривативни продукти;
- МСП – разплащателни сметки, срочни депозити, овърдрафтни и кредитни линии, кредити за малкия и средния бизнес, валутни и деривативни продукти;
- Неклиентски бизнес – финансови трансакции, които Групата сключва от свое име и за собствена сметка и риск, с цел управление на експозициите към пазарен риск, като валутна търговия, търговия с ценни книжа и деривативни инструменти, търговия на паричен пазар, управление на ликвидността и финансиране, стратегически инвестиции, управление на лихвения риск;
- Сегмент „Други“ включва пари, капитал и резерви, други активи и други пасиви и свързаните с тях резултати в печалбата или загубата по сегменти, които не могат да бъдат разпределени в останалите сегменти.

Резултатите по сегменти се основават на вътрешнотрансферно ценообразуване.

Към 31 декември 2020 г. в хиляди лева	Физически лица	Големи корпоративни клиенти и бюджетни предприятия	МСП	Не- клиентски бизнес	Други	Общо
Оперативен доход	149,754	84,671	96,788	9,399	(4,622)	335,991
в т.ч. нетен лихвен доход	107,474	56,724	60,533	5,926	(7,601)	223,057
в т.ч. нетен доход от такси и комисиони	34,736	20,228	29,726	(866)	(20)	83,804
Общо нетни активи	2,382,445	2,244,245	1,337,633	3,214,132	585,251	9,763,706
Общо пасиви	4,831,997	1,776,971	1,411,165	453,482	319,535	8,793,150
Разходи за обезценка, нетно	(29,914)	(5,814)	(26,124)	318	0	(61,533)
Загуба от модификации	(1,890)	(53)	(478)	(3)	-	(2,423)
Административни разходи и други оперативни разходи	(99,430)	(41,299)	(54,871)	(4,858)	(6,101)	(206,558)
Печалба/(Загуба) преди данъци	18,520	37,505	15,316	4,857	(10,722)	65,476

Към 31 декември 2019 г. в хиляди лева	Физически лица	Големи корпоративни клиенти и бюджетни предприятия	МСП	Не- клиентски бизнес	Други	Общо
Оперативен доход	150,674	83,365	98,343	8,258	4,488	345,128
в т.ч. нетен лихвен доход	103,488	58,259	58,311	1,030	1,667	222,755
в т.ч. нетен доход от такси и комисиони	40,343	18,046	34,233	1,102	(163)	93,561
Общо нетни активи	2,273,156	2,127,487	1,285,322	2,875,779	414,396	8,976,140
Общо пасиви	4,110,280	1,755,129	1,374,340	506,586	318,871	8,065,206
Разходи за обезценка	6,177	(246)	(10,095)	123	-	(4,041)
Административни разходи и други оперативни разходи	(95,354)	(38,294)	(53,556)	(3,274)	(11,864)	(202,342)
Печалба/(Загуба) преди данъци	61,498	44,824	34,692	5,107	(7,376)	138,745

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

7. Нетен лихвен доход

в хиляди лева	2020	2019
Приходи от лихви		
Вземания от банки	3,472	6,731
Кредити и аванси на клиенти	226,908	222,662
Дългови ценни книжа	7,899	8,263
Деривати за хеджиране	1,011	-
Отрицателни лихви по финансови пасиви	2,750	1,347
Общо приходи от лихви	242,040	239,003
Разходи за лихви		
Депозити от банки	-	(256)
Депозити от клиенти	(1,728)	(2,139)
Заеми от банки	(557)	(1,104)
Подчинени пасиви	(11,100)	(11,281)
Задължения за лизинг	(868)	(946)
Деривати за хеджиране	(1,387)	-
Отрицателни лихви по финансови активи	(3,344)	(523)
Общо разходи за лихви	(18,983)	(16,248)
Нетен лихвен доход	223,057	222,755

Приходи от лихви по обезценени кредити се признават само върху нетната балансова стойност на експозицията след приспадане на обезценката.

Приходите от лихви по обезценени активи за 2020 г. са в размер на 1,653 хил. лв., а за 2019 г. – 8,750 хил. лв.

През 2020 г. Групата стартира отчитане на хеджирането на справедлива стойност. Хеджират се финансови активи по амортизирана стойност с фиксирана лихва, като хеджиращият инструмент са лихвени суапи. Приходите и разходите за лихви по тези суапи се отчитат в лихвения доход.

8. Нетен доход от такси и комисиони

в хиляди лева	2020	2019
Приходи от такси и комисиони		
Преводи	18,837	29,406
Картови операции	47,278	45,813
Касови операции	8,734	8,985
Откриване и поддържане на сметки	19,220	18,597
Други такси по кредити	6,140	7,795
Документарни операции	4,640	3,863
Сделки с ценни книжа	1,572	1,244
Приходи от управление на активи	1,435	1,469
Застрахователн агентство	5,829	8,091
Други	3,839	2,820
Общо приходи от такси и комисиони	117,524	128,083
Разходи за такси и комисиони		
Преводи	(3,558)	(3,768)
Картови операции (местни и чуждестранни картови оператори)	(24,667)	(25,354)
Кредитни линии и гаранции	(3,006)	(3,061)
Сделки с ценни книжа	(382)	(196)
Други	(2,107)	(2,143)
Общо разходи за такси и комисиони	(33,720)	(34,522)
Нетен доход от такси и комисиони	83,804	93,561

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на България

9. Нетна печалба от търговски операции

в хиляди лева	2020	2019
Дългови инструменти	13	1,501
Валутна търговия и преоценка	19,799	21,175
Валутни деривативни инструменти	551	(570)
Лихвени деривативни инструменти	176	(1,073)
Нетна печалба от търговски операции	20,539	21,033

Нетният резултат от търговия с дългови инструменти включва реализиран и нереализиран дилърски марж от промяната в пазарните цени на държавни ценни книжа и корпоративни облигационни заеми.

Нетният резултат от валутна търговия и преоценка включва нетния резултат от покупка и продажба на чуждестранна валута, резултата от преоценка в български левове на активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута.

Валутните деривативни инструменти включват валутни форуърди и суапове в кръстосани валути. Лихвените деривативни инструменти са основно лихвени суапове.

Групата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

10. Печалби и загуби от финансови активи, отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата

С въвеждането на МСФО 9 Групата класифицира определени активи като отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Изменението в справедливата им стойност е както следва:

в хиляди лева	2020	2019
Кредити на клиенти	(102)	(65)
Корпоративни дългови инструменти	1,254	–
Нетен резултат	1,152	(65)

11. Административни разходи

в хиляди лева	2020	2019
Разходи за персонала	(88,056)	(87,882)
Разходи за материали и външни услуги	(55,659)	(59,587)
Разходи за амортизации	(31,737)	(27,526)
Годишна премийна вноска във Фонда за реструктуриране на банки	(17,247)	(10,424)
Годишни вноски във Фонда за гарантиране на влоговете в банките	(12,198)	(9,911)
Общо административни разходи	(204,897)	(195,330)

В разходите за персонал са включени и разходите за социални и здравни осигуровки в размер на 12,800 хил. лв. (2019: 12,732 хил. лв.).

През 2020 г. са отчетени разходи за независим финансов одит в размер на 298 хил. лв. (2019: 258 хил. лв.), 7 хил. лв. (2019: 28 хил. лв.) други разходи, несвързани с независимия финансов одит, както и услуги за одит и преглед на историческа финансова информация, поискани от одиторите на дружеството-майка в размер от 42 хил. лв. (2019: 42 хил. лв.).

Разходи за независим финансов одит са всички начисления през 2020 г., свързани със задължителния финансов одит на индивидуален и консолидиран отчет.

Разходи, несвързани с независимия финансов одит, са начислените суми за доклада за надеждността на вътрешните контроли по Наредба 14 на БНБ, както и извършен преглед на междинния индивидуален финансов отчет на банката към 30 септември 2019 г.

Услуги за одит и преглед на историческа финансова информация, поискани от одиторите на дружеството-майка представляват начислените разходи за услугите върху груповия пакет.

12. Други оперативни разходи

в хиляди лева	2020	2019
Обезценка на активи, придобити от обезпечения	(618)	(660)
Други	(1,043)	(6,352)
Общо	(1,661)	(7,012)

Други оперативни разходи включват както провизии по съдебни дела, така и суми, платени/провизирани в резултат на противоправно поведение на трети лица. Реинтегрираните през годината провизии се признават като намаление на разхода.

13. Нетен резултат от обезценка на финансови активи

Оповестяване към 31 декември 2020 г. съгласно МСФО 9

Кредити и аванси на клиенти

Движение на очакваните кредитни загуби				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2020 г.	20,284	32,156	98,779	151,219
Нови активи, създадени или купени	10,132	3,652	158	13,943
Активи, погасени	(10,082)	(7,126)	(12,953)	(30,162)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	10,962	(7,849)	(3,113)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	(2,982)	4,125	(1,143)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	(533)	(3,867)	4,400	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(5,352)	49,127	41,534	85,309
Очаквани кредитни загуби на отписани активи	-	-	(11,779)	(11,779)
Други промени	(60)	-	(1,653)	(1,713)
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2020 г.	22,369	70,217	114,231	206,817

Движение на брунтите суми на финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност между отделните фази			
Кредити на клиенти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	5,122,817	1,132,542	175,336
Прехвърлени от Фаза 1	-	714,595	27,298
Прехвърлени от Фаза 2	117,528	-	23,710
Прехвърлени от Фаза 3	6,802	1,620	-

Ангажменти по издадени гаранции и акредитиви и неусвоени кредитни линии				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2020 г.	2,017	1,113	7,515	10,645
Нови активи, създадени или купени	2,448	638	497	3,583
Активи, погасени	(1,003)	(1,571)	(1,227)	(3,801)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	736	(494)	(242)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	(189)	338	(148)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	(8)	(87)	95	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(2,071)	2,542	(971)	(500)
Други промени	(5)	-	-	(5)
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2020 г.	1,924	2,479	5,518	9,922

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Движение на брутните суми на ангажиментите по издадени гаранции и акредитиви и неувоени кредитни линии между отделните фази			
Задбалансови ангажименти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	2,044,346	254,128	7,601
Прехвърлени от Фаза 1	–	132,916	1,036
Прехвърлени от Фаза 2	28,801	–	1,472
Прехвърлени от Фаза 3	272	152	–

Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Движение на очакваните кредитни загуби				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2020 г.	26	–	–	26
Нови активи, създадени или купени	–	–	–	–
Активи, погасени	–	–	–	–
Активи, прехвърлени във Фаза 1	–	–	–	–
Активи, прехвърлени във Фаза 2	–	–	–	–
Активи, прехвърлени във Фаза 3	–	–	–	–
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	–	–	–	–
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2020 г.	26	–	–	26

Движение на брутните суми между отделните фази				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2020 г.	512,579	–	–	512,579
Нови активи, създадени или купени	41,102	–	–	41,102
Активи, погасени	–	–	–	–
Активи, прехвърлени във Фаза 1	–	–	–	–
Активи, прехвърлени във Фаза 2	–	–	–	–
Активи, прехвърлени във Фаза 3	–	–	–	–
Други промени	(319)	–	–	(319)
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	553,362	–	–	553,362

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Движение на очакваните кредитни загуби				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2020 г.	78	-	-	78
Нови активи, създадени или купени	22	-	-	22
Активи, погасени	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	-	-	-	-
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2020 г.	100	-	-	100

Движение на брунтите суми между отделните фази				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2020 г.	626,723	-	-	626,723
Нови активи, създадени или купени	344,721	-	-	344,721
Активи, погасени	(80,355)	-	-	(80,355)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Други, промени	3,103	-	-	3,103
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	894,192	-	-	894,192

Равнение на нетните приходи от обезценка

в хиляди лева	Финансови активи по амортизируема стойност	Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Неувоени кредитни линии и ангажменти по издадени гаранции и акредитиви	Общо
Нетни (разходи)/приходи за обезценка	(69,283)	(1)	802	(68,483)
Приходи от отписани обезценени финансови активи	6,950	-	-	6,950
Нетна печалба/(загуба)	(62,333)	(1)	802	(61,533)

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Оповестяване към 31 декември 2019 г. съгласно МСФО 9

Кредити и аванси на клиенти

Движение на очакваните кредитни загуби				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2019 г.	13,841	31,660	109,965	155,466
Нови активи, създадени или купени	8,634	2,021	120	10,775
Активи, погасени	(3,880)	(5,678)	(15,431)	(24,989)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	53,262	(42,860)	(10,402)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	(7,598)	25,735	(18,137)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	(385)	(17,153)	17,538	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(43,589)	38,431	33,878	28,720
Очаквани кредитни загуби на отписани активи	-	-	(18,789)	(18,789)
Други промени	-	-	38	38
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2019 г.	20,285	32,156	98,780	151,221

Движение на brutните суми на финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност между отделните фази			
Кредити на клиенти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	5,382,301	495,715	144,464
Прехвърлени от Фаза 1	-	133,864	21,702
Прехвърлени от Фаза 2	98,120	-	30,537
Прехвърлени от Фаза 3	8,958	16,338	-

Ангажменти по издадени гаранции и акредитиви и неусвоени кредитни линии				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2019 г.	1,983	4,243	6,327	12,553
Нови активи, създадени или купени	2,417	424	88	2,930
Активи, погасени	(885)	(1,286)	(1,454)	(3,625)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	5,726	(3,745)	(1,981)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	(180)	841	(661)	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	(6)	(123)	129	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(7,038)	759	5,066	(1,213)
Други промени	-	-	1	1
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2019 г.	2,017	1,113	7,515	10,645

Движение на брунтните суми на ангажиментите по издадени гаранции и акредитиви и неусвоени кредитни линии между отделните фази			
Задбалансови ангажименти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	2,120,084	121,107	8,298
Прехвърлени от Фаза 1	-	13,771	383
Прехвърлени от Фаза 2	35,641	-	287
Прехвърлени от Фаза 3	1,432	297	-

Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Движение на очакваните кредитни загуби				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2019 г.	34	30	-	64
Нови активи, създадени или купени	3	-	-	3
Активи, погасени	(11)	-	-	(11)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	30	(30)	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(30)	-	-	(30)
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2019 г.	26	-	-	26

Движение на брунтните суми между отделните фази				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2019 г.	505,139	48,785	-	553,924
Нови активи, създадени или купени	113,940	-	-	113,940
Активи, погасени	(157,380)	-	-	(157,380)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	48,785	(48,785)	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Други промени	2,095	-	-	2,095
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	512,579	-	-	512,579

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Движение на очакваните кредитни загуби				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2019 г.	53	-	-	53
Нови активи, създадени или купени	10	-	-	10
Активи, погасени	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	15	-	-	15
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2019 г.	78	-	-	78

Движение на брунтните суми между отделните фази				
в хиляди лева	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2019 г.	512,781	-	-	512,781
Нови активи, създадени или купени	202,763	-	-	202,763
Активи, погасени	(100,564)	-	-	(100,564)
Активи, прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи, прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Други промени	11,743	-	-	11,743
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	626,723	-	-	626,723

Равнение на нетните приходи от обезценка

в хиляди лева	Финансови активи по амортизируема стойност	Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Неувоенни кредитни линии и ангажименти по издадени гаранции и акредитиви	Общо
Нетни (разходи)/ приходи за обезценка	(14,530)	38	1,909	(12,583)
Приходи от отписани обезценени финансови активи	8,541	-	-	8,541
Нетна печалба/(загуба)	(5,989)	38	1,909	(4,042)

14. Загуба от модификация

През април 2020 г. Управителният съвет на БНБ утвърди представения от Асоциацията на банките в България проект на Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества - финансови институции във връзка с предприетите от страна на Република България действия за ограничаване на пандемията на Covid-19 и последиците от тях.

Групата се присъедини към приетия частен мораториум и се придържа към утвърдения от БНБ Ред за отсрочване, като го предлага както за клиенти от Корпоративен сегмент, така и за сегмент Банкиране на дребно.

За кредитите, при които са отсрочени както главници, така и лихви, се определя и признава загуба (modification loss), съгласно изискванията на МСФО 9. Вследствие отсрочването на лихвени плащания, се променя договореният погасителен план така, че се намалява нетната настояща стойност на експозицията, което води до признаване на загуба в първоначалния момент на отсрочване. За 2020 г. загубата от модификации поради прилагането на мораториум възлиза на 2,423 хил. лв.

15. Данъци

в хиляди лева	2020	2019
Разход за текущ данък	(5,605)	(14,082)
Икономия от/(разход) за отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(958)	92
Общо разход за данъци	(6,563)	(13,990)

Текущият разход за данък отразява дължимия годишен корпоративен данък в съответствие с националното данъчно законодателство. Разходът, съответно приходът от отсрочени данъци, е в резултат на промяна в стойността на отсрочени данъчни активи и пасиви.

Отношението между начислените данъци и счетоводната печалба е, както следва:

в хиляди лева	2020	2019
Счетоводна печалба	65,477	138,744
Данък според действащата данъчна ставка (10% за 2020 г., 10% за 2019 г.)	(6,548)	(13,874)
Данъчен ефект от постоянни разлики	(15)	(116)
Общо разход за данъци	(6,563)	(13,990)
Ефективна данъчна ставка	10.02%	10.08%

в хиляди лева	2020	2019
Друг всеобхватен доход, подлежащ на данък	799	5,618
Данък според действащата данъчна ставка (10% за 2020 г., 10% за 2019 г.)	(80)	(562)
Данъчни ефекти в друг всеобхватен доход	(80)	(562)

Салдата на отсрочените данъци върху дохода се отнасят към следните позиции от отчета за финансовото състояние към 31 декември 2020 г. и 2019 г., като са представени отделно за банката и дъщерните дружества, поради недопустимост да бъдат нетирани в рамките на Групата отсрочените данъчни активи с отсрочените данъчни пасиви:

Банката

в хиляди лева	Активи		Пасиви		Нетно (Активи)/Пасиви	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Дълготрайни активи	-	-	2,827	2,153	2,827	2,153
Неизползвани отпуски	(419)	(482)	-	-	(419)	(482)
Провизии за доходи на персонала	(1,107)	(1,218)	-	-	(1,107)	(1,218)
Други провизии	(465)	(588)	-	-	(465)	(588)
Инвестиции	-	-	162	162	162	162
Обезценка на активи, придобити от обезпечения	(175)	(117)	-	-	(175)	(117)
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(2,167)	(2,405)	2,989	2,315	822	(90)

Дъщерните дружества

Отсрочените данъчни активи, отчетени към 31 декември 2020 г. в балансите на дъщерните дружества са на обща стойност от 72 хил. лв. Отсрочените данъчни активи са в резултат на провизии за неизползвани отпуски и други доходи на персонала, както и отсрочени данъчни пасиви по други провизии. Отчетени са също така и 78 хил. лв. отсрочени данъчни пасиви върху разликата между счетоводната и данъчната стойност на дълготрайните активи.

Към 31 декември 2019 г. дъщерните дружества отчетят отсрочени данъчни активи в размер на 53 хил. лв., свързани с провизии за неизползвани отпуски и други доходи на персонала, както и отсрочени данъчни пасиви по други провизии. Отчетените в баланса на Групата отсрочени данъчни активи са нетен ефект от отсрочени данъчни пасиви по дълготрайни активи и отсрочени данъчни активи по провизии на Райфайзен Лизинг България ЕООД в размер на 16 хил. лв.

Отсрочените данъци са изчислени за всички временни разлики при данъчна ставка 10%.

Измененията във временните разлики през годината се признават в печалбата или загубата както следва:

Изменение през годината нетно за всички дружества в Групата

Данъчни (активи)/пасиви	2020	Изменения в печалбата или загубата	2019
в хиляди лева			
Дълготрайни активи, нетно	2,906	686	2,220
Неизползвани отпуски	(475)	61	(536)
Провизии за доходи на персонала	(1,122)	96	(1,218)
Други провизии	(465)	173	(638)
Инвестиции	162	(0)	162
Обезценка на активи, придобити от обезпечения	(177)	(60)	(117)
	831	958	(127)

16. Друг всеобхватен доход

в хиляди лева	2020	2019
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата, в т. ч.:	1,108	2,199
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи	(10)	163
Преоценки на капиталови ценни книжа по справедлива стойност в ДВД	1,118	2,036
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата, в т. ч.:	(319)	3,582
Промяна в справедливата стойност на дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в ДВД	(319)	3,582
Данъчен ефект в друг всеобхватен доход	(80)	(562)
Друг всеобхватен доход	709	5,224

17. Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка

в хиляди лева	2020	2019
Парични средства в брой	331,646	173,883
Парични средства в АТМ	55,096	49,395
Парични салда при Централната банка	910,032	994,632
Общо	1,296,774	1,217,910

Паричните салда при Централната банка включват сетълмент сметката за пряко участие на паричния пазар, пазара на ценни книжа и за участие в системата за левови разплащания, както и сметките за задължителните минимални резерви. За резервни активи се приемат 50% от касовите наличности, в т.ч. наличностите в АТМ, сетълмент сметката, както и други специални сметки в лева и евро при БНБ.

18. Други депозити, на виждане

Други депозити на виждане към 31 декември 2020 г., в размер на 78,951 хил. лв. (2019: 126,200 хил. лв.), представляват ностро сметки при банки, наличности по сметка в БНБ за участие в гаранционен механизъм, както и овърнайт депозити на паричен пазар.

19. Финансови активи, държани за търгуване

в хиляди лева	2020	2019
Български ДЦК	16,125	33,430
Чуждестранни ДЦК	–	21,466
Деривативни финансови инструменти	20,030	6,751
Общо	36,155	61,647

20. Деривативни финансови инструменти

Групата използва следните деривативни финансови инструменти както за хеджиращи, така и за търговски операции:

- Валутни форуърди, които представляват ангажименти за покупко-продажба на валута, включващи и спот сделки с ненастъпила дата на доставка;
- Валутни и лихвени суапове, които са ангажименти за размяна на един паричен поток за друг.

Суапите сделки резултират в размяна на валути или лихви (като например фиксирана срещу плаваща лихва) или комбинация – лихвени суапове в кръстосани валути. Обичайно, при тези сделки не се извършва размяна на номинална стойности. Присъщият за суапите кредитен риск се изразява в потенциалната цена на замяна на договора, в случай че контрагента не изпълни задълженията си. Рискът се контролира текущо, отчитайки справедливата стойност, номиналната стойност на договора, както и ликвидността на пазара.

За да контролира кредитния риск при деривативните инструменти, банката оценява контрагентите си с техниките и методите, прилагани за кредитната дейност.

Представени в таблицата по-долу са всички деривативни финансови инструменти, притежавани от Групата.

в хиляди лева	Номинална стойност	Справедлива стойност	
		Активи	Пасиви
Към 31 декември 2020 г.			
Валутни форуърди	1,089,108	18,394	17,754
Валутни суапове	24,786	33	10
Лихвени суапове	110,504	1,604	1,604
	1,224,397	20,030	19,368
Към 31 декември 2019 г.			
Валутни форуърди	758,024	5,506	5,540
Валутни суапове	9,139	20	8
Лихвени суапове	160,769	1,225	3,816
	927,932	6,751	9,364

21. Деривати за хеджиране

Като част от управлението на риска, банката е идентифицирала определени рискови категории, които подлежат на хеджиране чрез деривативни инструменти. Комитетът за управление на активите и пасивите на банката е одобрил през 2020 г. банката да стартира отчитане на хеджирането за хеджиращи взаимоотношения, които целят намаляването на лихвения риск, посредством хеджиране на справедлива стойност на ниво сделка (Micro Fair Value Hedge). Според политиката за хеджиране на банката, активите, които биха могли да бъдат хеджирани, се ограничават текущо единствено и само до дългови ценни книжа с фиксиран купон, чиято справедлива стойност е изложена на риск при промени в съответните лихвени нива. Съответно, според одобрената политика, като хеджиращ инструмент текущо може да бъде използван само лихвен суап.

Банката използва количествен метод за измерване на ефективността – както при прогнозата в началото на хеджиращото взаимоотношение за бъдещата ефективност при пазарен стрес, така и в ретроспекция в края на всяко тримесечие, когато се измерва реалната ефективност на взаимоотношението. Методът измерва промените в справедливата стойност на хеджираната позиция (изключват се промените, които се дължат на кредитния риск на позицията) и справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Хеджиращото взаимоотношение се смята за ефективно при съотношение между 80% и 125%.

Към края на годината банката има две хеджиращи взаимоотношения в банковия си портфейл. И двете позиции се отнасят за дългови ценни книжа с фиксиран купон, деноминирани в евро и съответно два лихвени суапа, също деноминирани в евро. Хеджиращите взаимоотношения са структурирани така, че и в двата случая е хеджирана 100% от позицията в дългови ценни книжа, като се хеджира единствено тази част от активите, която е предмет на лихвен риск. Хеджираната позиция и хеджиращият инструмент в съответното хеджиращо взаимоотношение са с идентична начална дата и дата на падеж. Ефективността и на двете хеджиращи взаимоотношения се измерва към края на всяко тримесечие и от създаването им е в рамките на 80%-125% и в двата случая.

И за двете хеджиращи взаимоотношения, банката стартира отчитане на хеджирането през 2020 г. Едно от хеджиращите взаимоотношения започва като икономически хедж през 2018 г., когато хеджиращият инструмент е закупен едновременно с хеджираната позиция. През 2020 г. този икономически хедж е преквалифициран в хеджиращо взаимоотношение според изискванията за отчитане на хеджирането. Второто хеджиращо взаимоотношение е от 2020 г., като за него се прилага отчитане на хеджирането от самото начало. Отново хеджираната позиция и хеджиращият инструмент са закупени едновременно.

Справедливата стойност на лихвените суапи към 31 декември 2020 г. е отрицателна, в размер на 2,960 хил. лв.

В таблицата по-долу са представени справедливите стойности на хеджираните инструменти, както и номиналната стойност на хеджиращите деривати.

Към 31 декември 2020 г.			
в хиляди лева	1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Дългови ценни книжа с фиксиран купон, отчитани по амортизирана стойност	60,062	29,375	89,437
Лихвени суапове (номинална стойност)	58,675	28,457	87,132

22. Финансови активи, задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата

в хиляди лева	2020	2019
Кредити и аванси на клиенти	21,671	26,268
Големи корпоративни клиенти	21,671	26,268
Корпоративни дългови инструменти	3,517	–
Общо	25,188	26,268

Финансовите инструменти, класифицирани според МСФО 9 в категория „Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата“ представляват инструменти, при които договорените парични потоци не са само погашения по главница и лихва върху непогасената главница.

23. Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

в хиляди лева	2020	2019
Български ДЦК	258,348	263,884
Чуждестранни ДЦК	160,516	99,240
Чуждестранни корпоративни облигации	134,498	149,456
Чуждестранни корпоративни акции	4,664	7,044
Български корпоративни акции	3,464	2,837
Общо	561,490	522,461

24. Финансови активи по амортизирана стойност

А. Вземания от банки

в хиляди лева	2020	2019
Депозити на паричния пазар		
Местни банки	31,881	–
Чуждестранни банки	378,966	342,342
Кредити на банки		
Чуждестранни банки	48,339	–
Минус: Провизии за обезценка	(21)	–
Общо вземания от банки	459,165	342,342

Б. Дългови ценни книжа

в хиляди лева	2020	2019
Български ДЩК	646,468	474,325
Български корпоративни облигации	60,062	59,724
Български общински облигации	9,110	9,169
Чуждестранни ДЩК	95,473	19,919
Чуждестранни облигации (финансови институции)	83,078	63,586
Брутна стойност на дългови ценни книжа	894,193	626,723
Минус: Провизии за обезценка	(100)	(78)
Нетна стойност	894,093	626,645

В. Кредити и аванси на клиенти

в хиляди лева	2020	2019
Физически лица		
- Овърдрафти	2,636	2,802
- Кредитни карти	55,827	57,827
- Потребителски кредити	1,069,992	1,054,296
- Ипотечни кредити	1,340,172	1,168,152
Финансов лизинг	64,333	60,088
	2,532,960	2,343,165
Корпоративни клиенти		
- Големи корпоративни клиенти	2,487,589	2,347,454
в т.ч. Финансов лизинг	286,808	288,677
- МСП	1,410,147	1,331,861
в т.ч. Финансов лизинг	101,183	115,141
	3,897,736	3,679,315
Брутна стойност на кредитите	6,430,695	6,022,480
Минус: Провизии за обезценка	(206,796)	(151,219)
Нетна стойност	6,223,899	5,871,261

Г. Нетни вземания по договори за финансов лизинг

Нетните вземания по договори за финансов лизинг представляват разликата между брутните вземания по договори за финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

в хиляди лева	2020	2019
С падеж до 1 година	156,392	148,814
С падеж от 1 до 5 години	304,468	322,693
С падеж над 5 години	16,581	20,672
Брутни вземания по договори за финансов лизинг	477,441	492,179
Нереализиран финансов доход	-25,117	(28,273)
Минимални лизингови плащания	452,324	463,906
Обезценка	(9,650)	(6,739)
Нетни вземания по договори за финансов лизинг	442,674	457,167

Д. Други вземания

Към 31 декември 2020 г. в други вземания са включени разчети по сетълмент на картови трансакции в размер на 19,785 хил. лв. (2019: 20,212 хил. лв.), както и други вземания, свързани с авансови плащания към доставчици в размер на 14,634 хил.лв. (2019: 10,204 хил.лв.).

25. Имоти, машини и оборудване

в хиляди лева	Общо	Сгради	Компютри	Стопански инвентар	Трансп. средства	Рекон-струкции	Активи в процес на изграждане	Право на ползване
Цена на придобиване								
1 януари 2020 г.	182,314	6,495	43,557	42,042	6,539	31,237	1,396	51,046
Придобити	23,032	-	5,773	3,108	1,673	1,518	348	10,613
Отписани	(10,471)	(611)	(766)	(1,662)	(137)	(4,250)	-	(3,045)
Прехвърлени към дълготрайни активи	(1,399)	-	-	-	-	-	(1,399)	-
31 декември 2020 г.	193,476	5,884	48,564	43,487	8,075	28,505	347	58,613
Натрупана амортизация								
1 януари 2020 г.	99,529	3,168	34,414	25,128	2,061	24,537	-	10,221
Разход за 2020 г.	21,546	236	3,899	3,820	980	1,769	-	10,843
Амортизация на отписани	(8,457)	(382)	(764)	(1,650)	(83)	(4,217)	-	(1,360)
31 декември 2020	112,619	3,022	37,549	27,297	2,958	22,089	-	19,704
Балансова стойност 31 декември 2020 г.	80,857	2,862	11,015	16,190	5,117	6,416	347	38,910

в хиляди лева	Общо	Сгради	Компютри	Стопански инвентар	Трансп. средства	Рекон-струкции	Активи в процес на изграждане	Право на ползване
Цена на придобиване								
31 декември 2018 г.	131,235	6,495	42,015	43,610	6,102	29,606	3,406	-
Ефект от прилагането на МСФО 16	48,589	-	-	-	-	-	-	48,589
1 януари 2019 г.	179,824	6,495	42,015	43,610	6,102	29,606	3,406	48,589
Придобити	17,246	-	2,730	6,421	1,692	2,533	1,394	2,476
Отписани	(11,276)	-	(1,189)	(7,989)	(1,254)	(902)	-	(19)
Прехвърлени към дълготрайни активи	(3,403)	-	-	-	-	-	(3,403)	-
31 декември 2019 г.	182,314	6,495	43,557	42,042	6,539	31,237	1,396	51,046
Натрупана амортизация								
1 януари 2019 г.	90,722	2,925	32,210	29,824	1,817	23,947	-	0
Разход за 2019 г.	19,617	243	3,394	3,195	1,072	1,491	-	10,222
Амортизация на отписани	(10,810)	-	(1,189)	(7,891)	(829)	(902)	-	(1)
31 декември 2019 г.	99,529	3,168	34,414	25,128	2,061	24,537	0	10,221
Балансова стойност 31 декември 2019 г.	82,785	3,327	9,143	16,914	4,478	6,701	1,396	40,826

26. Нематериални активи

в хиляди лева	Общо	Софтуер	Лицензи	Активи в процес на изграждане
Цена на придобиване				
1 януари 2020 г.	117,434	111,955	9	5,470
Придобити	20,611	8,751	-	11,860
Отписани	(8,571)	(8,571)	-	-
Прехвърлени към дълготрайни активи	(8,943)	-	-	(8,943)
31 декември 2020 г.	120,532	112,136	9	8,387
Натрупана амортизация				
1 януари 2020 г.	72,396	72,394	2	-
Разход за 2020 г.	10,187	10,185	2	-
Амортизация на отписани	(8,570)	(8,570)	-	-
31 декември 2020 г.	74,013	74,009	4	0
Балансова стойност 31 декември 2020 г.	46,519	38,126	5	8,387

в хиляди лева	Общо	Софтуер	Лицензи	Активи в процес на изграждане
Цена на придобиване				
1 януари 2019 г.	101,426	88,987	364	12,075
Придобити	28,534	23,086	-	5,448
Отписани	(473)	(118)	(355)	-
Прехвърлени към дълготрайни активи	(12,053)	-	-	(12,053)
31 декември 2019 г.	117,434	111,955	9	5,470
Натрупана амортизация				
1 януари 2019 г.	64,960	64,605	355	-
Разход за 2019 г.	7,909	7,907	2	-
Амортизация на отписани	(473)	(118)	(355)	-
31 декември 2019 г.	72,396	72,394	2	-
Балансова стойност 31 декември 2019 г.	45,038	39,562	7	5,470

27. Други активи

в хиляди лева	2020	2019
Разходи за бъдещи периоди	4,830	3,936
Активи придобити от обезпечения	4,443	1,289
Други	16,911	17,799
Общо	26,184	23,024

В позиция „Други“ са включени блокирани парични средства в размер на 11,402 хил. лв. (2019: 11,402 хил. лв.), предоставени под формата на маржин за сключване на деривативни сделки.

Таблицата по-долу представя движението в активите, придобити от обезпечения/иззети лизингови активи.

в хиляди лева	2020	2019
Салдо 1 януари	1,289	1,418
Придобити	4,395	2,192
Продадени	(623)	(1,989)
Обезценени	(618)	(332)
Салдо 31 декември	4,443	1,289

28. Финансови пасиви по амортизирана стойност

А. Депозити от банки

в хиляди лева	2020	2019
Лоро сметки		
Местни банки	4,241	2,838
Чуждестранни банки	21,769	55,464
Общо	26,010	58,302
Депозити на паричен пазар		
Местни банки	-	-
Чуждестранни банки	-	12,200
Общо	-	12,200
Общо депозити от банки	26,010	70,502

Б. Депозити от клиенти

в хиляди лева	2020	2019
Големи корпоративни клиенти и бюджетни предприятия		
- Разплащателни сметки	1,665,860	1,625,854
- Срочни депозити	83,819	133,699
	1,749,679	1,759,553
МСП		
- Разплащателни сметки	1,370,292	1,305,467
- Срочни депозити	38,845	67,560
	1,409,137	1,373,027
Физически лица		
- Разплащателни сметки	3,162,902	2,537,114
- Срочни депозити и спестовни продукти	1,723,836	1,571,185
	4,886,738	4,108,299
Общо	8,045,554	7,240,879

В. Получени заеми от банки

Получените заеми от банки включват дългосрочни кредити от международни финансови институции за финансиране на малки и средни предприятия в областта на опазването на околната среда, енергетиката, услугите, промишлеността и туризма, както и на общини и физически лица.

Банката също така привлича синдикирани и други заеми от чуждестранни кредитни институции за финансиране на кредитната си дейност.

в хиляди лева	2020	2019
Кредитни линии от международни финансови институции	174,445	216,950
Заеми от местни банки	4,602	13,806
Общо	179,047	230,756

Г. Подчинени пасиви

31 декември 2020 г. подчинените пасиви се състоят от:

- Дългово-капиталов хибриден инструмент с главница в размер на 177,981 хил. лв. (балансова стойност 178,316 хил. лв.), привлечен от банката през 2001 г. Изплащането на дългово-капиталовия хибриден инструмент не е обвързано със срок. Ръководството счита, че използването на този инструмент ще е за срок над 5 години.
- Подчинен срочен дълг с главница в размер на 185,022 хил. лв. (балансова стойност 186,827 хил. лв.), привлечен от банката през 2013 и 2014 г. за срок от 10 години.

Банката е получила разрешение от Българска народна банка да включи тези подчинени пасиви в допълнителните си капиталови резерви и да увеличи собствения си капитал за целите на капиталовата адекватност.

Банката обслужва редовно договорените плащания по подчинените пасиви.

Д. Други финансови пасиви

в хиляди лева	2020	2019
Преводи за изпълнение	27,206	15,567
Задължения по факторингови сделки	26,268	22,783
Други финансови пасиви	19,386	21,252
Общо	72,860	59,602

Преводи за изпълнение представляват наредените клиентски плащания, чийто вальор ще настъпи след 31 декември 2020 г.

Е. Задължения за лизинг

Финансовите пасиви по амортизирана стойност включват задължения за лизинг в размер на 39,121 хил. лв. (2019: 40,612 хил. лв.).

29. Други пасиви

Към 31 декември 2020 г. в позиция „Други пасиви“ са включени приходи за бъдещи периоди, начисления за внасяне ДДС, както и начислени за внасяне данък върху доходите и социални осигуровки, свързани с изплатените към края на годината възнаграждения на персонала.

30. Провизии за задължения

в хиляди лева	2020	2019
Провизии за възнаграждения на персонала	9,430	10,634
Провизии за неизползвани отпуски	4,420	5,100
Провизии за дефинирани доходи на персонала	2,054	1,839
Провизии за загуби от обезценка на ангажименти по издадени гарании и акредитиви и неусвоени кредитни линии	9,922	10,645
Други провизии	4,724	6,345
Общо	30,551	34,563

Групата заделя провизии за неизползвани отпуски, които представляват недисконтираните краткосрочни задължения към персонала за отработените дни през годината.

Провизии се заделят също така и за други краткосрочни задължения на персонала, като начислени, но неплатени на служителите суми, отнасящи се до постигнатите от тях резултати, според оценката на ръководството за изпълнението на планираните задачи и цели за годината.

Задължения за планове с дефинирани доходи при пенсиониране

Начислената провизия за обезщетения при пенсиониране към 31 декември 2020 г. възлиза на 2,054 хил. лв. Приблизителният размер на задълженията се основава на актюерски доклад, при който са използвани следните параметри и предположения:

- Норма на дисконтиране: 0.6%;
- Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст.

Движения в настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи

в хиляди лева	2020	2019
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	1,839	1,838
Платени суми	(58)	(105)
Разходите за настоящи услуги	250	249
Разход за лихви	13	20
Актюерска (печалба) / загуба за периода	10	(163)
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	2,054	1,839

Разходът за текущ стаж се признава в печалбата или загубата в разходи за персонала. Актюерската (печалба)/загуба за периода е призната в друг всеобхватен доход.

31. Промени в пасивите, произтичащи от финансова дейност

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност за годините, приключващи на 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г.

в хиляди лева	1 януари 2020 г.	Входящи парични потоци лихви	Изходящи парични потоци	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Други непарични промени	Платени лихви	31 декември 2020 г.
Нетекущи лихвоносни заеми и привлечени средства	230,756	-	(51,699)	557	-	(567)	179,047
Изплатени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-
Общо пасиви от финансова дейност	230,756	-	(51,699)	66		(76)	179,047

в хиляди лева	1 януари 2019 г.	Входящи парични потоци лихви	Изходящи парични потоци	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Други непарични промени	Платени лихви	31 декември 2019 г.
Нетекущи лихвоносни заеми и привлечени средства	289,467	51,467	(113,284)	145	3,137	(176)	230,756
Изплатени дивиденди	-	-	(131,549)	-	131,549	-	-
Общо пасиви от финансова дейност	289,467	51,467	(244,833)	145	134,686	(176)	230,756

32. Собствен капитал

Акционерен капитал

Към 31 декември 2020 г. регистрираният и вписан акционерен капитал на банката е образуван от 603,447,952 акции с номинална стойност от 1 лв. всяка.

Фонд „Резервен“

Фонд „Резервен“ включва резерви, определени с цел изпълнение на изискванията на местното законодателство. Съгласно Търговския закон, банката заделя една десета от печалбата си след данъци и преди изплащане на дивиденди за фонд „Резервен“, докато заделените суми достигнат 10% от собствения ѝ капитал.

Неразпределени печалби

В тази позиция са отчетени всички останали общи резерви след заделяне на фонд „Резервен“, които след приспадане на актюерските печалби/загуби могат да се използват за разпределянето на дивидент и покриването на бъдещи загуби.

Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв представлява натрупаните нетни изменения в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба, докато финансовият актив не се продаде или отпише.

33. Условни пасиви и ангажименти

Групата издава финансови гаранции и акредитиви за гарантиране на задълженията на свои клиенти пред трети страни (кредитни ангажименти). Те представляват финансови инструменти, ангажиращи банката и имащи характер на кредитен заместител.

Номиналната стойност на условните пасиви и ангажименти е представена в таблицата по-долу. Представените стойности на издадени гаранции и акредитиви представляват максималната загуба, която Групата би признала в отчета за финансовото състояние, в случай че клиент не изпълни договорните си задължения.

в хиляди лева	2020	2019
Издадени гаранции и акредитиви	396,446	394,633
в. т.ч. към банки	40,735	12,179
Неусвоени кредитни линии	1,909,629	1,853,026
в. т.ч. към банки	186,122	92,385
Общо	2,306,076	2,247,659

Групата заделя провизии за обезценка вследствие на кредитния риск по своите ангажименти, по които има неотменяем ангажимент. Провизиите за обезценка на кредитните ангажименти представляват оценка на потенциалната загуба, която Групата би реализирала в случай, че кредитният ангажимент бъде усвоен от клиента, като се отчита вероятността това да се случи. За целта, Групата конвертира нетната условна експозиция след приспадане на ликвидните обезпечения към балансова.

За конвертираните към балансови еквиваленти за условните експозиции се прилагат същите калкулационни процеси, както и при балансовите експозиции.

34. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, парични средства и парични еквиваленти представляват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

в хиляди лева	2020	2019
Пари в брой	386,742	223,278
Разплащателни сметки при други банки	62,951	84,116
Парични салда при Централната банка	910,032	994,632
Вземания от други банки с оригинален падеж до 3 месеца	205,848	137,292
Общо	1,565,573	1,439,318

35. Дружества от Групата

Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от банката. Контрол представлява властта да се управлява финансовата и оперативната политика на дадено предприятие, така че да се извличат ползи в резултат на дейността му.

Приходите и разходите на дъщерното предприятие се включват в консолидирания финансов отчет от датата на придобиване до датата, на която банката престане да контролира дъщерното предприятие.

Вътрешногруповите салда, сделки, приходи и разходи, възникнали при операции между дружествата в Групата, са изцяло елиминирани при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Печалбите и загубите, възникващи по вътрешногрупови сделки, които са признати в активите, като например кредити и вземания, са изцяло елиминирани.

Дъщерните предприятия, контролирани от банката към 31 декември 2020 г., са:

Райфайзен Лизинг България ЕООД – 100% участие

Райфайзен Лизинг България ООД е основано през 2004 г. със съдружници Райфайзенбанк (България) ЕАД (24.5%) и Райфайзен Лизинг Интернешънъл ГмбХ (75.5%). През 2016 г. банката придоби пълна собственост върху Райфайзен Лизинг ООД, като изкупи дяловете на Райфайзен Лизинг Интернешънъл ГмбХ. След изкупуването на дяловете, правната форма на дружеството се променя на Райфайзен Лизинг България ЕООД.

През втората половина на 2019 г. банката увеличи капитала на Райфайзен Лизинг България ЕООД с непарична вноска в размер на 793 хил. лв., представляваща стойността на участието на банката в дъщерното дружество Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД. Оценката на участието е направена от вещо лице, съгласно изискванията на чл. 72 от Търговския закон.

Регистрираният капитал на дружеството е в размер на 35,993 хил. лв. Към 31 декември 2020 г. активите на Райфайзен Лизинг България ЕООД са в размер на 472 млн. лв. (2019: 495 млн. лв.).

Райфайзен Сървис ЕООД – 100% участие

Райфайзен Сървис ЕООД е регистрирано в Търговския регистър с капитал 4,220 хил. лв. Предметът на дейност на дружеството включва управление на недвижими имоти, финансови и счетоводни консултации, юридически консултации, счетоводни услуги, оценки на движими и недвижими вещи, финансови активи и предприятия, електронна обработка на данни и анализ на информация, информационни услуги, отдаване под наем на сейфове, лизинг. Към 31 декември 2020 г. активите на дружеството са в размер на 5,502 хил. лв. (2019: 5,105 хил. лв.)

Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД – 100% участие

УД Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД е лицензирано през 2005 г. от Комисията за финансов надзор за извършване на дейности по чл.202, ал.1, т.1, 2 и 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), а именно управление на дейността на колективни инвестиционни схеми (КИС) и на инвестиционни дружества от затворен тип, както и дейности по чл.202, ал.2 от ЗППЦК – управление на индивидуални портфейли, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента и предоставяне на инвестиционни консултации относно ценни книжа. Към 31 декември 2020 г. активите под управление в шестте фонда са в размер на 190 млн. лв. Регистрираният капитал на дружеството е в размер на 250 хил. лв., а общо активите към 31 декември 2020 г. са 2,234 хил. лв. (2019: 2,076 хил. лв.).

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД – 100% участие

Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД е дружество, основано през 2006 г., 100% собственост на Райфайзенбанк (България) ЕАД. Дружеството е вписано в регистъра на застрахователните брокери на 30 март 2006 г. с решение №250-ЗБ на Комисията за финансов надзор.

Дейността на дружеството е свързана с посредничество при сключване на застрахователни договори между клиентите на Брокера и застрахователните компании.

През август 2019 г. банката прехвърли своето участие в дружеството на дъщерното си дружество на Райфайзен Лизинг България ЕООД.

Към 31 декември 2020 г. регистрираният капитал на дружеството е в размер на 5 хил. лв., а нетните му активи 2,713 хил. лв. (2019: 2,837 хил. лв.).

Оповестяване съгласно чл. 70, ал. 6 от ЗКИ

Предоставените данни са към 31 декември 2020 г. и не включват консолидационни елиминации:

Наименование	Описание на дейността	Седалище	Размер на оборота*	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Доходност на държавни активи	Получени субсидии
Райфайзенбанк (България) ЕАД	Кредитна институция	България, София	322,040	2677	62,860	(5,947)	0,7%	–
Райфайзен Лизинг България ЕООД	Финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, всички допълнителни обслужващи лизинга дейности, разрешени от ЗКИ	България, София	13,368	105	4,876	(194)	1%	–
Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД	Извършване на дейности по чл. 202, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), както и дейности по чл. 202 ал. 2 от ЗППЦК	България, София	1,815	10	598	(60)	24%	–
Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД	Посредничество при сключване на застрахователни договори между клиентите на Брокера и застрахователните компании	България, София	3,644	16	2,894	(290)	92%	–
Райфайзен Сървис ЕООД	Управление на недвижими имоти, финансови и счетоводни консултации, юридически консултации и счетоводни услуги, оценки на движими и недвижими вещи, финансови активи и предприятия, електронна обработка на данни и анализ на информация, информационни услуги, отдаване под наем на сейфове, лизинг.	България, София	1,354	2	718	(72)	12%	–

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Приложените консолидационни методи са, както следва:

	Участие в капитала към 31 декември 2020	Участие в капитала към 31 декември 2019	Метод на консолидация 2020	Метод на консолидация 2019
Райфайзен Сървис ООД	100%	100%	Пълна консолидация	Пълна консолидация
Райфайзен Асет Мениджмънт България ЕАД	100%	100%	Пълна консолидация	Пълна консолидация
Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД	100%	100%	Пълна консолидация	Пълна консолидация
Райфайзен Лизинг България ООД	100%	100%	Пълна консолидация	Пълна консолидация

35. Свързани лица

Счита се, че съществува свързаност между лица, когато едното от тях може да контролира или да упражнява значително влияние върху финансовите и оперативните решения на другото лице или лицата са под общ контрол с банката.

В обичайната си дейност банката влиза в различни взаимоотношения със свързани лица, като например отпускане на кредити, приемане на депозити или други сделки. Сделките със свързани лица са по договорени условия.

Предприятие-майка и предприятие, упражняващо ултимативен контрол

Пряк собственик на капитала на банката е Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, като дружеството е 100% собственост на Raiffeisen Bank International AG, Austria – компания-майка. Поради това Групата счита, че съгласно изискванията на МСС 24 за оповестяване на сделки със свързани лица, следните лица се явяват свързани:

- Акционерите на банката и лица, свързани с акционерите;
- Ключовият ръководен персонал и неговите свързани лица.

Акционери на банката и лица, свързани с акционерите

Вид свързаност в хиляди лева	Вид на сделката	Стойност на сделката за периода		Салдо към 31 декември	
		2020	2019	2020	2019
Компания-майка	Кредити и аванси на банки			43,047	41,082
Компания-майка	Положителна справедлива стойност на деривативни финансови инструменти			7,430	4,414
Компания-майка	Дълготрайни активи				2,929
Компания-майка	Други активи			11,415	11,448
Компания-майка	Депозити от банки			939	12,552
Компания-майка	Отрицателна справедлива стойност на деривативни финансови инструменти			15,141	4,962
Компания-майка	Подчинени пасиви			365,142	365,218
Компания-майка	Други пасиви			20	133
Компания-майка	Приходи от лихви	1,082	1,941		
Компания-майка	Разходи за лихви	(13,225)	(14,125)		
Компания-майка	Приходи от такси и комисионни	210	99		
Компания-майка	Разходи за такси и комисионни	(31)	(42)		
Компания-майка	Печалба или загуба от финансови активи и пасиви, държани за търгуване	(638)	(3,417)		
Компания-майка	Административни разходи	(10,807)	(10,854)		
Компания-майка	Задбалансови ангажменти и неусвоени кредитни линии			38,005	2,630
Лица, свързани с компанията-майка	Кредити и аванси на банки			420,699	326,800
Лица, свързани с компанията-майка	Инвестиционни ценни книжа			32,005	32,156
Лица, свързани с компанията-майка	Кредити и аванси на клиенти			46,092	19,478
Лица, свързани с компанията-майка	Активи с право на ползване			11,692	9,338
Лица, свързани с компанията-майка	Депозити от банки			903	3,898
Лица, свързани с компанията-майка	Депозити от клиенти			1,866	572
Лица, свързани с компанията-майка	Задължения за лизинг			11,496	9,040
Лица, свързани с компанията-майка	Други пасиви				202
Лица, свързани с компанията-майка	Приходи от лихви	1,876	2,724		
Лица, свързани с компанията-майка	Разходи за лихви	(1,873)	(225)		
Лица, свързани с компанията-майка	Приходи от такси и комисионни	16	18		
Лица, свързани с компанията-майка	Разходи за такси и комисионни	(5,974)	(4,395)		
Лица, свързани с компанията-майка	Административни разходи	(4,352)	(4,730)		
Лица, свързани с компанията-майка	Задбалансови ангажменти и неусвоени кредитни линии			685	1,059

Визия и мисия

Райфайзен Банк
ИнтернешънълИкономиката
на БългарияГрупата Райфайзен
в България

Отчет по сегменти

Одиторски доклад

Адреси

Ключов ръководен персонал и лица, свързани с него

Ключовият ръководен персонал включва членове на Надзорния и Управителния съвет и друг ръководен персонал, който има правомощия и отговорност за планирането, управлението и контрола върху дейността на Групата, пряко или непряко, в това число всеки директор (изпълнителен или друг) на Групата. Лица, свързани с ключовия ръководен персонал, са членове на техните семейства и дружества или дейности, контролирани от ключовия ръководен персонал и членове на техните семейства. През финансовата година членовете на Надзорния съвет на Групата са били 5, а на Управителния съвет – 5. Към отчетната дата освен членовете на Надзорния и Управителния съвет, Групата не счита други лица за ключов ръководен персонал.

Таблицата по-долу показва възнагражденията на ключовия ръководен персонал:

Възнаграждения на ключовия ръководен персонал

в хиляди лева	2020	2019
Краткосрочни възнаграждения	3,940	3,530
Общо	3,940	3,530

Сделките със свързани лица са следните:

Банкови услуги

Групата предоставя на свързани лица услуги, свързани с разплащателни сметки и приема средства на срочни депозити, по които плаща лихви, както и отпуска кредити, за които съответно получава лихви. Групата също така събира такси и комисиони по предоставените на свързани лица услуги.

Други сделки

Други операции със свързани лица включват получен от и платен на свързани лица наем за ползване на недвижими имоти, както и разходи за други предоставени услуги.

Сделки с ключов ръководен персонал

Вид на сделката в хиляди лева	Стойност на сделката за периода		Балансова стойност към 31 декември	
	2020	2019	2020	2019
Разплащателни сметки и депозити	-	-	1,985	2,379
Приходи от такси и комисиони	3	3	-	-
Възнаграждения	3,940	3,530	-	-
Кредити и кредитни ангажменти	-	-	10	16

36. Събития след отчетната дата

Няма съществени събития, които да оказват влицие върху консолидирания финансов отчет на Групата.

Клонова мрежа

Адреси

182

Клонова мрежа в България

Централа

София 1407

бул. „Н. Вапцаров“ 55
Бизнес сграда ЕКСПО 2000
Тел.: (02) 91 985 101
Факс: (02) 9 434 528

Офиси на Райфайзенбанк (България) ЕАД в София

София – Главен офис

София 1504
ул. „Гогол“ 18/20
Тел.: (02) 91 985 702
Факс: (02) 91 985 139

София 2

София 1000
ул. „Г.С.Раковски“ 135
Тел.: (02) 815 57 12
Факс: (02) 9 803 042

София 3

София 1750
жк Младост 1,
бул. "Шариградско шосе" 54 Б
сграда "Графикс"
Тел.: (02) 9 760 960/ 967/ 968/ 976
Факс: (02) 9 753 158

София 4

София 1303
бул. „Тодор Александров“ 132
Тел.: (02) 9 159 921/922
Факс: (02) 9 811 921

София 5

София 1606
бул. „Ген. Тотлебен“ 5
Тел.: (02) 9 157 913/914/915
Факс: (02) 9 532 880

София 6

София 1421
бул. „България“ 49
Бизнес център „Витоша“
Тел.: (02) 8 181 914/915
Факс: (02) 9 589 961

София 7

София 1324
жк Люлин 6
ул. „Джавахарлал Неру“ 29
Тел.: (02) 9 216 913/914
Факс: (02) 9 252 371

София 8

София 1715
Бизнес парк София
Сграда 11А
Тел.: (02) 9 705 712
Факс: (02) 9 742 019

София 9

София 1330
жк Красна поляна
бул. „Никола Мушанов“, бл. 31
Тел.: (02) 8 126 053
Факс: (02) 9 201 134

София 10

София 1220
жк Надежда
бул. „Ломско шосе“, бл. 171
Тел.: (02) 8 134 013
Факс: (02) 9 361 193

София 11

София 1463
ул. „Христо Стамболски“ 3
Тел.: (02) 9 178 113/114
Факс: (02) 9 549 386

София 12

София 1202
бул. „Мария Луиза“ 65
Тел.: (02) 9 264 043
Факс: (02) 9 800 781

София 14

София 1111
бул. „Шипченски проход“ 43
Тел.: (02) 8 171 863/ 864
Факс: (02) 9 712 008

София 15

София 1407
бул. „Н. Вапцаров“ 55,
Бизнес сграда ЕКСПО 2000
Тел.: (02) 8 190 061/062
Факс: (02) 8 682 080

София 16

София 1303
бул. „Христо Ботев“ 79
Тел.: (02) 8 138 061/062
Факс: (02) 9 311 038

София 17

София 1700
ул. „Акад. Борис Стефанов“ 9
Тел.: (02) 8 190 432
Факс: (02) 9 625 042

София 18

София 1517
бул. „Ботевградско шосе“
бл. 4, вх. ГЕ
Тел.: (02) 8 190 361/362
Факс: (02) 9 454 422

София 22

София 1750
жк Младост 1,
Покрит пазар Сахаров
Тел.: (02) 9 764 911/912
Факс: (02) 9 745 030

София 23

София 1712
жк Младост 3, бл. 304
Тел.: (02) 8 175 011/012
Факс: (02) 9 744 479

София 24

София 1504
бул. „Янко Сакъзов“ 10
Тел.: (02) 8 192 711/712/713
Факс: (02) 9 434 074

София 26

София 1612
бул. „Цар Борис III“ 124А
Тел.: (02) 8 081 752
Факс: (02) 9 559 632

София 29

София 1574
ул. „Теменуга“ 3
Тел.: (02) 8 924 013
Факс: (02) 8 701 086

София 30

София 1000
бул. „Г.С. Раковски“ 111
Тел.: (02) 9 234 411/412
Факс: (02) 9 802 372

София 31

София 1421
бул. „Черни връх“ 32А
Тел.: (02) 8 065 822
Факс: (02) 9 631 328

София 32

София 1336
жк Люлин 3
бул. „Царица Йоана“, бл. 387
Тел.: (02) 8 144 312
Факс: (02) 8 263 534

София 33

София 1000
пл. „Света Неделя“ 5
Тел.: (02) 9 156 212
Факс: (02) 9 883 521

София 35

София 1680
бул. „Гоце Делчев“ 76
Тел.: (02) 815 75 52
Факс: (02) 858 65 89

София 36

София 1618
кв. Павлово,
ул. „Ал. Пушкин“ 13
Тел.: (02) 8 082 742
Факс: (02) 9 554 476

София 37

София 1113
бул. „Шариградско шосе“ 12
Тел.: (02) 8 074 311
Факс: (02) 8 705 584

София 38

София 1584
жк Дружба 2,
бул. „Шветан Лазаров“ 120
Тел.: (02) 8 079 512
Факс: (02) 9 790 627

София 42

София 1113
бул. „Ф. Ж. Кюри“ 18А
Тел.: (02) 8 077 972
Факс: (02) 9 711 308

София 43

София 1142
ул. „Граф Игнатиев“ 41А
Тел.: (02) 810 22 12

София 46

София 1404
ул. „Деян Белишки“ 2
Тел.: (02) 8 085 912
Факс: (02) 9 583 068

София 47

София 1324
бул. „Шарица Йоанна“ 15
Мега мол
Тел.: (02) 9 231 852
Факс: (02) 9 310 804

София 48

София 1407
бул. „Черни връх“ 51Б
Тел.: (02) 8 054 915

София 50

София 1528
бул. „Искърско шосе“ 7
Тел.: (02) 9 040 882

София Кантек

София 1619
бул. „Никола Петков“ 81
Тел.: (02) 8 081 911/912
Факс: (02) 9 571 204

София 51

София 1000
бул. „Александър Стамболийски“ 81
Тел.: (02) 9 040 041/ 042

София 52

София 1618
бул. „Тодор Каблешков“ 18
Тел.: (02) 9 077 381

София 53

София 1510
ул. „Магдахан“ 51
Тел.: (02) 9 040 092

София 54

София 1632
ж.к. Овча Купел
бул. „Монтевидео“ 63
Тел.: (02) 81 90 051/052

**Офиси на Райфайзенбанк
(България) ЕАД в страната:****Айтос**

Айтос 8500
ул. „Цар Освободител“ 17
Тел.: (0558) 29 120
Факс: (0558) 23 530

Асеновград

Асеновград 4230
ул. „Изложение“
Тел.: (0331) 60 060/062
Факс: (0331) 64 902

Благоевград

Благоевград 2700
ул. „Тодор Александров“ 47
Тел.: (073) 829 161
Факс: (073) 831 582

Ботевград

Ботевград 2140
ул. „Акад. Стоян Романски“ 2
Тел.: (0723) 68 711
Факс: (0723) 66 322

Бургас 1

Бургас 8000
ул. „Адам Мицкевич“ 1
Тел.: (056) 897 845
Факс: (056) 820 046

Бургас 2

Бургас 8000
ул. „Александровска“ 115 ел.: (056)
875 922
Факс: (056) 830 173

Бургас 4

Бургас 8000
ул. „Фердинандова“ 5
Тел.: (056) 851 422
Факс: (056) 84 640

Бургас 5

Бургас 8000
жк Меден рудник, бл. 187
Тел.: (056) 857 911
Факс: (056) 850 096

Бургас 6

Бургас 8000
жк Славейков, бл. 126
Тел.: (056) 895 811
Факс: (056) 586 057

Бяла

Бяла 7100
пл. „Екзарх Йосиф Първи“ 1
Тел.: (0817) 71 312/313
Факс: (0817) 72 056

Варна 1

Варна 9000
ул. „Цар Симеон I“ 32
Тел.: (052) 688 023
Факс: (052) 633 007

Варна 3

Варна 9000
бул. „Осми приморски полк“ 80/82
Тел.: (052) 685 713
Факс: (052) 603 744

Варна 4

Варна 9000
бул. „Сливница“ 186
Тел.: (052) 952 711/712
Факс: (052) 654 627

Варна 5

Варна 9000
бул. „Вл. Варненчик“ 68
Тел.: (052) 662 412
Факс: (052) 659 454

Варна 7

Варна 9000
бул. „Вл. Варненчик“ 3 -5
Тел.: (052) 679 942
Факс: (052) 623 447

Варна МОЛ

Варна 9000
бул. „Вл. Варненчик“ 186
Тел.: (052) 575 832
Факс: (052) 731 069

Велико Търново 1

Велико Търново 5000
бул. „Васил Левски“ 23
Тел.: (062) 616 411
Факс: (062) 601 204

Велико Търново 2

Велико Търново 5000
ул. „Никола Габровски“ 37Б
Тел.: (062) 610 512
Факс: (062) 671 114

Велинград

Велинград 4600
ул. „Ал. Стамболийски“, бл. 1
Тел.: (0359) 56 921
Факс: (0359) 51 026

Видин

Видин 3700
ул. „Цар Иван Асен II“ 1
Тел.: (094) 609 112
Факс: (094) 607 143

Враца

Враца 3000
пл. „Христо Ботев“
Тел.: (092) 668 833
Факс: (092) 666 698

Габрово

Габрово 5300
ул. „Скобелевска“ 30
Тел.: (066) 810 062
Факс: (066) 801 345

Горна Оряховица

Горна Оряховица 5100
ул. „Мано Тодоров“ 1
Тел.: (0618) 61 712
Факс: (0618) 64 491

Гоце Делчев

Гоце Делчев 2900
ул. „Бяло море“ 1
Тел.: (0751) 61 322
Факс: (0751) 60 024

Димитровград

Димитровград 6400
ул. „Димитър Благоев“ 9
Тел.: (0391) 65 113
Факс: (0391) 67 684

Добрич

Добрич 9300
ул. „25 Септември“ 25
Тел.: (058) 653 002/003
Факс: (058) 601 783

Добрич 2

Добрич 9300
ул. „Отец Паисий“ 20
Тел.: (058) 655 032
Факс: (058) 622 034

Дулово

Дулово 7650
ул. „Васил Левски“ 11
Тел.: (0855) 21 112
Факс: (0855) 22 799

Дупница

Дупница 2600
ул. „Солун“ 2
Тел.: (0701) 59 813
Факс: (0701) 51 113

Елин Пелин

Елин Пелин 2100
бул. „Витоша“, бл. 4, вх. Б
Тел.: (0725) 68 012
Факс: (0725) 66 966

Исперих

Исперих 7400
ул. „Стефан Караджа“ 6
Тел.: (08431) 46 75
Факс: (08431) 28 22

Казанлък

Казанлък 6100
ул. „Княз Мирски“ 2
Тел.: (0431) 68 912
Факс: (0431) 70 066

Карлово

Карлово 4300
ул. „Евстати Гешев“ 1
Тел.: (0335) 90 433
Факс: (0335) 92 295

Карнобат

Карнобат 8400
ул. „Карнобатска комуна“ 1
Тел.: (0559) 28 843
Факс: (0559) 22 908

Костинброд

Костинброд 2230
ул. „Охрид“ 11
Тел.: (0721) 68 861/862
Факс: (0721) 60 440

Кърджали

Кърджали 6600
ул. „Екзарх Йосиф“ 23Б
Тел.: (0361) 60 653
Факс: (0361) 61 366

Кюстендил

Кюстендил 2500
пл. „Демокрация“
Тел.: (078) 556 312
Факс: (078) 554 152

Ловеч

Ловеч 5500
бул. „България“ 3
Тел.: (068) 689 019
Факс: (068) 689 020

Монтана

Монтана 3400
пл. „Жеравица“ 4
Тел.: (096) 391 939
Факс: (096) 303 036

Несебър

Несебър 8230
ул. „Прибойна“ 3
Тел.: (0554) 4 66 60
Факс: (0554) 4 35 16

Нова Загора

Нова Загора 8900
ул. „Васил Левски“ 49
Тел.: (0457) 61 112
Факс: (0457) 62 870

Пазарджик 1

Пазарджик 4400
ул. „Цар Шишман“ 7
Тел.: (034) 403 023/024
Факс: (034) 403 020

Пазарджик 2

Пазарджик 4400
ул. „Хан Крум“ 13
Тел.: (034) 406 712
Факс: (034) 431 019

Панагюрище

Панагюрище 4500
ул. „Г. Бенковски“ 3
Тел.: (0357) 88 00
Факс: (0357) 60 37

Перник

Перник 2300
ул. „Кракра“ 15
Тел.: (076) 688 111
Факс: (076) 609 062

Петрич

Петрич 2850
ул. „Рокфелер“ 51/53
Тел.: (0745) 69 611
Факс: (0745) 61 461

Пещера

Пещера 4550
ул. „Дойранска епопея“ 19
Тел.: (0350) 63 71
Факс: (0350) 41 51

Пирдоп

Пирдоп 2070
бул. „Цар Освободител“ 59
Тел.: (0728) 68 061
Факс: (07181) 86 63

Плевен 1

Плевен 5800
ул. „Вардар“ 1
Тел.: (064) 894 423
Факс: (064) 804 394

Плевен 2

Плевен 5800
ул. „Цар Борис III“ 2
Тел.: (064) 890 512
Факс: (064) 803 470

Плевен 3

Плевен 5800
бул. „Христо Ботев“ 74
Тел.: (064) 907 062
Факс: (064) 800 363

Пловдив 1

Пловдив 4000
ул. „Васил Априлов“ 20
Тел.: (032) 261 912
Факс: (032) 629 966

Пловдив 2

Пловдив 4000
бул. „Шести септември“ 125
Тел.: (032) 907 912/913
Факс: (032) 940 076

Пловдив 3

Пловдив 4000
бул. „Княгиня Мария Луиза“ 1
Тел.: (032) 646 562
Факс: (032) 662 900

Пловдив 4

Пловдив 4000
бул. „България“ 106
Тел.: (032) 655 812
Факс: (032) 649 531

Пловдив 5

Пловдив 4000
ул. „Кръстю Раковски“ 27, бл. В, ет. 1
Тел.: (032) 601 287/270
Факс: (032) 629 911

Пловдив 7

Пловдив 4023
бул. „Съединение“,
Търговски комплекс „Аримаг“
Тел.: (032) 271 412
Факс: (032) 682 053

Пловдив 9

Пловдив 4004
бул. „Македония“ 63,
Тел.: (032) 202 254

Поморие

Поморие 8200
ул. „Стефан Стамболов“ 2
Тел.: (0596) 28 912
Факс: (0596) 28 096

Раднево

Раднево 6260
ул. „Георги Димитров“ 6
Тел.: (0417) 81 122
Факс: (0417) 82 456

Разград

Разград 7200
ул. „Стефан Караджа“ 2
Тел.: (084) 611 463
Факс: (084) 660 289

Разлог

Разлог 2760
ул. „Стефан Стамболов“ 1
Тел.: (0747) 89 011
Факс: (0747) 80 647

Русе 1

Русе 7000
ул. „Славянска“ 22
Тел.: (082) 817 963
Факс: (082) 821 597

Русе 2

Русе 7000
бул. „Липник“ 54
Тел.: (082) 814 352/354
Факс: (082) 841 682

Русе 3

Русе 7000
ул. „Борисова“ 4
Тел.: (082) 880 411/412
Факс: (082) 820 177

Самоков

Самоков 2000
бул. „Македония“ 33
Тел.: (0722) 68 011
Факс: (0722) 60 186

Сандански

Сандански 2800
ул. „Христо Смирненски“ 1
Тел.: (0746) 34 631
Факс: (0746) 32 703

Свиленград

Свиленград 6500
бул. „България“ 73
Тел.: (0379) 70 652/653
Факс: (0379) 71 552

Свищов

Свищов 5250
ул. „Цар Освободител“ 100
Тел.: (0631) 61 311
Факс: (0631) 60 385

Севлиево

Севлиево 5400
пл. „Свобода“ 1
Тел.: (0675) 31 213
Факс: (0675) 33 091

Силистра

Силистра 7500
ул. „Цар Шишман“ 20
Тел.: (086) 818 213
Факс: (086) 822 877

Слънчев бряг

КК Слънчев бряг 8240
хотел „Диамант“
Тел.: (0554) 24 565
Факс: (0554) 23 621

Сливен 1

Сливен 8800
ул. „Цар Симеон“ 11
Тел.: (044) 610 431/433
Факс: (044) 662 123

Сливен 2

Сливен 8800
ул. „Димитър Добрович“ 4
Тел.: (044) 610 412
Факс: (044) 630 555

Смолян

Смолян 4700
бул. „България“ 73
Тел.: (0301) 62 095
Факс: (0301) 62 096

Стара Загора 1

Стара Загора 6000
ул. „Княз Борис“ 79
Тел.: (042) 617 512
Факс: (042) 604 498

Стара Загора 2

Стара Загора 6000
ул. „Цар Симеон Велики“ 67
Тел.: (042) 602 043
Факс: (042) 601 924

Стара Загора 3

Стара Загора 6000
бул. „Митрополит Методи Кусев“ 2
Тел.: (042) 693 512
Факс: (042) 230 045

Троян

Троян 5600
пл. „Раковски“ 1
Тел.: (0670) 66 612/613
Факс: (0670) 60 977

Търговище

Търговище 7700
ул. „Преслав“ 2
Тел.: (0601) 69 553
Факс: (0601) 69 303

Харманли

Харманли 6450
бул. „България“ 1
Тел./Факс: (0373) 34 91

Хасково 1

Хасково 6300
пл. „Свобода“ 7
Тел.: (038) 604 722/711
Факс: (038) 604 721

Хасково 3

Хасково 6300
бул. „България“ 146
Тел.: (038) 650 312
Факс: (038) 661 114

Шумен

Шумен 9700
ул. „Цар Освободител“ 97
Тел.: (054) 850 953
Факс: (054) 830 757

Ямбол

Ямбол 8600
ул. „Жорж Папазов“ 20
Тел.: (046) 683 462/464
Факс: (046) 664 175

Други**Райфайзен ЛИЗИНГ**

София 1407
жк „Лозенец“
бул. „Черни връх“ 32А, ет. 6
Тел.: (02) 491 91 91
Факс: (02) 974 20 57

Райфайзен Асет Мениджмънт

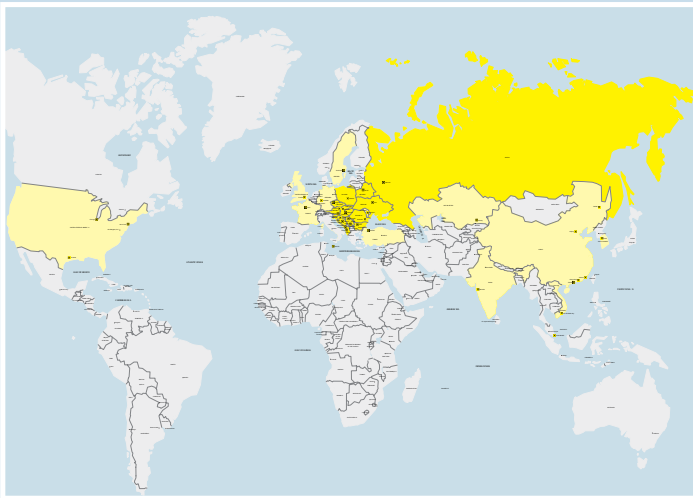
София 1407
бул. „Н. Вапцаров“ 55,
Бизнес сграда ЕКСПО 2000
Тел.: (02) 919 85 452
Факс: (02) 943 33 65

Райфайзен Директ – Call Center

София 1407
бул. „Н. Вапцаров“ 55,
Бизнес сграда ЕКСПО 2000, сграда Д
Тел.: 0 700 10 000
Факс: (02) 862 38 81

Райфайзен Застрахователен Брокер

София 1407
бул. „Н. Вапцаров“ 55,
Бизнес сграда ЕКСПО 2000
Тел.: (02) 817 42 60, 817 43 39
Факс: (02) 973 30 94

- Head office and network banks
- Branches, representative offices and other units

FINLAND

Tallinn

ESTONIA

LATVIA

X Moscow

RUSSIA

X Minsk

BELARUS

X Kiev

UKRAINE

X KAZAKHSTAN

MO LDOVA

X Chisinau

ROMANIA

X Bucharest

BULGARIA

BLACK SEA

GEORGIA

● Tbilisi

ARMENIA

● Yerevan

● Baku

ASERBAIJAN

UZBEKISTAN

ARMENIA

TURKMENISTAN

● Ashgabat

IRAN

● Tehran

SYRIA

IRAQ

CYPRUS ● Nicosia

